

VIRTAIN KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖS 2017



Sisällys

I TOIMINTAKERTOMUS.....	7
1 Johdanto.....	7
2 Kaupunginjohtajan katsaus.....	8
3 Virtain kaupungin hallinto 31.12.2017 ja siinä tapahtuneet muutokset	9
4 Yleinen ja oman talousalueen kehitys.....	10
5 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa sekä toimintaympäristön kuvaus	17
5.1. Toimintaympäristö	17
6 Kaupungin henkilöstö	20
7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	22
8 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä.....	24
9 Ympäristötekijät	25
10 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	27
10.1 Kehitys ilman Ruoveden palvelutuotantoa	31
10.2 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut (=ulkoinen).....	32
10.3 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	33
10.4 Tase ja sen tunnusluvut.....	34
10.5 Kaupungin kokonaistulot ja –menot vuonna 2017	35
11 Arvio kaupungin tulevasta kehityksestä	36
12 Tilikauden tuloksen käsittely	39
13 Kuntakonsernin toiminta ja talous	40
13.1 Konsernin toiminnan ohjaus	40
13.2 Omistukset 2017.....	40
13.3 Olennaiset tapahtumat kuntakonsernissa.....	41
13.4 Arvio kuntakonsernin tulevaisuuden kehityksestä	41
13.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	42
13.6 Kaupunkikonsernin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut	44
13.7 Kaupunkikonsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	45
13.8 Kaupunkikonsernin tase ja sen tunnusluvut	46
II TALOUSARVION TOTEUTUMINEN.....	47
1 TYTÄRYHTIÖIDEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN JA OSAKKUUSYHTEISÖT	48
1.1 Virtain Yrityspalvelu Oy	48
1.2 Kiinteistö Oy Virtain Vuokratalot.....	48
1.3 Kiinteistö Oy Virtain Opiskelija-asuntolat	48
1.4 Kiinteistö Oy Killinpolku.....	49
1.5 Kiinteistö Oy Virtain Veteraanit	49

1.6 Kiinteistö Oy Tyrkönrivi	49
1.7 Virtain Jäähalli Oy	49
1.8 Keiturin Sote Oy	49
1.9 Virtain Energia Oy	50
1.10 Osakkuusyhteisöt	50
2 LIIKELAITOS MARTTISEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	51
3 KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMINEN (KAUPUNKI JA VESIHUOLTO).....	54
3.1 KAUPUNGINVALTUUSTO	58
3.2 TARKASTUSLAUTAKUNTA	59
3.3 KESKUSVAALILAUTAKUNTA	59
3.4 KAUPUNGINHALLITUS	60
3.4.1 Hallituksen tulosalue	64
3.4.2 Hallinnon ja talouden tulosalue	65
3.5 PERUSTURVALAUTAKUNTA	68
3.5.1 Terveystoimen tukipalveluiden tulosalue.....	74
3.5.2 Ehkäisevän terveydenhuollon tulosalue	75
3.5.3 Sairaanhoidon tulosalue.....	76
3.5.4 Erikoissairaanhoidon tulosalue	77
3.5.5 Hammashuollon tulosalue	78
3.5.6 Sosiaalityön tulosalue	79
3.5.7 Kehitysvammahuollon tulosalue.....	80
3.5.8 Koti- ja vanhustyön tulosalue	81
3.6 SIVISTYSLAUTAKUNTA.....	85
3.6.1 Joukkoliikenteen ja hallinnon tulosalue	89
3.6.2 Perusopetuksen tulosalue	90
3.6.3 Lukiokoulutuksen tulosalue	90
3.6.4 Aikuiskoulutuksen/kansalaisopiston tulosalue.....	91
3.6.5 Lasten päivähoidon tulosalue.....	91
3.6.6 Kirjasto- ja kulttuuritoimen tulosalue	92
3.6.7 Liikunnan ja nuorisotoimen tulosalue	93
3.7 MERIKANTO-OPISTO	94
3.7.1 Musiikin, tanssin ja taiteen perusopetuksen tulosalue	97
3.8 TEKNISTEN PALVELUIDEN LAUTAKUNTA	98
3.8.1 Hallinnon tulosalue	102
3.8.2 Ylläpidon ja rakentamisen tulosalue.....	103
3.8.3 Ympäristövalvonnan tulosalue	104
3.8.5 Vesihuoltolaitoksen tulosalue.....	105
4 TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN	106

4.1 Verotulojen erittely	107
4.2 Valtionosuuksien erittely	107
5 INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN	108
5.1 Hankkeet.....	108
5.2 Hankeryhmät.....	109
6 RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN	112
III TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	113
VIRTAIN KAUPUNKI: KAUPUNKI, VESIHUOLTO JA MARTTINEN	114
TULOSLASKELMA	114
RAHOITUSLASKELMA.....	115
TASE	116
LIITETIEDOT.....	118
Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	118
Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot.....	118
Tasetta koskevat liitetiedot.....	121
Muita liitetietoja	126
KONSERNITILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	128
KONSERNITULOSLASKELMA.....	128
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA.....	129
KONSERNITASE	130
Konsernituloslaskelman liitetiedot	134
Konsernitaseen liitetiedot.....	134
IV ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET.....	137
VESIHUOLTOLAITOS.....	137
TULOSLASKELMA	137
RAHOITUSLASKELMA.....	138
TASE	139
LIIKELAITOS MARTTINEN	141
TOIMINTAKERTOMUS.....	141
TULOSLASKELMA	146
RAHOITUSLASKELMA.....	147
TASE	148
LIITETIEDOT.....	150
LIIKELAITOSTEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TOIMINNAN RAHOITUKSEEN	153
LIIKELAITOKSET KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖKSESSÄ	154
V ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	155
LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA 2016	155

I TOIMINTAKERTOMUS

1 Johdanto

Tässä osassa annetaan tiedot kaupungin ja konsernin talouden ja toiminnan kehittymistä koskevista tärkeistä asioista. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen käsitellään osassa II Talousarvion toteutuminen.

Tässä osassa annetaan muut toimintakertomuksessa edellytetyt tiedot, myös esitys tilikauden tuloksen käsittelystä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä arvio kunnan ja kuntakonsernin tulevasta kehityksestä.

Toimintakertomus sisältää seuraavat osiot:

1. Johdanto
2. Kaupunginjohtajan katsaus
3. Virtain kaupungin hallinto 31.12.2017 ja siinä tapahtuneet muutokset
4. Yleinen ja oman talousalueen kehitys
5. Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa sekä toimintaympäristön kuvaus
6. Kaupungin henkilöstö
7. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä
8. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä
9. Ympäristötekijät
10. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus
11. Arvio kaupungin tulevasta kehityksestä
12. Tilikauden tuloksen käsittely
13. Kuntakonsernin toiminta ja talous

2 Kaupunginjohtajan katsaus

Vuosi 2017 oli suomen taloudessa voimakkaan kasvun vuosi. Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Suomen talous kasvoi vuoden 2017 viimeisellä neljänneksellä 0,7 % edellisestä neljänneksestä. Koko vuoden tasolla bkt:n kasvu lähenteli kolmea prosenttia. Myös alkuvuonna 2018 talouskasvu on jatkunut myönteisenä. Hyvä talouskasvu on näkynyt myönteisesti myös Virtain kaupungin taloudessa sekä työllisyudessa. Työttömien työnhakijoiden määrä oli vuoden lopussa lähes 90 henkilöä pienempi vuotta aiempaan verrattuna. Erityisesti pitkäaikaistyöttömien määrä väheni vuotta aikaisempaan voimakkaasti. Suhdanne-ennusteet osoittavat lähivuosien kehityksen olevan edelleen positiivisia, sillä Suomen talouden ennakoidaan kasvavan vuonna 2018 noin 2,4 % ja vuonna 2019 noin 1,9 %. Kasvuluvut ovat historian valossa merkittävät ja tämä antaa lupauksia edelleen myönteisestä taloustilanteen kehityksestä tulevina vuosina. Virroilla käytännön haasteena työllisyysasioissa on joidenkin tehtävien osalta ollut viime aikoina osaavan työvoiman rekrytoiminen.

Virtain kaupungin toimintavuosi oli talouden mittareilla mitattuna onnistunut. Tulos oli reilut 300.000 euroa plussalla, vaikka tulosta rasittivat merkittävät kertaluonteiset erät. Positiivisen tuloksen muodostumisen taustalla oli suotuisa kehitys mm. verotuloissa, joiden määrä kasvoi noin 0,5 miljoonalla eurolla vuotta aiemmasta. Hyvän tuloksen muodostumisessa keskeistä oli myös se, että toimintatuotot kehittyivät myönteisesti ja että toimintamenoissa nousu oli maltillista. Kokonaisuutena huolestuttavin asia taloudessa on lisääntynyt riippuvuus valtionosuuksien kehittämisestä sekä se, että valtionosuuksien määrä laskee vuotta aiemmasta.

Kaupunkikonsernin rakenne säilyi entisellään. Merkittävin muutos kaupungin palvelutuotannossa oli se, että työterveyshuollon palveluiden henkilöstö siirrettiin tarjouskilpailun voittaneelle yritykselle.

Maakunta- ja sote-uudistuksen valmistelu Pirkanmaalla ja koko Suomessa on jatkunut tiiviinä. Aikataulu on viivästynyt alkuperäisestä ja tämänhetkisten lakiesitysten mukaan maakuntien on tarkoitus aloittaa toimintansa vuoden 2020 alussa. Kuntien tulee ilmoittaa maakunnille siirtyvät sopimukset sekä siirtyvä henkilöstö kuluvana vuonna. Virrat on mukana myös monessa uuden maakunnan valmisteluun liittyvässä muutoshankkeessa. Toteutuessaan maakunta- ja sote-uudistus muuttaa kaupunkikonsernin palvelurakennetta huomattavasti, sillä Keiturin Soten siirtyessä maakunnan omistukseen vaikutuksia voi ennakoida tulevan myös tukipalveluihin.

Yhtenäiskoulun rakentamiseksi tehty päätös maaliskuussa 2017 oli tärkeä lähtölaukaus valmistelulle. Tulevan koulun alueen kaavoitus on käynnissä ja kaupungin kumppaniksi rakennuttamiseen haetaan konsulttia, joka toimisi hankkeessa asiantuntijana valmistumiseen saakka. Kaiken kaikkiaan uuden koulun rakentamisessa kyse on Virtain kaupungin yli 150-vuotisen historian suurimmasta investoinnista. Käynnissä oleva valmistelu näkyy työssämme ja päätöksenteossa merkittävästi seuraavien vuosien aikana.

Uusi valtuustokausi on käynnistynyt vauhdilla, sillä työlistalla on ollut perinteisten talousasioiden lisäksi strategian valmistelu, joka saatiin vietyä maaliin varsin tiiviillä aikataululla. Strategia hyväksyttiin helmikuussa 2018, ja se ohjaa valmistelua koko valtuustokauden. Kuluvan valtuustokauden aikana eläköitymisen oletetaan olevan merkittävää ja siten rekrytointi moniin vapautuviin vakansseihin on yksi tärkeistä työtehtävistä.

Onnistuneesta vuodesta kiitos kuuluu henkilöstölle ja päättäjille! Merkittävien ja välillä vaikeidenkin muutosten keskellä yhteinen sävel asioiden hoitamisessa on löytynyt.

Vesa Haapamäki
kaupunginjohtaja

3 Virtain kaupungin hallinto 31.12.2017 ja siinä tapahtuneet muutokset

Kaupungin hallinto esitetään tässä 31.12.2017 tilanteen mukaisesti.

Virtain kaupunginvaltuustossa on kaudella 2017 - 2021 yhteensä 27 valtuutettua. Valtuutettujen määrä on kuntalaissa sidottu kaupungin asukaslukuun. Kaupunginvaltuuston puheenjohtajana toimii Keijo Kaleva (sdp), I varapuheenjohtajana Olavi Mäkinen (kd) ja II varapuheenjohtajana toimii Johanna Saarinen (kesk).

Kaupunginhallituksessa on 10 jäsentä, joista jokaisella on henkilökohtainen varajäsen. Kaupunginhallituksen puheenjohtajana toimii Tuula Mäntysalmi (kesk), I varapuheenjohtajana Teemu Kontoniemi (kok) ja II varapuheenjohtajana Tytti Majanen (sit). Kaupunginhallituksen jäseninä toimivat Reijo Koskela, Tapani Heinonen, Aimo Mäkinen, Sanna Kangas, Katja Kotalampi, Armi Hänninen ja Harri Tarvainen.

Kaupunginvaltuuston ja –hallituksen poliittiset voimasuhteet

Kaupunginvaltuusto:

- Suomen Keskusta 9 valtuutettua
- Suomen Sosialidemokraattinen puolue 6 valtuutettua
- Kansallinen Kokoomus 6 valtuutettua
- Virtain sitoutumattomien yhteislista 3 valtuutettua
- Vasemmistoliitto 2 valtuutettua
- Suomen Kristillisdemokraatit 1 valtuutettu

Kaupunginhallitus

- Suomen Keskusta 4 jäsentä
- Suomen Sosialidemokraattinen puolue 2 jäsentä
- Kansallinen Kokoomus 2 jäsentä
- Virtain sitoutumattomien yhteislista 1 jäsen
- Vasemmistoliitto 1 jäsen

Tilivelvollisia ovat kaupungin toimielinten jäsenet ja tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Tehtäväalueen johtavat viranhaltijat olivat tilivelvollisia seuraavasti:

Käyttötalous

Toimielin

Tulosalue

kaupunginvaltuusto
tarkastuslautakunta
kaupunginhallitus
hallitus
sisäinen palvelukeskus
keskusvaalilautakunta
sivistysosasto tulosalueineen
Merikanto-opisto
tekninen osasto tulosalueineen
perusturvaosasto

Tilivelvollinen

kaupunginjohtaja
kaupunginjohtaja
kaupunginjohtaja
kaupunginjohtaja
hallintojohtaja
hallintojohtaja
sivistystoimen johtaja
rehtori
tekninen johtaja
hyvinvointijohtaja

Investointiosa

Kaupunginhallitus
Perusturvalautakunta
Teknisten palveluiden lautakunta

kaupunginjohtaja
hyvinvointijohtaja
tekninen johtaja

Rahoitusosa

kaupunginjohtaja

4 Yleinen ja oman talousalueen kehitys

Yleiset talousnäkymät

Vauhdikkaan vuoden jälkeen Suomen talouden kasvun odotetaan hidastuvan kahden prosentin tuntumaan vuosina 2018 – 2019. Talouden yleisestä piristymisestä huolimatta julkisen talouden tilanne ei parane oleellisesti sillä väestön ikääntyminen jatkuu ja rakenteellinen työttömyys on korkea. Valtionvarainministeriön kansantalousosaston ennusteen mukaan vuoden 2017 BKT:n kasvuksi muodostuu 3,0 %. Kasvua ovat tukeneet sekä ulkomaankauppa että kotimainen kysyntä.

Vuonna 2018 talouden kasvun ennustetaan hiipuvan noin 2,4 prosenttiin. Syksyllä myönteiset merkit suhdannenousun jatkumisesta ovat vahvistuneet. Myönteisiä merkkejä ovat mm. teollisuuden uusien tilausten kasvu sekä kasvukeskusten vahvana jatkuva rakennustoiminta. Viennin odotetaan kuitenkin edelleen kasvavan kysynnän kasvun seurauksena ja Suomen markkinaosuus odotetaan säilyvän. Viennin myönteiseen kehitykseen ovat vaikuttaneet maailmankaupan kasvu sekä myönteinen talouskehitys Suomelle tärkeissä vientimaissa. Vuosina 2018 – 2019 palkkojen nousun odotetaan kiihtyvän. Kotitalouksien kulutuskysyntää rajoittaa kuitenkin inflaation kiihtymisen aiheuttama realististen käytettävissä olevien tulojen hidastuva kasvu. Yksikkötyökustannukset nousevat, mutta kilpailijamaita maltillisemmin, joten suomalaisen tuotannon kilpailukyky kohenee edelleen. Työn tuottavuus kasvaakin nopeammin kuin vuosiin, suotuisa suhdanne lisää työllisyyttä ja työttömyys alenee.

Suotuisa suhdanne kohentaa myös julkista taloutta mm. verotulojen kasvun myötä. Nousukausi ei kuitenkaan poista julkisen talouden rakenteellista epätasapainoa eivätkä tulot riitä kattamaan menoja. Etenkin valtiontalous on edelleen huomattavasti alijäämäinen, mutta myös paikallishallinnossa menot ylittävät tulot. Sosiaaliturvarahastot ovat pitkään olleet selvästi ylijäämäisiä, mutta väestön ikääntymisestä johtuva eläkemenojen kasvu on pienentänyt ylijäämää ja eläkemenojen kasvun jatkuessa nopeana, ylijäämä kutistuu tulevaisuudessa edelleen.

Valtiovarainministeriön kansantalousosaston ennusteen mukaan ansiotasoindeksi nousi 0,2 % vuonna 2017 ja kuluttajahintaindeksi 0,8 %. Palkansaajien yhteenlasketun käytettävissä olevan reaalityulon eli ostovoiman arvioidaan lisääntyneen 1,8 % vuonna 2017 (1,6 % vuonna 2016). Vuosina 2018-2019 ostovoiman arvioidaan heikentyvän hieman inflaation nopeutessa.

Elinkeinoelämän keskusliiton tammikuun 2018 suhdannebarometrin mukaan suomalaisten yritysten suhdannenäkymät ovat pysyneet suotuisina vuoden 2017 lopulla ja vuodenvaihteessa. Tämänhetkisen tilteen kuvataan olevan kaikilla päätoimialoilla tavanomaista vahvempi. Myös odotukset seuraavalle puolelle vuodelle ovat säilyneet valtaosin hyvinä ja suhdanteiden ennustetaan jatkavan noususuunnassa vuoden 2018 alkupuoliskolla.

Tuotannon ja myynnin kasvu on Elinkeinoelämän keskusliiton tiedustelun mukaan jatkunut yleisesti, vaikka edellisen tiedustelun vahvoin odotuksiin ei aivan ylletty. Teollisuudessa tilauskanta on normaalia parempi ja rakentamisessa lähellä tavanomaista. Työssä olevan henkilöstön määrä kasvoi viime vuoden lopulla ja työvoimaa lisättiin teollisuudessa sekä palveluissa. Rekrytointivaikeudet ovat kuitenkin yleisiä ja työvoiman saatavuus onkin tiedustelun mukaan kasvun suurin este.

Tuotannon ja myynnin odotetaan jatkavan kasvua koko vuoden 2018 alkupuoliskon. Kasvun odotetaan nopeutuvan kaikilla kolmella päätoimialalla jonkin verran vuoden 2017 loppuun verrattuna. Työllisyyden odotetaan paranevan erityisesti teollisuudessa ja palvelualoilla. Myös yritysten kannattavuuden odotetaan vahvistuvan.

Työllisyyden kasvun jatkumiselle vuonna 2018 on hyvät edellytykset. Työllisyyden kasvun odotetaan nopeutuvan prosentin vuoden 2018 aikana. Työllisten määrä on joulukuussa 2017 ollut hieman korkeampi kuin vuotta aiemmin. Työllisyysaste oli vuoden 2017 joulukuussa 69,6 % kun se vuotta aiemmin oli 68,3 %. Työttömyysaste on hieman noussut ollen joulukuussa 8,4 %, kun se vuoden 2016 joulukuussa oli 7,9 %. Työttömyysasteen trendi oli joulukuussa 8,4 %.

Kuntatalouden kehitysnäkymät

Kuntien vuoden 2017 tilinpäätösennusteiden mukaan kuntatalous on vahvistunut, mutta ennako-odotukset eivät kuitenkaan täysin toteutuneet. Vuoden 2017 tilikauden tuloksen ennakoidaan paranevan koko kuntasektorilla n. 200 miljoonaa, joka on kuitenkin 500 miljoonaa euroa vähemmän kuin syksyn 2017 kuntatalousohjelmassa arvioitiin. Myös lainakannan aleneminen jäi odotettua vaimeammaksi.

Vuonna 2017 kuntatalouteen vaikutti myönteisesti menojen aleneminen kilpailukykysovimuksen toimenpiteiden, kunta-työnantajan eläkemaksujen alentumisen, perustoimeentulon siirtymisen Kelaan sekä muiden hallituksen linjaamien sopeutustoimien johdosta. Lisäksi kunnat ja kuntayhtymät ovat jatkaneet toimintansa tehostamista ja taloutensa sopeuttamista hilliten menojen kasvua. Menoja ovat puolestaan kasvattaneet muun muassa ikärakenteen tuomat paineet, korkealla tasolla pysynyt pitkäaikaistyöttömyys sekä maakuntaudistuksen valmistelu.

Kuntien yhteenlasketut menot alenivat edellä mainittujen seikkojen seurauksena prosenttina. Ilman kilpailukykysovimuksen vaikutusta sekä perustoimeentulon siirtoa Kelaan olisivat menot kasvaneet noin 1,5 %. Menot eivät vähentyneet niin paljon kuin valtiovarainministeriö ennakoiti, joten leikkaukset valtionosuuteen ovat olleet siihen nähden ylimitoitettuja. Toimintatuotot alenivat yhteensä 1,2 prosenttia eli noin 110 miljoonaa euroa. Perustoimeentulon siirto Kelaan alensi tuottoja 330 miljoonaa euroa, joten muut toimintatuotot ovat hieman kasvaneet. Kuntien verotulojen kasvu piristyi vuonna 2017 ja verotulot kasvoivat koko maan tasolla 2,0 % eli 450 miljoonaa euroa. Samaan aikaan valtionosuudet kuitenkin laskivat 3,3 % eli 300 miljoonaa euroa.

Kuntien yhteenlasketun vuosikatteen arvioidaan olevan 3,2 miljardia euroa vuonna 2017. Vuosikate riittäisi siten kattamaan poistot sekä poistojen alaiset investoinnit. Tilikauden tuloksen arvioidaan päättyvän 1,2 miljardia euroa positiiviseksi. Kuntakohtaiset erot ovat edelleen suuria. Seitsemässä kunnassa vuosikatteen arvioidaan päättyvän negatiiviseksi ja 60 kunnassa tilikauden tuloksen odotetaan olevan negatiivinen.

Kuntien omat sopeutustoimet ovat viime vuosina painottuneet menojen kasvua hillitseviin toimiin. Kunnallisveron korotukset ovat olleet hyvin maltillisia ja vuonna 2018 keskimääräinen kunnallisveroprosentti hieman laskee johtuen pitkälti Helsingin veronalennuksesta. Kiinteistöveron tuotot ovat myös jäämässä aiemmin arvioitua alhaisemmiksi hallituksen peruttua kiinteistöveron alarajoihin suunnittelemansa korotukset. Vuoden 2017 yhteisöveron poikkeuksellisen hyvän kasvun taustalla on kertaluonteisia tekijöitä, joiden vaikutus ei ulotu tuleville vuosille minkä johdosta yhteisöveron tuoton odotetaan laskevan vuonna 2018.

Kuntatalouden rahoituksellista tasapainoa kuvaava toiminnan ja investointien rahavirta nousi positiiviseksi 250 miljoonaan euroon, mikä tarkoittaa että kuntatalouden rahoitusaseman on ensimmäistä kertaa pitkään aikaan tasapainossa. Taustalla ovat kuntien tiukka taloudenpito, harkitut investoinnit sekä koko julkisen sektorin yhteinen tasapainottamispolitiikka. Kuntien ja kuntayhtymien lainakanta kuitenkin nousi 0,9 prosenttia vuonna 2017. Kuntien lainakanta hieman laski kuntayhtymien lainakannan noustessa. Kuntayhtymien lainakantaa kasvattavat erityisesti merkittävät sairaalainvestoinnit. Kuntien lainakanta laski erityisesti pienissä alle 2000 asukkaalla kunnissa, muissa kokoluokissa velkaantuminen kasvoi.

Kilpailukykysovimuksen vaikutus kuntien rahoitusasemaan oli valtiovarainministeriön mukaan -328 miljoonaa euroa vuonna 2017, vuosien 2016 – 2017 kumulatiivinen vaikutus oli -96 miljoonaa euroa, koska lomarahojen leikkaus vaikutti jo vuonna 2016 kuntien menojen alentavasti. Huomioitavaa on, että tässä laskelmassa työajan pidennyksen tuoman menojen säästön on laskettu olevan 93 miljoonaa, joka Kuntaliiton tekemän kyselyn mukaan ei ole toteutunut.

Kuntasektorin alijäämän ennakoitaan kasvavan hieman vuosina 2018 ja 2019 kulutus- ja investointimenojen kasvaessa tuloja enemmän. Kulutusmenoja kasvattavat muun muassa väestön ikääntymisestä johtuva hoito- ja hoivamenojen kasvu sekä ansiotason nousu kunta-alalla. Lisäksi investointitarpeet ja korjausvelka pysyvät mittavina. Samanaikaisesti varhaiskasvatustalouden alentaminen vähentää kuntien toimintatuottoja.

Verotulojen ja valtionosuuksien ei myöskään odoteta juurikaan kasvavan tulevina vuosina. Vuonna 2018 valtionosuuksia vähentää edelleen sekä kilpailukykysovimuksen että muiden muutosten kuten päivystyksen ja erikoissairaanhoidon uudistuksen, omais- ja perhehoidon uudistuksen, vanhuspalvelulain uudistamisen sekä pitkäaikaistyöttömien eläketuen tuomien laskennalliset säästöt. Myös kilpailukykysovimuksen verotuloja välillisesti alentavat muutokset ovat edelleen voimassa vuonna 2017.

Näyttääkin siltä, että vuosi 2017 jää poikkeukselliseksi vuodeksi ja kunnat arvioivat taloutensa heikkenevän jo vuonna 2018 selvästi.

Lainsäädännölliset muutokset

Kuntalaki

Eduskunta hyväksyi uuden kuntalain ja muut siihen liittyvät lait 13.3.2015 ja tasavallan presidentti vahvisti lait 10.4.2015. Kuntalaki (410/2015) tuli voimaan 1.5.2015 kuitenkin siten, että merkittävää osaa laista sovellettiin vasta 1.6.2017 lukien, jolloin uusi kuntavaalikausi alkoi.

Laki peruspalvelujen valtionosuudesta

Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta (816/2015) vahvistettiin 26.6.2015. Laki tuli voimaan 1.1.2017.

Valtionosuusuudistuksen keskeisimmät muutokset olivat:

- nykyisten noin 50 määrätymistekijän tilalle 8 varsinaista kriteeriä (ikä rakenne, sairastavuus, työttömyysaste, kaksikielisyys, vieraskielisyys, asukastiheys, saaristolaisuus ja koulutustausta) sekä kolme lisäosaa (syrjäisyys, saamenkotiseutu ja työpaikkaomavaraisuus). Näistä täysin uusia ovat koulutustausta ja työpaikkaomavaraisuus.
- Painoarvo sairastavuuden ja ikärakenteen osalta muuttuu merkittävästi. Ikärakenteella on ollut 82,4 %:n painoarvo, mutta se laskettaisiin 70,4 %. Vastaavasti sairastavuuden painoarvo nousee 9,5 %:sta 24 %:iin. Kaksikielisuuden ja vieraskielisuuden painoarvoja nostetaan hieman. Koulutustaustan painoarvoksi tulisi 0,6 %, muiden tekijöiden painoarvot säilyvät jatkuvasti ennallaan. Lisäosista työpaikkaomavaraisuudella on merkittävin osuus.
- Verotulojen tasaukseen perustuvaa valtionosuutta muutetaan. Tasausraha nostetaan 100 %:iin ja tasauslisäksi ehdotetaan 80 %:a tasausrajan ja kunnan asukaskohtaisen laskennallisen verotulon erotuksesta.
- Kuntien omarahoitusosuus kasvaa ja valtionosuuden määrätymisen taustalla olevat laskennalliset kustannuksia vähennetään. Tämä tarkoittaa, että kunnalle jää yhä suurempi osa katettavaksi muulla tulorahoituksella.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmää tullaan uudistamaan maakuntaudistuksen toteutuessa valtionosuustehtävien muuttumisen sekä uudistuksessa syntyvien kuntakohtaisten muutosten kohtuullistamiseksi.

Sote-järjestämislaki ja maakuntalaki

Maan hallitus hyväksyi sote-uudistusta ja itsehallintoalueita koskevat linjaukset ja aluejaon perusteet marraskuun 2015 alkupuolella. Maakuntalaki loisi edellytykset maakunnan itsehallinnolle ja asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksille maakunnassa. Maakuntalaissa säädettäisiin muun muassa maakunnan tehtävistä, hallintorakenteesta, johtamisesta, taloudenhoidosta ja päätöksenteosta. Lakiluonnoksen mukaan maakunta olisi julkisoikeudellinen yhteisö, jolla on alueellaan itsehallinto. Maan hallitus päätti neuvottelussaan 5.7.2017 jatkaa sote- ja maakuntaudistusta siten, että Suomen 18 maakunnan toiminta käynnistyisi 1.1.2020 alkaen.

Maakuntaudistuksen täytäntöönpano tulee edellyttämään lukuisia muutoksia voimassa olevaan lainsäädäntöön. Hallitus pyrkii antamaan esitykset maakuntaudistuksen edellyttämäksi lainsäädännöksi mm. maakunnalle siirtyviä tehtäviä koskevien lakien muutoksista keväällä 2018. Maakuntien perustamista koskevan lainsäädäntökokonaisuuden on tarkoitus tulla voimaan 1.6.2018 ja tehtävien järjestämisvastuun siirtyä maakunnille vuoden 2020 alusta.

Vuoden 2018 aikana sote- ja maakuntaudistuksen toimeenpano etenee maakuntalain ja uudistuksen voimaantulon asti ministeriöiden ja muiden viranomaisten esivalmisteluna, ja lakien voimaantultua kesällä 2018 alkaen voimaantulolla perustettavien maakuntien väliaikaisten valmistelutoimielinten tekemänä valmisteluna. Näiden toimielinten toimikausi päättyy 31.12.2018, kun lokakuussa 2018 pidettävien ensimmäisten maakuntavaalien tuloksen vahvistamisen jälkeen maakuntavaltuustot aloittavat toimintansa viimeistään vuoden 2019 alusta lukien. Alueilla tapahtuvan valmistelun ohella ministeriöt jatkavat samanaikaisesti uudistuksen valmistelua oman hallinnonalansa osalta. Vuosien 2018–2019 aikana maakunnat valmistelevat kaikki hallinnon, talouden ja päätöksenteon sekä palvelujen organisointia koskevat hallinnolliset rakenteet siten, että ne ovat valmiita tehtävien siirtymiseen maakuntien järjestämisvastuulle 1.1.2020.

Sote- ja maakuntaudistuksen toimeenpanoa varten valtio on vuoden 2017 aikana perustanut kolme valtakunnallista maakuntien palvelukeskusyhtiötä. Vuoden 2018 aikana palvelukeskusyhtiöt valmistelevat palvelutuotannon käynnistämistä maakunnille. Lisäksi on perustettu SoteDigi kehitysyhtiö, joka tehtävänä on kehittää sosiaali- ja terveydenhuollon uusia kansallisia digitaalisia ratkaisuja.

Uudessa kolmetasoisessa hallinnossa olisi:

1. kunta paikallisia tehtäviä varten, paikallisen osallistumisen ja vaikuttamisen yhteisönä sekä väestön terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä varten.
2. maakunta sote-palveluiden järjestämistä ja muita alueellisia tehtäviä varten sekä niihin liittyvän osallistumisen ja vaikuttamisen yhteisönä.

3. valtio valtakunnallisia tehtäviä varten sekä perusoikeuksien, oikeusvaltion ja yleisen turvallisuuden turvaamista varten

Vastuu sosiaali- ja terveystalouden järjestämisestä siirtyisi kunnilta ja kuntayhtymiltä maakunnille 1.1.2020. Myös pelastustoimi ja ensihoito siirtyisivät maakunnille. Maakunnan tehtäväksi tulisi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislakiluonnoksen mukaan mm. palveluita tarvitsevien henkilöiden tunnistaminen, väestön hyvinvoinnin ja terveyden seuraaminen sekä kaikenlaisesta sote-palveluihin liittyvästä kehittämistyöstä vastaaminen. Jatkossa maakunta huolehtisi myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä alueellaan yhteistyössä kuntien kanssa.

Uudistuksen myötä kuntien palveluksessa olevat henkilöt siirtyisivät maakunnan, maakunnan palvelulaitoksen tai maakunnan omistaman yhtiön palvelukseen silloin, kun henkilön työtehtävistä vähintään puolet on kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon tukitehtäviä. Kunnan järjestämän erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon sosiaalitoimen ja pelastustoimen käytössä olevat tilat siirtyisivät maakunnan hallintaan vuonna 2020.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden siirtymisellä maakuntien hallintaan tulee olemaan suuria vaikutuksia kuntien taloudelliseen kantokykyyn. Kuntien valtionosuuksista siirtyisi sote-palveluita vastaava osa kunnilta pois, joka on noin 5,9 mrd €.

Verotulojen osalta vaikutukset ovat tämän hetken arvion mukaan seuraavanlaiset: Kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta alennetaan noin 0,59 mrd eurolla. Yhteisöveron osuuden alentamista perustellaan sillä, että ilman alentamista yhteisöveron osuus kuntien tuloista kasvaa liikaa kun kuntien tulot alenevat nykyisestä. Yhteisöveron kuntien ryhmäosuudeksi muodostuu tämän hetken tiedon mukaan 22,33 % jako-osuuden ollessa vuonna 2018 31,35 %. Lakiehdotuksen mukaan kunnallisveron tuottoa alennetaan noin 11,1 miljardilla eurolla, kun kaikkien kuntien kunnallisveroprosentteja alennetaan saman verran vuonna 2020. Tämän hetken arvion mukaan kuntien tuloveroprosentteja alennetaan 11,71 prosenttiyksikköä vuoden 2019 tasosta. Tulojen siirtoja kaikkiaan tarkasteltaessa verotulojen siirron osuus maakunnille on siis noin 2/3 (yht. 11,6 mrd €) ja valtionosuuksien siirron osuus 1/3 (5,8 mrd €).

Uusi luonnos valinnanvapauslaista on valmistunut ja se on ollut lausuntokierroksella loppuvuonna 2017. Hallituksen esitys valinnanvapauslaiksi on tarkoitus antaa eduskunnalle maaliskuussa 2018. Maakunta-, sote- ja valinnanvapauslait on tarkoitus käsitellä eduskunnassa yhtäaikaisesti keväällä 2018.

Pelastustoimen uudistus

Pelastustoimen uudistus toteutetaan suunnitelmien mukaan osana maakuntauudistusta. Maan hallitus päätti neuvotteluunsa 5.7.2017, että sote- ja maakuntauudistus, ja näin ollen myös pelastustoimen uudistus tulevat voimaan 1.1.2020.

Pelastustoimen uudistuksella on yhteys sote-uudistuksen ensihoitoa koskeviin ratkaisuihin. Hallitus linjasi joulukuussa 2016 osana sote-ratkaisua, että kaikki 18 maakuntaa järjestävät ensihoidon, joten myös pelastustoimi on järjestettävä samoissa maakunnissa. Näin pelastuslaitokset voivat edelleen tuottaa ensihoitopalveluja terveydenhuollolle.

Pelastustoimen uudistuksella tavoitellaan sisäministeriön mukaan tehokasta ja yhtenäistä pelastustoimea koko Suomessa. Muita tavoitteita ovat esimerkiksi harvinaisiin suuronnettomuuksiin tai luonnonkatastrofeihin varautuminen kaikkialla Suomessa sekä pelastustoimen resurssien tehokkaan käytön varmistaminen niin, että pelastustoimen toimintavalmius ei heikkene.

Pelastustointi ryhdyttiin alun perin kehittämään ja uudistamaan jo viime hallituskaudella. Nyt käynnissä oleva uudistus on siis jatkoa jo aiemmin käynnistetyille uudistustyölle. Aiemmassa uudistushankkeessa ei muutettu pelastustoimen hallinnollisia rakenteita eikä aluejakoa, mutta sen tavoitteita esimerkiksi talouden sopeuttamiseksi toteutetaan edelleen.

Hallituksen esitys laiksi pelastustoimen järjestämisestä HE 16/2017 on annettu eduskunnalle 9.3.2017. Tämä lakiesitys, samoin kuin pelastustoimen sisältöä koskeva pelastuslakihanke jäävät siis odottamaan sote- ja maakuntauudistusta

Vammaislainsäädännön uudistus

Vammaislainsäädännön uudistuksessa tähdätään lakiin, jossa säädetään vammaisuuden perusteella järjestettävistä erityispalveluista. Uudella lailla korvattaisiin vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annettu laki (380/1987) ja kehitysvammaisten erityishuollosta annettu laki (519/1977). Vammaislainsäädännön uudistuksen lähtökohta

on parantaa vammaisten ihmisten osallisuutta ja yhdenvertaisuutta. Tavoitteena on säilyttää nykyiset perusoikeuksia turvaavat oikeudet, kuten oikeus palveluasumiseen, henkilökohtaiseen apuun ja liikkumista tukeviin palveluihin. Tavoitteena on myös kehittää henkilökohtaista apua ja lyhytaikaista huolenpitoa sekä valmennusta ja tukea uudenaikaisena palveluna.

Uudistuksen taustaksi on mainittu kaksi selvitystä. Sosiaali- ja terveysministeriön 12.3.2013 asettaman työryhmän (Valastyöryhmän) tehtävänä oli sovittaa yhteen nykyinen vammaispalvelulaki (380/1987) ja kehitysvammalaki (519/1977). Tämän jälkeen sosiaali- ja terveysministeriö asetti Kalle Könkkölän selvitysmieheksi, jonka tehtäväksi tuli esittää Valastyöryhmän ehdotuksille vaihtoehtoinen malli. Vaihtoehdon tuli toteuttaa Sipilän hallitusohjelman tavoitteet kuntien tehtävien ja velvoitteiden karsimiseksi.

Lainsäädäntöuudistuksessa on yksi keskustelun aihe ollut se, kirjataanko uuteen lakiin nykyiseen vammaispalvelulakiin sisältyvä ikääntyneisiin henkilöihin kohdistuva rajaus. Uuden vammaispalvelulain luonnoksessa todetaan, ettei lakia sovelleta henkilöihin, joiden avuntarve johtuu pääasiassa korkean iän edellyttämästä avun tarpeesta.

Sote- ja maakuntauudistuksen jälkeen maakunnat vastaisivat sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisestä. Myös uudessa vammaispalvelulaissa tarkoitetut erityispalvelut kuuluisivat maakunnan vastuulle.

Suomi on ratifoinut YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen 2016. Sopimuksen tarkoituksena on edistää, suojella ja taata kaikille vammaisille henkilöille täysimääräisesti ja yhdenvertaisesti kaikki ihmisoikeudet ja perussvapaudet sekä edistää vammaisten henkilöiden synnynnäisen arvon kunnioittamista.

Lakiuudistuksen valmistelua ohjaa sosiaali- ja terveysministeriö. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa kevätistuntokaudella 2018. Laki tulisi voimaan vuonna 2020.

Hankintalaki

Tasavallan presidentti vahvisti 29.12.2016 eduskunnan 13.12.2016 hyväksymän uuden hankintalain (29.12.2016/1397). Lakia on sovellettu 1.1.2017 alkaen. Lainsäädäntö perustuu EU:n julkisia hankintoja koskeviin direktiiveihin. Lain kokonaisuudistuksen tavoitteena on muun muassa yksinkertaistaa hankintamenettelyjä. Viranomaisille ja kunnille haluttiin aikaisempaa paremmat mahdollisuudet ottaa huomioon hankintojen laatu ja se, että ne tukevat esimerkiksi työllisyyttä, työoloja, terveyttä ja ympäristönsuojelua. Myös pk-yritysten osallistumista tarjouskilpailuihin oli tarkoitus parantaa.

Lakimuutoksen johdosta tavaroiden ja hankintojen kansallinen kynnysarvo nousi 30 000 eurosta 60 000 euroon. Sosiaali- ja terveyspalveluhankintojen kynnysarvo puolestaan nousi 100 000 eurosta 400 000 euroon. Kynnysarvojen alle jäävät hankinnat jäävät hankintalainsäädännön ulkopuolelle.

Hankintoja suositellaan kilpailutettavaksi pienempinä ja pk-yrityksille sopivimpina osina. Uudistus mahdollistaa ympäristön ja sosiaalisten näkökohtien huomioimisen aikaisempaa tehokkaammin. Uudistus keventää merkittävästi arvoltaan pienempien hankintojen kilpailuttamismenettelyä ja selkeyttää lain keskeisiä käsitteitä sekä mahdollistaa joustoja tarjousten arviointiin.

Julkisen ja yksityisen elinkeinotoiminnan tasapuolisuutta on pyritty edistämään siten, että julkisyhteisöjen määräysvallassa olevilta yhteisöiltä ei saa tehdä kilpailuttamatta hankintoja, mikäli nämä yhteisöt harjoittavat vähäistä enemmän liiketoimintaa markkinoilla. Jatkossa hankintalain noudattamista valvoo kilpailu- ja kuluttajavirasto.

EU:n tietosuoja-asetus

Euroopan unionin yleinen tietosuoja-asetus on tullut voimaan toukokuussa 2016 ja sitä sovelletaan kansallisesti 25.5.2018 alkaen. Tietosuoja-asetusta sovelletaan henkilötietojen käsittelyyn sekä julkisella että yksityisellä sektorilla. Asetuksen tavoitteena on varmistaa, että ihmisten oikeus henkilötietojen suojaan ja sitä kautta yksityisyyteen toteutuu myös digitaaliaikana. Asetus korvaa vuoden 1995 henkilötietodirektiivin sekä sen kansallisesti täytäntöönpanemiseksi annetun henkilötietolain (523/1999). Asetuksen rinnalle säädetään uusi tietosuojalaki.

Asetus tuo sekä rekisterinpitäjille että henkilötietojen käsittelijöille uusia tehtäviä ja velvollisuuksia. Asetus pitää myös sisällään uusia oikeuksia rekisteröidyille. Asetus ottaa kantaa henkilötietojen lainmukaiseen käsittelyyn ja kertoo milloin, miten ja kenen toimesta henkilötietoja saa käsitellä.

Tietosuoja-asetuksen tarkoituksena on lisätä henkilötietojen käsittelyn avoimuutta ja läpinäkyvyyttä. Asetus vahvistaa rekisteröityjen oikeuksia valvoa henkilötietojensa käsittelyä. Asetuksessa on säädetty henkilötietolakia tiukemmat seuraamukset asetuksen vastaisesta henkilötietojen käsittelystä. Tietosuoja-asetuksessa säädetään henkilötietojen käsittelyä koskevista periaatteista, jotka ohjaavat henkilötietojen käsittelyä. Tietosuojaperiaatteita ovat:

- käsittelyn lainmukaisuus, kohtuullisuus ja läpinäkyvyys
- käyttötarkoitussidonnaisuus
- tietojen minimointi
- tietojen täsmällisyys
- tietojen säilytyksen rajoittaminen
- tietojen eheys ja luottamuksellisuus
- rekisterinpitäjän osoitusvelvollisuus.

Tietosuojaperiaatteita on noudatettava kaikissa henkilötietojen käsittelyvaiheissa. Rekisterinpitäjän on pystyttävä myös osoittamaan, että näitä periaatteita noudatetaan. Periaatteiden noudattamisen osoittaminen edellyttää rekisterinpitäjältä muun muassa henkilötietojen käsittelyn aiempaa tarkempaa suunnittelua ja dokumentointia.

Julkisen sektorin toimijoilla on velvollisuus nimetä tietosuojavastaava. Tietosuojavastaavan tehtävänä on mm. seurata henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuutta ja auttaa organisaatiota toteuttamaan lainsäädännön asettamat velvoitteet. Tietosuojavastaavan tehtävänä on myös toimia yhteyshenkilönä sekä rekisteröidyille että valvontaviranomaisille henkilötietojen käsittelyyn liittyvissä kysymyksissä. Tietosuojavastaavan yhteystiedot on julkistettava ja ne on ilmoitettava valvontaviranomaiselle. Tietosuojavastaava ei kuitenkaan ole vastuussa henkilötietojen käsittelyn lain mukaisuudesta, vaan vastuu kuuluu edelleen organisaation johdolle.

Tietosuoja-asetus lisää tietosuojan painoarvoa kunnan toiminnassa. Tietosuojaan liittyy uudentyyppisiä vaatimuksia, riskejä ja tarpeita. Erityisesti johdon on oltava tietoinen muutoksista ja niiden vaikutuksista eri toimintoihin. Tietosuoja-asetuksen vaikutuksia arvioitaessa on hahmotettava kokonaiskuva henkilötietojen käsittelyn nykytilasta ja laadittava sitä koskeva analyysi. Asetuksen velvoitteet edellyttävät myös resursointia.

Julkisten alojen eläkelaki

Julkisten alojen eläkelaki vahvistettiin 29.1.2016 ja se tuli voimaan 1.1.2017 alkaen. Eläkeuudistuksessa Kunnallinen eläkelaki (KuEL), Valtion eläkelaki (VaEL) ja Kirkon eläkelaki (KiEL) yhdistettiin ja käyttöön otettiin Jlkusen alan eläkelaki (JuEL), joka koskee myös Kansaneläkelaitoksen henkilökuntaa. Uudistuksen keskeisiä muutoksia ovat:

- Osa-aikaeläke poistui ja tilalle tuli osittainen varhennettu vanhuuseläke
- Varhennettu vanhuuseläke poistui, eikä sille voi enää jäädä.
- Uutena eläkelajina tuli työraueläke.
- Eläkkeen alaikäraja nousee vuodesta 2018 alkaen. Alaikäraja nousee asteittain 63 vuodesta 65 ikävuoteen.
- Eläkkeen kertyminen alkaa jo 17-vuotiaana (vuodesta 2017 lähtien). Eläkettä kertyy 1,5 prosenttia työansioista.
- Eläkkeeseen voi saada lykkäyskorotusta 0,4 prosenttia jokaista kuukautta kohti, jotka henkilö jatkaa työssään sen jälkeen, kun on täyttänyt ikäluokkansa alimman vanhuuseläkeiän.

Yksityistielain kokonaisuudistus

Laki yksityisistä teistä (358/1962) aiotaan uudistaa vastaamaan kaupungistumisen ja maaseudun ikärakenteen muuttumisen sekä luonnonvaratalouden ja elinkeinoelämän tarpeita.

Uudella yksityistielailalla selkiytettäisiin eri osapuolten vastuita yksityisteiden rakentamisen, ylläpidon ja rahoituksen suhteen. Avustusten jakaminen yksityisteille siirrettäisiin valtiolta maakunnille. Uudistuksen myötä kuntien tielautakunnat lakkautettaisiin ja niiden tehtävät siirrettäisiin muille viranomaisille.

Lakiuudistuksen tavoitteena on selkeä, joustava ja nykypäivän tarpeisiin vastaava laki yksityisistä teistä, joka mahdollistaa uudenlaisen elinkeinotoiminnan varsinkin maaseudulla. Lakihanke tukee hallituksen norminpurkutavoitetta ja säästöjen sujuvoittamista.

Hallituksen esitys HE 147/2017 eduskunnalle yksityistielailaksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi annettiin eduskunnalle 19.10.2017. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2020 alusta.

Virka- ja työehtosopimukset sekä kilpailukyky sopimus

Nykyisten virka- ja työehtosopimusten sopimuskausi päättyy pääosin tammikuussa 2018. Neuvottelutulos uusien työ- ja virkaehtosopimusten osalta on saavutettu 8.2.2018. Uudet sopimukset astuvat voimaan, kun kaikki osapuolet ovat allekirjoittaneet sopimukset. Suurin osa sopimusmuutoksista astuu voimaan 1.5.2018 jälkeen.

Kilpailukyky sopimuksen mukaisesti kuntien ja kuntayhtymien henkilöstön lomanmääräytymisvuosien 2016–2017, 2017–2018 ja 2018–2019 lomarahoja leikataan nykyisestä tasosta 30 prosentilla ajanjaksolla 1.2.2017–30.9.2019.

5 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa sekä toimintaympäristön kuvaus

Vuonna 2017 kuntien toimintaympäristö oli edelleen epävarmassa tilanteessa ja suuren muutoksen alla. Sote- ja maakuntauudistus on suurimpia hallinnon ja toimintatapojen uudistuksia, mitä Suomessa on tehty. Muutos koskettaa satojen tuhansien ihmisten työtä ja kaikkien kansalaisten palveluja. Muutokset koskevat myös sosiaali- ja terveydenhuollon rahoitusta, ohjausta ja verotusta. Tavoitteena on, että sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestäminen ja muita alueellisia tehtäviä siirtyy itsehallintoalueille 1.1.2020.

Vuonna 2017 merkittävin organisatorinen muutos tapahtui nuorisotoimen osalta kaupungin nuorisotyön siirryttyä Nuorisokeskus Marttisen toiminnaksi 6.3.2017 alkaen. Vuonna 2016 yhtiötetyt kaukolämpöliiketoiminta, sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottaminen sekä teollisuushallien vuokraustoiminta ovat jatkaneet toimintaansa edellisvuoden tapaan.

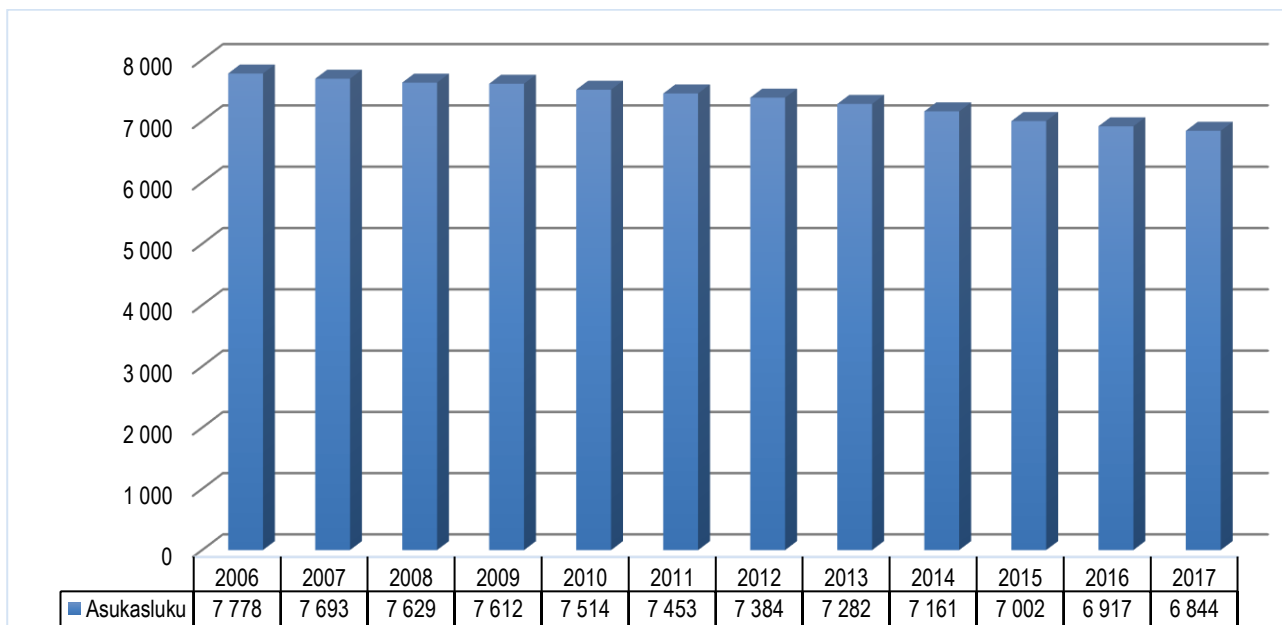
Vuonna 2016 havaittujen sisäilmaongelmien johdosta kaupunginhallitus päätti perustaa työryhmän kartoittamaan näkemyksiä uuden koulurakennuksen/-rakennusten suunnittelusta ja toteutuksesta. Työryhmän työskentelyn lopputuloksena syntyi ehdotus yhtenäiskoulukampuksesta. Kaupunginvaltuusto päätti työryhmän ja kaupunginhallituksen esityksestä, että Virroille rakennetaan uusi yhtenäiskoulurakennus ikäluokille 0-9, yhteensä noin 550 oppilaalle ja esioppilaalle. Vuonna 2017 yhtenäiskouluhankkeelle nimettiin lisäksi rakentamis- ja suunnittelutoimikunnat sekä laadittiin hankesuunnitelma. Lukio on jatkanut toimintaansa Tampereen seudun ammattiopiston yhteydessä. Yläkoulun opetusta on järjestetty vuonna 2017 tammikuussa käyttöön otetussa viipalerakennuksessa, Tampereen seudun ammattiopiston tiloissa sekä yksittäisissä väistötiloissa, jotka on vuokrattu yksityisiltä tahoilta.

Vuoden 2017 talousarvioon tehtiin määrärahamuutoksia tilikauden aikana koskien sekä käyttötaloutta että investointeja. Määrärahamuutoksia tehtiin kaupunginhallituksen, perusturvan, sivistystoimen ja teknisen toimialalle. Merkittävimmät määrärahamuutokset liittyivät Ruoveden palvelutuotantoon, erikoissairaanhoidon sekä työllisyysmäärärahoihin, myös väistötiloihin liittyviä menoja siirtyi viipalekoulun valmistumisen johdosta vuodelle 2017.

5.1. Toimintaympäristö

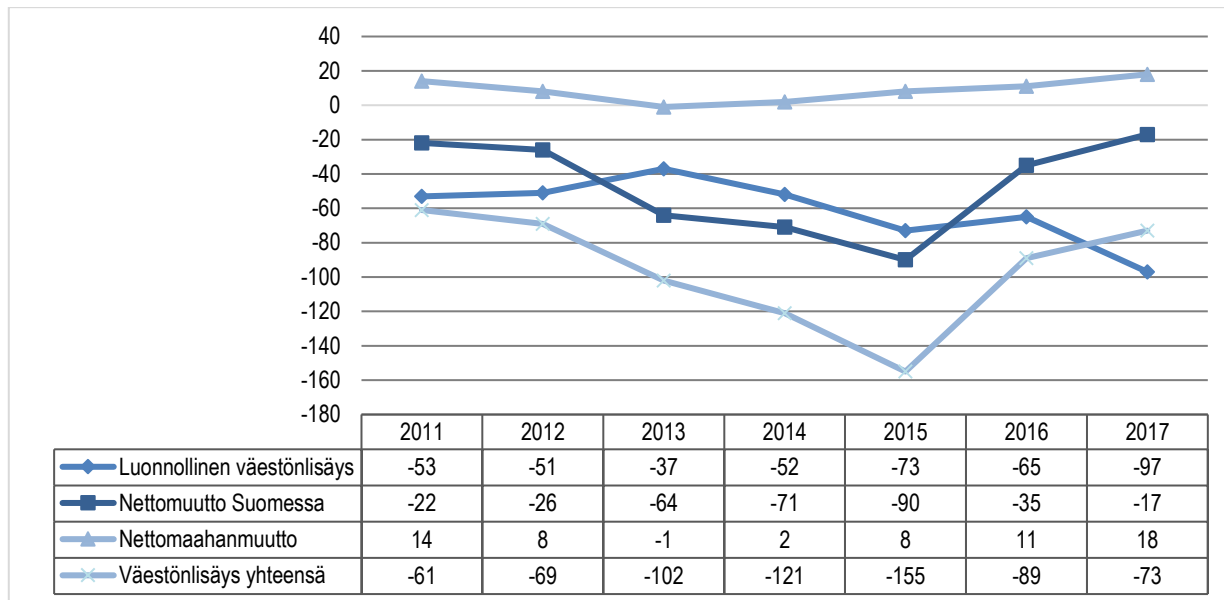
Väestörakenne ja sen muutokset

Virtain kaupungin väkiluku 31.12.2017 oli 6 844 (31.12.2016, 6 917). Väkiluku on laskenut 73 asukkaalla (1,1 %) vuoden 2017 aikana (1,2 % 2016). Väkilukuennuste on yhä aleneva vuodelle 2018 sekä tuleville vuosille.



Kuvio 1 Väkiluku (Lähde: Tilastokeskus)

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan kuntien välinen nettomuutto kuluneen vuoden aikana on Virroilla negatiivinen. Kuntien välisessä muuttoliikkeessä Virtain kaupungin luku oli – 17. Nettomaahanmuutto jatkui positiivisena ollen 18 asukkaan verran. Luonnollinen väestönlisäys oli (syntyneiden ja kuolleiden erotus) -97 (v.2016, -65). Virroilla syntyi 36 lasta vuonna 2017 (v. 2016, 48) ja kuoli 133 henkilöä (v. 2016, 113). Alla olevassa taulukossa on esitetty väestömuutoksen ennakkotiedot. Väestönlisäys sisältää väkiluvun korjauksen vuonna 2017.

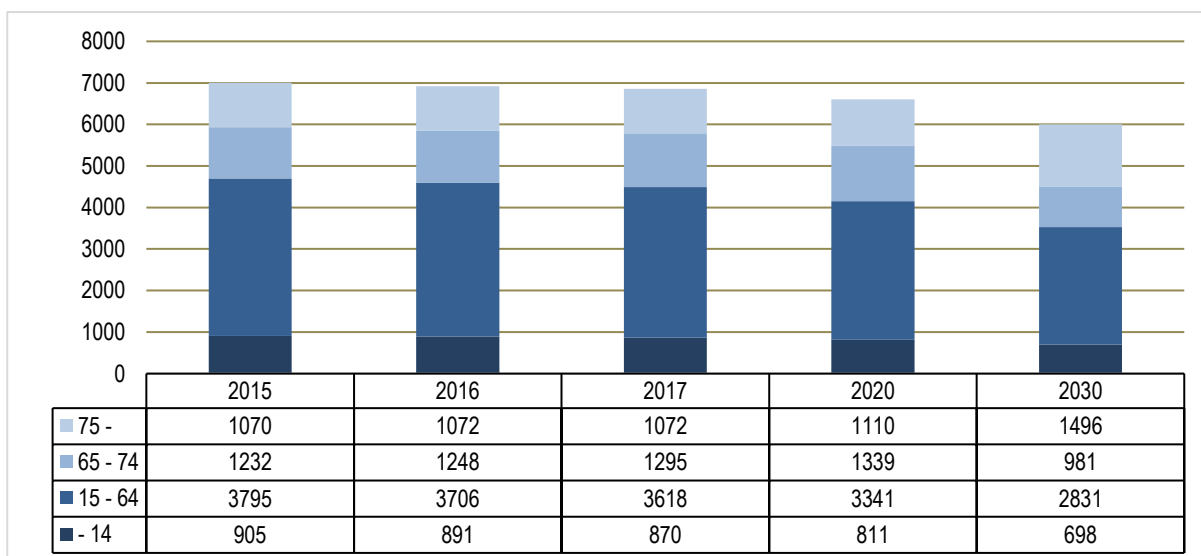


Kuvio 2 Väestönmuutos (Lähde: Tilastokeskus)

Virtain väestörakenne ikäryhmittäin on kuvattu alla. Vuoden 2017 väestörakennetta ei ole vielä saatavilla, vaan kyseessä on Tilastokeskuksen laatima ennuste. Väestörakenteen kehityksestä voi havaita suurten ikäluokkien vaikutuksen yli 65-vuotiaiden määrän kehityksessä, joka on korkealla tasolla koko tarkastelukauden. Eläkkeellä olevien osuus, 33,6 % väestöstä on korkeampi kuin kunnissa keskimäärin (20,9 %). Ennusteiden mukaan näyttää siltä, että lasten ja työikäisten määrä vähenee yli 65-vuotiaiden määrän kasvaessa.

Yli 75-vuotiaiden määrä kasvaa ennusteen mukaan noin neljällä sadalla vuoteen 2030 mennessä. Vastaavasti lasten määrä vähenee lähes kahdella sadalla. Erityisesti 15–64-vuotiaiden määrässä on havaittavissa vuoteen 2030 asti tarkasteltaessa merkittävä aleneminen, ennusteen mukaan alenemaa olisi odotettavissa lähes tuhannen asukkaan verran.

Väestökehityksen jatkuessa samanlaisena on huomioitava tulevaisuudessa palvelutuotannon kohdistaminen oikeisiin tarpeisiin. Tämän kaltaisella väestökehityksellä voi olla myös vaikutuksia kunnan tulorakenteeseen työikäisten veronmaksajien vähentyessä.



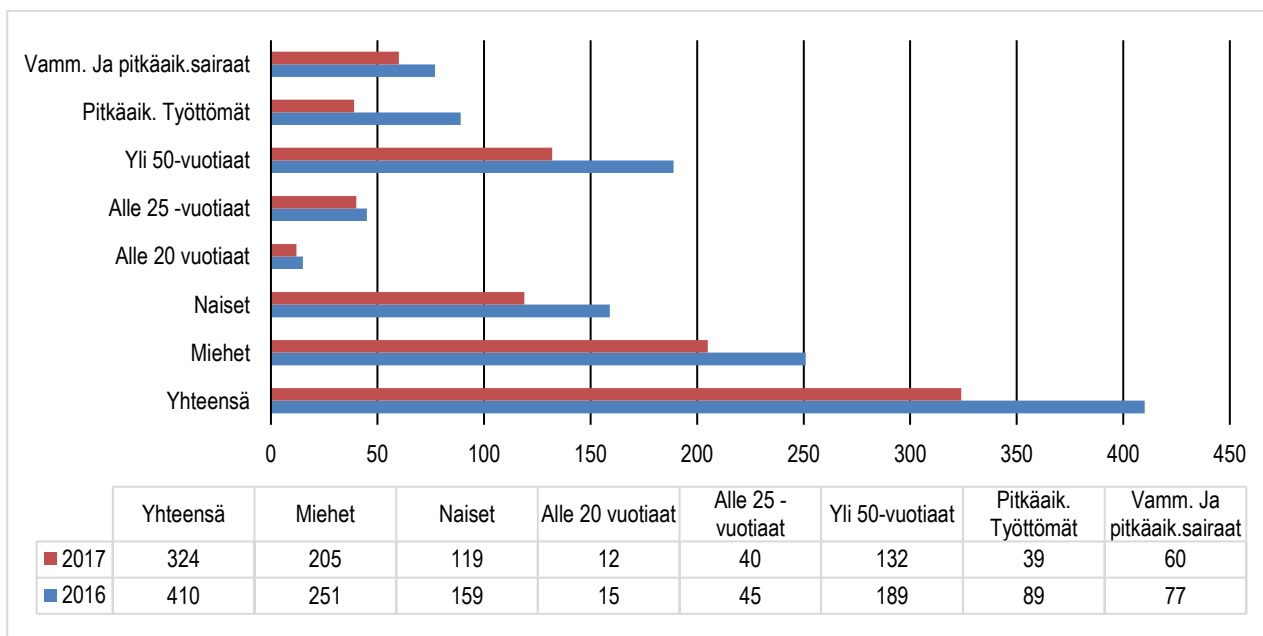
Kuvio 3 Väestörakenne (Lähde: Tilastokeskus)

Työllisyys

Työttömien työnhakijoiden määrä oli vuoden 2017 joulukuussa huomattavasti matalampi kuin vuoden 2016 joulukuussa. Avoimien työpaikkojen korkea määrä mahdollistaa positiivisen suunnan työttömyyden kehityksessä. Pirkanmaalla oli joulukuun 2017 lopussa 28 553 työtöntä työnhakijaa, laskua edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna oli 9 524 henkilöä eli 25 %. Pirkanmaan työttömien työnhakijoiden määrän lasku oli valtakunnallisesti toiseksi suurinta. Kuitenkin Pirkanmaalla ja Uudellamaalla on edelleen yhteensä 37 prosenttia koko Suomen työttömistä työnhakijoista. Työttömyysaste 31.12.2015 oli Pirkanmaalla 11,7 % (31.12.2016, 15,6 %) ja koko maassa 11,2 % (31.12.2016, 13,6 %).

Virroilla työttömien työnhakijoiden määrä laski vuoden 2016 lopun tilanteesta 21 % siitä huolimatta, että työttömyys oli hieman kasvusuunnassa loppuvuonna. Pirkanmaan kunnista työttömyys on suhteellisesti merkittävimmin alentunut vuoden 2016 lopun tilanteeseen verrattuna Punkalaitumella, jossa työttömien työnhakijoiden määrä oli vuoden 2017 lopussa 42 % vuotta aikaisempaa alhaisemmalla tasolla.

Työttömien lukumäärä joulukuun lopussa oli 324 (31.12.2016, 410), työttömyysaste 11,5 % (v.2016, 14,3 %). Virtain työvoima on 2 816 (v.2016, 2 870) henkilöä. Työvoima on laskenut 54 henkilöllä. Työttömistä alle 25-vuotiaita oli 45 (12/2015, 56) ja yli 50-vuotiaita 189 (12/2015, 232). Avoimia työpaikkoja Virroilla oli joulukuun lopussa 33 (12/2016, 24). Virtain työttömien lukumäärä joulukuussa 2017 ja 2016 ryhmittäin käy ilmi alla olevasta kuviosta.



Kuvio 4 Työttömien määrä (Lähde: Pirkanmaan työllisyyskatsaus, joulukuun 2017 ja joulukuun 2016)

6 Kaupungin henkilöstö

Taulukko 1 Henkilöstön määrä 31.12.2017 ja vertailuvuodet

	2017/2016, yhteensä	2017/2016, Virrat	2017/2016, Ruoveden palvelutuotanto
Henkilöstö	368/361	360/351	8/10

Henkilöstömäärä sisältää sekä vakituiset, määräaikaiset sekä muut, joilla on palvelussuhde ko. hetkellä Virtain kaupunkiin.

Taulukko 2 Henkilöstö osastoittain 31.12.2017, 31.12.2016, 31.12.2015 ja 31.12.2014.

	2017	2016	2015	2014
Perusturva Virrat	24	26***	242*	260
Perusturva Ruovesi	8	10***	238	234
Sivistystoimi	142	145	150	158
Tekninen toimi	75,3	77***	102*	82
Kaupunginhallituksen alainen toiminta	56**	55**	47**	49
Merikanto-opisto	31	31	34	34
Marttinen	20	17	15	20
Yhteensä	356,3	361	828	837

*Terveyskeskuksen ja vanhainkodin puhtaanapito on muuttunut Virtain perusturvasta teknisen toimen alaisuuteen

** Kaupunginhallituksen alaiseen toimintaan sisältyvät kaikkien hallintokuntien työllistetyt 21 työllistettyä 2017, 25 työllistettyä 2016, 15 työllistettyä 2015 ja 19 työllistettyä 2014.

*** Yhtiöiden palvelukseen on siirtynyt sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstö siirtyneiden toimintojen osalta mukaan lukien näissä toimintayksiköissä työskentelevä puhtaanapidon henkilöstö sekä kaukolämpölaitoksen koko henkilöstö.

Henkilöstön kokonaismäärä on hieman alentunut edellisen vuoden lopun tilanteesta. Koska kyseessä on viimeisen päivän tilanne, sijaisuuksien ja muiden lyhytaikaisten työsuhteiden ajoittumisella voi olla suurtakin vaikutusta vertailtavuuteen.

Henkilöstökulut kaiken kaikkiaan 31.12.2017 tilanteen mukaisena ovat 15 296 908 euroa (v. 2016 18 546 644 euroa), ollen 3 249 736 euroa alhaisemmat kuin vuotta aiemmin. Ilman Ruoveden palvelutuotantoa henkilöstökulut yhteensä ovat 14 831 109 euroa, kun ne edellisenä vuonna olivat 16 533 743 euroa (alenemaa 1 702 634 euroa). Alenema johtuu pääosin siitä, että Keiturin Sote Oy:n palvelukseen siirtyneiden osalta henkilöstömenot sisältyivät kaupungin henkilöstömenoihin vielä ajalla 1.1. – 28.2.2016.

Eläkemenoperusteinen ja varhaiseläkemenoperusteinen maksu ovat merkittävä osa henkilöstön sivukuluja. Eläkemenoperusteista maksua maksetaan vain niistä maksussa olevista eläkkeistä, jotka ovat karttuneet kunnan palveluksessa ennen vuotta 2005. Kevan valtuuskunta vahvistaa vuosittain eläkemenoperusteisen maksun kokonaismäärän. Maksu jaetaan jäsenyhteisöjen kesken sen perusteella, kuinka paljon nyt maksussa olevista eläkkeistä on karttunut kunkin jäsenyhteisön palveluksessa ennen vuotta 2005 tehdystä työstä.

Työnantaja maksaa varhaiseläkemenoperusteisesta eli varhe-maksua, kun sen työntekijät jäävät ensimmäistä kertaa työkyvyttömyyseläkkeelle, yksilölliselle varhaiseläkkeelle, työttömyyseläkkeelle tai kuntoutustuella eli alkavat saada määräaikaista työkyvyttömyyseläkettä. Työntekijän ikä ei vaikuta varhe-maksun määrään. Kevan valtuuskunta päättää varhe-

maksun määrän jokaiselle vuodelle erikseen. Maksu jaetaan jäsenyhteisöjen kesken varhaiseläkkeistä aiheutuvien menojen ja palkkasummien perusteella. Vuonna 2009 ja sen jälkeen alkavat eläkkeet vaikuttavat työnantajan varhe-maksuun tasan 36 kalenterikuukauden ajan eläkkeen alkamisesta. Näin ollen maksut voivat jakautua neljälle vuodelle.

Jos varhaiseläkkeelle jäävä työntekijä on viimeisinä työssäolovuosinaan ollut useamman kuntatyönantajan palveluksessa, eläkkeeseen liitettävä tuleva aika perustuu useamman kuntatyönantajan palvelukseen. Tällöin eläkkeestä aiheutuva varhe-maksu jaetaan näiden työnantajien kesken kultakin saatujen ansioiden suhteessa.

Taulukko 3: Eläkemenoperusteinen ja varhaiseläkemenoperusteinen maksu

	2017	2016	2015	2014
Eläkemenoperusteinen maksu	639 474,95	942 951,80	1 444 085,25	1 473 194,99
Varhaiseläkemenoperusteinen maksu	83 077,42	96 749,75	115 578,00	398 718,84

Eläkemenoperusteiseen maksuun työnantaja ei voi vaikuttaa, sillä se on karttunut kunnan palveluksessa tehdystä työstä ennen vuotta 2005. Varhaiseläkemenoperusteisessa maksussa vuoden 2015 toteumassa näkyy mukana myös vuoden 2014 lopullinen varhe-maksu. Eläkemenoperusteinen ja varhaiseläkemenoperusteinen maksu on siirtynyt yhtiöittämisissä yhtiöiden vastattavaksi siltä osin kuin niihin liittyvä henkilöstö on siirtynyt yhtiöiden palvelukseen.

Kaupunginhallitus päätti 26.8.2013, että 1.9.2013 alkaen kaupunginhallitus myöntää täyttöluvut vapautuvien virkojen/toimien täyttämisen osalta sekä yli 3 kuukautta kestävien sijaisuuksien osalta. Täyttölupamenettelyä jatkettiin myös vuonna 2017.

7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Toiminnalliset riskit

Henkilöstöriskeinä voi tunnistaa työntekijöiden puutteellisen perehdyttämisen, joka lisää muun muassa työtaturman vaaraa tai saattaa pahimmillaan mahdollistaa työsuojelurikoksen syntymisen. Toinen merkittävä henkilöstöriski toiminnan kannalta on asioiden liiallinen keskittyminen yhdelle henkilölle sekä se, että varahenkilöitä ei ole määrätty ja/tai perehdytetty keskeisiin tehtäviin. Tämä voi hidastaa tai jopa lamaannuttaa toimintoja hetkellisesti tai pidemmäksikin aikaa. Keskitetystä ohjauksesta ja neuvonnasta huolimatta, edelleen on havaittu puutteita hankintojen valmistelussa, kilpailuttamisessa ja sopimusosaamisessa. Näihin liittyvät riskit ovat uhkasakon nojalla tulevat kilpailuttamisvelvollisuudet sekä erilaiset sopimussanktiot. Koulutusta ja valmiita malleja on lisättävä osastojen hankintojen ja sopimusten tueksi.

IT- toimintoihin liittyvät riskit

Kaupungin toiminnan jatkuvuuden kannalta keskeisimmät riskit liittyivät ICT-palveluihin. Vuonna 2017 on tietoverkkojen osalta ollut joissain kaupungin yksiköissä lyhyitä katkoksia, jotka ovat vaikuttaneet tietojärjestelmien toimivuuteen. Laitteiston tilanne on vuoden 2016 ja 2017 aikana kartoitettu ja laitteistoa ollaan valmistauduttu uusimaan vuoden 2018 aikana. Verkkoratkaisun kilpailutus tapahtuu tietohallinnon toimesta vuoden 2018 aikana. Tämän myötä saadaan uudistettua laitteet, sopimus ja otettua laitteiden valvonta käyttöön, jolloin vikatilanteisiin voidaan proaktiivisesti puuttua.

Virtain kaupunki on tuottanut vuoden 2013 alusta ICT-palvelut vastuukuntamallina tuotetuille Ruoveden sosiaali- ja terveyspalveluille sekä vuoden 2014 alusta koko Ruoveden kunnalle ostopalvelusopimuksen puitteissa. ICT-palvelujen toimintaympäristö on kasvanut merkittävästi. Tämä lisää ICT-palveluympäristön kokonaishallinnan tarvetta, strategista suunnittelua ja tietoturvan kehittämistä ja riskien minimoimista käyttäjämäärän kasvaessa. Kahden kunnan palvelutuotannon keskeyttämättömyys vaatii usean henkilön työpanoksen, sekä hyvät strategiset kumppanit. Henkilöstön poissaolojen aikaan henkilöstöressurssien vähyys voi ongelmatilanteissa aiheuttaa vianselvitysten ja palveluaikojen pidentymistä.

Vahinkoriskit

Merkittäviä vahinkoriskejä ei toteutunut vuonna 2017.

Taloudelliset riskit

Lähivuosien talouden ennakoitiin vaikuttaa merkittävästi Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiseen sekä Maakuntauudistukseen liittyvät eduskunnalle annetut lakiehdotukset joilla on vahvistettaessaan merkittäviä vaikutuksia kuntien menoihin ja tuloihin. Epävarmuus kuntakentän rakenteesta sekä valtion asettamat taloudelliset haasteet ovat johtaneet siihen, että tulevaisuuden suunnittelu ja investoinnit sisältävät kenties enemmän epävarmuutta kuin koskaan aiemmin.

Väestön ikääntymisen tuoma palvelutarpeiden kasvu luo merkittäviä käyttötalouden paineita lähivuosille. Väestörakenteen kehityksellä saattaa olla vaikutuksia myös verotulojen kertymiseen.

Palvelutuotannon järjestämisestä aiheutuvat kustannukset ovat olleet kasvussa viime vuosina. Vuosi 2017 oli kustannuskasvun osalta varsin maltillinen toimintakulujen noustessa 1,7 %. Lähivuosina kustannuskehityksen ennakoitavuus vaikeuttaa talouden ennakoitua. Erikoissairaanhoidon vaikea ennustettavuus asettaa haasteita talouden hallinnalle.

Koulukiinteistöissä havaitut sisäilmaongelmat sekä niiden johdosta päätetyt peruskorjaus- ja uudisrakentamisinvestoinnit aiheuttavat merkittävää investointipainetta tuleville vuosille. Investoinnit tultaneen pitkälti rahoittamaan ulkopuolisella lainarahalla. Mikäli ulkopuolista rahoitusta joudutaan merkittävästi lisäämään, erilaiset rahoitusriskit (lähinnä korkoriski ja suojausinstrumentit) tulevat analysoitaviksi ja niihin tulee varautua. Kiinteistöihin liittyvää taloudellista riskiä liittyy myös väestön määrän alenemisen aiheuttama tyhjien asuntojen määrän kasvu.

Kaupungin takausvastuut on esitetty liitetiedoissa.

Osastokohtaiset riskit

Merkittävimmiksi riskeiksi osastoittain tunnistettiin seuraavat:

Perusturvaosasto: Sote-palveluiden tuotannon siirtyminen Keiturin Sote Oy:lle merkitsi suurta muutosta perusturvan organisaatiossa ja uuden toimintamallin vakiinnuttaminen ja tilaajan roolissa toimiminen. Maakuntaudistus sekä muuhun lainsäädännön muutokseen liittyvät tehtävien muutokset sekä ikääntyvän väestön lisääntyvät palvelutarpeet sekä niiden rahoittaminen.

Sivistystoimi: Opetustoimen järjestämislupien tulevaisuus, lukiolain uudistuksen tuomat muutokset sekä valtiohallinnon toimenpiteet sivistystoimea koskien (valtionosuudet, järjestämisluvat, uudet velvoitteet), kouluhankkeen viivästymiseen liittyvät riskit mm. kaavoituksesta ja kilpailutuksista mahdollisesti tehtäviin valituksiin liittyen.

Merikanto-opisto: Rahoituspohjan heikkeneminen (valtionosuuksien leikkaus, sopimuskuntien kuntaosuuksien pieneminen)

Tekninen toimi: Liike- ja asuintilojen vuokratulojen mahdollinen väheneminen, kiinteistöjen kuntoon liittyvät riskit ja niiden vaikutus talouteen, ympäristöonnettomuudet, sääolosuhteiden vaikutukset, kouluhankkeen viivästymiseen liittyvät riskit mm. kaavoituksesta ja kilpailutuksista mahdollisesti tehtäviin valituksiin liittyen.

Yleishallinto: Konsernimaisen toimintatavan vakiinnuttaminen, valtion sote-uudistuksen toteutusmalli, riippuvuus konserniyhtiöiden toiminnan onnistumisesta, konserniohjauksen noudattaminen, asukasluvun kehitys, valtiohallinnon asettamat uudet lainsäädännöt ja niiden vaikutukset maaseutukunnissa, työllisyyskehitys.

8 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkoituksena on edistää strategisten, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista, toiminnan lainmukaisuutta, hyvän hallintotavan toteutumista sekä niihin liittyvien riskien ennaltaehkäisyä ja hallintaa.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta on määritetty Virtain kaupungin Corporate Governance-kuntasovelluksen ohjeistuksessa.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kaupunginhallituksen ja lautakuntien, liikelaitos Marttisen johtokunnan, johtavan viranhaltijan tai esimiesasemassa olevan henkilön erilaisia toimenpiteitä, joilla ohjataan henkilöstöä ja toimintaa tavoitteiden ja hyväksytyjen toimintatapojen mukaiseksi. Ohjaus kohdistuu johtamisen, päätöksenteon, hallinnon ja taloudenhoidon asianmukaisuuteen, toiminnan laatuun, tavoitteiden saavuttamiseen ja riskienhallinnan toimivuuteen. Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällistä toimintatapaa, jolla hallitus voi varmistua olennaisten riskien tunnistamisesta, arvioinnista, hallinnasta sekä mahdollisuuksien ja vahvuuksien hyödyntämisestä.

Johtavien viranhaltijoiden ja esimiesten tehtävänä on johtaa ja ohjata toimintaa ja henkilöstöä tavoitteiden saavuttamiseksi. Riskienhallinta ja valvonta toteutuvat

- johtamisen ja toiminnan ohjauksen prosessien
- selkeiden tavoitteiden, tehtävien, toimivaltuuksien ja vastuiden avulla
- tavoitteiden saavuttamista uhkaavien riskien tunnistamisen, arvioinnin ja hallinnan
- riittävän ja ammattitaitoisen henkilöstön
- seurannan ja arvioinnin myötä.

Kaupunginjohtaja, johtavat viranhaltijat ja muut esimiehet valvovat

- asetettujen tavoitteiden saavuttamista sekä toiminnan häiriöttömyyttä ja taloudellisuutta
- päätöksenteon ja taloudenhoidon toimintatapojen asian- ja lainmukaisuutta
- tietojärjestelmien käytön ja hallinnon asianmukaisuutta
- henkilöstön riittävyttä, ammatillisen osaamisen ja työhyvinvoinnin kehittymistä
- omaisuuden, tilojen ja laitteiden asianmukaista käyttöä ja hallintaa
- riskien kartoitusten ja arviointien suorittamista sekä
- päätettyjen riskienhallinnan menettelyiden systemaattista toteutusta ja
- vaikuttavuutta.

Osastojen riskienhallinnasta vastaa kunkin osaston osastopäällikkö.

Kunkin osaston ja tulosyksikön johtavan viranhaltijan tehtävänä on toiminnan, prosessien ja toimintatapojen ohjeistaminen sekä toiminnan ja talouden seuranta. Niiden toimivuuden arviointi ja varmentaminen ovat johtavien viranhaltijoiden ja esimiesten vastuulla.

Voimassaolevan hallintosäännön mukaan kaupunginhallitus vastaa riskien hallinnan toteuttamisesta ja yhteensovittamisesta. Myös Virtain kaupungin Corporate Governance-kuntasovelluksessa on yllä mainitut määräykset sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta, joiden mukaisesti on pyritty toimimaan.

Osastopäälliköt ovat tehneet vähintään kerran vuodessa käteiskassan tarkastuksen kaikkiin kaupungin käteiskassoihin ennalta ilmoittamatta kassan hoitajalle.

Taloushallinto on laatinut tililuettelomallin ja tilien kirjausohjeet noudatettavaksi vuoden 2015 alusta alkaen sekä ohjeen arvonlisäveron kirjaamisesta ostolaskun tiliöinnin yhteydessä ja myyntilaskua laadittaessa.

Hallitus esittää kannanottonaan, että sisäinen valvonta tuottaa pääosin kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta, lain- ja hyvän hallintotavan mukaisuudesta, varojen ja omaisuuden turvaamisesta sekä johtamisen edellyttämän luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen informaation riittävydestä.

9 Ympäristötekijät

Ympäristötilinpäätöksen tarkoituksena on taloudellisten tunnuslukujen avulla antaa tietoa kaupungin ympäristövastuun toteuttamisesta.

Tässä tilinpäätöksessä on huomioitu vain kaupungin perusorganisaatio. Liikelaitoksia ja konsernin tytäryhtiöitä ei ole siten huomioitu. Käyttötalouskuluissa ei ole huomioitu poistoja.

Ympäristötilinpäätöksen laadinnassa käytettiin apuna v. 2005-2007 toimineessa Kunnan ympäristökustannukset ja -tunnusluvut -projektissa (ns. KUTU-projekti) syntynyttä ohjeistusta.

Virtain kaupungin v. 2017 ympäristötalouden tunnusluvut (euroa)

		Käyttötalous	Investoinnit
	Tuotot	Kulut	Investoinnit (kulut)
Ulkoilman- ja ilmastonsuojelu	0	30 000	0
Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely	666 500	433 500	199 000
Jätehuolto	0	75 800	0
Maaperän ja pohjaveden suo- jelu	0	1 600	0
Luonnonvarojen ja maiseman- suojelu	6 700	9 000	0
Ympäristönsuojelun viran- omaistyö	6 100	63 000	0
Ympäristönsuojelun edistämi- nen	0	150	0
YHTEENSÄ	679 000	613 000	199 000

Ulkoilman- ja ilmastonsuojelun kustannuksia aiheutti katujen kunnossapitoon liittyen katupölyn sidonta ja hiekoitus-hiekan poisto. Kulut olivat yhteensä noin 30 000 euroa.

Vesiensuojelun ja jätevesien käsittelyn tuotot muodostuivat pääasiassa viemärlaitokselle tulleista jätevesimaksuista ja palveluista yksityisille (noin 666 500 euroa). Suurin osa vesiensuojelun ja jätevesien käsittelyn kustannuksista aiheutui jätevesien puhdistuksesta ja viemäriverkoston normaalista käytöstä ja kunnossapidosta.

Vuonna 2017 täydennettiin lupahakemusta Jähdyspohjanreitin kalateiden rakentamisesta ja kalataloudellisesta kunnostuksesta. Täydennykset maksoivat 1315 euroa. Havanganjärven kunnostushankkeen tarkkailua tehtiin 745 eurolla ja Kurjenjärven hankkeeseen liittyen tilattiin toimenpidealueen uudet rajaukset.

Vuonna 2017 tehtiin Toisveden keskivedenkorkeuden pysyvän nostamisen ja Horhankosken kalataloudellisen kunnostuksen valmistelevia töitä. Korvauksia maksettiin 341,60 euroa ja suunnitelmaa täydennettiin uudella patokuvalla. Hankkeessa tehtiin vesijohdon siirto, jonka kustannukset olivat noin 5 050 euroa sekä pohjatutkimus tulevan padon alueelta (630 euroa). Vesijohdon siirron ja pohjatutkimuksen kulut menivät Toisveden hankkeen investointimäärärahoista.

Muiden vesistöjä koskevien selvitysten, tutkimusten ja avustusten kulut olivat noin 1 240 euroa. Keskustan viemäriverkoston, pumppaamoiden ja Killinkosken viemäriverkoston kustannukset olivat 102 000 euroa. Keskuspuhdistamon

ja lietteen käsittelyn kulut olivat noin 286 000 euroa. Vesihuollon selvitysten ja avustusten kulut olivat noin 20 000 euroa. Yhteensä vesiensuojelun ja jätevesien käsittelyn kulut olivat noin 433 500 euroa.

Investointeja jäteveden puhdistukseen olivat puhdistamoiden saneeraukset (41 760 euroa), keskustan pumppaamon saneeraus (25 550 euroa) ja Kitusenkulman viemäri (71 490 euroa). Lisäksi viemäriiliitoksiin, keskeneräisiin ja ennalta-arvaamattomiin menoihin käytettiin 54 530 euroa.

Jätehuollosta kunnalle ei tule tuloja. Teknisen osaston jätehuollon kulut olivat vuonna 2017 noin 68 600 euroa ja vesihuoltolaitoksen noin 2 900 euroa. Sarvinevan vanhan kaatopaikan menot olivat 4 300 euroa. Yhteensä jätehuollon kulut olivat noin 75 800 euroa. Vuonna 2017 tehtiin pohjaveden laadun seurantaa. Laadun seurannan kustannukset olivat yhteensä noin 1645 euroa.

Luonnonvarojen ja maisemansuojelun osalta tuloina ovat maa-aineslain mukaisten ottoalueiden valvonta- ja lupamaksut sekä maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset maisematyölupamaksut, joista kertyi vuonna 2017 6 700 euroa. Kustannuksia aiheuttivat maa-aineslain mukaisten tehtävien hoitaminen.

Ympäristönsuojelun viranomaistyön tulot ovat ympäristölupa-, rekisteröinti- ja meluilmoituspäätösmaksuja. Ympäristönsuojeluun liittyviin viranomaistehtäviin laskettiin mukaan ympäristövalvonnan kaikki muut kuin maa-ainesvalvontaan menevät henkilöstökulut. Työtehtäviin kuuluu myös muita kuin viranomaistehtävien hoitoa. Näistä tehtävistä aiheutuvien henkilöstökulujen erittelemisen on kuitenkin haastavaa.

Ympäristönsuojelun edistämiseen kuuluvat ympäristöjohtamisen ja -kehittämisen, ympäristövalistuksen, -viestinnän ja -markkinoinnin kustannukset. Em. toiminnot kuuluvat viranhaltijoiden virkatehtäviin.

10 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Kaupunginvaltuuston vuoden 2017 aikana päättämät määrärahalisäykset ja tuloarvion alenemiset on koottu tulosalueittain alla olevaan taulukkoon.

TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

	Tuloarvion muutos (+lisäys, -vähennys)	Määrärahan muutos (+lisäys, -vähennys)
<u>Kaupunginhallitus</u>		
Hallitus		188 800
Sisäinen palvelukeskus		
<u>Sivistyslautakunta</u>		
Joukkoliikenne ja hallinto		
Perusopetus		47 000
Lukiokoulutus		23 000
Lasten päivähoido		
Aikuiskoulutus		
Kirjasto- ja kulttuuritoimi		
Liikunta- ja nuorisotoimi	-2 504	-2 504
<u>Perusturvalautakunta</u>		
<u>Virtain palvelutuotanto</u>		
Terveystoimen tukipalveluiden tuloalue		
Ehkäisevän terveydenhuollon tulosalue		
Sairaanhoidon tulosalue		
Hammashuollon tulosalue		
Erikoissairaanhoidon tulosalue		250 000
Sosiaalityön tulosalue		-16 000
Kehitysvammahuollon tulosalue		
Koti- ja Vanhustyön tulosalue		16 000
<u>Ruoveden palvelutuotanto</u>		
Terveystoimen tukipalveluiden tuloalue		
Ehkäisevän terveydenhuollon		
Sairaanhoidon tulosalue		180 000
Hammashuollon tulosalue		
Sosiaalityön tulosalue		227 000
Kehitysvammahuollon tulosalue		70 000
Koti- ja Vanhustyön tulosalue		223 000
Erikoissairaanhoidon tulosalue		
<u>Liikelaitos Marttinen</u>		
Kaupungin nuorisotoimi	8 941	8 941
Määrärahamuutokset	6 437	1 215 237

Virtain osalta määrärahamuutosten vaikutus kokonaistoimintakatteeseen oli yhteensä -508 800 euroa. Kaupunginhallituksen lisämäärärahasta 188 800 euroa kohdistui työllisyysmenoihin 140 000 euroa sekä Kiinteistö Oy Virtain opiskelija-asuntoloiden avustukseen 48 800 euroa. Perusturvalautakunnan määrärahamuutoksista erikoissairaanhoidon lisämäärärahalla 250 000 oli vaikutusta toimintakatteeseen, muut muutokset olivat siirtoja tulosalueelta toiselle. Sivistyslautakunnan määrärahalisäykset olivat yhteensä 70 000 euroa ja ne liittyivät yläkoulun ja lukion väistötiloihin tehtäviin kalusto- ja opetusvälinehankintoihin.

Vuoden 2017 tilikauden ylijäämä on 461 717,94 euroa (vuonna 2016, 2.331 090,81€). Vuoden 2017 tilikauden ylijäämä sisältää kertaluonteisia arvonalentumisia ja lisäpoistoja yhteensä 2 028 367,12 euroa liittyen purettaviin tai käytöstä poistettaviin rakennuksiin. Lisäksi tilikauden ylijäämä sisältää kertaluonteisen Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymältä saadun ylijäämän palautuksen 234 150,00 euroa. Tilikauden toiminnallinen ylijäämä ilman edellä mainittuja kertaluonteisia eriä on siten 2 255 935,06 euroa.

Vuoden 2017 ylijäämään vaikuttavat erityisesti verotulojen hyvä toteuma sekä tiukan talousarvion mukanaan tuomat tuottavuutta ja kustannustehokkuutta lisäävät toimenpiteet. Verotulojen toteuma oli odotuksiin nähden yllättävän hyvä ylittäen myös vuoden 2016 toteuman. Verotulot kasvoivat euromääräisesti 521 175 euroa (2,4 %). Kunnallisveroa tilitettiin 199 645,02 euroa (1,1 %) enemmän kuin edellisvuonna. Yhteisöveron tuotto kehittyi myönteisesti vuonna 2017 kasvaen 327 877,70 euroa (15,7 %) vuoteen 2016 verrattuna. Kiinteistöveron tuotto toteutui talousarvion mukaisesti 6 368,88 euroa edellisvuotta alhaisemmalla tasolla. Kokonaisuutena verotulot ylittivät talousarvion tason yhteensä 640 150,75 euroa (2,9 %).

Valtionosuudet toteutuivat 39 767 euroa talousarviota alhaisempina. Edelliseen vuoteen nähden valtionosuudet alenivat -339 852 euroa.

Taulukko 4 Verotulojen ja valtionosuuksien kehitys

	2017	2016	2015	2014	2013	2012	Keskimäärin
Valtionosuudet	23 466 092	23 805 944	22 546 128	22 161 865	21 230 458	20 334 110	22 257 433
Muutos %	-1,4 %	5,6 %	1,7 %	4,4 %	4,4 %	8,1 %	4,8 %
Verotulot	22 428 151	21 906 976	22 002 809	21 834 500	21 164 982	20 267 677	21 600 849
Muutos %	2,4 %	-0,4 %	0,8 %	3,2 %	4,4 %	-1,7 %	1,2 %
Toimintatuotot	11 227 898	10 971 352	11 094 950	11 525 418	11 821 799	11 722 388	11 393 967
Muutos %	2,3 %	-1,1 %	-3,7 %	-2,5 %	0,8 %	3,3 %	-0,6 %
Yhteensä	57 122 141	56 684 272	55 643 887	55 521 783	54 217 239	52 324 175	55 252 249
Muutos %	0,8 %	1,9 %	0,2 %	2,4 %	3,6 %	2,6 %	2,1 %

Yllä toimintatuotoista on vähennetty Ruoveden ulkoiset toimintatuotot sisältäen Ruoveden kunnan maksuosuuden sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista. Toimintatuotot ilman Ruoveden vaikutusta kasvoivat hieman (256 546 euroa). Käytönlähdön toteumat käsitellään tarkemmin seuraavassa osassa.

Toimintatuotot toteutuivat 697 719 euroa korkeampina kuin tilinpäätöksessä 2016. Myyntituottojen kasvu johtuu pääosin Ruoveden maksuosuuden kasvusta (475 062,44 euroa) sekä ulkoisten ateriamaksujen kasvusta (107 861,37 euroa) verrattuna edellisvuoteen. Merkittävin maksutuottojen kasvun taustalla oleva seikka oli ikääntyneiden asumispaikkojen määrän kasvu, joka lisäsi sosiaalitoimen asiakasmaksuja, myös avohoidon terveyskeskusmaksut kasvoivat hieman. Avustustulot alenivat toimeentulotuen Kela-siirron seurauksena 371 250 euroa, toisaalta työllistämistuki sekä valtiolta saatavat muut avustukset kasvoivat yhteensä 262 952 euroa. Vuokratuotot alenivat edellisvuoteen nähden hieman johtuen pääosin asuinrakennusten vuokratulojen alenemisesta. Talousarvioon nähden toimintatuotot toteutuivat kokonaisuudessaan 706 150,94 euroa (2,1 %) korkeampina.

Taulukko 5 Toimintatuotot tuottolajeittain 2016–2017

TOIMINTATUOTOT	2017	2016	Muutos EUR	Muutos %
MYYNTITUOTOT	24 717 656	24 095 681	621 975	2,6 %
MAKSUTUOTOT	5 599 394	5 390 260	209 134	3,9 %
TUET JA AVUSTUKSET	1 235 053	1 366 334	-131 281	-9,6 %
VUOKRATUOTOT	2 068 830	2 095 751	-26 922	-1,3 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	375 863	351 050	24 813	7,1 %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	33 996 796	33 299 077	697 719	2,1 %

Toimintakulut kokonaisuudessaan kasvoivat n. 1 102 milj. euroa (1,5 %). Henkilöstökulut alenivat edelleen johtuen pääosin sosiaali- ja terveystalouden yhtiöittämisistä 1.3.2016 alkaen, jolloin Keiturin Sote Oy:lle siirtyneen henkilöstön kustannukset olivat mukana kaupungin luvuissa vielä 28.2.2016 saakka. Palvelujen ostot puolestaan kasvoivat Keiturin Sote Oy:ltä ostettavien palvelujen johdosta, mutta myös erikoissairaanhoidon, kuljetuspalveluiden sekä ravitsemispalvelujen menojen lisäykset vaikuttivat palveluostojen kasvuun. Ravitsemispalveluostojen kasvun taustalla on yläkoulun ja lukion ruokailu, joka kasvattaa ulkoisia menoja, mutta myös tuloja, kun edellä on mainittu. Avustukset alenivat olennaisesti edelliseen vuoteen verrattuna pääosin toimeentulotuen Kela-siirron johdosta, jonka vaikutus avustusten menoihin oli noin 767 000 euroa, etenkin avustukset yhteisöille kuitenkin kasvoivat. Ulkoiset vuokrat kasvoivat mm. koulujen väistötilojen järjestämisen johdosta, mutta myös kone- ja laitevuokrat ovat kasvaneet leasinglaitteiden määrän kasvun johdosta.

Taulukko 6 Toimintakulut kululajeittain 2016–2017

TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	2017	2016	Muutos EUR	Muutos %
HENKILÖSTÖKULUT	-15 296 424	-18 546 644	3 250 220	-17,5 %
PALVELUJEN OSTOT	-50 150 239	-45 656 756	-4 493 483	9,8 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-4 160 222	-4 207 610	47 388	-1,1 %
AVUSTUKSET	-2 157 565	-2 832 386	674 821	-23,8 %
VUOKRAT	-2 138 561	-1 672 572	-465 989	27,9 %
MUUT KULUT	-400 138	-285 079	-115 059	40,4 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-74 303 148	-73 201 046	-1 102 102	1,5 %

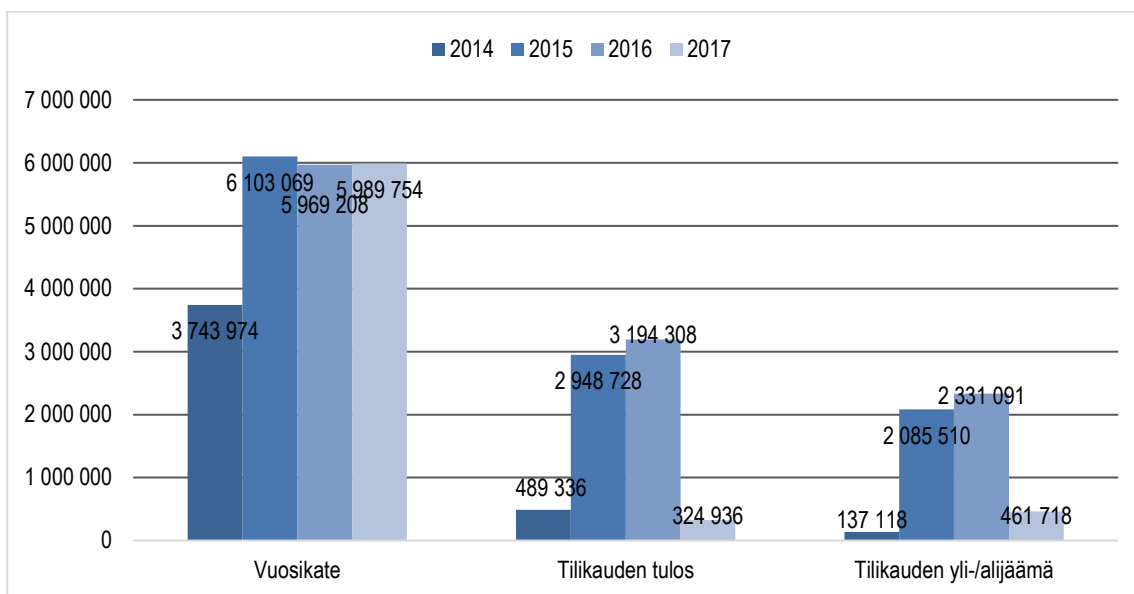
Toimintakate heikkeni 404 382,87 euroa tarkoittaen, että tämän verran enemmän palvelutuotannosta rahoitetaan verorahoituksella edellisvuoteen nähden. Valtionosuudet ja verotulot olivat yhteensä 181 322,84 euroa edellisvuotta korkeammat. Rahoitustuotot kasvoivat 237 138,66 euroa johtuen pääosin Pirkanmaan sairaanhoitopiirin maksamasta ylijäämän palautuksesta, lisäksi rahoituskulut hieman alenivat. Vuosikate vahvistui edellä mainittujen seikkojen vaikutuksesta 20 546,04 euroa (vrt. tp 2016). Vuosikate riitti kattamaan tilikauden poistot ja arvonalentumiset merkittävästä lisäpoistoista ja arvonalentumisista huolimatta.

Tilikauden lopulla nostettiin loppuosa (1 492 736 euroa) Vihriälä-kodin rakentamiseen liittyvästä korkotukilainasta.

Tilikauden mittavien investointien johdosta hyvällä tasolla ollut toiminnan rahavirta ei riittänyt kattamaan investointien rahavirtaa vaan yhteenlaskettu toiminnan ja investointien rahavirta oli negatiivinen. Positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa. Hyvinvoiva kuntatalous pystyy pitkällä aikavälillä investointien omarahoittamiseen.

Investointeihin käytettiin rahaa bruttona 8,193 M€, mikä oli noin 2,728 M€ enemmän kuin vuotta aiemmin. Investointien rahoitusosuudet kehittyivät myönteisesti, merkittävämpänä Vihriälän ryhmäkodin rakentamiseen Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskukselta saatava avustus. Kassavarat vähenivät 1,846 M€. Normaalit suunnitelman mukaiset poistot kasvoivat 563 791,74 euroa vuoden 2016 tasosta, poistojen kasvuun vaikuttivat mm. terveyskeskuksen poliklinikan, teollisuushallin sekä Rantatien koulun vuosien 2016 – 2017 peruskorjauksen valmistuminen. Myös vesihuollossa aloitettiin poistot usean kohteen osalta. Normaalien suunnitelman mukaisten poistojen lisäksi tilinpäätökseen kirjattiin 237 522,27 euron suuruinen lisäpoisto Rantatien koulun vanhoihin peruskorjauksiin liittyen sekä 1 790 199,48 euron arvonalennus liittyen purettaviin rakennuksiin.

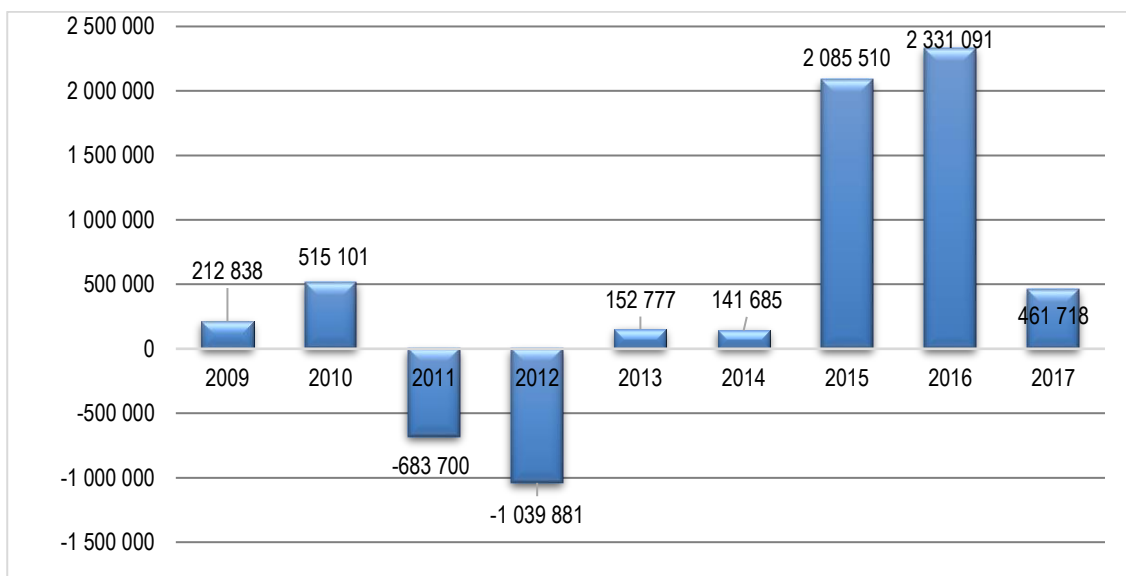
Vuosikatteen, tilikauden tuloksen ja tilikauden yli-/alijäämän kehitys viimeiseltä neljältä vuodelta on esitetty alla olevassa kuviossa.



Kuvio 5 Vuosikate, tilikauden tulos ja tilikauden yli-/alijäämä

Vuodet 2011 ja 2012 olivat alijäämäisiä. Viides perättäinen ylijäämäinen tilikausi on katkaissut alijäämäkierteen tois-
taiseksi.

Tilikauden yli-/alijäämät viimeiseltä yhdeksältä vuodelta on esitetty alla:



Kuvio 6 Tilikauden yli-/alijäämät 2009-2017

10.1 Kehitys ilman Ruoveden palvelutuotantoa

Toimintatuottoja, -menoja ja -katetta verrataan ilman Ruoveden palvelutuotantoa vuoden 2016 tilinpäätöksen lukuihin.

Edelliseen vuoteen verrattuna toimintatuotot yhteensä kasvoivat 2,3 % (256 547 euroa). Toimintatuottojen kokonaisuus on kaikkien tulolajien yhteenlaskettu vaikutus. Kuten edellä on todettu, myyntituottojen kasvu johtuu myös pääosin ulkoisten ateriamaksujen kasvusta. Maksutuottojen kasvu on merkittävin sosiaalitoimen asiakasmaksuissa johtuen tehostetun palveluasumisen paikkojen lisäyksestä. Myös avoterveydenhuollon asiakasmaksut ovat nousseet johtuen sekä käyntimäärien kasvusta että maksujen korotuksista.

Taulukko 7 Toimintatuotot tuottolajeittain ilman Ruoveden palvelutuotantoa.

TOIMINTATUOTOT	2017	2016	Muutos EUR	Muutos %
MYYNTITUOTOT	4 131 182	3 992 811	138 371	3,3 %
MAKSUTUOTOT	3 596 922	3 444 783	152 139	4,2 %
TUET JA AVUSTUKSET	1 227 842	1 279 763	-51 921	-4,2 %
VUOKRATUOTOT	2 001 848	2 026 308	-24 461	-1,2 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	270 104	227 685	42 419	15,7 %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	11 227 898	10 971 351	256 547	2,3 %

Toimintakulut yhteensä kasvoivat 1,001 milj. euroa eli 2,0 %. Perusturvan osalta henkilöstökulut alenivat merkittävästi yhtiöittämisestä johtuen, mutta palveluostot puolestaan kasvoivat, henkilöstön siirtyminen Keiturin Sote Oy:lle tapahtui vasta 1.3.2016, joten siirtyneen henkilöstön menot olivat mukana kaupungin luvuissa vielä 28.2.2016 saakka. Kaupungin hallituksen henkilöstökulut kasvoivat noin 251 500 euroa johtuen muun muassa palkkatukityöllistämisen lisäyksestä. Siivistystoimen henkilöstökulut alenivat noin 303 000 euroa. Avustusten alenemiseen on merkittävimmin vaikuttanut toimeentulotuen siirtyminen Kelaan (611 200 euroa).

Kokonaisuutena merkittävimmät kustannusten kasvuun vaikuttavat tekijät olivat tehostetun asumispalvelun paikkojen liitys sekä yläkoulun ja lukion väistölöihin liittyvät kasvaneet vuokratkustannukset ja tarvikkehankinnat.

Taulukko 8 Toimintakulut kululajeittain ilman Ruoveden palvelutuotantoa

TOIMINTAKULUT	2017	2016	Muutos EUR	Muutos %
HENKILÖSTÖKULUT	-14 831 075	-16 533 743	1 702 668	-10,3 %
PALVELUJEN OSTOT	-30 707 435	-28 130 098	-2 577 337	9,2 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-3 468 053	-3 428 493	-39 560	1,2 %
AVUSTUKSET	-1 819 811	-2 325 946	506 135	-21,8 %
VUOKRAT	-1 121 482	-660 418	-461 064	69,8 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-379 724	-247 572	-132 152	53,4 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-52 327 579	-51 326 269	-1 001 310	2,0 %

KAUPUNKI, MARTTINEN, VESIHUOLTO**10.2 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut (=ulkoinen)**

1000 euroa	2017	2016
Toimintatuotot	33 997	33 299
Toimintakulut	-74 303	-73 201
Toimintakate	-40 306	-39 902
Verotulot	22 428	21 907
Valtionosuudet	23 466	23 806
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	11	11
Muut rahoitustuotot	485	248
Korkokulut	-86	-100
Muut rahoituskulut	-8	0
	402	158
Vuosikate	5 990	5 969
Poistot ja arvonalentumiset	-5 665	-3 085
Satunnaiset tuotot		310
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	325	3 194
Tilinpäätössiirrot	137	-863
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	462	2 331

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2017	2016
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	45,75	45,49
Vuosikate/Poistot, %	105,74	193,50
Vuosikate, euroa/asukas	875,2	863,0
Asukasmäärä, 31.12.	6844	6917

Toimintatuotot/toimintakulut -tunnusluvussa näkyy Ruovedelle tuotettujen sote-palveluiden vaikutus tunnuslukua parantavasti, sillä Ruovesi maksaa omat kustannuksensa Virtain kaupungille täysimääräisenä, jolloin toimintatuotot kattavat

toimintakulut näiltä osin. Ruoveden vaikutus on n. 22 M€. Tun-nusluku hieman vahvistui vuoteen 2016 verrattuna toiminta-tuottojen suhteellisen kasvun ollessa hieman toimintakulujen kasvua korkeampi.

Virtain osalta tunnusluku on vuonna 2017 21,5 (21,4, v. 2016).

Vuosikate/poistot -tunnusluku kuvaa tulorahoituksen riittä-vyyttä korvausinvestointeihin. Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Vuosikate vahvistui hieman edelliseen vuoteen nähden toimintakatteen heikkenemisestä huolimatta. Vuosi-katteeseen vaikutti positiivisesti Pirkanmaan sairaanhoitopiirin maksama ylijäämänpalautus. Vuosikate riittää kattamaan poistot. Vuosikate kasvoi asukasta kohden n. 12 euroa.

KAUPUNKI, MARTTINEN, VESIHUOLTO**10.3 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut**

1000 euroa	2017	2016
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	5 990	5 969
Satunnaiset erät, netto	0	310
Tulorahoituksen korjauserät	-157	-462
	5 833	5 817
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-8 193	-5 465
Rahoitusosuudet investointeihin	1 078	675
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	182	296
	-6 933	-4 494
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 100	1 322
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-30	-94
Antolainasaamisten vähennykset	0	11
	-30	-83
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 493	640
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-706	-702
	786	-62
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 502	-1 689
Rahoituksen rahavirta	-746	-1 835
Rahavarojen muutos	-1 846	-513
Rahavarat 31.12	5 695	7 541
Rahavarat 1.1	7 541	8 054

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2017	2016
Investointien tulorahoitus, %	84,2	124,6
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	3 672	2 768
Lainanhoitokate	7,7	7,6
Kassan riittävyys, pv	24,9	34,6
Asukasmäärä	6844	6917

Investointien tulorahoitus % kertoo paljonko investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku

on alentunut edellisvuodesta tilikauden merkittävien investointien johdosta ollen kuitenkin vielä hyvällä tasolla.

Rahavirran kertymällä investointien omarahoituksen toteutumista pidemmällä aikavälillä. Kertymä ei saisi muodostua negatiiviseksi. Kertymä parani edelliseen vuoteen nähden, sillä toiminnan rahavirta riitti kattamaan investoinnit.

Lainanhoitokate mittaa tulorahoituksen riittävyyttä lainojen hoitoon. Tulorahoitus riittää, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluku on yli 2.

Kassan riittävyys mittaa, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa 31.12 rahavaroilla. Kassan riittävyys suhteessa vuoteen 2016 hieman heikkeni.

KAUPUNKI, MARTTINEN, VESIHUOLTO

10.4 Tase ja sen tunnusluvut

	2017	2016		2017	2016
VASTAAVAA	1 000 €	1 000 €	VASTATTAVAA	1 000 €	1 000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT	46 923	45 467	A OMA PÄÄOMA	41 146	40 684
I AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	774	764	I PERUSPÄÄOMA	23 750	23 750
AINEETTOMAT OIKEUDET	774	764	III MUUT OMAT RAHASTOT	336	336
II AINEELLISET HYÖDYKKEET	38 024	36 609	IV EDELLISTEN TILIK:N YLI-/ALI-JÄÄMÄ	16 597	14 266
MAA- JA VESIALUEET	5 153	4 993	V TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	462	2 331
RAKENNUKSET	22 069	22 328	B POISTOERO JA VAPAAEHT. VA-RAUKSET	3 631	3 767
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	5 129	5 333	POISTOERO	1 142	1 278
KONEET JA KALUSTO	486	285	VAPAAEHTOISET VARAUKSET	2 489	2 489
MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	118	197	C PAKOLLISET VARAUKSET		
ENNAKKOMAKS JA KESKENER. HANKINNAT	5 068	3 472	MUUT PAKOLLISET VARAUKSET		
III SIOITUKSET	8 124	8 094	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	591	657
OSAKKEET JA OSUUDET	7 721	7 721	VALTION TOIMEKSIANNOT	0	0
MUUT SAAMISET	404	373	LAHJOITUSRAHASTOJEN PÄÄOMAT	591	657
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	300	330	E VIERAS PÄÄOMA	13 047	14 213
VALTIONTOIMEKSIANNOT	0	0	I PITKÄAIKAINEN	6 229	5 446
LAHJOITUSRAHASTOJEN ERITYISKATTEET	300	330	LAINAT RAHOITUS-JA VAKUUTUSLAI-TOKSILTA	4 977	4 195
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	11 192	13 524	LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ		
I VAIHTO-OMAISUUS	49	55	OSTOVELAT	5	5
AINEET JA TARVIKKEET	41	48	LIITTYMISMAKSUT JA MUUT VELAT	1 248	1 246
VALMIIT TUOTTEET / TAVARAT	7	7	II LYHYTAIKAINEN	6 818	8 766
II SAAMISET	5 448	5 928	LAINAT RAHOITUS-JA VAKUUTUSLAI-TOKSILTA	711	706
PITKÄAIKAISET SAAMISET	1 942	1 955	LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ		
LAINASAAMISET	1 942	1 955	SAADUT ENNAKOT	26	85
LYHYTAIKAISET SAAMISET	3 506	3 973	OSTOVELAT	3 696	5 531
MYYNNTISAAAMISET	2 033	2 368	MUUT VELAT	354	356
LAINASAAMISET	2	5	SIIRTOVELAT	2 030	2 087
MUUT SAAMISET	630	893			
SIIRTOSAAMISET	842	707			
III RAHAT JA PANKKISAAMISET	5 695	7 541			
VASTAAVAA	58 415	59 321	VASTATTAVAA	58 415	59 321

TASEEN TUNNUSLUVUT

	2017	2016
Omavaraisuusaste, %	76,7	75,0
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	16,3	17,9
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista	18,0	19,8
Kertynyt ylijäämä, 1000 €	17 059	16 597
Kertynyt ylijäämä, €/asukas	2 493	2 399
Lainakanta 31.12., 1000 €	5 688	4 901
Lainakanta 31.12., €/asukas	831	709
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	0	0
Asukasmäärä	6844	6917

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta. Omavaraisuus on hyvä, jos tunnusluku on 70 %. 50 % tai alle merkitsee suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo paljonko kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluku on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Uutena tunnuslukuna velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, joka ottaa huomioon leasingrahoituksella hankitun käyttöomaisuuden. Lainakanta tarkoittaa korollista vierasta pääomaa. Taseen tunnusluvut ovat hyvällä tasolla.

10.5 Kaupungin kokonaistulot ja -menot vuonna 2017

TULOT		MENOT	
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	33 996 795,94	Toimintakulut	74 303 148,24
Verotulot	22 428 150,75	- Valmistus omaan käyttöön	
Valtionosuudet	23 466 092,00	Korkokulut	85 579,17
Korkotuotot	10 933,42	Muut rahoituskulut	8 276,80
Muut rahoitustuotot	484 786,55	Satunnaiset kulut	
Satunnaiset tuotot		Tulorahoituksen korjauserät	
Tulorahoituksen korjauserät		Pakoll.varausten muutos	
- pysyvien vast.hyödykk		- pakoll.va.lis(+),väh(-)	0
luovutusvoitot	-157 045,47	Pys.vast.hyöd.luov.tappiot	0
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet inv.meno	1 078 080,13	Investointimenot	8 192 663,67
Pys.vast.hyöd.luov.tulot	181 550,00	Rahoitustoiminta	
Rahoitustoiminta		Antolainasaam.lisäys	30 330,00
Antolainasaamisten vähennys	0,00	Pitkäaik.lain.vähennys	706 440,00
Pitkäaik.lain.lisäys	1 492 736,00	Lyhytaik.lainojen vähennys	
Lyhytaik.lainojen lisäys			
Oman pääoman lisäykset		Oman pääoman vähennys	
Kokonaistulot yhteensä	82 982 079,32	Kokonaismenot yhteensä	83 326 437,88

Täsmäytys:

Kokonaistulot - Kokonaismenot = 82 982 079,32 - 83 326 437,88

-344 358,56

Muut maksuvalmiuden muutokset [1 501 667,55] - [1 846 026,11]

-344 358,56

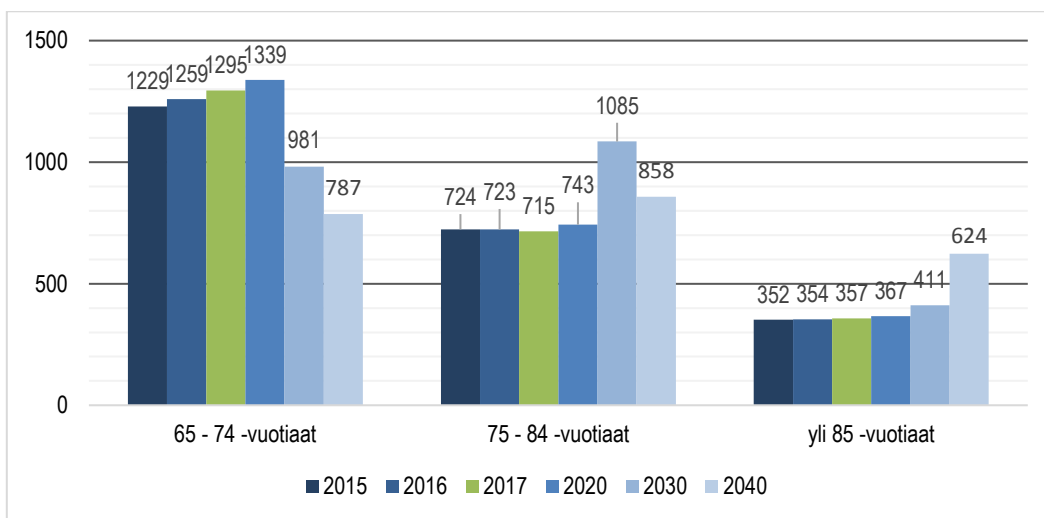
Ero

-

11 Arvio kaupungin tulevasta kehityksestä

Virtain kaupungin väestöennuste aina vuoteen 2040 saakka on aleneva ja ikääntyvä. Huoltosuhteen kasvaminen on väistämätöntä. Tulevaisuudessa ikärakenteen muutoksesta johtuva palvelutarpeen kasvu tulee nostamaan koti- ja vanhus-työn kustannuksia merkittävästi. Tilastokeskus on laatinut vuonna 2015 väestöennusteen, jonka mukaan Virroilla vuonna 2030 olisi 6 006 asukasta. Vuosina 2016 – 2017 väestön väheneminen on hidastunut hieman alle sataan asukkaaseen vuosittain (v. 2017, 73 asukasta ja v. 2016, 89 asukasta). Vuosina 2013 - 2015 väkiluku väheni yli 100 asukkaalla vuosittain. Vuoden 2017 muutoksen mukaan laskettuna asukaslukuennuste on hieman alhaisempi kuin Tilastokeskuksen ennuste, ollen 5 906 asukasta.

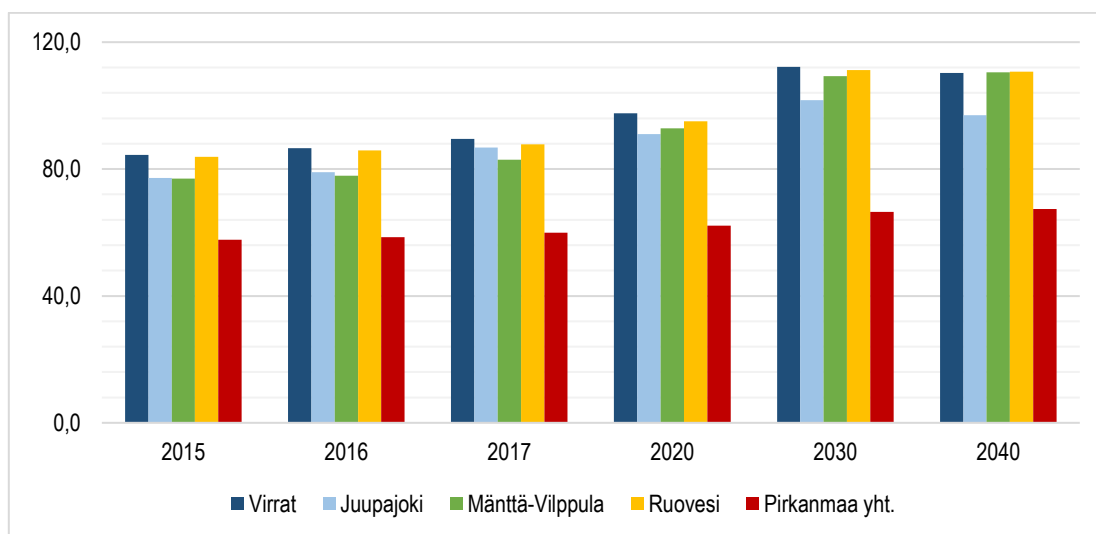
Ikääntyvän väestön määrä kasvaa ennusteen mukaan voimakkaasti vuoteen 2030 saakka. Ennusteesta on huomattavissa, että 0-15-vuotiaiden määrä on vähenevä, samoin työikäisten määrä. Kehitys tulee näkymään kaupungin taloudessa verotulojen toteumassa sekä kasvaneessa palvelutarpeessa.



Kuvio 7. Väestökehitys ikärakenne huomioiden

Tilastokeskuksen ennusteen mukaan yli 75-vuotiaiden osuus vuonna 2030 tulee Virroilla olemaan noin 25 % väestöstä, kun se vuonna 2010 oli noin 13 % väestöstä ja vuonna 2017 noin 16 % väestöstä.

Väestöllinen huoltosuhde kertoo kuinka monta ei-työikäistä eli ”huollettavaa” on yhtä työikäistä kohden. Korkea huoltosuhteen arvo tarkoittaa, että lasten ja nuorten ja/tai vanhusten osuus väestöstä on alueella suuri. Tilastokeskuksen ennusteen mukaan väestöllinen huoltosuhde kasvaa Ylä-Pirkanmaalla ja myös koko Pirkanmaalla. Virroilla huoltosuhde vuonna 2016 oli 86,9 tarkoittaen että alle 15-vuotiaita ja 65- vuotta täyttäneitä on 87 sataa työikäistä (15 - 64-vuotiaat) kohti. Ennusteen mukaisesti väestöllinen huoltosuhde on Virroilla Ylä-Pirkanmaan korkein, mutta Ruovedellä lähes yhtä korkea.



Kuvio 8. Huoltosuhteen kehitys Ylä-Pirkanmaalla ja Pirkanmaalla

Edellä mainitut seikat tulevat vaikuttamaan palvelutarpeeseen ja ne onkin huomioitu palvelujen tuotannossa lisäämällä ikäihmisten asumispalvelujen tarjontaa. Vuoden 2017 aikana tehostetun palveluasumisen ostopalvelupaikkoja on edelleen lisätty aikaisemmasta

Taulukko 9. Paikkatarve-ennuste

Paikkatarve valtakunnallisten suositusten mukaan laskettuna (lähde Sotkanet 2015)	2017	2020, ennuste	2030 ennuste
yli 75-vuotiaiden määrä	1072	1110	1496
Kotona asuu 91–92 %	981	1016	1369
Kotona asuvista säännöllinen kotihoito 9 - 10 %	102	111	150
6 % tarvitsee tehostettua palveluasumista	64	67	90
3 % asuu vanhainkodeissa	32	33	45
Paikkatarve yhteensä vanhainkoti ja palveluasuminen	96	100	135

Maaliskuussa 2017 on toimintansa aloittanut Attendo Oy:n 30 –paikkainen tehostetun palveluasumisen yksikkö ja kaupungin oma 30 –paikkainen muistisairaiden yksikkö Vihriälä –koti on otettu käyttöön tammikuun 2018 lopussa. Paikkojen lisäyksellä on merkittävä vaikutus kaupungin menorakenteeseen tulevina vuosina. Alla taulukossa on kuvattu vuoden 2017 lopun paikat ja suunnitellut paikkamäärät Vihriälä-kodin käyttöönoton jälkeen. Vihriälä-koti tulee toteutumaan 30 –paikkaisena yksikkönä, jonka jälkeen tehostetun palveluasumisen paikat riittävät vastaamaan tarpeeseen tulevaisuudessa.

Taulukko 10. Virtolaisten paikkamäärät joulukuussa 2017 ja vuonna 2018

	Paikat joulukuussa 2017			Paikat 2018
	Laitoshoito	Tehostettu palveluasuminen	Tuettu asuminen	laitos / tehostettu / tuettu palveluasuminen
Keiturinpuiston vanhainkoti	28	40	-	18/40/-
Vihriälä-koti	-	-	-	-/30/-
Ulkopuoliset palveluntuottajat	-	63	2	-/63/2
Yhteensä	28	103	2	18/133/2

Valtakunnallinen suositus ympärivuorokautisen hoidon henkilöstön vähimmäismääräksi on 0,5-0,6 hoitotyöntekijää asiakasta kohden vuorokaudessa. Korkeampi vaihtoehto vähimmäismitoitukseksi (0,6) on suositeltavaa silloin, kun asiakkailla on vaikeita somaattisia tai käytösoireita tai kun hoitoympäristön koko ja/tai rakenteelliset puitteet aiheuttavat henkilökunnan lisätarpeita. Hyvä henkilöstön mitoitus ympärivuorokautisessa hoidossa on 0,7-0,8. Muuta henkilökuntaa asumispalveluja ja laitoshoidon tarjoavissa yksiköissä tarvitaan kokemusten mukaan n. 0,1-0,15 työntekijää asukasta kohden.

Ikääntyvän väestön kasvu luo paineita käyttötalouteen rakennuksen investointikustannuksen lisäksi. Vihriälä-koti 30-paikkaisena tarkoittaa nettokäyttötaloukselle vuositasolla noin 850 000 euron lisäystä. Tässä on huomioitu asiakasmaksutulot, henkilöstömenot, hoitotarvikkeet ja lääkkeet sekä kiinteistökustannukset. Tämän lisäksi toki syntyy myös lainapääomalle rahoituskustannuksia, joita ei tässä huomioida, vaan ne ovat osana kaupungin kokonaisrahoituskustannuksia.

Samaan aikaan Valtionosuus uudistuksen seurauksena Virtain kaupungin valtionosuus on alentunut vuoden 2014 tasoon nähden noin 0,8 M€. Vuoteen 2016 saakka tilannetta helpotti uudistuksen sisältämä siirtymätasaus. Vuonna 2017 siirtymätasauksesta ei enää saatu, mikä oli yksi osatekijä valtionosuuksien alenemisessä vuonna 2017 verrattuna edelliseen vuoteen.

Hallituksen esitys maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi tarkoittaa toteutuessaan myös valtiosuusjärjestelmän uudistusta.

Kunnilta maakunnille siirtyviä kustannuksia vastaava osuus rahoituksesta siirretään maakunnille. Rahoituksen siirtäminen toteutetaan siirtämällä valtiosuuksia ja verotuloja kunnilta maakunnille. Kuntien peruspalvelujen valtiosuuksista sekä lisäosista esitetään siirrettäväksi siirtyviä sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksia vastaava laskennallinen osuus maakunnille. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rahoittamiseksi on esitetty liitettäväksi erillinen osuus, joka kohdistetaan maakunnille ja kunnille (ns. HYTE-kerroin). Muutosten seurauksena kuntatalouden tulorakenne muuttuu. Kustannusten ja tulojen siirron yhteisvaikutukset aiheuttavat suuria eroja kuntien välille: osa hyötyy ja osa menettää. Näiden muutosten kohtuullistamiseksi kuntien peruspalvelujen valtiosuusjärjestelmä on uudistettava. Uudistuksessa taloudellisia vaikutuksia rajoitetaan jatkossa toistaiseksi pysyvällä, niin kutsutulla sote-siirron muutosrajoittimella. Voimaantulovuotta koskevassa siirrossa käytetään tilinpäätöksen 2018 ja vuoden 2019 talousarvioiden keskiarvotietoa ja lopullisesti siirrettävien tehtävien kustannukset ja tulot määräytyvät vuoden 2019 tilinpäätöstietojen perusteella. Näinä vuosina maakunnille siirtyvien kustannusten kehitys on siten merkittävässä roolissa kunnan tulevien valtiosuuksien määräytymisessä.

Sote- ja maakuntauudistukseen sisältyy myös kuntataloutta vakauttavia tekijöitä, jotka osaltaan helpottavat kuntien talouden tasapainotusta ja muutosten ennakoitua. Vaikka tuloveroprosentteja alennetaan, kuntien veroprosentin tuotto ei muutu uudistuksen myötä, vaan päinvastoin jopa hieman vahvistuu. Kuntien taloudesta poistuisi myös varsin vaikeasti ennakoitavat erikoissairaanhoidon kustannukset, mikä helpottaa talousarvion laadintaa ja taloudenhoitoa talousarviovuoden aikana. Samalla poistuisi myös suuri osa sosiaali- ja terveydenhuoltoon kohdistuvista investointitarpeista. Näiden lisäksi kuntataloutta vakauttaisi suhdannevaihteluille alttiin kuntien yhteisöveron osittainen siirtäminen maakuntien rahoitukseen. Kuntien yhteisövero-osuuden alentaminen vähentää samalla myös tarvetta alentaa kuntien tuloveroprosentteja.

Virtain talouden kehitykseen tulee tulevina vuosina vaikuttamaan merkittävästi myös uuden yhtenäiskouluhankeen rakentamisesta tehty päätös. Koulun rakentaminen tulee lisäämään kaupungin lainamäärää olennaisesti tulevina vuosina. Lähtötilanteesta vaikutusta on myös kasvavina käyttötalousmenoina mm. vanhojen rakennusten purkukustannusten sekä kasvavien väistötilamenojen johdosta. Yhtenäiskoulun rakentaminen on tavoitteena päästä aloittamaan vuoden 2019 aikana ja rakentaminen saada päätökseen loppuvuonna 2021.

Alla on hahmotelma kaupungin talouden kehityksestä huomioiden lähivuosien näkymät rakennusten purkamiset sekä koulurakentaminen huomioiden ilman Ruoveden palvelutuotantoa. Laskelmassa ei ole huomioitu mahdollisen sote- ja maakuntauudistuksen vaikutusta.

Taulukko 11. Hahmotelma tuloksesta, arvioitu kehitys ilman Ruoveden palvelutuotantoa.

1 000 €,	TP2016	TP2017	ENN2018	ENN2019	ENN2020
Tuotot	10 971	11 938	11 271	11 803	11 333
Menot	-51 326	-52 328	-53 134	-52 411	-52 410
Toimintakate	-40 355	-40 390	-41 863	-40 608	-41 077
Valtiosuudet	23 806	23 466	22 930	22 930	22 930
Verotulot	21 907	22 428	21 811	22 254	22 832
Rahoitustuotot	158	401,864	55	-106	-182
Vuosikate	5 516	5 906	2 933	4 470	4 503
Poistot	-3 085	-5 583	-3 669	-3 869	-4 068
Tuloksenkorjaus + satunnaiset erät	137	137	211	211	211
Vapaaehtoisten varausten muutos	-1000				
Tulos	1 568	460	-525	812	646

12 Tilikauden tuloksen käsittely

Kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta.

Virtain kaupungin taseessa on 16 597 208,40 euroa edellisten tilikausien ylijäämää.

Virtain kaupunginhallitus esittää tilikauden 2017 324 935,52 euron tuloksen käsittelystä seuraavaa:

1. Tuloutetaan aiemmin tehtyjä poistoeroja suunnitelmien mukaisesti 136 782,42 euroa.
2. Ylijäämä 461 717,94 euroa siirretään taseen edellisten tilikausien ylijäämään.

13 Kuntakonsernin toiminta ja talous

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaupungin tytäryhteisöt ja kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä. Osakkuusyhteisöistä on pääomaosuusmenetelmällä yhdistelty Koillis-Satakunnan Sähkö Oy ja Virtain Virastotalo Oy.

13.1 Konsernin toiminnan ohjaus

Konserniohjaus jaetaan omistajaohjaukseen ja tytäryhteisöjen valvontaan. Omistajaohjaus on kunnan edustajien päätösvalan käytön ohjaamista. Tytäryhteisöjen valvontaa koskevia ohjeita annetaan kunnan toimielimille ja viranhaltijoille. Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista päättää valtuusto. Yhtiökokousedustaja on ollut vastuussa siitä, että tavoitteet vahvistetaan myös osakeyhtiöiden yhtiökokouksissa. Vuodelle 2017 asetettujen tavoitteiden toteuma on käsitelty osassa II Talousarvion toteutuminen.

13.2 Omistukset 2017

VIRTAIN KAUPUNGIN KONSERNI

OMISTUKSET KUNNAN KONSERNISSA 2017

		Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus		
				omasta pää- omasta	vieraasta pää- omasta	tilikauden voitosta / tappiosta
TYTÄRYHTEISÖT:	Koti- paikka					
Kiint.Oy Virtain Vuokratalot	Virrat	100%	100%	772 921,96	5 726 954,37	-41 120,03
Virtain Yrityspalvelu Oy	Virrat	100%	100%	-1 541 042,64	2 754 903,55	51 931,29
Kiint.Oy Killinpolku	Virrat	75%	75%	18 963,07	402 351,16	-20 798,70
Kiint.Oy Virtain Opiskelija-asuntolat	Virrat	100%	100%	-90 505,83	823 510,81	4 804,70
Kiint.Oy Virtain Veteraanit	Virrat	100%	100%	21 134,80	7 055,31	0,00
Kiint.Oy Tyrkönrivi	Virrat	100%	100%	6 099,69	104 555,12	-3 422,35
Keiturin Sote Oy	Virrat	100%	100%	645 285,73	3 977 355,19	343 697,45
Virtain Energia Oy	Virrat	100%	100%	514 365,43	463 870,07	107 165,26
Virtain Jäähalli Oy	Virrat	62,80%	62,80%	158 954,32	175 574,34	-8 383,77
				506 176,53	14 436 129,92	433 873,85
KUNTAYHTYMÄT:						tilikauden yli- /alijäämästä
Pirkanmaan sairaanhoitopiiri	Tampere	1,56%	1,56%	3 296 752,53	5 778 004,66	168 621,83
Pirkanmaan Liitto	Tampere	1,68%	1,68%	28 114,69	48 268,91	88,64
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä	Seinäjoki	0,90%	0,90%	589 122,28	295 109,26	-6 597,15
				3 913 989,50	6 121 382,84	162 113,32
OSAKKUUSYHTEISÖT:						
Virtain Virastotalo Oy	Virrat	24,90%	24,90%	667 590,02	16 673,91	-28 693,44
Koillis-Satakunnan Sähkö Oy	Virrat	41,60%	41,60%	7 005 472,42	15 864 766,59	985 475,80
				7 673 062,44	15 881 440,49	956 782,36
ei yhdistellyt						
Kiint.Oy Illansuu	Virrat	39,00%	39,00%	18 881,24	29 351,36	1 394,95
Kiint.Oy Kanttorinrinne	Virrat	39,00%	39,00%	13 099,55	3 093,45	0,00
				31 980,79	32 444,81	1 394,95

13.3 Olennaiset tapahtumat kuntakonsernissa

Vuoden 2017 aikana ei ole hankittu eikä myyty konserniyritysten osakkeita, joten konsernirakenteessa ei ole tapahtunut muutoksia. Kiinteistö Oy Tyrkönrivi on kaupunginhallituksen päätöksellä päätetty myydä. Myynti ei toteutunut vuoden 2017 aikana eikä konsernirakenne muuttunut näiltäkään osin. Vuoden 2017 aikana Ruoveden kunta on ilmaissut halukkuutensa tulla Keiturin Sote Oy:n osakkaaksi ja Virtain kaupunginvaltuusto sekä Ruoveden kunnanvaltuusto ovat 12.3.2018 päättäneet hyväksyä osakassopimuksen sekä osakkeiden myynnin Ruoveden kunnalle.

13.4 Arvio kuntakonsernin tulevaisuuden kehityksestä

Uusi kuntalaki tuli osin voimaan vuonna 2015 ja kokonaisuudessaan vuonna 2017 lukien. Kuntalain uudistuksessa painotetaan yleisesti kuntakonsernin kokonaisuutta. Konsernitiilinpäätös antaa kuvan kuntakonsernin lainakannan kehityksestä. Alijäämän kattamisvelvollisuutta ja kriisikuntakriteerejä tulisi tarkastella jatkossa kuntakonsernin näkökulmasta seuraavasti:

Kuntalain 118 §:n mukaisesti kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkaalleen lain-säädännössä edellytetyt palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi, jos vähintään toinen 2 ja 3 momentissa tarkoitetuista erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn edellytyksistä täyttyy. Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädettyssä määräjassa.

Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa, tai kunnan rahoituksen riittävyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot:

- 1) kuntakonsernin vuosikate on negatiivinen
- 2) kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti;
- 3) asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 prosentilla;
- 4) kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen on vähintään 50 prosenttia.

Edellä 3 momentissa tarkoitettujen tunnuslukujen raja-arvot lasketaan vuosittain Tilastokeskuksen ylläpitämistä konsernitiilinpäätösten tiedoista. Tunnuksien laskentaperusteina käytetään Tilastokeskuksen käyttämiä laskentaperusteita ja kunnan vahvistamaa tuloveroprosenttia.

Alijäämän kattamisvelvollisuus tai kriisikuntakriteerien saavuttaminen ei näytä kuntakonsernin näkökulmasta huolestuttavalta. Kaikilla yllä mainituilla mittareilla tarkasteltuna kaupunkikonsernin tilanne on kunnossa:

- kuntakonsernilla ei ole kertynyttä alijäämää
- vuosikate on voimakkaasti positiivinen
- kunnan tuloveroprosentti on 20,75 %, joka on 0,84 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuoden 2017 kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti (19,91 %).
- kuntakonsernin lainamäärä asukasta kohden (2 120 euroa / asukas) on alle puolet kuntakonsernin keskimääräisestä lainamäärästä (6 148 euroa / asukas 31.12.2016)
- suhteellinen velkaantuneisuus on alle 50 % ollen 31,0 %.

Kuntakonsernin kehitykseen on kuitenkin kiinnitettävä aiempaa enemmän huomiota.

Kaupunkikonsernin taloudellinen tilanne säilyi lähes ennallaan vuonna 2017. Toimintatuotot kasvoivat suhteellisesti saman verran kuin emokunnalla, toimintamenot kasvoivat konsernilla puolestaan hieman emokuntaa voimakkaammin. Osuus osakkuusyritysten tuloksesta puolestaan kasvoi, joten toimintakate säilyi lähes ennallaan (heikennystä 0,047 M€ / 0,1 %). Vuosikate kasvoi hieman edellisvuoteen verrattuna verotulojen hyvän toteuman vaikutuksesta. Kuntakonsernin tilikausi päättyi 1,462 M€ ylijäämäiseksi. Heikennystä edellisvuodesta on noin -2,549 M€, josta Virtain kaupungin kirjaamien arvonalentumisten ja lisäpoistojen vaikutus oli -2,028 M€. Loppuosa heikennyksestä aiheutui pääosin normaalien suunnitelman mukaisten poistojen kasvusta.

Taulukko 12. Kaupunkikonsernin kehitys 2016-2017

	2017	2016	MUUTOS EUR	MUUTOS %
TOIMINTATUOTOT	49 385 659,57	48 130 639,80	1 255 019,77	2,6 %
TOIMINTAKULUT	-88 076 745,79	-86 371 278,11	-1 705 467,68	2,0 %
OSUUS OSAKKUUSYHTEISÖJEN VOI- TOSTA(TAPPIOSTA)	992 705,35	589 458,61	403 246,74	68,4 %
TOIMINTAKATE	-37 698 380,87	-37 651 179,70	-47 201,17	0,1 %
VEROTULOT	22 353 819,49	21 834 877,12	518 942,37	2,4 %
VALTIONOSUUDET	23 830 203,70	24 232 114,00	-401 910,30	-1,7 %
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	-193 221,98	-201 956,26	8 734,28	-4,3 %
VUOSIKATE	8 292 420,34	8 213 855,16	125 766,35	1,5 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-6 659 553,30	-4 086 814,41	-2 572 738,89	63,0 %
SATUNNAISET ERÄT	0,00	36 744,34	-36 744,34	-100,0 %
TILIKAUDEN TULOS	1 632 867,04	4 163 785,09	-2 483 716,88	-59,7 %
TILINPÄÄTÖSSIIRROT	428,67	3 494,51	-3 065,84	-87,7 %
TILIKAUDEN VEROT	-144 687,92	-118 349,88	-26 338,04	22,3 %
LASKENNALLISET VEROT	8 271,90	-4 598,84	12 870,74	-279,9 %
VÄHEMMISTÖOSUUDET	-35 191,33	-33 971,81	-1 219,52	3,6 %
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	1 461 688,36	4 010 359,07	-2 501 469,54	-62,4 %

13.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Virtain kaupungin uuden konserniohjeen 15.12.2015. Vuoden 2016 alusta alkaen aikaisempaa merkittävästi suurempi osa toiminnasta on toteutettu konserniin kuuluvien tytär- ja osakkuusyhteisöjen kautta, joten uudessa konserniohjeessa on annettu entistä tarkemmat ohjeet kaupungin konserniyhtiöiden toiminnalle.

1.5.2015 osin voimaan tulleen uuden kuntalain (410/2015) 14 §:ssä määrätään, että valtuuston tulee päättää omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Edelleen uuden kuntalain 48 §:ssä määritellään konsernijohto. Konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja ja muut hallintosäännössä määrätyt viranomaiset. Konserniohjausta koskevat kuntalain säännökset ovat tulleet voimaan alkaneen valtuustokauden alussa 1.6.2017.

Konserniyhteisöjen hallitukset ja toimitusjohtaja vastaavat niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen asianmukaisuudesta ja tuloksellisuudesta. Konsernijohto vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen asianmukaisuuden ja tuloksellisuuden valvonnasta (konsernivalvonta). Konserniohjeen noudattamista valvoo konsernijohto. Konserniyhteisöt ovat velvollisia raportoimaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta sekä merkittävien riskien hallinnasta.

Tytäryhteisöillä on velvollisuus antaa kaupungille tilinpäätöksen yhteydessä tiedot taloudellisesta tilanteestaan sekä antaa osavuosisiisäukset kaupunginhallitukselle ja –valtuustolle (konserniohje 6 §). Kaupunkia konserniyhtiössä edustavien tehtävä on huolehtia, että konserniohjeen periaatteita ja menettelyjä noudatetaan tytäryhtiöissä.

Merkittäviä asiakokonaisuuksia hallinnossa ovat omistajalle tuotettavan lisäarvon turvaamiseksi mm.

- hallituksen koostumus myös asiantuntemusta korostaen ja esteellisyysnäkökohdat huomioiden
- hallituksen ja toimitusjohtajan tehtävien, toimivaltuuksien ja vastuiden tarkoituksenmukainen kirjallinen määrittely ja hallitustyöskentelyn tehokkuus mukaan lukien hallitustyöskentelyn valmistelun laatu ja
- hallituksen jäsenten edellytykset ja mahdollisuudet paneutua yhtiön asioihin riittävästi.

Henkilöstöpolitiikan osalta edellytetään, että noudatetaan soveltuvin osin kaupungin henkilöstöpolitiikan periaatteita. Johdettavaa toimihenkilöä valittaessa on konsernin johdon näkemykset selvítettävä.

Konserniohjauksen tukemiseksi kaupunki on edellyttänyt tytäryhteisöjen yhtiökokouksilta, että tytäryhteisöissä valitaan vastuulliseksi tilintarkastajaksi kaupungin tilintarkastajaksi valitun yhteisön osoittama tilintarkastaja. Kaikissa tytäryhteisöissä edellytys on toteutunut jo vuoden 2009 tilintarkastuksessa ja siitä eteenpäin. Tämä keskitetty tilintarkastus palvelee konsernin johtamista ja valvontaa sekä osaltaan varmentaa konsernitilinpäätöksen oikeellisuutta.

Kaupunginjohtaja johtaa kaupunginhallituksen alaisena kuntakonsernia ja seuraa kaupungin omistajapolitiikan toteutumista ja raportoi tarvittaessa kaupunginhallitukselle.

13.6 Kaupunkikonsernin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

1000 euroa	2017	2016
Toimintatuotot	49 386	48 131
Toimintakulut	-88 077	-86 371
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	993	589
Toimintakate	-37 698	-37 651
Verotulot	22 354	21 835
Valtionosuudet	23 830	24 232
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korko- ja muut rahoitustuotot	105	95
Korko- ja muut rahoituskulut	-298	-297
	-193	-202
Vuosikate	8 292	8 214
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 869	-4 087
Tilikauden yli- ja alipariarvot	0	0
Arvonalentumiset	-1 790	
Poistot ja arvonalentumiset	-6 660	-4 087
Satunnaiset erät	0	37
Tilikauden tulos	1 633	4 164
Tilinpäätössiirrot	0	3
Tilikauden verot	-145	-118
Laskennalliset verot	8	-5
Vähemmistöosuudet	-35	-34
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1 462	4 010

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2017	2016
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	56,07	55,73
Vuosikate/Poistot, %	170,31	200,98
Vuosikate, euroa/asukas	1212	1187
Asukasmäärä, 31.12.	6844	6917

Konsernin toimintatuotot/toimintakulut % -tunnusluvussa näkyy vastaavasti kuin emokunnan tuloslaskelmassa Ruovedelle

vastuukuntamallilla tuotettujen Sote-palveluiden vaikutus. Ilman tätä vaikutusta tunnusluvun arvon on 40,3 %.

Vuosikate/poistot -tunnuslukua tulkitaan siten, että kun tunnusluvun arvon on 100 % oletetaan konsernin tulorahoituksen olevan riittävä. Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen kun vuosikate alittaa poistot. Tulorahoituksen voidaan katsoa olevan riittävä, jos poistot kattavat pitkällä aikavälillä keskimääräiset poistonlaiset investoinnit.

Vuosikate parantui edelliseen vuoteen verrattuna ja se riittää kattamaan poistot. Tunnusluku on hyvällä tasolla.

13.7 Kaupunkikonsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

1 000 euroa	2017	2016
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	8 292	8 214
Satunnaiset erät, netto	0	37
Tilikauden verot	-145	-118
Tulorahoituksen korjauserät	-924	-548
	7 223	7 584
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-10 189	-6 905
Rahoitusosuudet investointeihin	1 078	678
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	379	361
	-8 732	-5 866
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 509	1 718
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-33	-118
Antolainasaamisten vähennykset	2	11
	-30	-107
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 316	1 888
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 310	-1 289
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-4	0
	1 002	599
Oman pääoman muutokset	-25	55
Muut maksuvalmiuden muutokset	608	42
Rahoituksen rahavirta	1 556	589
Rahavarojen muutos	47	2 307
Rahavarat 31.12	11 988	11 942
Rahavarat 1.1	11 942	9 635

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2017	2016
Investointien tulorahoitus, %	91,01	131,91
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä, 1000 €	3 084	2 468
Lainanhoitokate	6,1	5,4
Kassan riittävyys, pv	43,9	45,9
Asukasmäärä	6844	6917

Investointien tulorahoitus % kertoo paljonko investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Rahavirran kertymällä investointien omarahoituksen toteutumista pidemmällä aikavälillä

Lainanhoitokate mittaa tulorahoituksen riittävyyttä lainojen hoitoon. Tulorahoitus riittää, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluku on yli 2. Kassan riittävyys mittaa monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa 31.12 rahavaroilla. Tunnusluvut ovat hyvällä tasolla.

13.8 Kaupunkikonsernin tase ja sen tunnusluvut

	2017	2016		2017	2016
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT	66 259	63 233	A OMA PÄÄOMA	53 030	51 572
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	1 019	1 177	Peruspääoma	23 750	23 750
Aineettomat oikeudet	803	1 004	Yhdistysten ja säätiöiden peruspää- oma	3	3
Muut pitkävaikutteiset menot	216	173	Arvonkorotusrahasto	70	73
Ennakkomaksut	0	0	Muut omat rahastot	435	436
AINEELLISET HYÖDYKKEET	54 402	52 080	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	27 309	23 299
Maa- ja vesialueet	5 899	5 785	Tilikauden yli-/alijäämä	1 462	4 010
Rakennukset	34 465	35 245			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 207	5 409	VÄHEMMISTÖOSUUDET	322	311
Koneet ja kalusto	1 083	862			
Muut aineelliset hyödykkeet	122	207			
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	7 626	4 572			
SIJOITUKSET	10 838	9 977			
Osakkuusyhteisöosuudet	7 812	7 003			
Muut osakkeet ja osuudet	2 792	2 807			
Joukkovelkakirjalainasaamiset	29	30	B PAKOLLISET VARAUKSET	541	577
Muut saamiset	204	137			
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	405	444	C TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	756	831
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	17 795	17 893	D VIERAS PÄÄOMA	29 808	28 279
VAIHTO-OMAISSUUS	344	340	Pitkäaikainen	15 682	14 658
SAAMISET	5 462	5 612	Lyhytaikainen	14 126	13 621
Pitkäaikaiset saamiset	577	606			
Lyhytaikaiset saamiset	4 885	5 006			
RAHOITUSARVOPAPERIT	185	95			
RAHAT JA PANKKISAAMISET	11 803	11 847			
VASTAAVAA	84 458	81 570	VASTATTAVAA	84 458	81 570
KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2017	2016			
Omavaraisuusaste, %	63,2	63,8	Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta. Omavarai- suus on hyvä, jos tunnusluku on 70 %. 50 % tai alle merkitsee suurta velkarasitetta.		
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	31,0	29,8	Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo paljonko kunnan käyttö- tuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluku on, sitä paremmat mahdollisuudet kun- nalla on selviytyä takaisinmaksusta tulorahoituksella.		
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista	33,9	32,6	Uutena tunnuslukuna velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, joka ottaa huomioon leasingrahoituksella hankitun käyttömai- suuden.		
Kertynyt ylijäämä, 1000 €	28 771	27 309	Lainakanta tarkoittaa korollista vierasta pääomaa.		
Kertynyt ylijäämä, €/asukas	4 204	3 948			
Lainakanta 31.12., 1000 €	15 663	14 661			
Lainakanta 31.12., €/asukas	2 120	2 094			
Lainasaamiset 31.12, 1000 €	29	30			
Asukasmäärä	6 844	6 917			

II TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Tässä osiossa annetaan kuntalain mukainen selvitys sitovien toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta.

Kaupunginvaltuusto on vuoden 2017 talousarviossa päättänyt käyttötalouden määrärahoista ja tuloarvioista sekä tavoitteista sitovasti tulosalueittain. Määräraha on suurin sallittu enimmäismeno ja tuloarvio on tulon alaraja. Tällöin sitova määräraha on menojen ja tulojen erotus, toimintakate. Lautakunta tai johtokunta on voinut tehdä muutoksia menomäärärahaan ja tuloarvioon, mikäli menojen ja tulojen erotus (= toimintakate) on pysynyt samana.

Nuorisokeskus Marttinen on ollut kunnallisena liikelaitoksena 1.1.2006 alkaen. Nuorisokeskus Marttiselle oli asetettu vuodelle 2017 + 61 000 euron tulostavoite. Kuntakonsernin tytäryhtiöiden tavoitteet olivat myös sitovia. Yhtiökokousedustaja on vastuussa siitä, että tavoitteet vahvistetaan myös osakeyhtiöiden kokouksissa.

Investointiosassa valtuusto on myöntänyt toimitelille määrärahat hankeryhmittäin tai hankkeittain. Hankeryhmän ja hankkeen bruttomääräiset määrärahat (sekä tuloarviot että menomäärärahat) ovat valtuustoon nähden sitovia.

Kaupunginvaltuusto on 17.6.2013 hyväksynyt Virtain kaupungin konsernistrategian vuosille 2013–2016 ”Yhteisen tulevaisuutemme tekijät”. Valtuustokauden muuttumisen johdosta vuosi 2017 on noudatettu vuosille 2013 – 2016 vahvistettua strategiaa. Vuosi 2017 oli Virtain konsernistrategian 2013–2017 viides toteuttamisvuosi.

Strategian lähtökohtana on visio: ”*Virrat, erinomainen paikka elää, asua ja yrittää*”. Konsernistrategian keskeiset tavoitteet yhteisen tulevaisuuden tekijöinä ovat:

1. Turvataan terve kuntatalous, joka turvaa elinvoimaisuuden ja palvelut
2. Otetaan painopisteeksi lapset ja nuoret, sillä heissä on tulevaisuus
3. Virrat on yritysten menestystä tukeva kaupunki, jossa yritykset tulevat kuulluksi
4. Rakennetaan vahva strategisesti tärkeiden yhteistyökumppaneiden verkosto
5. Kuntalaisia kuunnellen – asiakaspalvelua kehittään

Näiden yleisten tavoitteiden lisäksi konsernistrategiassa on linjattu tavoitteet toimitelimitäin. Vuoden 2017 toiminnallisten tavoitteiden laadinnan lähtökohtana olivat konsernistrategian yhteiset tulevaisuuden tekijät ja toimitelinten strategiset tavoitteet aina vuoteen 2017 saakka.

Vuosittain toiminnallisten tavoitteiden tarkoitus on kehittää toimintaa kohti strategisia tavoitteita siten, että strateginen tavoite saavutettaisiin viimeistään vuonna 2017. Sanallisten tavoitteiden määrä on aiempia vuosia maltillisempi. Kuntalain mukaiset sitovat tavoitteet ovat operatiiviset tavoitteet. Kaikkia näitä tavoitteita koskee noudattamisvelvoite ja raportointivelvoite.

Tässä osassa esitetään taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen) valtuustoon nähden sitovalla tulosaluetasolla sekä operatiivisten tavoitteiden toteutuminen. Tavoitteiden toteutuminen on esitetty hallintokunnittain siten, että lautakuntien hyväksymät sanalliset arviot on liitetty tavoitetaulukoihin.

1 TYTÄRYHTIÖIDEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN JA OSAKKUUSYHTEISÖT

Kaupunki omistaa 100 % omistussuhteella Kiinteistö Oy Virtain Vuokratalot, Kiinteistö Oy Virtain Veteraanit, Kiinteistö Oy Tyrkönrivin, Kiinteistö Oy Virtain Opiskelija-asuntolan, Virtain Yrityspalvelut Oy:n, Keiturin Sote Oy:n ja Virtain Energia Oy:n. Lisäksi kaupungilla on 75 % omistusosuus Kiinteistö Oy Killinpolusta ja 62,8 % omistusosuus Virtain Jäähalli Oy:stä.

1.1 Virtain Yrityspalvelu Oy

Virtain Yrityspalvelu Oy:n tehtävänä on vuokrata omistamiaan sekä kaupungin omistamia teollisuustiloja yrityksille. Vuonna 2017 yhtiön toiminta jatkoi vakiintunutta toimintaansa. Liikevaihto aleni n. 13 % johtuen pääosin yhden kiinteistön myynnistä vuonna 2016. Yhtiön tilikauden tulos oli 51 931,29 euroa positiivinen. Teollisuustilojen vuokrausaste oli koko vuoden hyvällä tasolla.

1.2 Kiinteistö Oy Virtain Vuokratalot

Toiminnan tarkoituksena on turvata edullisesti ja kestävästi riittävä vuokra-asuntojen saatavuus Virtain asukkaille. Osan vuokra-taloista omistaa yhtiö ja osan kaupunki suoraan. Vuokraustoiminta on keskitetty kokonaisuudessaan Kiinteistö Oy Virtain Vuokrataloille isännöintisopimuksella. Kiinteistö Oy Virtain Vuokratalot -yhtiöllä on 17 vuokrataloa, joissa asuinhuoneistoja on yhteensä 284 kappaletta.

Huoneistojen vuokrausaste vuonna 2017 ollut edellisen vuoden kaltainen ollen n. 83 % (v. 2016 82 %, v. 2015 84 % ja v. 2014, 86,2 %). Yhtiön vuokratuotot alenivat Kaupunginhallitus on ohjeistanut yhtiötä sopeuttamaan vuokra-asuntokantaa kysynnän mukaiselle tasolle. Tämän johdosta yhtiö on vuonna 2017 purkanut vanhimman kerrostalonsa (Otsolankatu 2). Toteutuneet purkukustannukset olivat 164 287,82 euroa, joihin saatiin avustusta Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksesta 93 601 euroa. Purkamisen nettovaikutus (ilman vuokratuottojen ja käyttömenojen vaikutusta) oli siten -70 686,82 euroa. Yhtiön tilikauden tulos muodostui tilinpäätössiirtojen jälkeen -41 120,03 euroa tappiolliseksi. Tappio johtui pääosin edellä mainituista purkukustannuksista.

Tilikauden aikana yhtiön hallitus päätti uuden kehitysvamma-asuntolan rakentamisesta Louhenkatu 6:een. Hankkeen suunnittelu kilpailutettiin vuoden 2017 lopulla ja kohteen urakkatarjoukset pyydetään helmi-/maaliskuun aikana 2018.

Isännöintisopimus Kiinteistötoimisto Asuntovirrat Oy LKV:n kanssa on ollut voimassa 1.1.2013 lukien. Kiinteistötoimisto Asuntovirrat Oy:n toiminta on siirtynyt vuoden 2017 lopussa Pohjois-Hämeen Isännöinti Oy:lle. Hallitus hyväksyi isännöintisopimuksen siirron uudelle yhtiölle. Isännöintisopimus on voimassa vuoden 2018 loppuun, jonka jälkeen sopimus kilpailutetaan vuoden 2019 aikana. Kiinteistö Oy Virtain Vuokratalojen toimitusjohtajana on vuonna 2017 toiminut Erkki Kämäri.

Linjatie 1 ja Linjatie 5

Linjatie 5:n huoneistoista kaikki olivat vuokrattuna vuoden vaihteessa, Linjatie 1:n huoneistoista kaksi oli puolestaan tyhjiillään. Kovan rahan talojen tulos vuodelta 2017 ilman lainojen lyhennyksiä ja poistoja oli yhteensä 85 475,98 € (v. 2016 96 734,50 €). Linjatie 1:n voitto oli 59 469,95 € (v. 2016 72 819,76 €) ja Linjatie 5:n voitto 26 006,03 € (v. 2016 23 914,74 €). Linjatie 1:n lainan lyhennys oli 50.000 € ja Linjatie 5:n 20.000 €.

Yhtiön normaalissa liiketoiminnassa eli asuntojen vuokraustoiminnassa ei ollut tavanomaisesta toiminnasta poikkeavia tapahtumia tilikauden aikana.

Tilikauden 2017 aikana on kaupungin ja yhtiön välillä käyty neuvotteluja kaupungin suoraan omistamien asuinkerros- ja rivitalojen hoidon siirtämisestä Virtain Vuokrataloille. Neuvottelut välivuokrauksella tapahtuvasta asuntokannan siirrosta jatkuvat molemmin puolin vuoden 2018 aikana.

1.3 Kiinteistö Oy Virtain Opiskelija-asuntolat

Ammattikorkeakoulun nuorisoasteen koulutus loppui Virroilla 31.5.2014. Virtain kaupunki teki kustannuksellaan käyttötaroituksen muutostyön B-taloon vuonna 2015. Talo muutettiin vanhusten päiväkeskustiloiksi sekä kotihoidon toimitiloiksi. B-talon vuokrasopimus Virtain kaupungin/perusturvan kanssa allekirjoitettiin 5.11.2015. Vuonna 2017 B-talo on ollut edelleen kokonaisuudessaan kotohoidon ja päiväkeskuksen käytössä. Opiskelijoiden käytössä vuonna 2017 oli ainoastaan C-talo ja A-talon solut. Opiskelijoiden vähyyden vuoksi C-talosta oli vuokrattuna ainoastaan 7 asuntoa vuoden 2017 lopussa. Kesäajan A- ja C -taloissa on toiminut edellisten vuosien tapaan Kesähotelli Domus. Marraskuussa 2016 allekirjoitettu sopimus kattaa kesäkaudet 2017 – 2021.

Vuokralaisten vähyyden vuoksi yhtiön talous on ollut tiukoilla ja kaupunki on joutunut myöntämään yhtiölle 80 417,82 € avustusta lainojen hoitoon. Asuntojen markkinointia opiskelijoille pyrittiin tehostamaan vuoden 2017 aikana ja käyttöasteen parantamiseksi vuokria alennettiin, mutta toimenpiteillä ei ollut toivottua tulosta. Yhtiön mahdollista sulauttamista Kiinteistö Oy Virtain Vuokrataloihin selvitetään sekä suunnitelmia eri toimenpiteistä käyttöasteen parantamiseksi on laadittu.

Tilikauden 2017 tulos oli 4 804,70 euroa voitollinen (ilman kaupungin avustusta -75 613,12 € tappiollinen). Opiskelija-asuntojen liikevaihto aleni 10,5 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Yhtiöllä on ollut isännöintisopimus Kiinteistötoimisto Asuntovirrat Oy:n kanssa. Kiinteistötoimisto Asuntovirrat Oy:n toiminta on siirtynyt vuoden 2017 lopussa Pohjois-Hämeen Isännöinti Oy:lle. Hallitus hyväksyi isännöintisopimuksen siirron uudelle yhtiölle. Isännöintisopimus on voimassa vuoden 2018 loppuun, jonka jälkeen sopimus kilpailutetaan vuoden 2019 aikana. Kiinteistö Oy Virtain Vuokratalojen toimitusjohtajana on vuonna 2017 toiminut Erkki Kämäri.

1.4 Kiinteistö Oy Killinpolku

Kiinteistö Oy Killinpolun käyttöaste vuonna 2017 oli 79,9 % (92,4 % vuonna 2016). Vuoden 2017 lopussa tyhjänä oli neljä huoneistoa. Tilikauden tulos vuodelta 2017 oli 27 731,60 euroa tappiollinen (v. 2016 10 695 euroa tappiollinen). Tappion kasvamiseen merkittävimmin vaikuttivat vuokratuottojen aleneminen n. 4 %:lla ja käyttökustannusten kasvaminen yli 37 %:lla johtuen korjaus- ja lämmitysmenojen kasvusta.

1.5 Kiinteistö Oy Virtain Veteraanit

Kiinteistö Oy Virtain Veteraanien taloudellinen tilanne on edelleen säilynyt hyvänä, vaikka vuokratuotot ovatkin alentuneet vuoden 2017 aikana. Keskimääräinen vuokra on ollut koko vuoden 7,30 €/m²/kk (v. 2016, 7,10 €/m²/kk). Tilikauden 2017 osalta Kiinteistö Oy Virtain Veteraanit teki 0 tuloksen.

1.6 Kiinteistö Oy Tyrkönrivi

Yhtiössä on kerhohuone ja 8 asuinhuoneistoa. Kerhohuoneessa ja kahdessa asuinhuoneistossa toimii ryhmäperhepäiväkotina. Vuonna 2012 Virtain kaupunki on antanut luvan yhtiön markkinoinnista ulkopuolisen ostettavaksi. Tilivuoden 2013 aikana ARA:lta on saatu myönteinen vastaus aravarajoitusten purkamisesta kiinteistön myyntiä varten. Kaupunginhallitus on kokouksissaan 10.2 ja 24.2.2014, 21.12.2015 ja 23.5.2016 käsitellyt Tyrkönrivin myyntiä ja päättänyt asettaa kohteen myyntiin.

Kiinteistö Oy Tyrkönrivin 103.000,00 euron kertalyhenteinen laina Kuntarahoitus Oyj:ltä erääntyi 4.3.2014. Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 17.2.2014 päättänyt antaa Kiinteistö Oy Tyrkönriville 103 000 euron antolainan maksamiseen konsernin ulkopuolelle, lainan velkakirja uusittiin 2.2.2016 ja tulee uusittavaksi jälleen vuonna 2018.

Tilikauden päättyessä ainoastaan kaksi asuinhuoneistoa on vuokrattuna. Tilikauden tulos on 3 422,35 euroa tappiollinen.

1.7 Virtain Jäähalli Oy

Kaupungin omistusosuus Virtain Jäähalli Oy:stä on 62,8 %. Virtain Jäähalli Oy:n pysyvänä tavoitteena on turvata edellytyksiä aktiiviseen harrastustoimintaan. Tulostavoitteeksi vuodelle 2017 asetettiin 0-tulos. Vuonna 2017 käyttömenoista ja lainanlyhennyksistä selvittiin omalla tulorahoituksella. Vuoden 2017 tilikauden tulos oli kuitenkin vähentyneestä jääajan myynnistä johtuen 13 349,95 euroa tappiollinen (v.2016 10 024,58 euroa tappiollinen).

1.8 Keiturin Sote Oy

Keiturin Sote Oy perustettiin terveys- ja sosiaalipalvelun tuottamista varten ja toiminta käynnistyi 1.3.2016 alkaen. Yhtiö on vuonna 2017 tuottanut terveys- ja sosiaalipalvelut Virtain kaupungille lukuunottamatta hammashuollon-, työterveys- ja viranomaispalveluja Yhtiöllä ei ole ollut muuta toimintaa. Virtain kaupunki omistaa yhtiöstä 100 %:a, vuoden 2017 Ruoveden kunta on ilmaissut halukkuutensa tulla Keiturin Sote Oy:n osakkaaksi ja Virtain kaupunginvaltuusto sekä Ruoveden kunnanvaltuusto ovat 12.3.2018 päättäneet hyväksyä osakassopimuksen sekä osakkeiden myynnin Ruoveden kunnalle.

Maaliskuussa 2017 otettiin käyttöön Attendo Hoivapalvelut Oy:n hoivakoti, josta yhtiö on hankkinut palveluja vuonna 2015 tehdyn kilpailutuksen perusteella. Lisäksi Virtain kaupungin rakennuttama muistisairaiden 30 –paikkainen yksikkö Vihriälä –koti on valmistunut loppuvuonna 2017 ja otettu käyttöön tammikuun 2018 lopulla. Vihriälä-kodin toiminta on Keiturin Sote Oy:n ja Virtain kaupungin omaa toimintaa.

Toukokuussa 2017 Attendo Terveyspalvelut Oy otti hoitaakseen Virtain ja Ruoveden terveystieteiden poliklinikkapalvelut vuonna 2016 toteutetun kilpailutuksen perusteella. Sopimus on viiden vuoden mittainen ja sitä voidaan jatkaa kahdella vuoden mittaisella optiokaudella. Palvelu kattaa perusterveydenhuollon avosairaanhoidon ja terveydenhoidon vastaanot-topalvelut. Virtain ja Ruoveden terveystieteiden poliklinikoilla työskentelevät henkilöt siirtyivät palveluntuottajan palvelukseen työsopimuslain 1:10 §:n liikkeenluovutuslausekkeen mukaisesti.

Keiturin Sote Oy:n toiminta toteutui budjetoidun mukaisesti ja tilikauden 2017 tulos oli 343 697,45 euroa voitollinen (v. 2016, 269 08,81 euroa voitollinen).

1.9 Virtain Energia Oy

Yhtiöittämisveloitteen perusteella perustettiin lämpöliikelaistointia hoitava Virtain Energia Oy, jonka toiminta käynnistyi 1.1.2016 alkaen. Virtain Energia Oy on vuokrannut Virtain kaupungilta kaukolämpölaitoksen kiinteistöineen.

Vuoden 2017 aikana kaukolämpöverkkoon liitettiin kolme uutta asiakasta ja yksi poistui verkosta rakennuksen purkamisen johdosta. Lämmöntuotannossa ei ollut toimintavuonna merkittäviä häiriöitä, mikä edesauttoi taloudellisuuden ja käytettävyyden säilymiseen hyvällä tasolla.

Kaukolämmön myynti toteutui hieman budjettia korkeampana, mutta jäi hieman edellisvuotta alhaisemmaksi leudosta säästä johtuen. Myös menot jäivät budjettia alhaisemmiksi, minkä seurauksena tulos oli selkeästi budjetoitua parempi ylittäen myös vuoden 2016 tilinpäätöksen.

Virtain kaupunki maksoi yhtiölle ennakkoa kaukolämmön ostosta vuonna 2017 yhtiön alkuvaiheen käyttöpääoman turvaamiseksi. Yhtiön hyvän tuloskehityksen johdosta rahoitustarve poistunee vuoden 2018 aikana. Yhtiön tulos oli 107 165,26 euroa voitollinen (v. 2016, 94 785,70 euroa voitollinen).

1.10 Osakkuusyhteisöt

Kaupungin osakkuusyhtiöt ovat Kiinteistö Oy Virtain Virastotalo (omistus 24,9 %), Koillis-Satakunnan Sähkö Oy (omistus 41,6 %), Kiinteistö Oy Illansuu (omistus 39 %) ja Kiinteistö Oy Kanttorinrinne (omistus 39 %).

2 LIIKELAITOS MARTTISEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Liikelaitos Marttinen on Marttisen saaren kulttuurihistoriallisesti arvokkaassa ympäristössä toimiva nuoris- ja matkailukeskus, jonka toiminta on pääosin suunnattu nuorille. Liikelaitoksen ensisijaisena tehtävänä on toimia nuorisolain mukaisena valtionapukelpoisena nuorisokeskuksena ja toteuttaa nuorisokeskuksille lainsäädännössä (nuorisolaki 1285/2016 sekä asetus nuorisotyöstä ja –politiikasta 211/2017) määritellyjä tavoitteita ja tehtäviä. Keskuksen pääasiallisena nuorisotyön ympärivuotisena tehtävänä on tarjota nuorille ohjattua seikkailu-, luonto-, ympäristö-, kulttuuri- tai leiritoimintaa. Keskuksen nuorisotyö edistää nuorten kansainvälistymistä ja kestävästä kehityksestä.

Nuorisotoiminnan menoihin saadaan valtionavustusta Veikkausvoittovaroista opetus- ja kulttuuriministeriöltä. Nuorisotoiminta on yleishyödyllistä ja mahdollinen ylijäämä käytetään nuorisotyön kehittämiseen sekä nuorisotyön käytössä olevien infrastruktuurien ylläpitoon ja kehittämiseen.

Nuorisotoiminnan ohella Marttinen on monipuolinen kokous- ja juhlatalo. Tämä toiminta on normaalia markkinahinnoilla tapahtuvaa toimintaa, joka tukee keskuksen nuorisotyötä. Nuoris- ja elinkeinotoiminta on eriytetty keskuksen kirjanpidossa.

Erillinen tulosalue on myös Perinne kylä, perinnepohjainen kulttuurimatkailualue, jossa on kolme museota sekä lähes 30 muuta museaalisesti ja paikallishistoriallisesti arvokasta rakennusta. Osa rakennuksista on vuokrattu matkailua palvelevan yritystoiminnan käyttöön. Kaupunki avustaa Perinne kylän toimintaa.

Toimielimen vaikuttavuustavoitteet ja niiden toteuma

	Tavoite	Tavoitetaso	Toteutuma
Toiminta	Käyttöpäivät	28 000 käyttöpäivää	25 745 (92 %)
Talous	Ylijäämäinen tulos	+ 51 342 €	+26 641,80 €

Vuosi oli kehittämisen ja investointien vuosi. Vuonna 2017 panostettiin uuden nuorisolain myötä nuorisotoiminnan kehittämiseen monin tavoin. Alueellinen nuorisotoiminta ja verkostoituminen vahvistui. Kansainvälinen nuorisotyö lisääntyi. Kunnallinen nuorisotyö siirrettiin Marttisen hoidettavaksi. Marttisen nuorisotyöllinen profiili vahvistui ja tunnettuus kasvoi merkittävästi.

Toimintaa kehitettiin myös investointien avulla. Uusi VIHTA -sauna toi paljon myönteistä julkisuutta ja kasvatti kiinnostusta Marttista kohtaan. Muita toimitiloja parannettiin mm. uudella langattomalla esitystekniikalla. Toimintaprosessien kehittämiseksi otettiin käyttöön uusi varausjärjestelmä ja verkkokauppa. Toiminnallista varustusta parannettiin.

Liikevaihto ja nuorisokäytön määrä kasvoivat edellisvuodesta, ja tulos oli ylijäämäinen. Käyttöpäivien määrä ja taloudellinen tulos jäivät kuitenkin tavoitetasosta. Liikevaihto kasvoi hieman edellisvuodesta jääden kuitenkin hiukan tavoitteesta etenkin majoitusmyynnin osalta. Menot puolestaan toteutuivat talousarviota ja edellisvuotta korkeampina kiinteistöihin ja henkilöstöön kohdistettujen lisäresurssien johdosta. Tulostavoitteesta jäätin siten 24 700,20 euroa.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Kaupungin nuorisotoiminta siirtyi liikelaitos Marttisen toiminnaksi 6.3.2017 alkaen. Kaupungin nuorisotoiminta on eriytetty omaksi tulosalueekseen. Seuraavassa on esitetty talouden toteuma tulosalueittain.

Nuorisokeskus toiminta	TP 2016	TA2017	TOTEUMA2017	POIKKEAMA €	TOT %
Liikevaihto	805 724,75	883 000,00	842 627,31	40 372,69	95,4 %
Liiketoiminnan muut tuotot	6 082,85	0,00	0,00	0,00	
Tuet ja avustukset	400 400,00	390 000,00	424 062,83	-34 062,83	108,7 %
Menot	-956 844,63	-1 105 000,00	-1 076 468,83	-28 531,17	97,4 %
Poistot	-96 133,12	-111 000,00	-90 402,36	-20 597,64	81,4 %
Liiketoiminnan muut kulut	-18 027,78	-18 000,00	-21 000,27	3 000,27	116,7 %
Rahoitustuotot ja -kulut	16,45	0,00	85,90	-85,90	
Tilikauden ylijäämä	141 218,52	39 000,00	78 904,58	-39 904,58	202,3 %

Elinkeinotoiminta	TP 2016	TA2017	TOTEUMA2017	POIKKEAMA €	TOT %
Liikevaihto	427 027,58	420 000,00	416 706,70	3 293,30	99,2 %
Liiketoiminnan muut tuotot	21 400,43	25 000,00	28 718,88	-3 718,88	114,9 %
Tuet ja avustukset	0,00	0,00	600,00	-600,00	
Menot	-385 239,89	-368 000,00	-393 291,90	25 291,90	106,9 %
Poistot	-44 891,19	-50 000,00	-45 709,59	-4 290,41	91,4 %
Liiketoiminnan muut kulut	-9 736,30	-5 000,00	-14 185,28	9 185,28	283,7 %
Rahoitustuotot ja -kulut	24,41	0,00	-7,21	7,21	
Tilikauden ylijäämä	8 585,04	22 000,00	-7 168,40	29 168,40	-32,6 %

Projektit	TP 2016	TA2017	TOTEUMA2017	POIKKEAMA €	TOT %
Liikevaihto	2 880,00	0,00	6 542,70	-6 542,70	
Liiketoiminnan muut tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	
Tuet ja avustukset	82 431,00	30 000,00	126 610,38	-96 610,38	422,0 %
Menot	-92 945,25	-29 000,00	-164 935,74	135 935,74	568,7 %
Poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	
Liiketoiminnan muut kulut	-1 350,00	-1 000,00	-2 396,81	1 396,81	239,7 %
Rahoitustuotot ja -kulut	0,00	0,00	0,00	0,00	
Tilikauden ylijäämä	-8 984,25	0,00	-34 179,47	34 179,47	

Kaupungin nuorisotoimi	TP 2016	TA2017	TOTEUMA2017	POIKKEAMA €	TOT %
Liikevaihto	0,00	0,00	1 488,10	-1 488,10	
Liiketoiminnan muut tuotot	0,00	2 504,00	0,00	2 504,00	
Tuet ja avustukset	0,00	111 542,00	111 992,99	-450,99	100,4 %
Menot	0,00	-71 530,00	-74 164,37	2 634,37	103,7 %
Poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	
Liiketoiminnan muut kulut	0,00	-42 516,00	-37 894,15	-4 621,85	89,1 %
Rahoitustuotot ja -kulut	0,00	0,00	0,00	0,00	
Tilikauden ylijäämä	0,00	0,00	1 422,57	-1 422,57	

Perinnekylä toiminta	TP 2016	TA2017	TOTEUMA2017	POIKKEAMA €	TOT %
Liikevaihto	13 893,42	10 000,00	8 813,97	1 186,03	88,1 %
Liiketoiminnan muut tuotot	25 094,24	22 000,00	19 276,28	2 723,72	87,6 %
Tuet ja avustukset	50 000,00	50 000,00	50 000,00	0,00	100,0 %
Menot	-64 808,24	-57 291,00	-57 401,93	110,93	100,2 %
Poistot	-33 474,72	-34 000,00	-32 069,04	-1 930,96	94,3 %
Liiketoiminnan muut kulut	-895,87	-367,00	-973,19	606,19	265,2 %
Rahoitustuotot ja -kulut	3,00	0,00	16,43	-16,43	
Tilikauden ylijäämä	-10 188,17	-9 658,00	-12 337,48	2 679,48	127,7 %

Nuorisokeskus Marttinen yhteensä

31.12.2017	TP 2016	TA2017	TOTEUMA2017	POIKKEAMA €	TOT %
Liikevaihto	1 249 525,75	1 313 000,00	1 276 178,78	36 821,22	97,2 %
Liiketoiminnan muut tuotot	52 577,52	49 504,00	47 995,16	1 508,84	97,0 %
Tuet ja avustukset	532 831,00	581 542,00	713 266,20	-131 724,20	122,7 %
Menot	-1 499 838,01	-1 630 821,00	-1 766 262,77	135 441,77	108,3 %
Poistot	-174 499,03	-195 000,00	-168 180,99	-26 819,01	86,2 %
Liiketoiminnan muut kulut	-30 009,95	-66 883,00	-76 449,70	9 566,70	114,3 %
Rahoitustuotot ja -kulut	43,86	0,00	95,12	-95,12	
Tilikauden ylijäämä	130 631,14	51 342,00	26 641,80	24 700,20	51,9 %

Investointien toteuma

31.12.2017	TP 2016	TA 2017	TP 2017
Investointitulot	212 700,00	363 300,00	292 733,26
Investointimenot	-270 861,43	-812 012,00	-810 798,62
Netto	-51 161,43	-448 712,00	-518 065,36

3 KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMINEN (KAUPUNKI JA VESIHUOLTO)

Määrärahojen ja tuloarvioiden toteuma, yhteenveto (sisäiset + ulkoiset)

KAUPUNGINVAL- TUUSTO	TA2017	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	0	0	0	903,92	-903,92	-100,0
Toimintamenot	-89 290	0	-89 290	-81 779,96	-7 510,04	91,6
Toimintakate	-89 290	0	-89 290	-80 876,04	-8 413,96	90,6
TARKASTUSLAU- TAKUNTA	TA2017	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	0	0	0	0,00	0,00	
Toimintamenot	-25 592	0	-25 592	-25 070,94	-521,06	98,0
Toimintakate	-25 592	0	-25 592	-25 070,94	-521,06	98,0
KESKUSVAALI- LAUTAKUNTA	TA2017	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	0	0	0	0,00	0,00	
Toimintamenot	-24 959	0	-24 959	-20 734,35	-4 224,65	83,1
Toimintakate	-24 959	0	-24 959	-20 734,35	-4 224,65	83,1
KAUPUNGINHALLI- TUS	TA2017	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	2 287 900	0	2 287 900	2 382 462,43	-94 562,43	104,1
Toimintamenot	-4 308 621	-188 800	-4 497 421	-4 291 373,53	-206 047,47	95,4
Toimintakate	-2 020 721	-188 800	-2 209 521	-1 908 911,10	-300 609,90	86,4
Hallitus	TA2017	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	1 423 844	0	1 423 844	1 532 150,20	-108 306,20	107,6
Toimintamenot	-3 012 958	-188 800	-3 201 758	-3 098 898,18	-102 859,82	96,8
Toimintakate	-1 589 114	-188 800	-1 777 914	-1 566 747,98	-211 166,02	88,1
Sisäinen palvelukes- kus	TA2017	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	864 056	0	864 056	850 312,23	13 743,77	98,4
Toimintamenot	-1 295 663	0	-1 295 663	-1 192 475,35	-103 187,65	92,0
Toimintakate	-431 607	0	-431 607	-342 163,12	-89 443,88	79,3
SIVISTYSLAUTA- KUNTA	TA2017	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	935 093	-2 504	932 589	828 800,38	103 788,62	88,9
Toimintamenot	-11 928 794	-67 496	-11 996 290	-11 633 708,09	-362 581,91	97,0
Toimintakate	-10 993 701	-70 000	-11 063 701	-10 804 907,71	-258 793,29	97,7

Joukkoliikenne ja hallinto	TA2017	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	690	0	690	22 158,82	-21 468,82	3211,4
Toimintamenot	-177 974	0	-177 974	-194 476,43	16 502,43	109,3
Toimintakate	-177 284	0	-177 284	-172 317,61	-4 966,39	97,2
Perusopetus	TA2017	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	410 530	0	410 530	343 101,57	67 428,43	83,6
Toimintamenot	-6 810 706	-47 000	-6 857 706	-6 829 090,92	-28 615,08	99,6
Toimintakate	-6 400 176	-47 000	-6 447 176	-6 485 989,35	38 813,35	100,6
Lukiokoulutus	TA2017	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	21 172	0	21 172	9 932,83	11 239,17	46,9
Toimintamenot	-996 473	-23 000	-1 019 473	-994 326,83	-25 146,17	97,5
Toimintakate	-975 301	-23 000	-998 301	-984 394,00	-13 907,00	98,6
Aikuisopetus/ Kansalaisopisto	TA2017	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	85 000	0	85 000	79 517,14	5 482,86	93,5
Toimintamenot	-347 267	0	-347 267	-294 185,58	-53 081,42	84,7
Toimintakate	-262 267	0	-262 267	-214 668,44	-47 598,56	81,9
Kirjasto- ja kulttuuri-toimi	TA2017	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	16 160	0	16 160	13 863,74	2 296,26	85,8
Toimintamenot	-611 616	0	-611 616	-582 149,65	-29 466,35	95,2
Toimintakate	-595 456	0	-595 456	-568 285,91	-27 170,09	95,4
Liikunta- ja nuoriso-toimi	TA2017	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	4 619	-2 504	2 115	9 064,25	-6 949,25	428,6
Toimintamenot	-168 551	2 504	-166 047	-153 981,94	-12 065,06	92,7
Toimintakate	-163 932	0	-163 932	-144 917,69	-19 014,31	88,4
Lasten päivähoido	TA2017	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	396 922	0	396 922	351 162,03	45 759,97	88,5
Toimintamenot	-2 816 207	0	-2 816 207	-2 585 496,74	-230 710,26	91,8
Toimintakate	-2 419 285	0	-2 419 285	-2 234 334,71	-184 950,29	92,4
PERUSTURVA-LAUTAKUNTA	TA2017	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	26 417 024	0	26 417 024	27 379 011,25	-961 987,25	103,6
Toimintamenot	-52 847 948	-950 000	-53 797 948	-53 283 809,29	-514 138,71	99,0
Toimintakate	-26 430 924	-950 000	-27 380 924	-25 904 798,04	-1 476 125,96	94,6

Terveystoimen tukipalvelut	TA2017	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	19 872 287	0	19 872 287	20 068 362,25	-196 075,25	101,0
Toimintamenot	-1 029 177	0	-1 029 177	-1 061 140,60	31 963,60	103,1
Toimintakate	18 843 110	0	18 843 110	19 007 221,65	-164 111,65	100,9
Ehkäisevä terveydenhuolto	TA2017	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	415 730	0	415 730	529 181,36	-113 451,36	127,3
Toimintamenot	-1 802 936	0	-1 802 936	-1 476 030,46	-326 905,54	81,9
Toimintakate	-1 387 206	0	-1 387 206	-946 849,10	-440 356,90	68,3
Sairaanhoito	TA2017	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	1 401 737	0	1 401 737	1 767 803,88	-366 066,88	126,1
Toimintamenot	-9 498 075	-180 000	-9 678 075	-10 508 619,57	830 544,57	108,6
Toimintakate	-8 096 338	-180 000	-8 276 338	-8 740 815,69	464 477,69	105,6
Erikoissairaanhoito	TA2017	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	46 500	0	46 500	50 165,15	-3 665,15	107,9
Toimintamenot	-15 621 625	-250 000	-15 871 625	-15 631 259,09	-240 365,91	98,5
Toimintakate	-15 575 125	-250 000	-15 825 125	-15 581 093,94	-244 031,06	98,5
Hammashuolto	TA2017	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	445 500	0	445 500	529 786,04	-84 286,04	118,9
Toimintamenot	-1 396 128	0	-1 396 128	-1 440 725,66	44 597,66	103,2
Toimintakate	-950 628	0	-950 628	-910 939,62	-39 688,38	95,8
Sosiaalityö	TA2017	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	171 000	0	171 000	239 366,38	-68 366,38	140,0
Toimintamenot	-3 872 764	-211 000	-4 083 764	-4 030 561,77	-53 202,23	98,7
Toimintakate	-3 701 764	-211 000	-3 912 764	-3 791 195,39	-121 568,61	96,9
Kehitysvammahuolto	TA2017	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	670 670	0	670 670	732 117,67	-61 447,67	109,2
Toimintamenot	-3 430 548	-70 000	-3 500 548	-3 138 646,85	-361 901,15	89,7
Toimintakate	-2 759 878	-70 000	-2 829 878	-2 406 529,18	-423 348,82	85,0
Koti- ja vanhustyö	TA2017	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	3 393 600	0	3 393 600	3 462 228,52	-68 628,52	102,0
Toimintamenot	-16 196 695	-239 000	-16 435 695	-15 996 825,29	-438 869,71	97,3
Toimintakate	-12 803 095	-239 000	-13 042 095	-12 534 596,77	-507 498,23	96,1

MERIKANTO-OPISTO	TA2017	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	436 000	0	436 000	463 980,02	-27 980,02	106,4
Toimintamenot	-1 339 000	0	-1 339 000	-1 344 611,85	5 611,85	100,4
Toimintakate	-903 000	0	-903 000	-880 631,83	-22 368,17	97,5
TEKNISTEN PALVELUIDEN LAUTAKUNTA	TA2017	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	7 022 355	0	7 022 355	6 850 798,66	171 556,34	97,6
Toimintamenot	-8 395 894	0	-8 395 894	-7 725 948,62	-669 945,38	92,0
Toimintakate	-1 373 539	0	-1 373 539	-875 149,96	-498 389,04	63,7
Hallinto	TA2017	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	1 625 316	0	1 625 316	1 461 093,55	164 222,45	89,9
Toimintamenot	-2 666 898	0	-2 666 898	-2 451 538,16	-215 359,84	91,9
Toimintakate	-1 041 582	0	-1 041 582	-990 444,61	-51 137,39	95,1
Ylläpito ja rakentaminen	TA2017	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	4 602 100	0	4 602 100	4 562 094,40	40 005,60	99,1
Toimintamenot	-4 958 065	0	-4 958 065	-4 541 294,70	-416 770,30	91,6
Toimintakate	-355 965	0	-355 965	20 799,70	-376 764,70	-5,8
Ympäristövalvonta	TA2017	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	116 700	0	116 700	147 883,55	-31 183,55	126,7
Toimintamenot	-344 642	0	-344 642	-294 350,97	-50 291,03	85,4
Toimintakate	-227 942	0	-227 942	-146 467,42	-81 474,58	64,3
Vesihuoltolaitos	TA2017	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	678 239	0	678 239	679 727,16	-1 488,16	100,2
Toimintamenot	-426 289	0	-426 289	-438 764,79	12 475,79	102,9
Toimintakate	251 950	0	251 950	240 962,37	10 987,63	95,6
VIRTAIN KAUPUNKI YHTEENSÄ	TA2017	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	37 098 372	-2 504	37 095 868	37 905 956,66	-810 088,66	102,2
Toimintamenot	-78 960 098	-1 206 296	-80 166 394	-78 407 036,63	-1 759 357,37	97,8
Toimintakate	-41 861 726	-1 208 800	-43 070 526	-40 501 079,97	-2 569 446,03	94,0
VIRTAIN KAUPUNKI ilman Ruovettä	TA2017	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	14 648 455	-2 504	14 645 951	15 084 731,08	-438 780,08	103,0
Toimintamenot	-56 544 981	-506 296	-57 051 277	-55 667 657,09	-1 383 619,91	97,6
Toimintakate	-41 896 526	-508 800	-42 405 326	-40 582 926,01	-1 822 399,99	95,7

3.1 KAUPUNGINVALTUUSTO

Kaupunginvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta. Valtuuston tehtävät on määritelty kuntalain (410/2015) 14 §:ssä. 1.5.2015 voimaan tulleen kuntalain mukaan kuntavaalien vaalipäivä siirrettiin lokakuulta huhtikuulle. Kuntavaalit toimitettiin ensimmäisen kerran uuden aikataulun mukaisesti 9.4.2017. Edellisten valtuustojen toimikautta (2013–2016) jatkettiin vuoden 2017 toukokuun loppuun ja uudet valtuustot aloittivat toimintansa kesäkuussa 2017. Virroilla valtuutetuista Jouni Pirttiniemi ja Sari Mäntyharju ilmoittivat eroavansa Virtain kaupungin luottamustoimista vuoden 2016 lopussa valtuuston toimikauden jatkumisen perusteella. Heidän tilalleen kaupunginvaltuustoon ajalle 1.1.–31.5.2017 nousivat Arvo Sihvonen ja Aimo Mäkinen.

Kevään 2017 kuntavaaleissa valitun valtuuston ensimmäinen kokous pidettiin 12.6.2017. Virtain kaupunginvaltuuston 27 paikkaa toimikaudella 2017–2021 jakautuvat seuraavasti:

Suomen Keskusta r.p. 9

Kansallinen Kokoomus r.p. 6

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue r.p. 6

Virtain sitoutumattomien yhteislista 3

Vasemmistoliitto r.p. 2

Suomen Kristillisdemokraatit (KD) r.p. 1

Valtuutetuista naisia on 10 ja miehiä 17. Uusia valtuutettuja on 10.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajisto:

Keijo Kaleva, puheenjohtaja

Olavi Mäkinen, 1. varapuheenjohtaja

Johanna Saarinen, 2. varapuheenjohtaja

Kaupunginvaltuusto kokousti vuoden 2017 aikana kuusi kertaa. Lisäksi vuoden aikana pidettiin lukuisia valtuustoseminaareja ja tilaisuuksia aiheina mm. kaupungin strategia, yhtenäiskoulu ja vuoden 2018 talousarvio. Virtain kaupungin uusi strategia hyväksyttiin 19.2.2018.

Vuonna 2017 tehtiin kolmesta valtuustoaloitetta, joiden käsittely on edennyt seuraavasti:

1. Kaikkien valtuustoryhmien aloite paikkakunnan 150-vuotis teoksesta. Asia on aloitteena loppuun käsitelty.
2. Risto Saarisen ja Kalevi Salorannan aloite neuvottelun käynnistämisestä Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kanssa hoitotason ambulanssin saatavuuden parantamiseksi. Aloitteen käsittely on kesken.
3. Risto Saarisen aloite kevyenliikenteen tunnelista Rantatielle. Aloitteen käsittely on kesken.
4. Tytti Majasen valtuustoaloite virrat.fi- sähköpostiosoitteista valtuutetuille. Asia on aloitteena loppuun käsitelty.
5. Tytti Majasen valtuustoaloite uusien kalusteiden hankkimisesta valtuustosalin. Aloitteen käsittely on kesken.
6. Kokoomuksen valtuustoryhmän aloite infotilaisuudesta valtuutetuille ennen valtuuston kokousta. Asia on aloitteena loppuun käsitelty.
7. Kokoomuksen valtuustoryhmän aloite harrastustakuusta - jokaisella lapsella vähintään yksi harrastus. Asia on aloitteena loppuun käsitelty.
8. Tapani Heinosen ja kolmen muun valtuutetun aloite osastojen kehittämisrahasta. Aloitteen käsittely on kesken.
9. Jari Kolkkinen ja 19 muun valtuutetun aloite sydäniskurien hankinnasta. Aloitteen käsittely on kesken.
10. Pentti Tikkasen ja neljän muun valtuutetun aloite rakennusjärjestyksen päivittämisestä. Asia on aloitteena loppuun käsitelty.
11. Pentti Tikkasen ja neljän muun valtuutetun aloite hallintosäännön muuttamisesta teknisten palveluiden lautakunnan ja lupapalvelulautakunnan osalta. Aloitteen käsittely on kesken.
12. Kaikkien valtuustoryhmien aloite taidenäyttelyiden siirtämisestä Virinästä kirjastoon ja Virinän muuttamisesta järjestöjen kokoustilaksi. Asia on aloitteena loppuun käsitelty.

Tytti Majasen aloite Virrat-mobiilisovelluksesta. Aloitteen käsittely on kesken.

Kaupunginvaltuuston menot kasvoivat lukuisten tilaisuuksien sekä poikkeuksellisten tilajärjestelyjen johdosta. Sivistystoimen kanssa sovittiin valtuustosalin vuokran jakamisesta, koska valtuustosalin ei ollut valtuuston käytettävissä syksystä 2016 kevääseen 2017 johdosta. Vuokran jaon johdosta lopulliset kustannukset alittivat sekä talousarvion että edellisvuoden tason.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2017	TP2016	TA2017	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot					903,92	-903,92	
Toimintamenot	-87 473,32	-89 290		-89 290	-81 779,96	-7 510,04	91,6
Toimintakate	-87 473,32	-89 290	0	-89 290	-80 876,04	-1 856,68	90,6

3.2 TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tarkastuslautakunnan kuntalain mukaisena tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Arvioinnissa huomiota kiinnitetään toiminnan, toimintatapojen sekä palvelujen järjestämisen tarkoituksenmukaisuuteen. Tarkastuslautakunta huolehtii myös kaupungin ja sen tytäryhteisön tarkastuksen yhteensovittamisesta sekä valvoo sidonnaisuusilmoituksia ja raportoi niistä kaupunginvaltuustolle.

Tarkastuslautakunta kokoontui 10 kertaa. Kuultavina olivat kaupunginjohtaja, talousjohtaja, henkilöstöpäällikkö, ympäristösuunnittelija, tekninen johtaja sekä pääluottamusmiehet.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2017	TP2016	TA2017	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot							
Toimintamenot	-21 920,40	-25 592		-25 592	-25 070,94	-521,06	98,0
Toimintakate	-21 920,40	-25 592	0	-25 592	-25 070,94	-521,06	98,0

3.3 KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Keskusvaalilautakunta toteuttaa sille vaalilaissa määritellyt tehtävät. Keskusvaalilautakunta vastaa valtiollisten vaalien, kuntavaalien ja kansanäänestysten järjestämisestä. Vuonna 2017 toimitettiin kuntavaalit 9.4.2017. Ennakoäänestys toimitettiin 29.3.–4.4.2017 välisenä aikana ja varsinainen vaalipäivä oli sunnuntai 9.4.2017. Valtio korvaa valtiollisissa vaaleissa osan kuntien vaalikustannuksista lukuun ottamatta kuntavaaleja, joiden järjestämisestä valtio ei maksa korvausta kunnille.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2017	TP2016	TA2017	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot							
Toimintamenot		-24 959		-24 959	-20 734,35	-4 224,65	83,1
Toimintakate	0,00	-24 959	0	-24 959	-20 734,35	-4 224,65	83,1

3.4 KAUPUNGINHALLITUS

Kaupunginhallituksen tehtävänä on johtaa, ohjata ja koordinoida kaupungin päätöksentekoa, organisaation ja palveluiden suunnittelua ja kehittämistä sekä taloutta siten, että kaupunki kehittyy kaupunkikonsernille hyväksytyin strategian ja valtuuston muutoin määrittelemien tavoitteiden mukaisesti. Yksityiskohtaisemmin kaupunginhallituksen tehtävät määräytyvät kuntalain (410/2015) 38 §:n ja hallintosäännön 25 ja 26 §:ien mukaan. Lisäksi konserniohjeen 4 §:n mukaan kaupunginhallituksen kuuluu mm. vastata kaupungin toiminnan omistajaohjauksesta, seurata kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen toimintaa ja taloutta sekä tehdä tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia toiminnan kehittämiseksi sekä antaa valtuustolle selvitys tytäryhteisöjen toiminnasta ja taloudesta tilinpäätöksen yhteydessä.

Kaupunginhallituksen alaisessa toiminnassa ei vuoden 2017 aikana tapahtunut toiminnallisia muutoksia. Lisämäärärahaa haettiin yhteensä 188 800 euroa palkkatukityöllistämiseen sekä avustuksiin. Muun toiminnan määrärahat toteutuivat kuitenkin odotettua alhaisempina joten alkuperäisen talousarvion määrärahat riittivät sekä koko toimielimen että tulosalueiden osalta.

Henkilöstö

	31.12.2017	31.12.2016	MUUT
Hallitus	11	9,5	1,5*
Hallinto ja talous	19,5	19	1,5**
Yhteensä	30,5*	27,5	3,0

* määräaikainen projektityöntekijä sekä projektisuunnittelija (0,5)

** talousjohtaja sekä määräaikainen palveluapulainen (0,5)

Hallituksen alaisen toiminnan henkilöstö: kaupunginjohtaja, kaavoitusarkkitehti, viestintä- ja kehittämispäällikkö, elinkeinopäällikkö, kuntouttavan työtoiminnan ohjaaja, työnjohtaja 0,5, kaksi työsuunnittelijaa, etsivän nuorisotyön yksilöohjaaja, henkilöstöpäällikkö, määräaikainen projektityöntekijä, projektisuunnittelija 0,5, lisäksi työllistettyjä 21

Hallinnon ja talouden henkilöstö:

kanslia 4 (hallintojohtaja, asiantuntijasihteeri, 1 palveluneuvoja, hallintosihteeri)

taloushallinto 10 (talousjohtaja, 2 kirjanpitäjää, osto- ja myyntikontran hoitaja, taloussihteeri, 4,5 palkkakirjanpitäjää, 0,5 palveluapulainen),

tietohallinto 4,5 (tietohallintopäällikkö (0,5), IT-asiantuntija ja 3 IT-tukihenkilöä)

monistamo 1 (monistamonhoitaja)

Konsernistrategiassa kaupunginhallituksen alaiselle toiminnalle asetetut strategiset tavoitteet ovat seuraavat:

1. Virtain kaupunki on hyvä työnantaja
2. Virtain kaupunki uudistaa palvelutuotantoa talouden tasapainosta huolehtien
3. Virtain kaupunki edistää elinkeinotoimintaa

Näistä johdetut sitovat operatiiviset tavoitteet ja niihin liittyvät toimenpiteet vuodelle 2017 ovat:

KAUPUNGINHALLITUS			
Strateginen tavoite	Operatiivinen tavoite	Toimenpiteet / laadulliset mittarit	
Virtain kaupunki on hyvä työnantaja	Kaupunkikonsernin yhtenäinen henkilöstöpolitiikka	<ol style="list-style-type: none"> 1. KVTES:n työn vaativuuden arvioinnin jatkaminen 2. Työpaikkojen työsuojelulainsäädännön mukaisten vaaranarviointien tarkistaminen sekä ohjeiden uudistaminen 3. Palkkahallinnon prosessien kehittäminen 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Työn vaativuuden arviointi on hyväksytty 1.12.2017 2. Otettu käyttöön sähköinen vaaranarviointiohjelma teknisessä toimessa. Sekä aloitettu vaaranarviointi kaupungintalolla. 3. Työn organisointia on kehitetty, mutta kehittäminen jatkuu edelleen.
	Esimiestyön kehittäminen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kehityskeskustelut 2. Sairauspoissaolot -10 % vuoden 2016 tasosta 3. Rekrytointi- ja perehdyttämiskansion laadinta 4. Koulutustilaisuuudet: 2-3 koulutusta vuodessa 5. Järjestetään tietotekniikkakoulutusta henkilöstölle 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kehityskeskustelut on osittain käyty syksyllä 2017. Loput käydään keväällä 2018. 2. Kunta 10 käsittelee tietoja parhaillaan 3. Ei ole laadittu 4. Järjestetty yksi esimiestapaaminen, syksyn tapaminen siirtyi alkuvuoteen 2018. Vuonna 2018 alkanut esimiehille suunnattu koulutusohjelma TAMK:n järjestämänä, jota suunniteltiin syksyllä 2017. Järjestetty mm. OVTES – koulutusta sekä johtoryhmäkoulutusta 5. Siirtynyt vuodelle 2018
Virtain kaupunki uudistaa palvelutuotantoa talouden tasapainosta huolehtien	Kuntastrategian laadinta	<ol style="list-style-type: none"> 1. Käynnistetään kuntastrategian laadinta 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Strategia 2018 – 2021 hyväksytty 2/2018
	Kustannustehokkaat ja laadukkaat tietohallintopalvelut	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tietoverkon kilpailutus 2. Puhelinliikenteen kilpailutus 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kilpailutus valmistui tammiukuussa 2017. Sopimusneuvottelut käyty 6-7/2017, käyttöönotto 8/2017 alkaen. 2. Puhelinliikenteen sopimuksessa on käytössä optiovuosi. Ei kilpailutusta.

	Strategisen suunnittelun ja talousarvioprosessien kehittäminen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hankintojen koordinoinnin lisääminen 2. Toimintolaskennan käynnistäminen 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hankintatiimi on aloittanut toiminnan ja käsitellyt tarjouspyynnöt ennen niiden julkaisua 2. Suunnittelutyö käynnistynyt kustannusten kohdistamisen nykytilan selvityksen käynnistämällä
Virtain kaupunki edistää elinkeinotoimintaa	Kunnan kehittämisen ja elinkeinotoiminta	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tredun ja TAMK yhteistyön edelleen kehittäminen 2. Järjestetään yrittäjille tiedotusta ja neuvontaa (8-10 tilaisuutta) 3. Mahdollistetaan yritysten sijoittuminen paikkakunnalle järjestämällä sopivia tontteja ja toimitiloja 4. Tavoitteena 25 uutta yritystä (netto) 5. Hyödynnetään uuden rahoituskauden rahoitusmahdollisuudet (Tavoitteena 10 investointi- ja kehittämishanketta) 6. Edistetään BioVirrat toimintatapaa 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Metsätalouden insinööriopetuksen valmistelu, Tredun opiskelijamäärät kasvaneet. 2. Järjestetty kahdeksan tapahtumaa 3. Purulankulman asemakaavoitusprosessi aloitettu. Ahjolaan valmistunut uusi halli ja uuden rakentaminen Kitusenkulmaan aloitettu. 4. Perustettuja yrityksiä 23. 5. Uusia kehittämishankkeita kolme, investointihankkeet 13 6. Selvitetään koulukampuksen rakentaminen puusta tai CLT-hirrestä. Lähiruokahanke käynnistynyt
	Edistetään kaavoitusta	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kaavoitusprosesseja edistetään aktiivisesti huomioiden kokonaiskustannukset 2. Toteutetaan kaavoitushankkeita kaavoitusohjelman mukaisesti painopisteenä yritys- ja työpaikka-alueet 3. Pyritään kaavoittamaan omarantaisten omakotitalotontteja 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kaupungilla on vireillä useita asemakaavahankkeita. Hankkeita edistetään myös yksityisten maanomistajien kanssa tehtävin sopimuksin. 2. Asemakaavoituksella muodostetaan vetovoimaisia yritys- ja työpaikka-alueita 3. Ei omarantaisia tontteja vuonna 2017.

Työllistäminen keskitetty hoitamisen käynnistetään	<ol style="list-style-type: none"> 1. Virtain kaupunki huolehtii keskitetysti palkkatukityöllistämistä 2. Virtain kaupunki huolehtii valtion lisäämistä velvoitteista ja kuntouttavasta työtoiminnasta työllistäen mahdollisuuksien mukaan yli 300 päivää työttömänä olleita henkilöitä 3. Virtain kaupunki huolehtii nuorisotakuun velvoitteista toteuttamalla Etsivää Nuorisotyötä ja hyödyntämällä oppisopimuskoulutusta sekä työkokeiluja. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Toiminta keskitetty hallituksen alle 2. Työllistäminen toteutunut tavoitteiden mukaisesti 3. Toteutunut tavoitteiden mukaisesti
--	---	--

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

	31.12.2017	TP2016	TA2017	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK-KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	2 297 735,85	2 287 900	0	2 287 900	2 382 462,43	-94 562,43	104,1	
Toimintamenot	-3 717 097,10	-4 308 621	-188 800	-4 497 421	-4 291 373,53	-206 047,47	95,4	
Toimintakate	-1 419 361,25	-2 020 721	-188 800	-2 209 521	-1 908 911,10	-300 609,90	86,4	
Rahoitustuotot ja -kulut	87,14	0,00	0,00	0	-3 928,93	3 928,93	-100,0	
Poistot	-579 831,86	-670 698	0	-670 698	-638 098,22	-32 599,78	95,1	
Satunnaiset tuotot	310 000,00	0	0	0	0,00	0,00	0,0	
Yli/alijäämä	-1 689 105,97	-2 691 419	-188 800	-2 880 219	-2 550 938,25	-329 280,75	88,6	

Kaupunginhallituksen alaisen toiminnan tunnusluvut

	TP2013	TP2014	TP 2015	TP2016	TP2017
Kaupunginvaltuuston kokousasioiden määrä	109	72	84	76	108
Äänestysten määrä kaupunginvaltuustossa	9	5	5	3	5
Pöydälle jätettyjen (valmisteluun palautettujen) asioiden määrä kaupunginvaltuustossa	0	0	2	0	0
Kaupunginhallituksen kokousasioiden määrä	419	387	429	382	445
Äänestysten määrä kaupunginhallituksessa	6	4	4	4	3
Pöydälle jätettyjen (valmisteluun palautettujen) asioiden määrä kaupunginhallituksessa	7	19	15	3	11*
Oikaisuvaatimusten määrä	2	2	1	2	1
Tukityöllistettyjen määrä**	78	64	47	49	61
Perustetut uudet yritykset	28	21	8	18	23
Työmarkkinatuen piirissä***	55	39	31	118	119
Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuneet***	77	70	66	121	120

* Viidessä asiassa käyty yleiskeskustelu ja palautettu asia jatkovalmisteluun, kolmessa asiassa palautettu lautakunnalle takaisin valmisteluun.

**sisältää myös osaston omalla rahalla palkatut henkilöt, joihin on saatu palkkatukea

*** vuoteen 2015 saakka perusturvan alaisuudessa

3.4.1 Hallituksen tulosalue

Hallituksen alaiseen toimintaan kuuluvat kaupungin elinkeinopolitiikka, työllistäminen (työpajat, työllisyystyöt), maaseutu-toimi, hankkeet, hallituksen myöntämät avustukset, kaavoitus ja kehittäminen. Lakisääteiset maaseutuelinkeinoviranomaispalvelut tuottaa Keuruun kaupunki isäntäkuntamallilla.

Kaavoitus

Vuonna 2017 kaavoituksen pääkohteet olivat koulukeskuksen asemakaavan muutos, Nallelan peltoalueen asemakaava, Puukkoniemen asemakaava, Eteläportin asemakaavan muutos ja laajennus sekä Purulankulman asemakaava. Tilivuoden aikana keskustajaman osayleiskaava sai lainvoiman, kun Korkein hallinto-oikeus päätöksellään 10.8.2017 hylkää kaikki kaavaan kohdistuneet valitukset. Vireillä olivat lisäksi Majalan ja Oikan ranta-asemakaavat sekä Someron, Seinäjärven ja Ilomäen-Rajalahden ranta-asemakaavat ja niiden muutokset.

Elinkeino- ja kehittämistoiminta

Vuoden 2017 aikana yrittäjille on järjestetty muun muassa seuraavia tapahtumia: Yrittäjyysteemapäivä, kaupunginhallituksen ja yrittäjien yhteinen keskustelutilaisuus Virtain vetovoimatekijöistä, digitalisaatioilta, Millä eväillä Suomi nousuun keskustelutilaisuus, palveluun keskittyvä teemailta, kiinalaismatkailuilta, Rahoitusklubi sekä metsäalan tulevaisuuspäivä. Yritysvierailuja on tehty n. 10 kpl/kk. Yrityksille on järjestetty neuvontaa ja autettu mm. seuraavissa asioissa: yrityksen perustaminen ja starttirahan saaminen, yrityksen toiminnan kehittäminen, omavalvontasuunnitelmat, talous- ja rahoitusneuvonta, toimitila-asiat ja omistajanvaihdokset.

Kaupunki osallistui vuonna 2017 ASTA-messuille, Kotimaan Matkailumessuille Tampereella sekä Visumarkkinoille Ruovedellä. Uusi elinkeino-ohjelma hyväksyttiin kaupunginhallituksessa elokuussa. Lisäksi vuoden aikana on perustettu Virtain yritys- ja palveluhakemisto, tehty nettiin kaupungin palvelukartta, aloitettu ”Verkkovirtaa Ylä-Pirkanmaalle” –hanke sekä tehty kartoitus Virtain teollisuusyritysten koulutus- ja työvoimatarpeista. Vuoden lopussa valmistui Kitusenkulman logistiikka- ja teollisuuspuiston tuotekortti sekä yleiskuvaus ja markkinointisuunnitelma.

Vuoden 2017 aikana käynnistettiin uuden teollisuushallin rakentaminen Kitusenkulman alueelle ja Ahjolan teollisuushalli

Vuonna 2017 Virtain kaupunki osallistui kylien valokuituhankkeisiin lainan takauksella ja välirahoituksella. Valokuituhankkeista myönteisen rahoituspäätöksen saivat Vaskiveden valokuituhanke, Liedenpohja, Kotala ja Härkönen valmistuivat vuoden 2017 aikana. Vuoden aikana perustettiin Killinkoskelle Into-Keskus testamenttivaroilla ja hankerahoituksella I.K. Inhan suvun historiaperinteen vaalimiseksi.

Tampereen seudun ammattiopisto Tredu on järjestänyt Virroilla koulutusta seuraavilla koulutusaloilla: lähihoitaja, merkonomi, datanomi, metsäkoneenkuljettaja, hiusala, ajoneuvoasentaja sekä logistiikka-alan koulutusta erityisalueena puutaranajo. Tampereen ammattikorkeakoulu TAMK on järjestänyt Virroilla tradenomikoulutusta.

Henkilöstöhallinto

Henkilöstöjaos kokoontui vuoden aikana yhdeksän kertaa. Pääosin henkilöstöjaoston käsittelemät asiat kohdistuivat palkkaukseen. Vuoden aikana keskityttiin erityisesti työn vaativuuden arvioinnin loppuun saattamiseen. Henkilöstöjaos hyväksyi KVTES:n alaisen henkilöstön tehtävien vaativuuden arvioinnin 1.12.2017.

Maakuntavalmisteluun liittyen kartoitettiin tietoa siirtyvään henkilöstöön liittyen sekä aloitettiin yhteistoimintamenettely. Lisäksi selvitettiin maakuntaudistuksen vaikutuksia Virtain kaupungin henkilöstön kannalta.

Työterveyshuolto siirtyi kilpailutuksen seurauksena Attendo Työterveyspalvelut Oy:n hoidettavaksi 1.12.2017 alkaen. Työterveyshuollon toiminnan kehittämistä on suunniteltu yhdessä palveluntuottajan kanssa.

Henkilöstölle järjestettiin kesäkuussa risteilyjä Tarjanteella. Tykiryhmiä ja –tapahtumia tuettiin hakemusten perusteella voimassaolleen käytännön mukaisesti. Samaan aikaan valmisteltiin Smartum –saldon käyttöönottoa, joka tapahtui alkuvuonna 2018.

Henkilöstöhallinto osallistui tiiviisti kaupungin strategian laadintaan.

Työllistäminen, kuntouttava työtoiminta ja etsivä nuorisotyö

Työllistämisen ja työpajatoiminnan tehtävänä on tukea työmarkkinoille sijoittumista ja huolehtia pitkään työttöminä olleiden henkilöiden aktivointisuunnitelmien laatimisesta tai työllistää heidät. Palkkatukityöllistäminen, kuntouttava työtoiminta, etsivä nuorisotyö ja kaupungin työpajat muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden ja antaneet entistä paremmat mahdollisuudet tukityöllistämisen kehittämiseen ja koordinointiin. Vuonna 2017 käynnistettiin erityisesti nuorille suuntautuvan kuntouttavan työtoiminnan kokeilu. Vuonna 2017 Virtain kaupunki panosti palkkatukityöllistämiseen merkittävästi.

Etsivän nuorisotyön toimintakaudella 2016 – 2017 yksilöohjaaja on ollut yhteydessä 62 nuoreen, joista 48 on jäänyt toiminnan piiriin. Henkilökohtaisten yhteydenottojen lisäksi oppilaitoksissa järjestetyissä tilaisuuksissa on nuoria tavattu huomattavasti enemmän. Toiminnassa nuoria on ohjattu työpajoihin työharjoitteluun/työkokeiluun ja kuntouttavaan työhön. Muutamille on myös löytynyt oikea työpaikka. Nuoria on autettu yhteishaussa, pääsykokeisiin valmistautumisessa tai saamaan peruskoulun päättötodistus. Erityishuomiota on kiinnitetty nuorten jaksamiseen ja pahoinvointiin sekä autettu nuoria hoitoon tai tutkimuksiin hakeutumisessa. Yksilöohjaaja on mukana uusissa nuorten hyvinvoinnin edistämiseen tähtäävissä toimissa kuten LAPE-työryhmä ja Hyvänmielen talo –hankkeen suunnittelutoimikunta. Uutta on myös nuorten psyykkisen kuntoutuksen ryhmä AVOMINNE, jonne Etsivä nuorisotyö on ohjannut asiakkaita. Etsivää nuorisotyötä Virroilla on tuotu esille paikallislehdessä ja kouluissa pidetyissä informaatiotilaisuuksissa sekä eri yhdistysten tilaisuuksissa. Yksilöohjaaja pitää säännöllisesti vastaanottoja Tampereen seudun ammattiopiston Virtain toimipisteessä.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

31.12.2017	TP2016	TA2017	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	1 438 597,31	1 423 844		1 423 844	1 532 150,20	-108 306,20	107,6
Toimintamenot	-2 510 728,61	-3 012 958	-188 800	-3 201 758	-3 098 898,18	-102 859,82	96,8
Toimintakate	-1 072 131,30	-1 589 114	-188 800	-1 777 914	-1 566 747,98	-211 166,02	88,1
Rahoitustuotot ja -kulut	87,14			0		0,00	
Poistot	-569 600,55	-644 365		-644 365	-604 641,62	-39 723,38	93,8
Satunnaiset tuotot	310 000,00			0		0,00	
Yli/alijäämä	-1 331 644,71	-2 233 479	-188 800	-2 422 279	-2 171 389,60	-250 889,40	89,6

Vuonna 2017 lisämäärärahoja myönnettiin työllisyystöihin 140 000 euroa sekä Kiinteistö Oy Virtain opiskelija-asuntoloiden avustukseen 48 800 euroa. Muu toiminta toteutui kuitenkin talousarviota myönteisemmin, joten alkuperäisen talousarvion määräraha riitti koko tulosalueen osalta. Alitusta talousarvioon tuli muun muassa asiantuntijapalveluiden ostoissa sekä työmarkkinatuen kuntaosuudessa.

3.4.2 Hallinnon ja talouden tulosalue

Hallinnon ja talouden tulosalue vastaa talous- ja tietohallinnon palveluista, asianhallinnan toimivuudesta sekä kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston valmistelu- ja toimeenpanotehtävistä. Hallinnon ja talouden muodostavat kaupunginkanslia, monistamo, taloushallinto ja henkilöstöhallinto.

Kaupunginkanslia

Keväällä 2017 kaupunginkanslian keskeisimpiin tehtäviin kuului kuntavaalien järjestäminen yhdessä keskusvaalilautakunnan ohjauksella.

Uusi kuntalaki (410/2015) astui voimaan 1.5.2016. Sen johtamista ja kunnan toimielinrakennetta koskevat määräykset astuivat voimaan kuitenkin vasta seuraavan valtuustokauden alusta eli 1.6.2017 alkaen. Näkyvimpiä muutoksia hallintosäätöön aiheutti uuden kuntalain 90 §, jonka mukaan

hallintosäätöön on koottava tarpeelliset määräykset hallinnon ja toiminnan järjestämisestä, päätöksenteko- ja hallintomenettelyistä ja valtuuston toiminnasta. Kuntalaki lähtee siitä, että kaikki johtosäännöllä määrättävät asiat kootaan yhteen

johtosääntöön eli hallintosääntöön. Kuntalain muutoksista aiheutui useita muutostarpeita myös Virtain kaupungin hallintosääntöön. Vuoden 2017 aikana jatkettiin hallintosäännön uudistamista uutta kuntalakia vastaavaksi. Kaupunginvaltuusto hyväksyi Virtain kaupungin uuden hallintosäännön 29.5.2017 kokouksessaan ja osastojen omat johtosäännöt kumottiin samalla. Uusi hallintosääntö astui voimaan 1.6.2017 alkaen.

Virtain kaupungin puhelinvaihte siirtyy Telian yhteistyökumppanille DialOK:lle huhtikuussa 2017. Puhelinnumerot eivät muuttuneet ja sama entinen vaihteen numero on edelleen käytössä.

Yhteistyö Ruoveden kunnan kanssa yhteisen puhelinvaihteen osalta päättyi.

Muita keskeisiä toimintatehtäviä ovat olleet EU-tietosuoja-asetukseen perehtyminen, palvelutietovarannon käyttöönotto, sidonnaisuusilmoituksiin liittyvät tehtävät yhdessä tarkastuslautakunnan kanssa sekä uusien kotisivujen valmistelutyö.

Tietohallinto

Tietohallinnon tehtävänä on tuottaa tukipalveluita kaikille osastoille sekä kehittää ICT-palveluita strategian mukaisesti. Vuoden 2017 aikana painopisteet ovat olleet seuraavissa:

Tietoturvan ja tietosuojan kehittäminen

Vuoden 2017 aikana on perustettu tietoturvyöryhmä Virtain kaupungille, jonka tarkoituksena on kehittää tietoturvaa, tietosuojaa ja laatia henkilöstölle ohjeita.

Kaupunginhallitus on nimennyt hallintosihteerin kaupungin tietosuojavastaavaksi ja EU:n tietosuoja-asetuksen toimeenpano on käynnissä.

Tietojärjestelmien käyttö – ja salassapitosopimus Keiturin Soten Oy:n osalta on hyväksytty ja viety tuotantoon. Salassapitosopimus on toteutettu sähköisesti työasematunnuksen (AD) yhteydessä. Paperisia salassapitosopimuksia käytetään vain tarvittaessa. Kaupungin muiden yksiköiden osalta tietoturvyöryhmä valmistelee sähköisen salassapitosopimuksen käyttöönoton 2018 aikana.

Tietosuoja – ja tietoturvakäsikirja ei ole valmistunut vuoden 2017 aikana. Tietoturvyöryhmä julkaisee käsikirjan 2018 aikana.

Toimintayksiköitä koskevia koulutuksia on järjestetty osastojen tarpeen mukaan. Uusien ratkaisujen suunnittelussa, ostopalvelusopimuksissa ja palveluiden käyttöönotossa tietoturva – ja tietosuoja-asiat ovat huomioitu.

Operatiivisen toiminnan kehittäminen tietojärjestelmiä hyödyntäen

Järjestelmäsalkun laatiminen on vielä kesken ja valmistuu vuoden 2017 aikana. Kertakirjautuminen on otettu käyttöön vuonna 2017.

Vuoden aikana toteutettiin virtuaalipalvelinclusterin sekä varmistusratkaisun uudistaminen.

Tietoverkon kilpailutus

Vuoden 2016 ja 2017 aikana toteutettiin tietoverkon kilpailutus Virtain kaupungin internet-yhteyden sekä ADSL-liittymien osalta. Uusien ratkaisuiden ja hinnoitteluiden käyttöönotto tapahtuu 2018 vuoden aikana ja tämän myötä saadaan merkittäviä säästöjä tulevan sopimuskauden aikana. Sopimuskauden pituus on 5+1 (optio) vuotta.

Taloushallinto

Vuoden 2016 aikana toteutuneet yhtiöittämiset muuttivat taloushallintoa merkittävästi ja lisäsivät kaksi uutta yhtiötä taloushallinnon palveltavaksi. Vuonna 2017 kehitettiin edelleen yhtiöiden taloushallintoon liittyviä prosesseja ja kustannusseurantaa yhdessä yhtiöiden henkilökunnan kanssa. Myös koko kaupungin talouden raportointia kehitettiin edelleen, reaaliaikaisuutta kehitettiin, sekä selkeytettiin taloushallinnon prosesseja. Uusi versio budjetoitiohjelmasta otettiin käyttöön kesällä ja se helpotti talousarvion laadintaa. Tilikauden lopussa hankittiin uusi raportointijärjestelmä helpottamaan talouden seuranta, järjestelmä otetaan käyttöön myös osastoilla vuoden 2018 alkupuoliskon aikana.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

	31.12.2017	TP2016	TA2017	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	859 138,54	864 056			864 056	850 312,23	13 743,77	98,4
Toimintamenot	-1 206 368,49	-1 295 663			-1 295 663	-1 192 475,35	-103 187,65	92,0
Toimintakate	-347 229,95	-431 607		0	-431 607	-342 163,12	-89 443,88	79,3
Rahoitustuotot ja -kulut					0	-3 928,93	3 928,93	-100,0
Poistot	-10 231,31	-26 333			-26 333	-33 456,60	7 123,60	127,1
Yli/alijäämä	-357 461,26	-457 940		0	-457 940	-379 548,65	-78 391,35	82,9

Talousarvion määräraha alittui etenkin kaupunginkanslian ja rahatoimiston osalta muun muassa henkilöstömuutosten johdosta. Rahatoimiston sisäistä palveluveloitusta alennettiin menojen jättämän suhteessa, minkä johdosta tuottojen toteuma jäi hieman alle talousarvion tason.

3.5 PERUSTURVALAUTAKUNTA

Perustuslain mukaan julkisen vallan on turvattava jokaiselle riittävien sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuus sekä edistettävä väestön terveyttä. Palveluiden tason on oltava sellainen, että se luo jokaiselle ihmiselle edellytykset toimia yhteiskunnan täysivaltaisena jäsenenä.

Sosiaali- ja terveyspalvelut kuuluvat kunnan yleiseen järjestämisvelvollisuuteen. Tehtäviin kuuluu mm. sosiaalihuoltolain ja terveydenhuoltolain toimeenpanotehtävät sekä monien erillislakien edellyttämät tehtävät, kuten välttämättömän toimeentulon, huolenpidon ja kiireellisen avosairaanhoidon järjestäminen asuinpaikasta riippumatta sekä asukkaiden erikoissairaanhoidosta huolehtiminen. Kuntien selviytymiseksi näiden palveluiden tuottamisesta valtio maksaa kunnille valtionosuutta.

Terveydenhuoltolain velvoittamana valtuuston hyväksymä hyvinvointikertomus ja sen painopisteet ja indikaattorit ohjaavat perusturvalautakunnan kehittämistyötä.

Virrat ja Ruovesi muodostavat perusturvan yhteistoiminta-alueen ympäristöterveydenhuollon palveluja lukuun ottamatta. Perusturvalautakunta toimii yhteislautakuntana, siten kuin yhteistoimintasopimuksessa on päätetty. Lautakunnan tehtävät ja toimivalta on määritelty Virtain kaupungin hallinto- ja johtosäännössä. Ruoveden palvelut ovat Virtain kaupungin perusturvaosaston järjestämisvastuulla. Perusturvaosastoa johtaa hyvinvointijohtaja ja hänen alaisuudessaan tilivelvolliset viranhaltijat.

Valtakunnallista Sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön uudistamishanketta valmistellaan edelleen. Suomen hallitus on antanut 2.3.2017 eduskunnalle esityksen maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi. Uusi ehdotus vallinnanvapauslaiksi on annettu eduskunnalle 8.3.2018 ja tarkoituksena on, että maakunta- ja sote- ja valinnanvapauslait käsitellään eduskunnassa yhtäaikaisesti keväällä 2018. Tällöin lait voisivat tulla voimaan kesällä 2018. Lakiesityksen tarkoituksena on perustaa uudet maakunnat 1.1.2019 alkaen ja säätää niiden hallinnosta ja taloudesta. Tarkoituksena on lisäksi siirtää sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu kunnilta maakunnille 1.1.2020 alkaen. Uudistuksen tarkoituksena on nykyaikaistaa palveluja ja parantaa julkisen talouden kestävyttä sekä luoda edellytykset Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon tulevaisuuden mallille. Kaikki julkiset sosiaali- ja terveyspalvelut on tarkoitus koota yhden vahvan johdon eli maakunnan alaisuuteen. Uusissa maakunnissa on tarkoitus ottaa käyttöön tehokkaimmat ja vaikuttavimmat toimintatavat, jotta palvelut voitaisiin tuottaa vaikuttavasti ja kustannustehokkaasti. Palvelut integroidaan asiakaskeskeisesti ihmisten tarpeiden mukaisesti. Tavoitteena on myös pienentää eroja ihmisten hyvinvoinnissa ja taittaa kustannusten kasvua.

Ruoveden kunnalle on laadittu talouden tasapainottamisohjelma, josta perusturvan säästötavoite vuosille 2015–2017 on yhteensä 1.211.000 €.

Perusturvalautakunta painotti edelleen omassa toiminnassaan kehittävää ja kustannustehokasta toimintaa sekä talousarviossaan 2017 että suunnitelmavuosille 2018–19. Teknisen tuottavuuden (samalla rahalla enemmän palveluita) sijaan tulee keskittyä ns. allokoivan tuottavuuden lisäämiseen (terveys- ja hyvinvointihyötyä tuottavat toimenpiteet).

Virtain kaupunki päätti yhtiöittää sosiaali- ja terveyspalvelunsa kaupungin omaksi yhtiöksi (Keiturin Sote Oy), joka aloitti toimintansa 1.3.2016. Palvelujen järjestämisestä vastaa perusturvalautakunta ja tuottamisesta Keiturin Sote Oy, lukuun ottamatta viranomaistehtäviä sosiaali- ja terveydenhuollossa, hammashuoltoa ja työterveyshuoltoa, jotka jäivät kaupungin omaksi toiminnaksi. Kaupungille jäi myös tarvikehankinnat, koneiden ja laitteiden huolto ja leasing-palvelut, ohjelmistot ja niiden ylläpito, vuokravaate- ja pesulapalvelut, lääkkeet, kuljetuspalvelut, ateriapalvelut ja sairaanhoitopiirin palvelut. Vuonna 2017 toiminta on jatkunut pääpiirteittäin ennallaan. Syksyllä 2016 päätettiin kuitenkin aloittaa työterveyshuollon ulkoistaminen, joka on toteutettiin vuonna 2017. Uusi palveluntuottaja, Attendo Terveyspalvelut Oy, aloitti palveluntuottajana 1.12.2017.

Perusturvaosaston toimintaa vuonna 2017 kuvasi edelleen voimakas toimintaolosuhteiden kehittäminen ja peruskorjaus eri kohteissa. Virtain terveyskeskuksen poliklinikan ja röntgenin peruskorjaus, samoin kuin uuden muistisairaiden Vihriäläkodin rakentaminenkin Keiturinpuiston vanhainkodin viereen. Attendon rakennuttama ikäihmisten ryhmäkoti valmistui otettiin käyttöön maaliskuussa 2017. Vihriälän ryhmäkodin rakennustyöt valmistuivat vuoden 2017 lopulla ja rakennus on otettu käyttöön tammikuun lopulla 2018. Keiturinpuiston vanhainkodissa on muutettu kolme osastoa tehostetuksi palveluasumiseksi helmikuusta 2017 alkaen. Muutoksien myötä Virrat-Ruovesi yhteistoiminta alueen koti- ja vanhustyön laitoshoitopainotteisuus saadaan muutettua palveluasumismuotoisemmaksi. Terveyskeskuksen kolmannen vaiheen peruskorjaus toteutetaan vuonna 2018. Louhenkadun asuntolan osalta on remontoinnin sijasta tarkoitus rakentaa uusi rakennus, jonka rakentaminen alkaa vuonna 2018.

Perusturvan osalta on eritelty Virtain ja Ruoveden palvelutuotanto. Ruoveden palvelutuotannon osalta tuotot ovat yhtä suuret kuin menot ja nettovaikutus Virtain kaupungin tulokseen on 0. Ruoveden kunnan maksuosuus on budjetoitu yhdelle terveystoimen tukipalveluiden tulosalueelle. Ruoveden toimintamenot vuonna 2017 olivat 22.739.380 euroa, tulot 2.757.587,80 euroa ja toiminta-kate -19.981.791,74 euroa.

Perusturvalautakunta teki määrärahamuutosehdotuksen talousarvioon vuoden 2017 lopussa, jonka johdosta Ruoveden palvelutuotantoon lisättiin menomäärärahaa -700.000 euroa. Virtain palvelutuotantoon lisättiin menomäärärahaa -250.000 euroa. Lisäksi tehtiin siirto tulosalueiden välillä.

Talousarviossa (sis. lisämäärärahan) annettu toimintakate ylittyi Virtain osalta sairaanhoidon, erikoissairanhoidon sekä terveystoimen tukipalveluiden osalta. Muiden tulosalueiden osalta päästiin varsin hyvään tulokseen. Kokonaisuutena Virtain palvelutuotannon toimintakate toteutui lisätalousarvioon nähden 97,3 %:sesti ja alkuperäiseen talousarvioon nähden 98,2 %:sesti, joten alkuperäinen määräraha riitti. Virtain perusturvalautakunnan nettomeno aleni edelliseen vuoteen verrattuna 224.670 euroa. Menojen alitus johtuu osittain perustoimeentulon siirtymisestä Kelaan, jonka vaikutus nettomenon alenemaan on 297.752 euroa.

Sairanhoidon tulosalueella ylitystä tuli pääosin poliklinikan, sairaankuljetuksen, röntgenin ja laboratorion osalta. Myös dialyysissa ja vuodeosastolla menot ylittyivät, mutta vastaavasti myös tulot. Röntgenin osalta ylitys johtui pääosin remontin aiheuttamasta katkoksesta omassa palvelutuotannossa jolloin ostopalvelujen tarve kasvoi. Vuodeosastolla talousarvio laadittiin 30 vuodepaikan mukaan, mutta käytössä on ollut keskimäärin useampia paikkoja. Kokonaisuutena sairaanhoidon menot olivat noin 127.367 euroa edellisvuotta alhaisemmat. Erikoissairanhoidossa menot ylittyivät alkuperäiseen talousarvioon nähden 409.873 euroa ja lisätalousarvioon nähden 159.573 euroa.

Ruoveden palvelutuotannon talousarvion (sis. lisämäärärahan) toimintakate ylittyi sairaanhoidon ja hammashoidon osalta. Sosiaalityössä lisämääräraha (-227.000 euroa) riitti, kehitysvammahuollossa lisämääräraha (-70.000 euroa) jäi käyttämättä kokonaan ja koti- ja vanhustyössä lisämäärärahaa (223.000 euroa) käytettiin vain 7.130 euroa. Sairanhoidossa ylitystä aiheutti mm. dialyysikäynnit, ruoveteläisten hoitaminen Virtain vuodeosastolla sekä kiireellisen vastaanoton käynnit Virroilla. Sosiaalityössä menolisäys kohdistuu asumisen ostopalveluihin sekä lastensuojelun menoihin.

Perusturvalautakunnan hankeryhmän määrärahat olivat varaumia terveys- ja sosiaalitoimen käytössä olevien ohjelmistolisenssien päivittämiseksi sekä kalustohankintoihin. Vuoden 2017 aikana toteutettiin potilastietojärjestelmän vaihto uuteen versioon, jonka osalta talousarvion investointimäärärahat ylittyivät noin 70.666 euroa. Lisäksi vuoden aikana toteutui muita pakollisia lisenssihankintoja, joihin haettiin lisämäärärahaa. Muihin perusturvalautakunnan investointeihin oli varattu 276.500 euroa, määrärahaa käytettiin merkittävimpinä autoklaavin, suoradigitaalisen detektorin (röntgen) sekä hammashoidon hoitoyksikön hankintaan. Lisäksi investointimenot sisältävät vuoden lopussa kesken olevan Keiturinpuiston hoitajakutsujärjestelmän menoja. Ohjelmistolisenssihankinnat jakautuvat Virtain ja Ruoveden kesken suhteessa Virrat 60 % ja Ruovesi 40 % lukuun ottamatta suoraan tiettyyn yksikköön kohdistuvia hankintoja.

Perusturvalautakunta jakautuu seuraaviin tulosalueisiin: terveystoimen tukitoimet, ehkäisevä terveydenhuolto, sairaanhoito, hammashuolto, sosiaalityö, kehitysvammahuolto ja koti- ja vanhustyö.

Henkilöstömäärä 31.12.2017

TULOSALUE	Henkilöstö	Henkilöstö	Henkilöstö	Henkilöstö	Muutos	Muutos
	31.12.2017	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2016	2016–2017	2016–2017
	Virrat	Ruovesi	Virrat	Ruovesi	Virrat	Ruovesi
Terveystoimen tukipalvelut	-	-	1	-	-1	-
Ehkäisevä terveydenhuolto	2	-	7	1	-5	-1
Sairaanhoito	1	-	2	-	-1	-
Hammashuolto	6	5	6	5	-	-
Hallinto- ja sosiaalityö	12,5	2	10	4	2,5	-2
Yhteensä	21,5	7	26	10	-4,5	-3

Kunta	Vuosi	Menot	Asukasluku	€/asukas	Muutos % /v
Virrat	2014	26 099 853	7161	3 645	
	2015	25 160 513	7006	3 591	-1,47 %
	2016	26 211 485	6917	3 789	5,52 %
	2017	25 986 644	6844	3 797	0,20 %
Ruovesi	2014	19 347 558	4691	4 125	
	2015	19 773 622	4621	4 279	2,20 %
	2016	19 564 196	4565	4 286	0,15 %
	2017	20 063 638	4462	4 497	4,92 %

Yksikkökustannuksia €/käynti	Virrat 2017	Virrat 2016	Virrat 2015	Ruovesi 2017	Ruovesi 2016	Ruovesi 2015
Lääkärikäynti	155	155	155	190	185	185
Hoitajakäynti	48	48	48	66	66	66
Vuodeosaston hoitopäivä	230	230	230	230	230	230

Konsernistrategiassa perusturvaosastolle asetetut strategiset tavoitteet ovat:

1. Hoitoa ja turvaa tarvitsevat saavat laadukasta apua oikea-aikaisesti
2. Sosiaali- ja terveyspalveluissa korostuvat ennaltaehkäisyn ohella asiakaspalvelu
3. Laadukas ja toimiva työterveydenhoito

PERUSTURVALAUTAKUNTA			
Strateginen tavoite 2014-17	Operatiivinen tavoite vuonna 2017	Toimenpiteet (mittarit) talousarviovuonna	Toteuma 2017
Hoitoa ja turvaa tarvitsevat saavat laadukasta apua oikea-aikaisesti	Laadukkaat palvelut Kansansairauksien ennaltaehkäisy ja hoito tehostuu Hoitoketjujen sujuvuuden varmistaminen	1. Talouden toteuma raportoidaan kuukausittain lautakunnalle 2. eArkiston kakkosvaiheen valmistelutyö etenee 3. Sosiaalityössä määräaikojen toteutuminen 4. Oikaisuvaatimusten, muistutusten ja kanteluiden määrän seuranta 5. Lääkärivastaanottojen palvelutarpeen aktiivinen seuranta ja vastavuus kysyntään	1. Talouden toteuma annettu lautakunnalle kuukausittain tiedoksi. 2. Kanta-palvelut laajenevat ja tavoitteena on yhdenmukaistaa kirjaamiskäytännöt. Sosiaalityöntekijät ja kaksi hoitajaa käynyt vuonna 2017 Kansa-kirjaamisvalmennuksen. He ovat koulutaneet muuta henkilökuntaa. 3. Sosiaalityön määräajat ovat toteutuneet lain säätämässä määräajoissa. 4. Keiturin Sote Oy:n oikaisuvaatimusten, muistutusten ja kanteluiden määrää seurataan säännöllisesti ja raportoidaan perusturvalautakuntaan omavalvontaohjelman

		<p>6. Yhtenäiset tilastointitavat tuottavat luotettavaa tietoa ja parantavat raportoinnin luotettavuutta</p> <p>7. Kotiutushoitajien ja osastohenkilökunnan yhteistyön tehostaminen. Hoitajaksojen seuranta. Akuuttiosastojen hoivapotilaiden määrä vähennee</p> <p>8. Ostopalvelusopimusten laatua valvotaan</p>	<p>mukaisesti. Sosiaalityön osalta oikaisuvaatimuksia, muistutuksia ja kanteluita raportoidaan sosiaaliammattilaisille maaliskuun 2018 loppuun mennessä. Häneltä tulee raportti myöhemmin yhteistoiminta-alueen tilanteesta.</p> <p>5. Lääkärivastaanottojen palvelutarpeen aktiivinen seuranta ja vastaavuus kysyntään T3 aikojen avulla.</p> <p>6. Tilastointitapoja on pyritty jatkuvasti kehittämään niin, että ne vastaavat paikalliseen ja valtakunnalliseen tiedon tarpeeseen. Niissä edelleen kehittämisen tarvetta.</p> <p>7. Kotiutushoitajien toimenkuva poistunut ja tilalle tulleet asiakasohjaajat. Yhteistyön tehostaminen sekä henkilöstön liikkuvuuden tehostaminen ollut tavoitteena. Etenkin henkilökunnan liikkuvuudessa vielä kehitettävää. Hoitajaksoja seurataan säännöllisesti ja akuuttiosastojen hoivapotilaiden määrää pyritty vähentämään. Tilanteet vaihdelleet.</p> <p>8. Ostopalvelusopimusten laatua on valvottu sekä kunnan puolesta että yhteistyössä aluehallintoviraston kanssa. Keiturin Sote Oy valvoo tekemiään alihankintasopimuksia.</p>
	Asiakastytyväisyys	<p>1. Asiakastytyväisyyskyselyt toteutetaan eri palveluissa, analysoidaan ja tiedotetaan lautakunnalle</p> <p>2. Muistutusten määrän seuranta</p>	<p>1. Asiakastytyväisyyskyselyt toteutettu osassa palveluita, tulokset analysoitu ja käyty yksiköissä läpi.</p> <p>Perusturvalautakunnalle ei ole tiedotettu tuloksista.</p> <p>2. Muistutusten määrän säännöllinen seuranta, käsittely ja toimenpiteet toteutuneet. Vuoden 2018 tulokset tiedotetaan perusturvalautakunnalle myöhemmin.</p>
	Hoitoon pääsyn turvaaminen	<p>1. Hoitotakuun toteutumisen seuranta / raportointi lautakunnalle</p> <p>2. Riittävien henkilöstöressurssien turvaaminen</p>	<p>1. Hoitotakuun toteutumisen seuranta/ raportointi lautakunnalle toteutunut vuonna 2017</p> <p>2. Riittävien henkilöstöressurssien turvaaminen toteutunut useimmissa tulosyksiköissä, mm. sijaisten käyttö, oppisopimuskoulutettavien ottaminen sekä henkilökunnan liikkuvuus. Henkilöstöressurssi ei ole toteutunut tavoitellusti mielenterveystoimistossa eikä lääkäriressurssin osalta. Rekrytointimessuille osallistuttu, markkinointiin satsattu. Kehityskohteena synergian eli henkilöstön liikkuvuuden lisääntyminen eli työntekijät eivät olisi enää tiettyyn toimipisteeseen</p>

			sidottu, vaan liikkuisivat tarpeen mukaan sinne, missä on akuutti tarve.
Sosiaali- ja terveystalouden korostavat ennaltaehkäisyn ohella asiakaspalvelu	Ennaltaehkäisevä toiminta	<p>1. Vanhustenhuollossa ennaltaehkäisevän kuntoutustoiminnan kehittäminen</p> <p>2. Moniammatillisen yhteistyön toimintamallit käytössä</p>	<p>1. Ennaltaehkäisevää kuntoutustoimintaa kehitetään jatkuvasti. Ollaan mm. liitytty Voimaa vanhuuteen –hankkeeseen.</p> <p>2. Moniammatillisen yhteistyön (rajapintatyöskentelyn) toimintamallia käytössä ja lähiesimiehet ohjeistettu; säännölliset kokoukset ja yhdessä sovitut toimintamallit. Muutoksista keskustelu, sopiminen ja tiedottaminen.</p> <p>Varhaisen puuttumisen malli on kehitteillä mm. Lape-hankkeessa. Kaksi lastensuojelun työntekijää on ”lapset puheeksi ottamisen” –koulutuksessa mukana.</p>
	Yhteistoiminta-alueen toiminta	Toimintaohjeiden yhtenäistäminen yhteistoiminta-alueella	Toimintaohjeita on yhtenäistetty yhteistoiminta-alueen kuntien välillä sekä yhteneväisiksi tulevaa maakuntaa ajatellen.
Laadukas ja toimiva työterveydenhoito	Korkeatasoinen, kysyntää vastaava työterveyshuollon toiminta	<p>1. Riittävä työterveyshuollon resurssointi vastaamaan kysyntään</p> <p>2. Varhaisen välittämisen ja työyhteisön yhteistyön avulla työn tukeminen</p>	<p>1. Työterveyshuolto ulkoistettiin Attendolle, jotta riittävä lääkäriresurssi turvattaisiin jatkossa.</p> <p>2. Varhaisen välittämisen toimintamallia kehitetään jatkuvasti, jotta sairauspoissaolot vähenisivät. Työpaikkaselvitykset tehty, yhteistyö työterveyshuollon kanssa toimivaa.</p>
Lapsissa ja nuorissa on tulevaisuus (Virrat) ja hyvinvoiva kuntalainen (Ruovesi) (Hyvinvointikertomus)	Lasten ja nuorten hyvinvointi	Kouluterveyskyselyn raportointi lautakunnalle, tavoitteiden asettaminen kyselyn tulosten pohjalta	Ei ole raportoitu.

Tavoitteiden toteutuminen 2017

Kaupungin konsernistrategiasta johdetut tavoitteet liittyvät oikea-aikaisiin ja laadukkaisiin sosiaali- ja terveystalouteihin. Niiden tuottamisessa korostuu ennaltaehkäisy ja asiakaspalvelu. Työterveyshuollon toimivuus, laadukkuus ja riittävyys on tärkeää. Talouden toteuma raportoitiin perusturvalautakunnalle kokouksissa kuukausittain. Toteumasta ja taloustilanteesta keskusteltiin kokouksissa.

Sosiaalityössä määrääjat ovat toteutuneet pääosin lain edellyttämässä rajoissa. Virroilla toimeentulotukihakemusten käsittelyyn oton määrääjat ylittivät 5 % hakemuksista ja Ruovedellä 19 %. Lastensuojelun osalta Virroilla käsittelyyn ottoaika ylittyi kahdessa tapauksessa. Ruovedellä viiden lastensuojeluilmoituksen käsittelyyn ottoaika ylitti 7 vuorokauden määrääajän.

Erityisesti seurataan lastensuojelulaissa ja toimeentulotuesta annetuissa laeissa säädettyjä määräaikoja. Terveiden ja hyvinvoinnin laitosten pyytää kunnilta tai kuntayhtymiltä kaksi kertaa kalenterivuodessa säädettyjen määräaikojen toteutumisen seurannan ja valvonnan kannalta välttämättömät tiedot.

Oikaisuvaatimusten, kanteluiden ja valitusten määrää seurataan. Vuonna 2017 tehtiin Virroilla ja Ruovedellä yhteensä 23 (v. 2016; 29 kpl) oikaisuvaatimusta. Oikaisuvaatimukset koskivat pääosin vanhustenhuollon päätöksiä.

Lääkärivastaanottojen palvelutarvetta sekä hoitotakuun toteutumista on seurattu ja pyritty pysymään hoitotakuun piirissä. Lääkäripalveluja on toteutettu Keiturin Sote Oy:n palveluksessa työskentelevien työsuhteisten lääkäreiden toimesta, jota on täydennetty ostopalveluilla. Keiturin Sote Oy järjesti vuonna 2016 poliklinikan vastaanottopalveluita koskevan kilpailutuksen, jonka perusteella Attendo Terveystalout Oy on tuottanut vastaanottopalvelut 8.5.2017 alkaen. Poliklinikoilla työskennellyt hoitohenkilökunta siirtyi Attendo Terveystalout Oy:n palvelukseen vanhoina työntekijöinä. Kiireellistä vastaanottoa on tarjottu koko vuoden arkin klo 8-20 ja viikonloppuisin klo 9-17. Viikonloppujen kiireellistä vastaanottoa käytti yhteensä 1081 (v. 2016; 1216), joista virtolaiset kävijät 764 (v. 2016; 865), ruoveteläiset kävijät 200 (2016; 231) ja muut ulkokuntalaiset 117 (v. 2016; 120 kpl)

Virtain suunterveydenhuollon lääkäripalvelut ostettiin kilpailutuksen voittaneelta Attendo Terveystalout Oy:ltä 1.4.15 alkaen. Ruovedellä oli alkuvuonna yksi virkalääkäri ja palvelua täydennettiin ostopalvelulla, huhtikuusta alkaen Ruovedellä on työskennellyt kaksi Keiturin Sote Oy:n palveluksessa olevaa hammaslääkäriä.

Muistutusten määrää on seurattu. Muistutuksia oli vuoden 2017 aikana 18. Potilasasiamiehen on otettu yhteyttä yhteensä 40 (v. 2016; 50) kertaa vuonna 2017. Yhteydenottoista 26 (2016; 40) koski Virroilla tapahtunutta hoitoa ja 4 (v. 2016; 10) Ruovedellä tapahtunutta hoitoa. Virtain yhteydenottoista 10 (v. 2016; 29) liittyi hammashuoltoon.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2017	TP2016	TA2017	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	27 035 785,76	26 417 024	0	26 417 024	27 379 011,25	-961 987,25	103,6
Toimintamenot	-53 222 890,76	-52 847 948	-950 000	-53 797 948	-53 283 809,29	-514 138,71	99,0
Toimintakate	-26 187 105,00	-26 430 924	-950 000	-27 380 924	-25 904 798,04	-1 476 125,96	202,7
Poistot	-114 938,85	-125 772	0	-125 772	-193 973,30	68 201,30	154,2
Yli/alijäämä	-26 302 043,85	-26 556 696	-950 000	-27 506 696	-26 098 771,34	-1 407 924,66	94,9

VIRRAT 31.12.2017	TP2016	TA2017	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	4 467 398,43	3 967 107	0	3 967 107	4 557 785,67	-590 678,67	114,9
Toimintamenot	-30 678 882,98	-30 432 831	-250 000	-30 682 831	-30 544 429,75	-138 401,25	99,5
Toimintakate	-26 211 484,55	-26 465 724	-250 000	-26 715 724	-25 986 644,08	-729 079,92	97,3
Poistot	-90 559,30	-90 972	0	-90 972	-120 726,70	29 754,70	132,7
Yli/alijäämä	-26 302 043,85	-26 556 696	-250 000	-26 806 696	-26 107 370,78	-699 325,22	97,4

RUOVESI 31.12.2017	TP2016	TA2017	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	22 568 387,33	22 449 917	0	22 449 917	22 821 225,58	-371 308,58	101,7
Toimintamenot	-22 544 007,78	-22 415 117	-700 000	-23 115 117	-22 739 379,54	-375 737,46	98,4
Toimintakate	24 379,55	34 800	-700 000	-665 200	81 846,04	-747 046,04	-12,3
Poistot	-24 379,55	-34 800	0	-34 800	-73 246,60	38 446,60	210,5
Yli/alijäämä	0,00	0	-700 000	-700 000	8 599,44	-708 599,44	-1,2

3.5.1 Terveystoimen tukipalveluiden tulosalue

Tulosalueeseen kuuluvat terveystoimen taloudenhoito ja potilasjärjestelmien ylläpito koko yhteistoiminta-alueella, välinehuolto, varastonhoito ja hoitotarviketilaukset sekä Virroilla että Ruovedellä. Ruovedellä kiinteistöt ovat Ruoveden kunnan vuokraamia. Virroilla ruokahuolto toimii teknisen toimen alaisuudessa, jolta palvelu ostetaan. Ruovedellä ruokahuolto toimii hallinto-osaston alaisuudessa. Virtain tietohallinto tuottaa IT-palvelut koko yhteistoiminta-alueelle.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2017	TP2016	TA2017	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	19 599 298,73	19 872 287	0	19 872 287	20 068 362,25	-196 075,25	101,0
Toimintamenot	-983 651,01	-1 029 177	0	-1 029 177	-1 061 140,60	31 963,60	103,1
Toimintakate	18 615 647,72	18 843 110	0	18 843 110	19 007 221,65	-164 111,65	100,9
Poistot	-41 966,88	-40 800	0	-40 800	-42 758,33	1 958,33	104,8
Yli/alijäämä	18 573 680,84	18 802 310	0	18 802 310	18 964 463,32	-162 153,32	100,9

VIRRAT 31.12.2017	TP2016	TA2017	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	6 831,91	3 000		3 000	800,11	2 199,89	26,7
Toimintamenot	-432 790,13	-462 213		-462 213	-505 708,56	43 495,56	109,4
Toimintakate	-425 958,22	-459 213	0	-459 213	-504 908,45	45 695,45	110,0
Poistot	-25 180,09	-6 000		-6 000	-25 654,95	19 654,95	427,6
Yli/alijäämä	-451 138,31	-465 213	0	-465 213	-530 563,40	65 350,40	114,0

RUOVESI 31.12.2017	TP2016	TA2017	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	19 592 466,82	19 869 287		19 869 287	20 067 562,14	-198 275,14	101,0
Toimintamenot	-550 860,88	-566 964		-566 964	-555 432,04	-11 531,96	98,0
Toimintakate	19 041 605,94	19 302 323	0	19 302 323	19 512 130,10	-209 807,10	101,1
Poistot	-16 786,79	-34 800		-34 800	-17 103,38	-17 696,62	49,1
Yli/alijäämä	19 024 819,15	19 267 523	0	19 267 523	19 495 026,72	-227 503,72	101,2

3.5.2 Ehkäisevän terveydenhuollon tulosalue

Ehkäisevän terveydenhuollon lakisääteisinä tehtävinä ovat väestön ja yksilön terveyden ylläpitäminen ja edistäminen, elinympäristöjen terveyshaittojen ennaltaehkäisy, vähentäminen ja poistaminen sekä eläinten hyvinvoinnin ja hyvän kohtelun edistäminen mukaan lukien ympärivuorokautinen eläinlääkäripäivystys. Toimintaan kuuluu terveysneuvonta, seulonat ja joukkotarkastukset, yleiset terveystarkastukset äitiys-, lasten- ja aikuisneuvolassa, koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto, työterveyshuolto, eläinlääkintähuolto sekä terveydensuojelu.

Tulosalueen toimintoja sekä Virroilla että Ruovedellä on kehitetty yhdenmukaisiksi. Kaupungin strategian mukaisesti ennaltaehkäisevässä terveydenhuollossa yhteistyötä muiden hallintokuntien sekä kolmannen sektorin kanssa on tehostettu systemaattisesti. Eläinlääkinnän ja terveystarkastuksen osalta perusturvaosasto vastasi sopimuksen mukaisesti rahoituksesta ja toimintaympäristöistä työntekijöille, välineistä sekä IT-laitteista ja -ohjelmistoista Keuruun kaupungin vastatessa itse toiminnasta.

Virtain kaupunki toteutti vuonna 2017 työterveyshuollon palveluiden kilpailutuksen, jonka johdosta työterveyshuolto siirtyi Attendo Terveyspalvelut Oy:n hoidettavaksi 1.12.2017 alkaen. Virtain kaupungin työterveyshuollossa työskennellyt henkilöstö siirtyi vanhoina työntekijöinä Attendo Terveyspalvelut Oy:n palvelukseen.

Vanhuspalveluja kehitettiin kokonaisuutena ennaltaehkäisevän toiminnan osalta yhteistyössä vanhustyön, kotihoidon ja kolmannen sektorin kanssa mm. järjestämällä yhteisiä koulutuksia.

Tulosalueen talous kehittyi myönteisesti, nettomeno aleni hieman edelliseen vuoteen verrattuna ja alitti talousarvion selkeästi. Merkittävin vaikutus oli työterveyshuollon tuottojen positiivisella kehityksellä menojen puolestaan alittaessa talousarvion.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2017	TP2016	TA2017	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	502 840,87	415 730	0	415 730	529 181,36	-113 451,36	127,3
Toimintamenot	-1 510 550,57	-1 802 936	0	-1 802 936	-1 476 030,46	-326 905,54	81,9
Toimintakate	-1 007 709,70	-1 387 206	0	-1 387 206	-946 849,10	-440 356,90	68,3
Poistot	0,00	0	0	0	-6 395,64	6 395,64	-100,0
Yli/alijäämä	-1 007 709,70	-1 387 206	0	-1 387 206	-953 244,74	-433 961,26	68,7

VIRRAT 31.12.2017	TP2016	TA2017	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	396 543,92	319 000		319 000	395 664,01	-76 664,01	124,0
Toimintamenot	-1 099 244,90	-1 300 613		-1 300 613	-1 044 875,27	-255 737,73	80,3
Toimintakate	-702 700,98	-981 613	0	-981 613	-649 211,26	-332 401,74	66,1
Poistot				0	-4 017,72	4 017,72	-100,0
Yli/alijäämä	-702 700,98	-981 613	0	-981 613	-653 228,98	-328 384,02	66,5

RUOVESI 31.12.2017	TP2016	TA2017	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	106 296,95	96 730		96 730	133 517,35	-36 787,35	138,0
Toimintamenot	-411 305,67	-502 323		-502 323	-431 155,19	-71 167,81	85,8
Toimintakate	-305 008,72	-405 593	0	-405 593	-297 637,84	-107 955,16	73,4
Poistot				0	-2 377,92	2 377,92	-100,0
Yli/alijäämä	-305 008,72	-405 593	0	-405 593	-300 015,76	-105 577,24	74,0

3.5.3 Sairaanhoidon tulosalue

Lakisääteisenä tehtävänä on kunnan asukkaiden ja muiden kunnan alueella tilapäisesti oleskelevien kiireellinen avosairaanhoito ja ne mielenterveyspalvelut, jotka on tarkoituksenmukaista järjestää terveyskeskuksen toimesta. Tulosalueelle kuuluvat seuraavat yksiköt: lääkärit, poliklinikka, sairaankuljetus, laboratorio, röntgen, kuntoutus, sotaveteraanien kuntoutus ja vuodeosasto.

Oman perusterveydenhuollon erikoissairaanhoitoa kehitettiin määrärahojen puitteissa. Vanhuspalvelulain edellyttämä geriatrian erikoislääkäriin vastaanotto toiminta jatkui tarpeen vaatimalla tasolla. Erikoissairaanhoitoa ostetaan pääosin Pirkanmaan sairaanhoitopiiriltä ja erikoislääkäripalveluita ostetaan eri palveluntuottajilta tavoitteena lähipalveluiden turvaaminen myös erikoislääkäripalveluissa.

Dialyysitoiminta käynnistyi marraskuussa 2014 ja on jatkunut edelleen. Dialyysissa käy sekä asiakkaita sekä Virroilta että Ruovedeltä.

Virtain Vuodeosaston maksimi paikkaluku on ollut 35. Vuodeosaston paikkamäärää oli tavoitteena laskea noin 30 paikkaan ikäihmisten asumispalveluiden tarjonnan kasvaessa, paikkamäärän alentaminen ei kuitenkaan toteutunut odotetusti. Virtain vuodeosastolla on hoidettu myös ruoveteläisiä asiakkaita. Virtain vuodeosastolla on työskennellyt lääkäri kokoaikaisesti. Kokoaikainen lääkäri mahdollistaa akuuttiosastotoiminnan kehittämisen. Ruovedellä on ollut haasteena riittävän lääkäriresurssin varmistaminen vuodeosastolle.

Lääkärivastaanottoja järjestettiin yhteistoiminta-alueella kiireellistä ja kiireetöntä hoidontarvetta varten arkisin virka-aikana ja Virroilla maanantaista perjantaihin klo 16–20 sekä viikonloppuisin ja pyhäisin klo 9-17. Käyntejä viikonloppuvastaanotolla yhteensä 1081 (v. 2016; 1216), joista virtolaiset kävijät 764 (v. 2016; 865), ruoveteläiset kävijät 200 (2016; 231) ja muut ulkokuntalaiset 117 (v. 2016; 120 kpl). Lääkäripäivystystä yöaikaan ja viikonloppuisin ostettiin Tampereen Acutasta.

Hoidontarpeen arviointiin pääsi terveyskeskuksen toiminta-aikana ilman etukäteissoittoa tai ajanvarausta. Lääkäri työvoiman määrä vakiintui Attendo Terveyspalvelut Oy:n toiminnan myötä.

Virtain terveyskeskuksen remontin aikana röntgenpalveluja tarjottiin Ruovedellä. Lisäksi osa röntgenpalveluista jouduttiin remontin aikana ostamaan yksityisiltä palveluntuottajilta sekä muilta kunnilta puuttuvan laitteiston johdosta. Tämä aiheutti ylitystä röntgenin talousarvioon. Remontin valmistumisen jälkeen röntgenpalveluissa tutkimustoiminta hoidettiin pääosin Virroilla ja Ruovedellä on röntgenpalveluita tarjottu Virtain henkilökunnan voimin kerran viikossa.

Psykiatrasta avohoitoa ja kuntoutusta kehitettiin yhteistyössä kuntouttavan työtoiminnan kanssa. Sekä Virroilla että Ruovedellä on työskennellyt psykiatri 1-2 päivänä viikossa, joka ei täysin riitä vastaamaan tarpeeseen. Muihin erikoislääkäripalveluihin ei päässyt muodostumaan merkittäviä jonoja.

Vuoden 2017 aikana otettiin käyttöön uusi versio potilastietojärjestelmästä. Käyttöönottoon liittyi viivästystä ja haasteita ja kustannukset ylittyivät. Käyttöönotto työllisti myös runsaasti pääkäyttäjiä sekä muuta henkilökuntaa. Koko henkilöstö koulutettiin uuden järjestelmän käyttöön.

Sairaankuljetuksesta vastaa Pirkanmaan sairaanhoitopiiri. Ensihoitopalveluita koordinoi Tampereen yliopistollisen sairaalan yhteyteen perustettu Ensihoitokeskus. Laboratoriopalvelut ostetaan Fimlab Oy:ltä.

Tulosalueen talousarvio (sis. lisämääräraha) ylittyi selkeästi ja toteuma ylitti myös edellisvuoden toteuman. Ylitystä Virroilla oli etenkin Lääkinnällisen kuntoutuksen ja hoitotarvikejakelun, poliklinikan, sairaankuljetuksen, laboratorion sekä röntgenin osalta. Myös vuodeosaston talousarvio ylittyi hiukan.

Ruoveden osalta ylitystä oli lääkinnällisen kuntoutuksen ja hoitotarvikejakelun, laboratorion sekä vuodeosaston osalta. Merkittävin ylitys oli vuodeosastolla. Ylitys johtui pääosin ruoveteläisten asiakkaiden hoitamisesta Virtain vuodeosastolla sekä muissa kunnissa tai yksityisillä palveluntuottajilla, jota ei ollut huomioitu talousarviossa, myös haastava lääkäritilanne on lisännyt kustannuksia. Myös poliklinikan kohdalla alkuperäinen talousarvio ylittyi, tähän syynä oli osittain dialyysiasiakkaiden käynnit Virroilla, jotka toteutuivat budjetoitua korkeampina.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2017	TP2016	TA2017	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	1 685 942,94	1 401 737	0	1 401 737	1 767 803,88	-366 066,88	126,1
Toimintamenot	-10 281 000,50	-9 498 075	-180 000	-9 678 075	-10 508 619,57	830 544,57	108,6
Toimintakate	-8 595 057,56	-8 096 338	-180 000	-8 276 338	-8 740 815,69	464 477,69	105,6
Poistot	-54 760,29	-53 825	0	-53 825	-91 756,89	37 931,89	170,5
Yli/alijäämä	-8 649 817,85	-8 150 163	-180 000	-8 330 163	-8 832 572,58	502 409,58	106,0

VIRRAT 31.12.2017	TP2016	TA2017	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	1 155 767,22	950 937		950 937	1 323 991,82	-373 054,82	139,2
Toimintamenot	-6 299 027,74	-5 786 207		-5 786 207	-6 342 885,71	556 678,71	109,6
Toimintakate	-5 143 260,52	-4 835 270	0	-4 835 270	-5 018 893,89	183 623,89	103,8
Poistot	-47 593,53	-53 825		-53 825	-56 827,03	3 002,03	105,6
Yli/alijäämä	-5 190 854,05	-4 889 095	0	-4 889 095	-5 075 720,92	186 625,92	103,8

RUOVESI 31.12.2017	TP2016	TA2017	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	530 175,72	450 800		450 800	443 812,06	6 987,94	98,4
Toimintamenot	-3 981 972,76	-3 711 868	-180 000	-3 891 868	-4 165 733,86	273 865,86	107,0
Toimintakate	-3 451 797,04	-3 261 068	-180 000	-3 441 068	-3 721 921,80	280 853,80	108,2
Poistot	-7 166,76			0	-34 929,86	34 929,86	-100,0
Yli/alijäämä	-3 458 963,80	-3 261 068	-180 000	-3 441 068	-3 756 851,66	315 783,66	109,2

3.5.4 Erikoissairaanhoidon tulosalue

Erikoissairaanhoidon palveluita ostettiin pääosin Pirkanmaan sairaanhoitopiiriltä. Ruovesi ja Virrat muodostavat yhteisen tilaajarenkaan. Pirkanmaan sairaanhoitopiirin yksiköissä erikoissairaanhoidon avohoitokäyntejä kertyi Virroille 9155 (8711/16). Ruoveden osalta avohoitokäyntejä oli 7207 (6.549/16). Virtolaisten käyntejä Acutassa vuonna 2017 oli 1 122 (1108/2016) ja ruoveteläisten käyntejä 995 (945/2016).

Talousarviossa oli varattu Pirkanmaan sairaanhoitopiirin palveluiden ostoon Ruoveden osalta 6 450 000 € (sisältää noin 300.000 € kalliinhoidon tasausmaksua ja erityisvelvoitemaksuja) ja toteuma oli 5 798 196 €. Virtain palvelusopimuksen toteuma vuodelle 2017 oli 8 394 129 €. Palveluiden ostoon PSHP:ltä oli varattu alkuperäisessä talousarviossa 8 100 000 € (sisältää 500.000 € kalliinhoidon tasausmaksua ja erityisvelvoitemaksuja).

Virtain osalta erikoissairaanhoidon haettiin 250 000 euron lisämääräraha. Ruovedellä erikoissairaanhoidon ei tehty määrärahamuutoksia.

Erikoissairaanhoidon tulosalueeseen Virroilla ja Ruovedellä kuuluvat myös kustannuspaikat psykiatriset sairaalat, muut sairaalat, mielenterveystoimisto ja kuntoutuskoti. Ruovedellä mielenterveystoimiston talousarvio alittui selkeästi muun muassa henkilöstövajeen johdosta. Muilta osin talous toteutui talousarvion mukaisesti.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2017	TP2016	TA2017	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK-KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	51 348,91	46 500	0	46 500	50 165,15	-3 665,15	107,9
Toimintamenot	-15 415 741,62	-15 621 625	-250 000	-15 871 625	-15 631 259,09	-240 365,91	98,5
Toimintakate	-15 364 392,71	-15 575 125	-250 000	-15 825 125	-15 581 093,94	-244 031,06	98,5
Poistot	0,00	0	0	0	-4 017,72	4 017,72	-100,0
Yli/alijäämä	-15 364 392,71	-15 575 125	-250 000	-15 825 125	-15 585 111,66	-240 013,34	98,5

VIRRAT 31.12.2017	TP2016	TA2017	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK-KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	40 308,49	40 400		40 400	38 839,85	1 560,15	96,1
Toimintamenot	-9 211 394,00	-8 798 310	-250 000	-9 048 310	-9 206 622,92	158 312,92	101,7
Toimintakate	-9 171 085,51	-8 757 910	-250 000	-9 007 910	-9 167 783,07	159 873,07	101,8
Poistot				0	-4 017,72	4 017,72	-100,0
Yli/alijäämä	-9 171 085,51	-8 757 910	-250 000	-9 007 910	-9 171 800,79	163 890,79	101,8

RUOVESI 31.12.2017	TP2016	TA2017	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK-KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	11 040,42	6 100		6 100	11 325,30	-5 225,30	185,7
Toimintamenot	-6 204 347,62	-6 823 315		-6 823 315	-6 424 636,17	-398 678,83	94,2
Toimintakate	-6 193 307,20	-6 817 215	0	-6 817 215	-6 413 310,87	-403 904,13	94,1

3.5.5 Hammashuollon tulosalue

Hammashuollon lakisääteinen tehtävä on hammashuollon ylläpitäminen, johon kuuluvaksi luetaan valistus- ja ehkäisytoiminta, kunnan asukkaiden tutkimus ja hoito sekä kunnassa opiskelevien hammashuolto sekä potilaan asuinpaikasta riippumaton kiireellinen hammashoito.

Kuntia veloitetaan järjestämään myös arki-iltojen hammaslääkäripäivystys. Yhteistoiminta-alue on mukana Tampereen kaupungin järjestämässä toiminnassa, johon osallistuttiin erillisen sopimuksen mukaisesti.

Vuonna 2017 suun terveydenhuollon palveluita on pystytty tarjoamaan hoitotakuun edellyttämällä tasolla. Hammaslääkäriin ostopalvelut on kilpailutettu ja ne hankitaan Attendo Terveyspalvelut Oy:lta Virroilla kokonaan ja Ruoveden yksikössä osittain. Ruovedellä on työskennellyt vakituisesti kaksi Keiturin Sote Oy:n palveluksessa olevaa hammaslääkäriä. Virroilla hammashoidon menot jäivät alle talousarvion tason. Ruovedellä talousarvio ylittyi.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2017	TP2016	TA2017	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK-KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	501 437,83	445 500	0	445 500	529 786,04	-84 286,04	118,9
Toimintamenot	-1 351 306,64	-1 396 128	0	-1 396 128	-1 440 725,66	44 597,66	103,2
Toimintakate	-849 868,81	-950 628	0	-950 628	-910 939,62	-39 688,38	95,8
Poistot	0,00	-5 000	0	-5 000	-13 430,04	8 430,04	268,6
Yli/alijäämä	-849 868,81	-955 628	0	-955 628	-924 369,66	-31 258,34	96,7

VIRRAT 31.12.2017	TP2016	TA2017	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	343 470,10	286 500		286 500	336 789,26	-50 289,26	117,6
Toimintamenot	-808 422,45	-854 979		-854 979	-805 920,78	-49 058,22	94,3
Toimintakate	-464 952,35	-568 479	0	-568 479	-469 131,52	-99 347,48	82,5
Poistot		-5 000		-5 000	-13 430,04	8 430,04	268,6
Yli/alijäämä	-464 952,35	-573 479	0	-573 479	-482 561,56	-90 917,44	84,1

RUOVESI 31.12.2017	TP2016	TA2017	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	157 967,73	159 000		159 000	192 996,78	-33 996,78	121,4
Toimintamenot	-542 884,19	-541 149		-541 149	-634 804,88	93 655,88	117,3
Toimintakate	-384 916,46	-382 149	0	-382 149	-441 808,10	59 659,10	115,6
Poistot				0	-6 221,52	6 221,52	
Yli/alijäämä	-384 916,46	-382 149	0	-382 149	-448 029,62	65 880,62	117,2

3.5.6 Sosiaalityön tulosalue

Tulosalueelle kuuluvat perusturvalautakunnan hallinto, sosiaalipalvelut ja toimeentuloturva. Sosiaalihuoltolain mukaan kunnan tehtävänä on järjestää sosiaalipalveluja kunnan asukkaille, antaa toimeentulotukea kunnassa oleskelevälle henkilölle, suorittaa sosiaalivastuuksia kunnan asukkaille, järjestää ohjausta ja neuvontaa sosiaalihuollon ja muun sosiaaliturvan etuuksista ja niiden hyväksi käyttämisestä sekä järjestää sosiaalihuoltoa ja muuta sosiaaliturvaa koskevaa tiedotus-, koulutus-, tutkimus- ja kehittämistoimintaa.

Sosiaaliturvan tarpeisiin vaikuttaa merkittävästi väestön ikärakenne. Virroilla vanhusten osuus väestöstä on kasvava, mikä on lisännyt vammaispalveluiden tarpeita, erityisesti kuljetuspalveluiden ja asuntojen muutostöiden määrä on kasvava.

Lastensuojelun, toimeentuloturvan ja päihdehuollon tarpeet ovat lisääntyneet yleensä taloudellisen taantuman seurauksena. Lisääntyneisiin palvelutarpeisiin on pyritty vastaamaan varhaisella puuttumisella ja moniammatillisella yhteistyöllä.

Pätevien sosiaalityöntekijöiden saatavuudessa on ollut haasteita. Etenkin Ruoveden sosiaalitoimistossa on ollut pulaa henkilöstöstä. Henkilöstö on osallistunut aktiivisesti maakuntavalmistelun ryhmiin sekä LAPE-hankkeeseen.

Toimeentulotuen siirtyminen Kelaan vuoden 2017 alusta on tuonut muutoksia työhön sekä määrärahoihin. Virroilla toimeentulotuen siirto Kelaan vähensi menoja 297 750 euroa ja Ruovedellä 74 600 euroa.

Oikaisuvaatimusten määrä vuonna 2017

- 23 (pääosin vanhustenhuollon päätöksistä)

Lastensuojelun sijaishuolto

- Lasten lukumäärä Virrat 7 (2016; 9)
- Lasten lukumäärä Ruovesi 3 (2016; 7)

Virtain sosiaalityön osalta talousarvio alittui, määrärahaa jäi käyttämättä erityisesti perusturvaosaston hallinnossa sekä lastensuojelun laitos- ja perhehoidossa. Ruovedellä sosiaalityön talous toteutui lisätalousarvion mukaisesti (sis. lisämääräraha 227 000 euroa). Lisämäärärahatarve kohdistui lastensuojeluun sekä vammaispalveluihin. Lisäksi asumisen ostopalvelut ja lastensuojelun avopalvelut ylittivät hiukan.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2017	TP2016	TA2017	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	580 243,94	171 000,00	0	171 000	239 366,38	-68 366,38	140,0
Toimintamenot	-4 723 456,49	-3 872 764	-211 000	-4 083 764	-4 030 561,77	-53 202,23	98,7
Toimintakate	-4 143 212,55	-3 701 764	-211 000	-3 912 764	-3 791 195,39	-121 568,61	96,9
Poistot	0,00	0	0	0	0,00	0,00	
Yli/alijäämä	-4 143 212,55	-3 701 764	-211 000	-3 912 764	-3 791 195,39	-121 568,61	96,9

VIRRAT 31.12.2017	TP2016	TA2017	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	463 719,68	144 000		144 000	207 774,97	-63 774,97	144,3
Toimintamenot	-2 761 008,19	-2 333 587	16 000	-2 317 587	-2 261 231,22	-56 355,78	97,6
Toimintakate	-2 297 288,51	-2 189 587	16 000	-2 173 587	-2 053 456,25	-120 130,75	94,5
Poistot				0		0,00	
Yli/alijäämä	-2 297 288,51	-2 189 587	16 000	-2 173 587	-2 053 456,25	-120 130,75	94,5

RUOVESI 31.12.2017	TP2016	TA2017	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	116 524,26	27 000		27 000	31 591,41	-4 591,41	117,0
Toimintamenot	-1 962 448,30	-1 539 177	-227 000	-1 766 177	-1 769 330,55	3 153,55	100,2
Toimintakate	-1 845 924,04	-1 512 177	-227 000	-1 739 177	-1 737 739,14	-1 437,86	99,9

3.5.7 Kehitysvammahuollon tulosalue

Kehitysvammahuollossa tuotetaan kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain mukaisesti palveluja kehitysvammaisille ja heidän perheilleen. Oma toimintana tuotetaan asumispalveluita ja työ- ja päivätoimintaa sekä kuntoutusohjausta. Työ- ja päivätoimintaa myydään myös muille kunnille. Lisäksi tarjotaan perhehoitoa kotona asuvien asiakkaiden omaisten tukemiseksi. Kehitysvammapoliklinikan ja laitospalvelut ostetaan Pirkanmaan sairaanhoitopiiriltä.

Kehitysvammapalveluiden tarpeesta tehtiin jatkuvaa palveluntarpeiden kartoitusta, jossa kehitysvammaisen henkilö on keskeisesti mukana tuomassa omia mielipiteitään ja toiveitaan esille. Asumispalveluita kehitettiin vastaamaan paremmin tämän hetken tarpeisiin, kehitysvammaisille asumisen ja palveluiden suunnitelma on tehty vuosille 2017-2021.

Ryhmäkodissa hoidetaan myös tilapäishoidon jaksoja. Myös muita asumisen muotoja (tuettu ja ohjattu asuminen) kehitetään. Kehitysvammaisten perhehoitoa toteutetaan Pirkanmaan maakunnallinen kehitysvammaisten perhehoidon yksikön (KePe) toimesta.

Palvelutoiminta toteutuu pääosin yhtiön toimintana ja lisäksi ostopalveluina yksityisiltä palveluntuottajilta. Asiakkaan palveluista päättäminen on viranomaistehtävänä kaupungin tehtävänä. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksesta on haettu tukea ohjatun asuntolan rakentamiseksi Virroille. Rakentamista on suunniteltu vuoden 2017 aikana ja rakentaminen toteutuu vuonna 2018.

Kehitysvammahuollossa on vuonna 2017 otettu käyttöön Lifcare –potilastietojärjestelmä.

Kuljetuspalveluasiakkaat

- Virrat 132 asiakasta
- Ruovesi 131 asiakasta

Kehitysvammaisten asumisvuorokaudet (oma toiminta)

- Virrat 7 142 vrk ja 113,35 €/vrk (autettu ja ohjattu asuminen), vuonna 2016 7 557 vrk ja 108,27 €/vrk
- Ruovesi 4 626 vrk ja 149,60 €/vrk, vuonna 2016; 4 671 vrk ja 156,11 €/vrk

Tulosalueen talousarvio alittui sekä Ruoveden että Virtain osalta. Ruoveden palvelutuotantoon haettiin lisämäärärahaa, koska näytti, että Pirkanmaan sairaanhoitopiiriltä ostettava palvelu ylittää talousarvion. Ylitys ei kuitenkaan toteutunut odotetun suuruisena ja muut toiminnot alittivat talousarvion.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2017	TP2016	TA2017	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK-KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	704 330,15	670 670	0	670 670	732 117,67	-61 447,67	109,2
Toimintamenot	-3 193 541,19	-3 430 548	-70 000	-3 500 548	-3 138 646,85	-361 901,15	89,7
Toimintakate	-2 489 211,04	-2 759 878	-70 000	-2 829 878	-2 406 529,18	-423 348,82	85,0

VIRRAT 31.12.2017	TP2016	TA2017	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK-KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	291 830,53	261 670		261 670	298 855,15	-37 185,15	114,2
Toimintamenot	-1 810 497,22	-2 001 478		-2 001 478	-1 763 899,04	-237 578,96	88,1
Toimintakate	-1 518 666,69	-1 739 808	0	-1 739 808	-1 465 043,89	-274 764,11	84,2

RUOVESI 31.12.2017	TP2016	TA2017	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK-KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	412 499,62	409 000		409 000	433 262,52	-24 262,52	105,9
Toimintamenot	-1 383 043,97	-1 429 070	-70 000	-1 499 070	-1 374 747,81	-124 322,19	91,7
Toimintakate	-970 544,35	-1 020 070	-70 000	-1 090 070	-941 485,29	-148 584,71	86,4

3.5.8 Koti- ja vanhustyön tulosalue

Vanhuspalvelulain toimeenpano toi lukuisia tarkennuksia vanhuspalveluiden tuottamiseen. Kunnan on seurattava palvelujen laatua ja riittävyyttä sekä kerättävä säännöllisesti palautetta palveluja käyttäviltä, heidän omaisiltaan ja läheisiltään sekä kunnan henkilöstöltä.

Vanhusneuvosto aloitti toimintansa Virroilla 2014 toiminta on jatkunut suunnitellun mukaisesti vuonna 2017.

Kotiin annettava hoito

Palveluseteliä on käytetty Virroilla ns. tukipalveluihin. Palvelusetelin käyttö on hieman laskenut edellisvuoden tasosta. Edellisvuonna otettiin sekä Virtain että Ruoveden kotihoidossa käyttöön optimointi- ja mobiiliohjelmisto tehostamaan asiakaskäyntien suunnittelua ja hoidon kirjaamista.

Omaishoidon tuki on Virroilla hieman kasvanut edellisvuodesta, mutta määrärahoja on jäänyt hieman käyttämättä. Ruovedellä tuki oli lähes edellisen vuoden tasolla ja alitti talousarvion tason.

Asumis- ja laitoshoido

Asumis- ja laitoshoidon lähtökohtana on tarkoituksenmukaisen hoidon varmistaminen. Virroilla Keiturinpuiston vanhainkodin kolme osastoa on muutettu laitoshoidosta tehostettuun palveluasumiseen 1.2.2017 alkaen. Tehostetun palveluasumisen ostopalveluja on edelleen lisätty merkittävästi vuoden 2017 aikana Attendon uuden yksikön valmistuttua maaliskuussa 2017. Vihriäläkodin rakennustyöt valmistuivat vuoden 2017 lopussa ja käyttöönotto on tapahtunut tammikuun 2018 lopulla. Ruovedellä ei ole vuoden 2017 aikana tapahtunut olennaisia muutoksia asumispalveluissa.

Ikäihmisten asumisen ostopalvelut

Ikäihmisten tehostetun palveluasumisen ostopalveluita kilpailutettiin vuoden 2015 lopussa ja palveluntuottajia valittiin neljä, joiden kanssa sopimus on mahdollista tehdä. Vuonna 2017 tehtiin sopimus kilpailutuksen voittaneen Attendo Oy:n kanssa.

Vuoden 2017 lopussa Virtain ja Ruoveden kuntalaisia oli asumisen ostopalvelujen piirissä yhteensä 65 henkilöä.

Vanhuspalvelun laatu

Laatua seurataan asiakaspalautteiden avulla. Vanhustyön yksiköiden omavalvontasuunnitelmat päivitetään vuosittain tai tarvittaessa useammin.

Kokonaisuutena koti- ja vanhuspalveluiden talousarvio alittui. Ruoveden palvelutuotantoon haettiin lisämäärärahaa, jonka tarve lopulta jäi vähäiseksi. Virtain osalta talousarvio alittui selvästi johtuen asumisen ostopalvelupaikkojen tarpeen jäätyä talousarviossa ennakoitua alhaisemmaksi.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2017	TP2016	TA2017	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	3 410 342,39	3 393 600	0	3 393 600	3 462 228,52	-68 628,52	102,0
Toimintamenot	-15 763 642,74	-16 196 695	-239 000	-16 435 695	-15 996 825,29	-438 869,71	97,3
Toimintakate	-12 353 300,35	-12 803 095	-239 000	-13 042 095	-12 534 596,77	-507 498,23	96,1
Poistot	-18 211,68	-66 189		-66 189	-18 211,68	-47 977,32	27,5
Yli/alijäämä	-12 371 512,03	-12 869 284	-239 000	-13 108 284	-12 552 808,45	-555 475,55	95,8

VIRRAT 31.12.2017	TP2016	TA2017	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	1 768 926,58	1 961 600		1 961 600	1 955 070,50	6 529,50	99,7
Toimintamenot	-8 256 498,35	-8 895 444	-16 000	-8 911 444	-8 613 286,25	-298 157,75	96,7
Toimintakate	-6 487 571,77	-6 933 844	-16 000	-6 949 844	-6 658 215,75	-291 628,25	95,8
Poistot	-17 785,68	-26 147		-26 147	-24 814,68	-1 332,32	94,9
Yli/alijäämä	-6 505 357,45	-6 959 991	-16 000	-6 975 991	-6 683 030,43	-292 960,57	95,8

RUOVESI 31.12.2017	TP2016	TA2017	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	1 641 415,81	1 432 000		1 432 000	1 507 158,02	-75 158,02	105,2
Toimintamenot	-7 507 144,39	-7 301 251	-223 000	-7 524 251	-7 383 539,04	-140 711,96	98,1
Toimintakate	-5 865 728,58	-5 869 251	-223 000	-6 092 251	-5 876 381,02	-215 869,98	96,5
Poistot	-426,00			0	-21 213,36	21 213,36	-100,0
Yli/alijäämä	-5 866 154,58	-5 869 251	-223 000	-6 092 251	-5 897 594,38	-194 656,62	96,8

Perusturvan suoritelmääriä 2013–2017

	2017	2016	2015	2014	2013
Äitiys- ja lastenneuvolan käynnit					
Terveystenhoitajat, Virrat	1347	1613	1714	1929	2205
Terveystenhoitajat, Ruovesi	993	1186	983	1073	1044
Lääkärit, Virrat	649	640	633	602*	545
Lääkärit, Ruovesi	79	126	91	84	348
*kausivaihtelua					
Koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon käynnit					
Terveystenhoitajat, Virrat*	2112	1750	1678	3405	3 666
Terveystenhoitajat, Ruovesi	1386	1403	1351	1366	1 062
Lääkärit, Virrat	310	219	242	230	186
Lääkärit, Ruovesi	201	157	149	174	138
*opiskelijoiden määrä vähentynyt TAMK, ikäluokat pienentyneet ajanvaraus yläasteella, osa käynneistä kirjautuu kuraattorikäynteihin					
Kotihoidon / Kotisairaanhoidon käynnit					
Hoitajakäynnit kaikki, Virrat	52248	56 257	57 224	55 264	52 021
Lääkärikäynnit, Virrat				362**	
Hoitajakäynnit, Ruovesi	74364	63 428	68 479	76 939*	72 769
Lääkärikäynnit, Ruovesi					29
*Ruoveden kotihoito on tehnyt yöhoitoa lapsiperheessä vammaispalveluna ajalla 1-10/2014, ***2012–2013 tilastoinnin muutos ** sis. geriatrin					
Avosairaanhoidon käynnit					
Hoitajakäynnit, Virrat	9728	10 214	9 871	10 577*	7 595*
Lääkärikäynnit, Virrat	11957	12 099	11 516	10144	12 205
Hoitajakäynnit, Ruovesi	4838	6 697	5 383	5 894	5 246
Lääkärikäynnit, Ruovesi	7381	4 132	5 468	6 099	5 989
*(sis.jalkat. 364)					
Mielenterveystoimiston käynnit					
Sairaanhoitajat, Virrat	771	912	1 085	1 106	1 109
Sairaanhoitajat, Ruovesi	321	990	899	1 457	1 483
Lääkärit, Virrat	833	223	104	299	438
Lääkärit, Ruovesi	327	202	173	228	265
Hammashoidon käynnit					
Lääkärit, Virrat	7904	6 402	6 878	6 890	6 550

Lääkärit, Ruovesi	4221	3 495	3 863	3 913	3 942
Muu henkilöstö, Virrat	1553	1 844	1 635	1 612	1 751
Muu henkilöstö, Ruovesi	1260	873	1210	423	875
Vuodeosasto	2017	2016	2015	2014	2013
Hoitopäivät, Virrat	10592	9 989	12 662	12 326	11 921
Hoitopäivät, Ruovesi	6143	6 736	6 296	6 148	5 894
Vanhustenhuolto	2017	2016	2015	2014	2013
Virrat, Yli 75-vuotiaiden määrä väestöstä	15,7 %	15,5%	15,3 %	15,20 %	14,8
Ruovesi, Yli 75-vuotiaiden määrä väestöstä	16,7 %	16,7 %	16,0 %	16,40 %	15,7
Pirkanmaa, Yli 75-vuotiaiden määrä väestöstä	9,1 %	9,0 %	8,8 %	8,90 %	8,6

	Virrat			Ruovesi		
	2017	2016	2015	2017	2016	2015
Erikoissairaanhoito, PSHP-hoitopäivät	4 263	4 573	4 144	3 190	3 301	4188
Erikoissairaanhoito, PSHP-avohoitokäynnit	9 155	8 711	7 669	7 207	6 549	5 977
Lastensuojelun sijaishuollossa lapsia	7	9	7	3	7	6
Kehitysvammaisten laitos-/autettu asuminen	22	22	22	13	13	13
Vaikeavammaisten kuljetuspalveluasiakkaat	132	101	93	131	90	79
Omaishoidon tuki yli 65-vuot.	48	46	45	35	49	52

3.6 SIVISTYSLAUTAKUNTA

Sivistystoimi turvaa kaikille virtolaisille sivistyslautakunnan toimialueen palvelujen korkean laatutason lainsäädännön edellyttämällä tavalla (perusopetus, lukiokoulutus, lasten päivähoido, kansalaisopisto, kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoimi). Lisäksi sivistystoimi tukee ammatillisen ja korkeakoulukoulutuksen toimintaa paikkakunnalla. Sivistystoimi turvaa virtolaisille hyvän ja motivoivan oppimisympäristön peruskoulussa, toisen asteen opetuksessa sekä aikuisväestölle kansalaisopistossa sekä laadukkaat vapaa-ajan palvelut ja korkeatasoisen kirjastotoiminnan.

Sivistys jakautuu seitsemään tulosalueeseen, jotka ovat hallinto, perusopetus, lasten päivähoido, lukiokoulutus, kansalaisopisto, kirjasto- ja kulttuuritoimi sekä liikunta- ja nuorisotoimi. Tilivelvollinen viranhaltija näiden osalta on sivistystoimen johtaja.

Vuonna 2017 opetusta on järjestetty edelleen osittain väistöiloissa sekä Rantatien koulun peruskorjausta on jatkettu ja uutta yhtenäiskoulua suunniteltu. Lasten päivähoidossa on ollut haastetta riittävien päivähoitopaikkojen järjestämisessä mm. resurssipulan takia.

Henkilöstö

Tulosalue	Henkilöstö 31.12.2017	Henkilöstö 31.12.2016	Muutos
Hallinto	2	2	0
Perusopetus	76,3	74,5	1,8
Lukiokoulutus	7	7	0
Kansalaisopisto	1	0,5	0,5
Kirjasto- ja kulttuuritoimi	7,8	9	-1,2
Liikunta- ja nuorisotoimi	1	2	-1
Lasten päivähoido	47	52	-5
Yhteensä	142,1	146	-4,9

Toimielimen toimintakate kokonaisuutena alitti talousarvion selkeästi toteumaprosentin oltua 97,5 %. Talousarvion toimintakate ylittyi hieman perusopetuksen tulosalueella (tot. % 100,6 %), muilla tulosalueilla talousarvio alittui. Lisämäärärahaa myönnettiin sivistystoimelle yhteensä 70 000 euroa väistöiloihin liittyviin yläkoulun ja lukion kaluste- ja opetustarvikehankintoihin.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2017	TP2016	TA2017	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	814 172,31	935 093	-2 504	932 589	828 800,38	103 788,62	88,9
Toimintamenot	-11 771 744,90	-11 928 794	-67 496	-11 996 290	-11 620 557,81	-375 732,19	96,9
Toimintakate	-10 957 572,59	-10 993 701	-70 000	-11 063 701	-10 791 757,43	-271 943,57	97,5
Poistot	-29 173,60	-164 727	0	-164 727	-167 490,30	2 763,30	101,7
Yli/alijäämä	-10 986 746,19	-11 158 428	-70 000	-11 228 428	-10 959 247,73	-269 180,27	97,6

SIVISTYSTOIMEN YKSIKKÖKUSTANNUSTEN VERTAILUA V. 2013–2016

Tulosalue ja tunnusluku	TP2017	TP2016	TP 2015	TP 2014	TP 2013
Joukkoliikenne ja hallinto* - nettokust./as.	25,01	24,26	44,90	43,11	67,97
Perusopetus - nettokust./esi- ja perusop.oppilas - nettokust./esiopp.	9.792,62 6.926,07	9.499,61 9.358,62	9.548,55 9.132,78	9.094,61 8.627,80	8.963,82 6.313,28
Lukiokoulutus - nettokust./opisk.	9.650,92	10.229,87	8.806,2	8.780,21	9.504,31
Lasten päivähoito - nettokust./päivähoidosa oleva lapsi - nettokust./asukas	8.399,75 320,15	9.681,11 344,27	10.762,12	8.392	8.118,92
Kansalaisopisto - nettokust./asukas - nettokust./tunti	30,76 43,90	31,83 45,58	35,90 52,57	40,68 59,70	37, 50,40
Kirjasto- ja kulttuuritoimi - kirjaston nettokust./asukas - kultt.toimen nettokust./as.	62,41 19,02	60,79 13,05	54,81 15,09	55,37 12,83	52,82 13,65
Liikunta- ja nuorisotoimi - nuorisotoim. nettokust./as.** - liik.toim. nettokust./as.	2,12 18,64	14,95 17,57	13,78 16,27	14,45 18,55	13,61 26,72

*Joukkoliikenteen kustannukset on koulukuljetusten osalta kirjattu v. 2014 ja 2015 suoraan perusopetuksen kustannuksiksi, vuodesta 2016 alkaen kaikki kuljetuskustannukset on kohdistettu suoraan tehtäville ja joukkoliikenteen kustannuspaikka on poistunut.

** Nuorisotyö siirtynyt Marttiseen 6.3.2017 alkaen.

Koulujen tunnuslukuja nettokustannus euroa/oppilas

Koulu	TP 2017	TP 2016	TP 2015	TP 2014	TP 2013
Killinkosken koulu	9.319,95	8.510	8.901,52	9.845,19	8.248,38
Kotalan koulu	12.642,82	12.516,98	13.001,69	11.025,22	8.167,02
Kurjenkylän koulu	-	-	-	13.850,96	9.216,12
Liedenpohjan koulu	12.405,06	16.341,57	15.816,19	11.831,29	9.947,87
Vaskiveden koulu	9.513,67	8.720,61	9.595,10	9.349,23	9.335,50
Rantatien koulu	8.079,25	6.754,53	6.158,50	6.037,87	7.124,04
(sis. pienluokat)	6.527,20 (ilman pienluokkia)				
Mäkitien koulu	-	25.306,85	21.207,03	33.589,46	23.134,81
Yläkoulu	13.756,82 (ilman viipalekoulua 10.735,91)	12.401,59	10.612,46	10.049,50	10.224,44
Lukio	10.362,04	10.229,87	8.648,17	8.780,21	9.504,31

SIVISTYSLAUTAKUNTA; Tavoitteiden toteutuminen 1.1.-31.12.2017

Strateginen tavoite 2017-2018	Operatiivinen tavoite v. 2017	Toimenpiteet (mittarit) talousarviovuonna	Toteutuma
Laadukas perusopetus	Opetuksen sisällön asiantuntevuus, ajanmukaisuus ja innostavuus; huolehditaan varhaisesta puuttumisesta ja säilytetään opetusryhmät nykyisen suuruisina	1. Tilastot ja kyselyt vanhemmille/oppilaille: kaikki saavat perusopetuksen päättötodistuksen, ei syrjäytyneitä oppilaita	Tiedotteet ja tiedotustilaisuudet; yhteydenpito Wilman kautta ja tiedotteet Internetissä ja Facebookissa
	Tehokas ja taloudellinen toiminta	1. Talouden toteutuman raportointi kuukausittain lautakunnalle 2. Yksikkökust./oppilas maaseutumaiden kuntien keskiarvossa 3. Kust./kuljetettu oppilas lähempänä maaseutumaiden kuntien keskiarvoa	Kuukausittainen talousarvion toteutumaraportointi
	Yhtenäiskoulu-periaatteen huomioiminen opetuksen järjestämisessä	1. Perusopetuksen yhteisiä opettajia luokkatasolla 1-9 mahdollisimman monta	Yhtenäiskoulu-periaatetta noudatettu tarpeen mukaan
	Tiedottaminen Yhteistyö kyläkuntien kanssa	1. Kyselyt, neuvottelut, yhteydenpidot: hyvä tiedonkulku (opettajat, vanhemmat, päättäjät, asiakkaat)	Tiedotustilaisuudet, vanhempain-varit, tiedotteet Internetissä ja Facebookissa
	Pätevät opettajat	1. Tavoitteena 100 %:n pätevyys, koulutusta tarjotaan mahdollisuuksien mukaan	Pätevät opettajat
	Tyytyväinen työyhteisö	1. Seuranta/kyselyt: lyhyet poissaolot, korkeintaan nykyisellä tasolla, motivoitunut henkilöstö	Kunta10-tulokset pääosin keskiarvon yläpuolella
Toisen asteen koulutus säilyy laadukkaana omalla paikkakunnalla	Lukio säilyy laadukkaana 2-sarjaisena, musiikkiteatteripainotteisena yleissivistävänä oppilaitoksena, joka tarjoaa myös jääurheilukursseja. Yhteistyömahdollisuudet hyödynnetään Tehostetaan markkinointia	1. Kyselyt: opiskelijoiden ja vanhempien tyytyväisyys, monipuolisesti syventäviä ja soveltavia kursseja 2. Tilastot: oppimistulokset väh. valtakunnan keskitasoa; yksikkökust. valtakunnan keskitasossa; opettajankoulutus 100 %:lla (riittävästi koulutusta)	2-sarjainen, musiikkiteatteripainotteinen ja jääurheilukursseja tarjoava lukio; yhteistyötä Ähtärin lukion kielikurssien tarjonnassa

<p>Laadukas päivähoito/ varhais-kasvatus</p>	<p>Riittävä, korkealaatuinen ja monipuolinen palvelun tarjonta</p> <p>Kelpoisuusehdot täyttävää henkilöstöä riittävästi</p> <p>Yhteistyön ja tiedonkulun paraneminen, mahdollisuus varhaiseen puuttumiseen</p> <p>Jatketaan vanhempien kanssa käytävien keskustelujen ja yhteistyön pohjalta kasvatuskumppanuuden kehittämistä</p>	<p>1. Kyselyt, neuvottelut, vanhempain-tilaisuudet, asiakaskyselyt</p>	<p>Vanhempaintapaamiset, vasu-keskustelut ja varhaiskasvatus-suunnitelma laadittu ja otettu käyttöön 1.8.17 alk.</p>
<p>Mahdollisimman monipuoliset vapaa-ajan palvelut</p>	<p>Kansalaisopisto säilyttää laadukkaat palvelut ja säilyttää valtionosuustunnit nykyisellään</p>	<p>1. Asiakaskyselyt ja tilastot: opiskelijoiden tyytyväisyys, tasokkaat ja kysytyt kurssit, osaavat opettajat</p>	<p>Osaavat opettajat; kurssitarjonnan monipuolistaminen ja uusien kohderyhmien (mm. nuoret) huomioiminen kurssitarjonnassa</p>
	<p>Kirjaston asiakaspalvelua kehitetään aukioloaikoja kohdentamalla ja palvelukonsepteja kehittämällä</p>	<p>1. Kävijätilastot ja kyselyt: asiakastyytyväisyys, kirjastopalvelut tunnetaan ja niitä käytetään (myös verkkokirjasto)</p>	<p>Kävijämääriä on seurattu monipuolisesti (fyysiset ja verkkokäynnit, tapahtumien ja käyttäjäkoulutusten kävijämäärät).</p> <p>Palvelukonseptia on laajennettu kotipalvelulla ja lehtilukusalin omatoimijalla (kävijöitä 103 hlö/kk).</p> <p>Asiakastyytyväisyyskysely toteutettu 31.5.-13.8.17.</p> <p>Selvitys kirjaston palvelujen kehittämiseksi tehdään syksyllä 2017.</p>

	Kulttuuritoimi tarjoaa kulttuuripoliittisen ohjelman mukaiset palvelut ja tekee yhteistyötä muiden osastojen, mm. matkailutoimen kanssa	1. Kyselyt, tilastot, neuvottelut 2. Kulttuuritoimikunnan kokoontumiset	Erityisesti Suomi 100 v. ja Virrat 150/40 v. juhlien järjestäminen
	Nuorisotoimen palvelut yhteistyössä eri toimijoiden kanssa Nuorten kuulemisen edistäminen nuorisovaltuuston ja aloitekanavan avulla Huomioidaan nuorisotakuun velvoitteet (yhteistyö työpajojen ja etsivän nuorisotyön kanssa)	1. Kävijätilastot, kyselyt, osanottajamäärät	Nuorisotoimi siirtynyt Nuorisokeskus Marttisen hallintoon 6.3.17 alkaen
	Liikuntatoimi edistää liikuntaa, kilpa- ja huippu-urheilua sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa, edistää hyvinvointia ja terveyttä sekä tukee lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä liikunnan avulla Liikunnan hanketoimintaa mahdollisuuksien mukaan	1. Kyselyt ja tilastot, osanottajamäärät	Liikuntatoimen palvelut asiakaslähtöisesti; uimaopetuksen tarjoaminen kesällä; liikuntatoimi mukana hankkeissa

3.6.1 Joukkoliikenteen ja hallinnon tulosalue

Joukkoliikenne/ostopalveluliikenne on siirretty suoraan koulujen kustannuksiksi. Tälle kustannuspaikalle kuuluvat vain hallinnon (sivistyslautakunta, sivistystoimen johtaja, koulutoimiston toimistosihtööri) kulut, Tutoropettajien toiminta sekä seutulippu.

Tulosalueen toiminta toteutui annetun määrärahan puitteissa. Tuottojen ja menojen ylitys johtui Tutoropettajahankkeista jonka nettovaikutus oli +/- 0 saaduista avustuksista johtuen.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2017	TP2016	TA2017	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK-KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	3 284,42	690		690	22 158,82	-21 468,82	3211,4
Toimintamenot	-174 511,41	-177 974		-177 974	-194 476,43	16 502,43	109,3
Toimintakate	-171 226,99	-177 284	0	-177 284	-172 317,61	-4 966,39	97,2

3.6.2 Perusopetuksen tulosalue

Tulosalueen kustannuspaineita lisäsivät yläkoulun ja Rantatien koulun sisäilmaongelmista johtuneet kiinteistöön kohdistuneet toimenpiteet sekä opiskelu väistötiloissa. Kuljetusten osalta pyrittiin kustannuksia karsimaan siten, että järjestettiin valvontaa ja ohjattua tekemistä kuljetuksia odottaville oppilaille ja minimoitiin kuljetuskerrat ottaen huomioon perusopetuslain 32 §:n aikarajat.

Yhtenäiskouluperiaatetta on pyritty soveltamaan mahdollisuuksien mukaan ja siten lisäämään opettajien yhteiskäyttöä luokka-asteilla 1 – 9.

Opetus- ja kasvatushenkilöstö on pätevää ja kokenutta. Oppilashuollon palveluita on tarjottu ja tarjotaan moniammatillisena yhteistyönä.

Yläkoulun viipalekoulun käyttöönotto viivästyi tammikuulle 2017, tämän johdosta osa vuodelle 2016 suunnitelluista hankinnoista siirtyi vuodelle 2017. Näihin hankintoihin myönnettiin 47 000 euron lisämääräraha. Myönnetty lisämääräraha riitti hankintoihin, mutta kokonaisuutena talousarvio ylittyi hieman. Ylitystä talousarvioon on tullut merkittävimmin asiakas- ja asiantuntijapalveluiden, ict-palveluiden sekä kuljetuspalvelujen osalta, henkilöstökulut puolestaan pysyneet edellisvuoden tasolla ovat allittaneet talousarvion. Ruokahuollon, tilapalvelun ja rahatoimiston sisäisiä veloituksia alennettiin vuoden lopussa vastaamaan toteutunutta menotasoa. Tasauksen vaikutuksesta perusopetuksen menot alenivat yhteensä 76 244,24 euroa.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2017	TP2016	TA2017	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	304 833,79	410 530		410 530	343 101,57	67 428,43	83,6
Toimintamenot	-6 669 569,28	-6 810 706	-47 000	-6 857 706	-6 829 090,92	-28 615,08	99,6
Toimintakate	-6 364 735,49	-6 400 176	-47 000	-6 447 176	-6 485 989,35	38 813,35	100,6
Poistot	-592,44	-80 826		-80 826	-101 514,24	20 688,24	125,6
Yli/alijäämä	-6 365 327,93	-6 481 002	-47 000	-6 528 002	-6 587 503,59	59 501,59	100,9

3.6.3 Lukiokoulutuksen tulosalue

Lukion toiminta siirtyi vuonna 2016 Tredun tiloihin Tredun kanssa tehdyn 20-vuotisen sopimuksen myötä. Ylioppilaskirjoitukset on järjestetty valtuustosalissa ja muun muassa fysiikan ja kemian opetusta on järjestetty viipalekouluun rakennetuissa tiloissa.

Lukiokoulutuksen tulosalueelle myönnettiin lisämääräraha vuodelta 2016 siirtyneisiin, väistötiloihin liittyviin kalusto- ja opetusvälinehankintoihin. Koko vuoden talouden toteuma pysyi lisätalousarvion puitteissa.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2017	TP2016	TA2017	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	19 929,30	21 172		21 172	9 932,83	11 239,17	46,9
Toimintamenot	-1 063 376,05	-996 473	-23 000	-1 019 473	-994 326,83	-25 146,17	97,5
Toimintakate	-1 043 446,75	-975 301	-23 000	-998 301	-984 394,00	-13 907,00	98,6
Poistot	-4 619,80	-61 500		-61 500	-40 899,36	-20 600,64	66,5
Yli/alijäämä	-1 048 066,55	-1 036 801	-23 000	-1 059 801	-1 025 293,36	-34 507,64	96,7

3.6.4 Aikuiskoulutuksen/kansalaisopiston tulosalue

Vuonna 2017 toteutettiin edellisvuosien tapaan valtuuston hyväksymää periaatetta, että kurssi voi käynnistyä, mikäli osanottaja on pääsääntöisesti vähintään 10. Kurssit eivät tästä syystä toteutuneet suunnitelman mukaisina ja uusien korvaavien kurssien toteuttaminen nopeassa aikataulussa ei aina onnistunut. Peruuntuneita tai keskeytyneitä kursseja oli 19. Valtionosuus määräytyy pidettyjen tuntien perusteella. Kansalaisopistossa on toiminut kokoaikainen kurssisihteeri 6.3.2017 alkaen, jonka on palautteen perusteella todettu olleen hyvä ratkaisu.

Tunteja oli vuonna 2017 yhteensä 4205 (v. 2016; 3796) ja opiskelijamäärä yhteensä 1142 (v. 2016; 1541). Iältään eniten opiskelijoita oli 66 – 70 –vuotiaissa ja 75 % opiskelijoista oli yli 50 –vuotiaita. Nuorille suunnattujen kurssien tarjontaa pyrittiin lisäämään, mutta niistä vain muutama toteutui.

Talousarvion menot ovat peruuntuneiden kurssien johdosta jääneet talousarvion tasoa alhaisemmaksi. Tuotot toteutuivat lähes talousarvion tasolla.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2017	TP2016	TA2017	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	81 938,52	85 000		85 000	79 517,14	5 482,86	93,5
Toimintamenot	-304 805,11	-347 267		-347 267	-294 185,58	-53 081,42	84,7
Toimintakate	-222 866,59	-262 267	0	-262 267	-214 668,44	-47 598,56	81,9

3.6.5 Lasten päivähoiton tulosalue

Varhaiskasvatuksessa v. 2017 oli vahvasti kehittämisen ja toimintatapojen tarkastelun vuosi niin pedagogisesti kuin johtamisen osaltakin. Uusi varhaiskasvatussuunnitelma, jota laajalla yhteistyöllä valmisteltiin, otettiin käyttöön uuden toimintavuoden alussa kaikissa varhaiskasvatuksen yksiköissä; isommista pienempiin. Koko varhaiskasvatuksen henkilöstön henkilökohtaiset kehityskeskustelut saatiin käydyksi vuosien tauon jälkeen.

Kamppailu päivähoitopaikkojen riittävydestä jatkui. Perhepäivähoitajien rekrytointirytykset eivät tuottaneet tulosta. Perhepäivähoitajien palkkausta ja muitakin etuisuuksia parannettiin ja ylipaikoitusta vältettiin. Koivurinteen päiväkodin toisen alayksikön perustamista olemassa oleviin valmiisiin tiloihin ryhdyttiin kartoittamaan keväällä. Päätös Koivurinteen Otso-lankadun yksiköstä syntyi loppuvuodesta sisäilmatutkimusvaatimuksineen.

Mäntylän ryhmäperhepäivähoitokodin remonttia ja sisäilmatutkimuksia pidettiin agendalla. Kotalan ryhmäperhepäivähoitokodille ei onnistuttu saamaan isompia tiloja vieraisesta asunnosta. Ryhmäperhepäivähoidon tiloissa tehtiin pientä sisäremonttia ja korjauksia myös ulkoseinän vieressä ja piha-alueella.

Kiertävää erityislastentarhanopettajaa varhaiskasvatuksessa olevien kehitykseensä erityistä tukea tarvitsevien lasten tarpeisiin ei onnistuttu rekrytoimaan. Pula koulutetusta henkilökunnasta pidempiinkin sijaistarpeisiin lisääntyi. Kaikki haasteet huomioiden varhaiskasvatuksen ammattitaitoinen, motivoitunut henkilöstö teki loistavaa työtä.

Päivähoidon tulosalueen tuotot ja menot toteutuivat sekä talousarviota että edellisvuotta alhaisempina johtuen edellä mainitusta hoitajien ja paikkojen vajauksesta. Ruokahuollon, tilapalvelun ja rahatoimiston tulojen tasaus vähensi päivähoidon tulosalueen menoja yhteensä 35 996,32 euroa.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2017	TP2016	TA2017	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	387 111,39	396 922		396 922	351 162,03	45 759,97	88,5
Toimintamenot	-2 797 707,41	-2 816 207		-2 816 207	-2 585 496,74	-230 710,26	91,8
Toimintakate	-2 410 596,02	-2 419 285	0	-2 419 285	-2 234 334,71	-184 950,29	92,4
Poistot	-23 920,68	-22 300		-22 300	-23 920,68	1 620,68	107,3
Yli/alijäämä	-2 434 516,70	-2 441 585	0	-2 441 585	-2 258 255,39	-183 329,61	92,5

3.6.6 Kirjasto- ja kulttuuritoimen tulosalue

Vuoden 2016 lopulla neuvoteltiin sopimus yhteistyöstä Alavuden kaupungin kanssa kirjastotoimen johtajan palvelusta. Sopimuksen mukaan Alavuden kirjastotoimenjohtaja on toiminut 40 % työajastaan Virtain kirjastotoimenjohtajana 1.1.2017 alkaen. Järjestely on toiminut hyvin ja sopimusta on jatkettu vuoden 2018 osalta.

Joulukuusta 2016 alkaen kirjaston asiakkaat ovat voineet käyttää lehtisalia myös kirjaston aukioloaikojen ulkopuolella. Keskimäärin 119 asiakasta kuukaudessa on käynyt lehtisalissa omatoimiaikana vuonna 2017. Tällä hetkellä lehtisali on asiakkaiden käytössä klo 7-21 jokaisena viikonpäivänä. Vuoden 2017 näkyvin muutos on ollut uuden asiakaspalvelupisteen hankinta. Sähkökäyttöiset tiskit tehostavat asiakaspalvelua ja parantavat työskentelyergonomiaa. Kirjastosaliin on hankittu myös uusia säilytyskalusteita, joiden avulla kirjastoaineisto on saatu paremmin esille.

Kulttuuritoimessa oli vilkas vuosi muun muassa sekä Virtain 150 –vuotisjuhlan että Suomi 100 –juhlavuoden johdosta, joiden kunniaksi järjestettiin useita tapahtumia. Kulttuurisihteeri työskentelikin aiemmasta poiketen 100 %:n työpanoksella. Kulttuuritoimen talousarvio ylittyi hieman.

Kirjasto- ja kulttuuritoimen vuoden 2017 talous toteutui kokonaisuutena talousarviota alhaisempana.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2017	TP2016	TA2017	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	13 079,19	16 160		16 160	13 863,74	2 296,26	85,8
Toimintamenot	-530 084,83	-611 616		-611 616	-582 149,65	-29 466,35	95,2
Toimintakate	-517 005,64	-595 456	0	-595 456	-568 285,91	-27 170,09	95,4
Poistot				0	-1 123,50	1 123,50	-100,0
Yli/alijäämä	-517 005,64	-595 456	0	-595 456	-569 409,41	-26 046,59	95,6

3.6.7 Liikunnan ja nuorisotoimen tulosalue

Kunnallinen nuorisotyö siirtyi Nuorisokeskus Marttisen toiminnaksi 6.3.2017 alkaen. Liikuntasihteeri on työskennellyt syksystä alkaen 100 %:n työpanoksella. Työpanoksesta n. 40 % on liittynyt syksyllä alkaneeseen Liikkuva koulu hankkeeseen jonka hankekoordinaattorina liikuntasihteeri on toiminut.

Liikuntatoimi järjesti vuonna 2017 kolme kuntokampanjaa, joilla kannustettiin kuntalaisia liikkumaan läpi vuoden. Kampanjoihin osallistui 41 kuntoilijaa. Lisäksi järjestettiin Virtain Hiihto vapaamuotoisena laturetkenä ja Virtain Hölkä kilpa- ja kuntosarjoineen sekä puulaakilentopalloa.

Ranta-uimakouluja järjestettiin kesällä Kalettomassa ja Killinkoskella. Näihin osallistui 28 5-10 –vuotiasta lasta. Uimakuljetuksia Alavuden uimahalliin järjestettiin 28 kertaa ja kuljetuksiin osallistui keskimäärin 28 henkilöä.

Vuonna 2017 tehtiin kokeilu ikäihmisten liikuntasetelistä yli 65-vuotiaille virtolaisille. Ensimmäinen jako toteutettiin toukuussa ja suuren kysynnän vuoksi seteleiden lisäjako tehtiin syksyllä. Molemmissa jaoissa setelit loppuivat kesken ja sivistyslautakunta kehotti perusturvalautakuntaa miettimään terveyden edistämistoimenpiteenä ratkaisua ikäihmisten liikunnan edistämiseksi ja tukemiseksi.

Liikuntasihteeri toimi syyslukukauden 40 % työajalla Liikkuva koulu –koordinaattorina. Liikkuva koulu –hankkeen puitteissa on järjestetty alakoulujen oppilaille ja opettajille koulutusta, pidetty kerhotoimintaa paikallisten yhdistysten ja järjestöjen kanssa ja toteutettu uimaopetus lähikuntien uimahalleissa uuden opetussuunnitelman mukaisesti kaikille 2., 4. ja 6. luokkalaisille kolmella eri uintikerralla.

Vuoden lopussa liikuntatoimi ja sosiaalitoimi ilmoittivat Virtain mukaan Voimaa vanhuuteen –kärkihankkeeseen, jota viedään eteenpäin vuoden 2018 aikana. Lisäksi liikuntasihteeri lähti 2017 lopussa mukaan Ikäneuvo-hankkeeseen mallintamaan ikäihmisten liikuntaryhmien hyviä käytänteitä.

Tulosalueen talous toteutui hieman talousarviota alhaisempaan. Tuotot ylittyivät Liikkuva koulu hankkeeseen saadun avustuksen johdosta. Nuorisotoimen talousarviosta jäi kaupungin toiminnan osalta käyttämättä 6 437,18 euroa, joka siirrettiin Nuorisokeskus Marttisen käytettäväksi loppuvuonna 2017.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2017	TP2016	TA2017	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	3 995,70	4 619	-2 504	2 115	9 064,25	-6 949,25	428,6
Toimintamenot	-231 690,81	-168 551	2 504	-166 047	-153 981,94	-12 065,06	92,7
Toimintakate	-227 695,11	-163 932	0	-163 932	-144 917,69	-19 014,31	88,4
Poistot	-40,68	-101		-101	-32,52	-68,48	32,2
Yli/alijäämä	-227 735,79	-164 033	0	-164 033	-144 950,21	-19 082,79	88,4

3.7 MERIKANTO-OPISTO

Tulosalueen tehtävät ja toimintaympäristön muutokset

Merikanto-opisto on seutukunnallinen taideoppilaitos, jonka tehtävänä on antaa korkeatasoista ja monipuolista taiteen perusopetusta laajan oppimäärän mukaan musiikin ja tanssin taiteenaloilla sekä järjestää konsertteja ja muuta musiikkikulttuurin kehittämiseen liittyvää toimintaa oppilaitoksen ja sen toimintaympäristön erityistarpeet ja mahdollisuudet huomioiden.

Merikanto-opisto tuottaa taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaiset palvelut suunnitelmakauden aikana Virtain, Ähtärin, Mänttä-Vilppulan ja Oriveden kaupungeille sekä Ruoveden ja Juupajoen kunnille nykyisellä tuotantotavalla eli kunnallisena toimintana.

Suunnittelukauden tavoitteet

Strateginen tavoite 2016 - 2018	Operatiivinen tavoite vuonna 2016	Toimenpiteet (mittarit)
Asiakaslähtöisyys; pyritään takaamaan kaikille hyväksytyille oppilaspaikka	Vastataan asiakkaiden tarpeisiin; kaikki pääsykokeissa hyväksytyt pistemäärän saaneet saavat oppilaspaikan	Tilasto / seuranta

Toteutuminen

Keväällä 2017 opistoon pyrki kaikkiaan 122 lasta ja nuorta toiminta-alueittain seuraavasti:

Virrat	43	hyväksytty pistemäärä	38
Mä-Vi	23	hyväksytty pistemäärä	22
Orivesi	17	hyväksytty pistemäärä	16
Ähtäri	20	hyväksytty pistemäärä	20
Ruovesi	15	hyväksytty pistemäärä	15
Juupajoki	4	hyväksytty pistemäärä	4

Hyväksytyt pistemäärän saavutti 115 hakijaa. Oppilaspaikan sai 86 lasta (75 %), jonossa on 29 lasta ja nuorta.

Tavoitteena (tavoitetaso) oli, että kaikki pääsykokeissa hyväksytyt pistemäärän saavuttaneet saavat oppilaspaikan.

Oppilaspaikan vuoden 2017 aikana saaneet (yht. 86; 75 %):

Virrat	24	(56 %) jonossa	14
Mänttä-Vilppula	19	(83 %) jonossa	3
Orivesi	9	(53 %) jonossa	7
Ähtäri	16	(80 %) jonossa	4
Ruovesi	15	(100 %) jonossa	-
Juupajoki	3	(75 %) jonossa	1

Keväällä 2017 opistosta valmistui ennätysmäärä oppilaita ja oppilaspaikkoja vapautui hyvin. Tavoitetaso toteutuikin kiittävästi lähes kaikissa toiminta-alueen kunnissa. Heikoin tilanne oli Orivedellä ja Virroilla, missä hakijamäärä kasvoi n. 30 %.

Strateginen tavoite 2016 -2018	Operatiivinen tavoite vuonna 2017	Toimenpiteet (mittarit)
Turvataan valtionosuustunnit ja rahoitus	Sopimuskunnat luvanneet kuntaosuuk- sia yht. 244.000 € Valtionosuus 777.743 €.	Valtionosuustunteja 18 095. Arvioidut opetustunnit v. 2017 yhteensä 18 800. (Valtionosuustunnit ylittävät tunnit ryh- mätunteja, jotka kustantavat pitkälle itse itsensä)

Toteutuminen

Sopimuskuntien kuntaosuudet toteutuivat odotetusti, samoin valtionosuus. Arvioidut opetustunnit jäivät n. 300 tuntia alle suunnitellun johtuen tanssinopetuksen kolmen kuukauden katkoksesta syksyllä 2017. (toteutuma: n. 18.500 tuntia).

Strateginen tavoite 2016 - 2018	Operatiivinen tavoite vuonna 2017	Toimenpiteet (mittarit)
Yksikkökustannukset alle maan kes- kiarvon	Käyttömenojen pitäminen kohtuullisina tulokseen verrattuna	Yksikkökustannusten vertaaminen val- takunnalliseen tilastoon; sopimuskuntien ostama tuntimäärä

Toteutuminen

Merikanto-opiston yksikkökustannukset vuodelta 2016 (viimeisin OPH:n tilasto):

euroa / tunti 71,48 € (valtakunnallinen keskiarvo 78,51 €)

Tanssin taiteen perusopetus:

euroa / tunti 67,72 € (valtakunnallinen keskiarvo 105,23 €)

Yksikkökustannukset olivat tavoitteen mukaisesti huomattavasti alle valtakunnallisen keskiarvon.

Sopimuskuntien ostamat tuntimäärät 2017 (toteutuneet)

	2017	2016
Virrat	4 613	4 502
Ähtäri	3 121	3 178
Ruovesi	2 820	2 885
Mänttä-Vilppula	4 635	4 806
Orivesi	2 901	2 928
Juupajoki	414	428
Yhteensä	18 504	18 727

Valtionosuustuntien määrä yhteensä n. 18 095.

Muita operatiivisia tavoitteita

Päättötutkintojen suorittaminen, laadun tason säilyttäminen ja kehittäminen

(tavoitetaso : 20 – 25 päättötutkintoa , solististen suoritusten arvosana ka 3,5 asteikolla 1-5)

Päättötutkintoja solistisissa aineissa suoritettiin kaikkiaan 39 kpl, joista 5 kpl opistotasolta. Virroilta valmistui 12, Ähtäristä 7, Mänttä-Vilppulasta 7, Ruovedeltä 2, Orivedeltä 10 ja Juupajoelta 1.

Solististen suoritusten arvosanojen keskiarvo oli 3,8:

Asteikko: (1) hyväksytty – (5) erinomainen:

7 kpl	erinomainen	5
20 kpl	kiitettävä	4
9 kpl	hyvä	3
3 kpl	tydyttävä	2
0 kpl	hyväksytty	1

Tutkintojen taso ja laatu olivat kokonaisuudessaan erinomaiset, suorituksista n. 69 % oli kiitettävää tai erinomaista tasoa.

Laadun tasoon ja edelleen kehittämiseen kiinnitettiin huomiota myös mm. toiminta-alueen kunnissa järjestetyissä oppilasmatineoissa (52 kpl). Lukuvuoden aikana suoritettiin solistisia tasosuorituksia kaikkiaan 148 (v. 2016; 147 kpl) ja musiikin perusteiden tasosuorituksia 220 kpl (v. 2016; 217 kpl).

Yhteistyö oppilaitoksen ja kotien välillä

Rehtori tapasi jatkoilmoittautumisten yhteydessä henkilökohtaisesti oppilaat ja huoltajat (n. 500 oppilasta). Tapaamisessa keskusteltiin opiskeluun liittyvistä kysymyksistä ja tehtiin jokaiselle oppilaalle henkilökohtainen opetussuunnitelma seuraavaksi lukuvuodeksi.

Vanhemmat ja vanhempainyhdistykset toimivat sopimuskunnissa erittäin aktiivisesti mm. järjestämällä kahvituksia ja arpajaisia oppilaskonserttien yhteydessä. Tuottoja jaettiin stipendeinä yhteensä 1 490 euron arvosta.

Henkilöstön määrä

Merikanto-opisto	Henkilöstö 31.12.2017	Henkilöstö 31.12.2016
rehtori	1	1
apulaisrehtori	1	1
toimistosihteeri	1,5	1,5
opettajaviranhaltijat	15	15
päätoimiset tuntiopettajat	6	5
sivutoimiset tuntiopettajat	5	8
yhteensä	29,5	31,5

Henkilöstöstä vain kahdella tuntiopettajalla ei ole muodollista kelpoisuutta (n.6,0 %). Viranhaltijoilla kaikilla on virkaan vaadittava tutkinto.

Työtyytyväisyyttä ja työssä jaksamista kartoitettiin kehityskeskusteluissa, jotka pidettiin koko henkilöstön kanssa 7.3. - 4.4.2017 välisenä aikana. Yleisenä huomiona voidaan todeta, että henkilöstö on motivoitunutta ja erittäin hyvin työhönsä sitoutunutta. Töiden järjestelyyn liittyviä toiveita pyrittiin ottamaan huomioon uutta lukuvuotta suunniteltaessa.

Talouden toteutuminen 31.12.2017

Toimintakulujen toteutumisaste 100,4 %

Toimintatuottojen toteutumisaste 106,4 %

- Musiikkitoiminnan toimintakulujen toteutumisaste oli 97,1 % ja toimintatuottojen 97,0 %
- Vuoden aikana toteutettiin hankkeita, joihin saatiin avustusta. Hankkeiden johdosta bruttomääräiset toteutumisasteet ovat koko toimielimen kohdalla hieman yli talousarvion.
- lukukausimaksut toteutuivat n. 8 797,50 € alle arvioidun johtuen pääosin tanssinopetuksessa olleesta katkoksesta
- myyntitulot kunnilta jäivät 5 337,64 euroa alle arvioidun

3.7.1 Musiikin, tanssin ja taiteen perusopetuksen tulosalue

Taloudelliset tavoitteet

31.12.2017	TP2016	TA2017	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	435 975,62	436 000		436 000	463 980,02	-27 980,02	106,4
Toimintamenot	-1 321 665,76	-1 339 000		-1 339 000	-1 344 611,85	5 611,85	100,4
Toimintakate	-885 690,14	-903 000	0	-903 000	-880 631,83	-22 368,17	97,5

3.8 TEKNISTEN PALVELUIDEN LAUTAKUNTA

Teknisten palveluiden lautakunnan tehtävänä on huolehtia sen vastuulla olevien kiinteistöjen, liikenneväylien, puistojen ja muiden maa-alueiden, ulkoliikuntapaikkojen sekä sataman ylläpitotehtävistä. Lautakunnan vastuualueeseen kuuluu vesihuoltolaitoksen käyttö- ja kunnossapito. Teknisten palveluiden lautakunta vastaa myös kaupungin toimesta tapahtuvasta rakentamisesta ja rakennuttamisesta. Lautakunta vastaa vesihuollon kehittämisestä. Lisäksi lautakunta huolehtii yksityisteiden kunnossapito- ja rakentamisavustusten jakamisesta.

Teknisten palveluiden lautakunta vastaa mittauksesta ja kaupungin kartoista, kiinteistönmuodostuksesta, osoitteiden määrittelystä, maanhankinta- ja luovutusasioiden valmistelusta, asuntoasioiden rakennusteknisestä avustamisesta, valtion asuntorahaston kautta myönnettävien avustuspäätösten tekemisestä, rakentamattomien maa- ja vesialueiden rakentamisen ja ympäristönsuojelun neuvonnasta ja valvonnasta sekä vesistökuunnostushankkeiden suunnittelusta.

Myös kaupungin ruokapalveluiden järjestäminen, lukuun ottamatta Nuorisokeskus Marttisen ruokapalveluita, kuuluu teknisen osaston tehtäviin sekä liikuntahallin toiminnan järjestäminen.

Osastolla on toiminut 1.1.2013 alkaen erillinen lupapalvelulautakunta, joka toimii kuntien ympäristönsuojelusta annetun lain tarkoittamana kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena sekä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisena rakennusvalvontaviranomaisena. Lautakunta toimii maankäyttö- ja rakennus-, ympäristönsuojelu-, jäte-, maastoliikenne-, vesiliikenne-, ulkoilu, maa-aines-, vesi-, vesihuolto- ja rakennussuojelulakien mukaisena lupa- ja valvontaviranomaisena. Lisäksi lautakunnasta on valittu yksityistiejaosto, joka hoitaa yksityistielain mukaiset kunnan tehtävät. Lautakunta hoitaa myös kunnalle luonnonsuojelulain mukaan kuuluvat tehtävät.

Henkilöstö

Tulosalue	Henkilöstö 31.12.2017	Henkilöstö 31.12.2016	Muutos
Hallinto	29,2	28,2	1
Ylläpito ja rakentaminen	38,1	39,5	-1,4
Ympäristövalvonta	3,8	4,17	-0,37
Vesihuoltolaitos	3,5	2,5	1
Yhteensä	74,6	74,37	0,23

Toimielimelle asetettujen operatiivisten tavoitteiden toteuma

TEKNISTEN PALVELUIDEN LAUTAKUNTA			
Strateginen tavoite	Operatiivinen tavoite 2017	Toimenpiteet/laadulliset mittarit	Toteuma 2017
Huolehditaan ympäristön hyvästä tilasta	Houkutteleva, vetovoimainen ja esteetön asuin- ja elinympäristö	<ol style="list-style-type: none"> Vesistöjen virkistysarvon parantaminen/pienvesikohteet Vesistöjen kunnostusten toteutuminen Ympäristösuunnitelman laatiminen 	<ol style="list-style-type: none"> Jähdyspohjan lupahakemuksen täydennykset on toimitettu ja lupahakemus on ollut kuulutuksella Toisveden hankkeen urakkasopimus on allekirjoitettu. Padon rakentaminen ja kalataloudellinen kunnostus aloitetaan kun vesi laskee keskialivedenkorkeuteen. Valmistelevia töitä on tehty. Kurjenjärven kunnostushanke on aloitettu. Työt jatkuvat vielä 2018

	Metsäomaisuudesta huolehtiminen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Metsätaloussuunnitelman mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen 2. Puun myynnin toimintamallin kehittäminen energiapuun osalta 	<ol style="list-style-type: none"> 3. Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelma ja –ohjelma on laadittu ja lupapalvelulautakunta on hyväksynyt ne 30.8.2017 1. Suunnitelman mukaiset hakkuut suoritettu 2. Kehitteillä
Pidetään infra kunnossa	Liikenneturvallisuuksuunnitelman toimenpiteet	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liikenneturvallisuuksuunnitelman 2. luokan toimenpiteiden toteuttaminen määrärahojen puitteissa 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Meijeritie-Keskustie risteys valmis päällystystä lukuunottamatta 2. Pirkanmaan ELY-keskus tot. Kantatie 66 – Puttosharjuntien sekä Sampolantien liittymäjärjestelyt ja rakentanut saarekkeellisen suojatien. Nopusrajoitusta laskettu 50 km/h.
	Katuvalaistussuunnitelman käytännön toteuttaminen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Katuvalaistussuunnitelman toimenpiteiden toteuttaminen 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Urakkasopimus keskuksista, tarvikkeista ja työn yksikköhinnoista valmis 2. Valaisinpylväitä hankittu 200 kpl 3. Hauenkujan loppuosan katuvalaistus ja valaisimien asennusta ja kaapelointia vailla valmis 4. Kotalan valaistuksen uusiminen valmis lukuun ottamatta keskuksen asentamista.
	Katu ja viemäri-infran saneeraukset	Rantatie/Mäkيتين kunnallistekniikan korjaus	<ol style="list-style-type: none"> 1. Killin vesijohto / linjan saneeraus valmis 2. Mäkيتين-Meijerintien päällystys siirtyy vuodelle 2018 3. Kitusenkulman kunnallistekniikka ja vesihuolto toteutettu Ilveskadun osalta
	Huoltokirjatoiminnan kehittäminen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Toimiva, laajasti tietoa sisältävä huoltokirja 2. Reaaliaikaiset kirjaukset tehdyistä toimenpiteistä 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ja 2. Toimenpidekirjauksia tehty
	Tilojen käytön tehostaminen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kaupungin toimintojen siirto omiin tiloihin mahdollisuuksien mukaan 2. Käyttämättömien kiinteistöjen myynti 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Into-keskus perustettu Inkan kutomon tiloihin 2. Käyttämättömien kiinteistöjen myynti ei ole edennyt 3. Asuinkiinteistöjen tarkastelu käynnissä; kustannusten hillit-

	<p>Varaudutaan kiinteistöjen korjausvelan pienentämiseen</p> <p>Energiatehokkuuden huomioiminen kaikessa toiminnassa</p>	<p>3. Sisäisten vuokrien säilyttäminen nykytasolla ja kustannuksia hillitsevien toimintamallien löytäminen</p> <p>4. Kiinteistöjen käyttöasteet raportoidaan kaupunginhallitukselle neljännesvuosittain</p> <p>1. Toteutetaan vuosittain resursien puitteissa tarvittavat remontit/investoinnit</p> <p>2. Raportoidaan toteutuneet saneerauskorjaukset</p> <p>3. Terveellisen ja turvalliset toiminnot</p>	<p>seminen vuokratuottojen las- kiessa. Päätös kerrostalo II purusta tehty.</p> <p>4. Käyttöasteet raportoidaan kh:lle 31.12.2017 tilanteessa.</p> <p>1. Työohjelman mukaisia toi- menpiteitä toteutetaan par- haillaan mm. terveyskeskuksen putkisto- ja poliklinikan remontti on val- mistunut. Rantatien koulun IV -urakka on valmistunut.</p> <p>2. Korjauksia toteutettu mm. Au- tosillan kiinteistössä, liikunta- hallilla tehty maalauksia ja laatoituksia ja bitumikate on uusittu. Mäntylän päiväkodin ja kuntoutuskodin (Järvinen) bitumikermikatteet on uusittu ja Liedempohjan koulun tiili- katto on korjattu ja pesty. Ter- veyskeskuksen vesieristys- ja salaojatyöt käynnissä.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vanhan Inkan pellettilämpö- keskus toiminnassa. • Nallelan rivitalojen ulkopuoli- set vesieristys- ja salaojatyöt käynnissä. • Rinnetien rivitalojen ikkunoi- den vaihtotyö käynnissä • Nallelan rivitalojen ikkunat ja ovet on saatu, vaihtotyöt 2018.
<p>Terveelliset ja tehokkaat ruokapalve- lut osana hyvinvointia</p>	<p>Tavoitteena laadukkaat ja tehokkaasti tuotetut ruokatuotantoprosessit</p>	<p>1. Kehitetään terveyskeskuksen ja vanhainkodin keittiöiden proses- seja tehokkaiksi ja joustaviksi</p> <p>2. Luomutuotteiden lisääminen päi- väkodin, terveyskeskuksen ja vanhainkodin ruokalistoille</p>	<p>1. Prosesseja kehitellään</p> <p>2. Luomumaito ja -piimä otettu käyttöön päiväkodilla, terveys- keskuksessa, vanhainkoilla sekä alakouluilla</p>
	<p>Ruokapalvelustrategian laatiminen rinnan keittiö- hankkeen kanssa</p>	<p>1. Ruokapalvelustrategian laadin- taan nimetään työryhmä ja stra- tegian laadinta aloitetaan ja saatetaan loppuun 30.6.2017 mennessä.</p>	<p>1. Strategian laadintaan on ni- metty työryhmä. Strate- giaryhmä kokoontunut 2 kertaa. Strategia ei ole vielä edennyt.</p>

Toimielimen toimintakate kokonaisuutena alitti talousarvion selkeästi toteumaprosentin oltua 63,7 %. Talousarvion toimintakatetavoitteesta jäätiin hieman vesihuollon tulosalueella vuoden lopulla tapahtuneiden henkilövaihdosten johdosta. Muilla tulosalueilla talousarvion toimintakate alittui. Sisäisten veloitusten osalta hinnoitteluperiaatteena on nettohinnoittelu,

eikä sisäisten tukipalveluiden ole tarkoituksena tehdä merkittävää positiivista tulosta. Sisäisiä veloituksia on tasattu viimeksi tilinpäätöksessä 2014. Tilinpäätöksessä 2017 tarkasteltiin sisäisiä veloituksia rahatoimiston, tietohallinnon, ruokahuollon sekä hallintokuntien kiinteistöjen osalta. Tietohallinnon osalta hyvitetävää ei syntynyt, mutta muiden osalta veloituksia tasattiin. Teknisten palveluiden lautakunnan osalta hyvitykset alensivat toimintatuottoja 222 297,84 euroa, mikä selittää tuottojen jäämisen hiukan talousarvion alapuolelle. Käytäntöä tullaan jatkamaan tulevaisuudessa.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2017	TP2016	TA2017	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	6 943 728,65	7 022 355	0	7 022 355	6 850 798,66	171 556,34	97,6
Toimintamenot	-7 591 661,69	-8 395 894	0	-8 395 894	-7 725 948,62	-669 945,38	92,0
Toimintakate	-647 933,04	-1 373 539	0	-1 373 539	-875 149,96	-498 389,04	63,7
Rahoitustuotot ja -kulut	0,00	0	0		-155,81	155,81	-100,0
Poistot	-2 186 456,68	-2 482 120	0	-2 482 120	-4 480 441,24	1 998 321,24	180,5
Poistoeron lisäys/vähennys	136 782,42	0	0		136 782,42	-136 782,42	-100,0
Varausten lisäys/vähennys	-1 000 000,00	0	0		0,00	0,00	
Yli/alijäämä	-3 697 607,30	-3 855 659	0	-3 855 659	-5 355 747,01	1 500 088,01	138,9

Liite 2 b. YHTEENVETO LAUTAKUNNAN TUOTOKSISTA 1.1.-31.12.2017

Seurataan kaikki lautakunnan alaisen toiminnan tuotokset (netto)

TA 2017				TOT 31.12.2017			TP 2016		
Tuotokset, kpl	Nettokustannus	Kpl määrä	Yksikköhinta	nettokust	Kpl määrä	Yksikköhinta	nettokust	Kpl määrä	Yksikköhinta
HALLINTO									
Hallintokulut €/asukas	-300 392	6 979	-43,04	-274 336,00	6979	-39,31	-178 994,40	7050	-25,39
Ateriasuorite €/suorite	43 754	366 797	0,12	90 792,00	363505,05	0,25	198 334,71	378227,4	0,52
Palo- ja pelastustoimi €/asukas	-532 920	6 979	-76,36	-524 549,00	6979	-75,16	-517 391,44	7050	-73,39
Yksityistieavustus €/km	-221 920	264	-840,61	-214 534,00	264	-812,63	-217 603,34	264	-824,26
YMPÄRISTÖVALVONTA									
Maankäytön valvonta kustann. €/as	-125 370	6 979	-17,96	-73 994,00	6974	-10,61	-86 217,79	7050	-12,23
Ympäristönsuojelun kustann. €/as	-102 572	6 979	-14,70	-69 308,00	6974	-9,94	-59 583,63	7050	-8,45
YLLÄPITO JA RAK									
Liikenneväyläinen kp €/km	-308 723	65,1	-4 742,29	-332 910,00	65,1	-5 113,82	-340 355,70	65,1	-5 228,20

Liikenneväylien valaistus €/km	-116 944	54	-2 165,63	-104 923,00	54	-1 943,02	-132 080,42	55	-2 401,46
Puistojen kp €/hehtaari	-189 204	22	-8 800,19	-176 724,00	22	-8 032,91	-204 484,07	21,5	-9 510,89
Sataman kustann €/venepaikka	-4 363	145	-30,09	-5 693,00	145	-39,26	-3 760,10	145	-25,93
Tuotann. rakenn. €/m2/kk	245 754	27 370	0,75	255 413,00	27370	0,78	272 619,53	27370	0,83
Asuinrakenn. €/m2/kk	72 715	17 581	0,34	101 624,00	17581	0,48	165 863,61	17671	0,78
Hallintokuntien rakenn. €/m2/kk	728 752	43 430	1,40	1 117 339,00	43430	2,14	932 541,23	43430	1,79
Käyttöasteet:									
Tuotann.rakenn. %		100,0 %				99,3 %	100,0		
Asuinrakenn. %		78,0 %				72,0 %	76,5		
Hallintokuntien rakenn. %		93,0 %				84,1 %	91,1		
VESIHUOLTOLAITOS									
Puhdistettu vesi €/m3	251 950	368 000	0,68	76 891,00	278 430	0,28	261 601,01	295 086	0,89

3.8.1 Hallinnon tulosalue

Hallinnon tulosalueeseen kuuluvat teknisen osaston hallinto, tilaustyöt, ruokahuolto, haja-asutusalueen vesihuolto (avustukset), yksityistiet sekä palo- ja pelastustoimi.

Teknisen toimen hallinto

Hallinnon osalta myyntituotot toteutuivat arvioitua suurempana johtuen Virtain Energia Oy:lle tuotettavista palveluista ja läpilaskutus –eristä. Toimintakulut ovat toteutuneet lähes arvioidusti.

Tilaustyöt

Tilaustyöt jäivät hieman budjetoidusta toimintatuottojen jäätyä budjetoidusta ja menojen toteutuessa yli budjetin.

Yksityistiet

Yksityistieavustuksia maksettiin noin 215 000 euroa, joka oli n. 7 000 euroa talousarvion määrärahaa vähemmän. Teiden peruseräparannus –hankkeita ei toteutunut vuoden aikana.

Ruokapalvelut

Ruokahuollon ateriamaksutuotot ennen oikaisuja toteutuivat noin 2 % arvioitua alhaisempina. Henkilöstökustannukset toteutuivat arvioitua alhaisempina (tot 88 %), johtuen muun muassa sijaisjärjestelyistä sekä kaksinkertaisesta budjetoinnista eri kohteille yhden työntekijän osalta. Elintarvikekustannuksista on saatu edelleen säästöä liittymällä kuntahankintojen sopimukseen, elintarvikeostojen määrärahaa jäi käyttämättä noin 56 000 euroa. Edellä mainittujen seikkojen johdosta ruokahuollon toimintakate oli huomattavasti talousarviota korkeampi + 188 000 euroa. Koska sisäisen hinnoittelun periaatteena on nettohinnoittelu, tasattiin sisäisiä tuloja hallintokuntien ostojen suhteessa. Ulkoisiin tuottoihin kohdistuva säästö jätettiin osaston hyväksi.

Palo- ja pelastustoimi

Palo- ja pelastustoimi toteutui lähes budjetoidusti, menototeutuman ollessa 96,4 %. Virtain kaupungin maksuosuus Aluepelastuslaitoksen kustannuksista oli 483 835,04 euroa (v. 2016; 485 027,50 euroa).

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

	31.12.2017	TP2016	TA2017	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	1 770 645,59	1 625 316			1 625 316	1 461 093,55	164 222,45	89,9
Toimintamenot	-2 494 335,16	-2 666 898			-2 666 898	-2 451 538,16	-215 359,84	91,9
Toimintakate	-723 689,57	-1 041 582		0	-1 041 582	-990 444,61	-51 137,39	95,1
Rahoitustuotot ja -kulut					0	-13,21	13,21	
Poistot	-12 788,04	-12 177			-12 177	-12 278,67	101,67	100,8
Yli/alijäämä	-736 477,61	-1 053 759		0	-1 053 759	-1 002 736,49	-51 022,51	95,2

3.8.2 Ylläpidon ja rakentamisen tulosalue

Ylläpito ja rakentaminen tulosalueeseen kuuluvat liikenneväylät ja urheilualueet, puistot, venesatama, kaavoitus, mittaus, metsätilat, tilapalvelu sekä jätehuolto.

Liikenneväylät ja urheilualueet

Ulkoliikuntapaikkojen hoitamiseen palveluita ostetaan Jäähalli yhtiöltä vuonna 2015 solmitun sopimuksen mukaisesti.

Urheilukentän toimintatuotot ovat toteutuneet hieman ennakoitua parempina ja toimintakulut niin urheilukentän kuin jäähallin osalta ova jääneet arvioitua pienemmiksi. Liikuntahallin käyttöaste on ollut hyvä, hallin tuotot ovat toteutuneet noin 12 000 euroa ennakoitua parempana. Tulevana vuonna tullaan tarkastamaan liikuntahallin tilojen käyttömaksut.

Liikenneväylien kunnossapidon kustannukset ovat ylittyneet alueiden kunnossapidon osalta noin 80 000 euroa. Alueiden kunnossapitoon budjetoitu määräraha-arvio on ollut alimitoitettu. Ulkovalaistuksen kustannukset ovat niin ikään hieman ylittyneet sähkön siirron osalta. Kokonaisuudessaan nettototeutuma on kuitenkin budjetoidun mukainen.

Puisto

Puistojen osalta toimintatuotot ovat toteutuneet ennakoitua paremmin ja toimintamenot hieman alittuneet. Toimintakatteen toteumaprosentti puistojen osalta on 89,3 %

Venesatama

Venesataman tuotot koostuvat venepaikkamaksuista, jotka toteutuivat hieman budjetoitua heikommin, menot toteutuivat talousarvion mukaisesti. Sataman toimintakateen toteumaprosentti on 145,7 %.

Kaavoitus, mittaus, metsätilat

Mittauksen henkilöstökustannukset ovat alittuneet budjetoidusta täyttämättömän maankäyttöinsinöörin viran johdosta. Paikkatietopalvelut on hankittu ulkoa, näiden kustannus vuonna 2017 oli noin 23 000 euroa. Metsän myyntitulot ylittyivät odotetusta noin 40 000 euroa. Tuottojen kasvu johtui muun muassa Kitusenkulman alueen hakkuista. Myös energiapuuta myytiin kaupungin omistamalle lämpölaitokselle. Edellä mainittujen seurauksena osaston toimintatuotot toteutuivat 129,9 %:sesti, toimintakulut 67,2 %:sesti ja toimintakate oli +35 362 euroa ylitti tavoitteen 135 %:sesti.

Tilapalvelu

Tilapalvelun hallintoon sisältyvät hallinnon lisäksi muun muassa siivoustyönjohtajan sekä väistötilojen siivouksen kustannukset. Sekä tilapalvelun hallinnon toimintatuotot että toimintakulut alittivat talousarvion ja toimintakatteen toteumaprosentti oli 89,2 %.

Tuotannolliset rakennukset

Teollisuushallien välivuokraus on vuonna 2017 hoidettu edelleen välivuokrauksena Virtain Yrityspalvelu Oy:n kautta. Tuotannollisten rakennusten vuokrausaste on 100 % lukuun ottamatta käsityökeskuksen kiinteistöä. Tuotannollisten rakennusten toimintakatteen toteuma oli 109,0 %.

Asuinrakennukset

Asuntojen vuokratuotot ovat toteutuneet noin 60 000 euroa arvioitua pienempänä. Tyhjiä asuinhuoneistoja on muun muassa kerrostaloissa. Lisäksi joitain pienempiä kiinteistöjä on kokonaan tyhjillään. Tyhjät asunnot näkyvät myös toimintakulujen puolella, säästöä on saatu muun muassa jätevedestä, jätehuollosta sekä lämmityksestä. Tulevana talousarviovuotena selvitetään asuinkiinteistöjen mahdollinen siirto Kiinteistö Oy Virtain Vuokrataloille. Toimintatuottojen toteuma oli 97,2 %, toimintakulujen 94,8 % ja toimintakate toteutui 21,0 % talousarviota korkeampana.

Hallintokuntien käytössä olevat kiinteistöt

Hallintokuntien kiinteistöjen vuokratuotot ovat toteutuneet suunnitellusti lukuun ottamatta Vihriälän ryhmäkotia, jonka käyttöönotto siirtyi. Henkilöstökulujen toteumaan on vaikuttanut niin ikään yläkoulun tyhjillään olo. Yläkoulun määrärahassa on huomioitu puolentoista laitoshuoltajan palkkakustannukset, joiden toimet ovat olleet yläkoulun tilanteen vuoksi täyttämättä. Myös eläkekulut ja sähkön ostot ovat toteutuneet arvioitua pienempinä. Edellä mainittujen seikkojen seurauksena hallintokuntien kiinteistöjen toimintakate oli 242 330 euroa talousarviota korkeampi. Koska sisäisen hinnoittelun periaatteena on nettohinnoittelu, hyvitetiin sisäisiä vuokratuloja niiden kiinteistöjen osalta, joiden toimintakate oli olennaisesti talousarvion tasoa korkeampi ja vastaavasti perittiin lisää vuokraa, mikäli menot olivat odotettua korkeammat.

Jätehuolto

Teknisen osaston alaiseen jätehuoltoon kuuluvat Sarvinevan jätteenkäsittelyalue sekä romuajoneuvojen siirrot. Toteutunut toimintakate oli noin 6 000 euroa (61,3 %).

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

	31.12.2017	TP2016	TA2017	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	4 369 666,97		4 602 100		4 602 100	4 562 094,40	40 005,60	99,1
Toimintamenot	-4 398 761,56		-4 958 065		-4 958 065	-4 541 294,70	-416 770,30	91,6
Toimintakate	-29 094,59		-355 965	0	-355 965	20 799,70	-376 764,70	-5,8
Rahoitustuotot ja -kulut					0	-142,6	142,60	-
Poistot	-1 870 462,78		-2 172 004		-2 172 004	-4 092 308,40	1 920 304,40	188,4
Poistoeron lisäys/vähennys	136 782,42				0	136 782,42	-136 782,42	-
Varausten lisäys/vähennys	-1 000 000,00				0		0,00	100,0
Yli/alijäämä	-2 762 774,95		-2 527 969	0	-2 527 969	-3 934 868,88	1 406 899,88	155,7

3.8.3 Ympäristövalvonnan tulosalue

Ympäristövalvonnan tulosalueeseen kuuluvat maankäytön valvonta ja ympäristön suojeleminen.

Rakennusvalvonnan maksutuotot toteutuivat noin 14 000 euroa ennakoitua suurempina (tot. 110,7 %). Toimisto- ja asiantuntijapalveluista jäi käyttämättä määrärahaa yhteensä noin 36 000 euroa johtuen muun muassa lupauste, fi – käyttöönoton siirtymisestä vuodelle 2018. Toimintakate toteutui rakennusvalvonnan osalta kokonaisuudessaan noin 50 000 euroa arvioitua parempana.

Ympäristönsuojelun tarkastus- ja valvontamaksutuotot toteutuivat myös noin 20 000 euroa arvioitua korkeampana. Toimintakulut ovat toteutuneet lähes suunnitellusti.

Ympäristövalvonnan suoritteet 2016-2017

	TA 2017		TOT 31.12.2017		TP 31.12.2016	
	saapunut	myönnetty	saapunut	myönnetty	saapunut	päätös tehty
Rakennuslupa	114	108	92	101	110	102
Rakennusluvan jatko	39,5	39	35	31	32	32

Rakennusaikainen muutos	8	8	5	5	6	6
Toimenpide	46	43	43	43	41	39
Ilmoitus	53	51	43	41	50	46
Purkamislupa	1	1	7	6	3	2
Purkamisilmoitus	3	3	5	5	0	0
Maisematyöluja	15	16	19	20	9	13
Vastuullinen työnjohtaja						
	280	269	249	252	251	240

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2017	TP2016	TA2017	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	134 774,31	116 700		116 700	147 883,55	-31 183,55	126,7
Toimintamenot	-291 883,76	-344 642		-344 642	-294 350,97	-50 291,03	85,4
Toimintakate	-157 109,45	-227 942	0	-227 942	-146 467,42	-81 474,58	64,3
Poistot	-12 741,60	-10 565		-10 565	-10 565,71	0,71	100,0
Yli/alijäämä	-169 851,05	-238 507	0	-238 507	-157 033,13	-81 473,87	65,8

3.8.5 Vesihuoltolaitoksen tulosalue

Talousarviovuodelle jäteveden hintaa korotettiin 4 %. Vesihuollon toimintatuotot ovat toteutuneet talousarvion mukaisesti. Toimintakulut ovat pääosin toteutuneet talousarvion mukaisesti. Henkilöstökulut ovat hieman ylittyneet, johtuen muun muassa loppuvuodesta tapahtuneista henkilöstömuutoksista.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2017	TP2016	TA2017	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	668 641,78	678 239		678 239	679 727,16	-1 488,16	100,2
Toimintamenot	-406 681,21	-426 289		-426 289	-438 764,79	12 475,79	102,9
Toimintakate	261 960,57	251 950	0	251 950	240 962,37	10 987,63	95,6
Rahoitustuotot ja -kulut	904,44			0	1 160,74	-1 160,74	-100,0
Poistot	-290 464,26	-287 374		-287 374	-365 288,46	77 914,46	127,1
Yli/alijäämä	-27 599,25	-35 424	0	-35 424	-123 165,35	87 741,35	347,7

4 TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN

Tuloslaskelmaosassa seurattavia määrärahoja ja tuloarvioita ovat verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot ja -menot sekä satunnaiset erät.

Kaupunki ja vesihuolto (ulk.+sis.)	Alkuperäinen TA	TA MUUT	TA+MUUT	TOTEUMA
Toimintatulot				
Myyntituotot	25 550 541		25 550 541	26 160 945,17
Maksutuotot	5 400 534		5 400 534	5 613 442,82
Tuet ja avustukset	621 944		621 944	684 263,30
Vuokratulot	5 314 864	-420	5 314 444	5 070 752,76
Muut toimintatulot	210 489	-2 084	208 405	376 552,61
	37 098 372	-2 504	37 095 868	37 905 956,66
Toimintamenot				
Henkilöstömenot	-15 478 904	-137 273	-15 616 177	-14 295 122,02
Palvelujen ostot	-51 677 988	-920 554	-52 598 542	-52 413 854,19
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 795 205	-69 681	-3 864 886	-3 852 502,17
Avustukset muille	-2 639 794	-78 967	-2 718 761	-2 323 624,00
Vuokrat	-5 168 263		-5 168 263	-5 135 320,12
Muut toimintamenot	-199 944	179	-199 765	-386 614,13
	-78 960 098	-1 206 296	-80 166 394	-78 407 036,63
Toimintakate/Jäämä	-41 861 726	-1 208 800	-43 070 526	-40 501 079,97
Verotulot	21 788 000		21 788 000	22 428 150,75
Valtionosuudet	23 505 859		23 505 859	23 466 092,00
Rahoitustulot ja -menot				
Korkotulot muilta	4 000		4 000	10 933,42
Muut rahoitustulot muilta	171 300		171 300	484 654,09
Korkomenot	-103 500		-103 500	-85 579,17
Muut rahoitusmenot	-6 500		-6 500	-8 239,46
	45 359 159	0	45 359 159	46 296 011,63
Vuosikate	3 497 433	-1 208 800	2 288 633	5 794 931,66
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 443 317		-3 443 317	-3 706 438,46
Arvonalentumiset				-1 790 199,48
	-3 443 317	0	-3 443 317	-5 496 638
Tilikauden tulos	54 116	-1 208 800	-1 154 684	298 294
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)				136 782,42
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	54 116	-1 208 800	-1 154 684	435 076,14

4.1 Verotulojen erittely

Verotulot	TA2017	Toteuma 2017	Poikkeama, ylitys (+), alitus (-)	TP2016	Muutos TP16/ TP17%
Kunnallisvero	17 790 000,00	18 134 482,68	344 482,68	17 934 837,66	1,11
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 120 000,00	2 413 693,96	293 693,96	2 085 816,26	15,72
Kiinteistövero	1 878 000,00	1 879 974,11	1 974,11	1 886 321,99	-0,34
	21 788 000,00	22 428 150,75	640 150,75	21 906 975,91	2,38

Verontilityslakia on muutettu siten, että kaikkien verontilityslain mukaan tilittävien verojen kertymisjaksot vastaavat verotilailaissa tarkoitettujen verojen kertymisjaksoa. Muutoksen johdosta muun muassa jäännösverot ja kiinteistöverot tilitetään kunnille aiempaa nopeammin (esimerkiksi aiemmin jäännösverot tilitettiin tammikuussa, nyt joulukuussa).

	Tuloveropro- sentti	Verotet.tulo 1 000 €	Efektiiivinen veroaste
2017	20,75	86 087	13,43
2016	20,25	87 930	13,34
2015	20,25	89 079	13,44
2014	20,25	88 789	13,56
2013	20,25	86 448	13,54
2012	20,25	86 271	13,08

*) Erilaisten vähennysten johdosta kuntien tuloveroprosentit (nimellinen veroaste) ei vastaa todellista veroastetta kunnissa. Puhutaan efektiivisestä veroasteesta, joka on maksuunpannun kunnallisveron suhde ansiotuloihin.

Kiinteistöveroprosentit	2017	2016
Vakituinen asuinrakennus	0,45 %	0,45 %
Muu asuinrakennus	1,00 %	1,00 %
Yleinen kiinteistövero	0,93 %	0,90 %

4.2 Valtionosuuksien erittely

Valtionosuudet	TA2017	Toteuma 2017	Poikk.,ylitys (+) alitus (-)	TP2016	Muutos TP16/ TP17 %
Peruspalvelujen valtionosuus	17 932 491,00	17 854 871,00	-77 620,00	18 276 777,00	-2,3
Verotulojen tasaus	5 356 479,00	5 356 479,00	0,00	5 560 392,00	-3,7
Opetus ja kulttuuritoimen val- tionosuus	216 889,00	254 742,00	37 853,00	-31 225,00	915,8
	23 505 859,00	23 466 092,00	-39 767,00	23 805 944,00	-1,4

5 INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN

5.1 Hankkeet

Hankkeita ovat yli 300 000 euron verottomat kokonaisuudet. Hankkeiden käsittelyssä seurataan kaupungin hankesuunniteluohjeita.

Vuonna 2016 aloitettu Ahjolan halli valmistui vuoden 2017 aikana. Hallin aloitus viivästyi, minkä johdosta vuodelle 2017 ajoittui talousarviossa suunnitellusta poiketen enemmän kustannuksia ja vuoden 2017 osuus ylittyi. Kitusenkulman uuden teollisuushallin rakennustöiden aloitus viivästyi ja kustannusten toteuma jäi sen johdosta vuonna 2017 alle talousarvion.

Vihriälä-kodin rakentaminen valmistui vuoden 2017 lopulla. Vuodelle 2017 varattu määräraha ylittyi, mutta kokonaisbudjetti piti. Avustusta on jaksotettu toteutuneiden kustannusten suhteessa riippumatta maksuajankohdasta, mikä aiheuttaa myös eroa eri vuosien välillä.

Terveyskeskuksen toisen vaiheen peruskorjaus valmistui loppukesästä. Hankkeelle siirrettiin määrärahaa kolmannen vaiheen peruskorjauksesta, koska se ei käynnistynyt vielä vuoden 2017 aikana.

Yhteiskeittiöhankkeen suunnittelu jatkui vuonna 2017. Keittiön rakennuspaikka päätettiin vuoden 2017 aikana ja hanke kilpailutettiin ja sopimus rakentamisesta tehtiin. Hanke valmistuu vuoden 2018 aikana.

Vesistöjen kunnostushankkeet päästiin aloittamaan loppuvuonna, mutta veden korkeuden vuoksi aloitus viivästyi ja siirtyi osittain vuodelle 2018.

Rantatien koulun peruskorjaushanketta pienennettiin, koska kaupunginvaltuusto päätti uuden yhtenäiskoulun rakentamisesta, joka korvaa nykyisen Rantatien koulun. Rantatien koulua peruskorjataan vain käytettäväksi uuden koulun rakentamisen ajan. Yhtenäiskoulun suunnittelu käynnistyi vuonna 2017.

HANKKEET

HANKE	TA 2017	TA MUUTOS	TA + MUUT	TOTEUMA 2017	POIKKEAMA	TOT -%
Kaupunginhallitus						
Teollisuushalli (vast.otto- halli)						
Menot	-500 000,00		-500 000,00	-615 369,26	115 369,26	123,07
Tulot	0,00		0,00		0,00	
Nettomeno	-500 000,00		-500 000,00	-615 369,26	115 369,26	123,07
Kaupunginhallitus						
Teollisuushalli (2017)						
Menot	-1 400 000,00	-400 000,00	-1 800 000,00	-1 057 694,53	-742 305,47	58,76
Tulot						
Nettomeno	-1 400 000,00	-400 000,00	-1 800 000,00	-1 057 694,53	-742 305,47	58,76
Tekn./Vihriälän Ryhmäkodit						
Menot	-2 406 000,00		-2 406 000,00	-2 489 265,53	83 265,53	103,46
Tulot	1 148 000,00		1 148 000,00	733 223,00	414 777,00	63,87
Nettomeno	-1 258 000,00		-1 258 000,00	-1 756 042,53	498 042,53	139,59
Tekn./Poliklinikan peruspa- rannus						
Menot	-546 000,00	-165 000,00	-711 000,00	-712 625,07	1 625,07	100,23
Tulot	0,00		0,00			
Nettomeno	-546 000,00	-165 000,00	-711 000,00	-712 625,07	1 625,07	100,23

Tekn./Rantatien koulun peruskorjaus						
Menot	-2 500 000,00	1 540 000,00	-960 000,00	-337 498,81	-622 501,19	35,16
Tulot	0,00					
Nettomeno	-2 500 000,00	1 540 000,00	-960 000,00	-337 498,81	-622 501,19	35,16
Tekn./Yläkoulun tilojen uudisrak.						
Menot	-100 000,00		-100 000,00	-32 424,67	-67 575,33	32,42
Tulot	0,00					
Nettomeno	-100 000,00		-100 000,00	-32 424,67	-67 575,33	32,42
Tekninen lautakunta, Neuvola ja tth-tilojen perusparann.						
Menot	-485 000,00	165 000,00	-320 000,00	-21 208,67	-298 791,33	6,63
Tulot	0,00					
Nettomeno	-485 000,00	165 000,00	-320 000,00	-21 208,67	-298 791,33	6,63
Tekn./Ruokapalv.investoinnit						
Menot	-1 500 000,00		-1 500 000,00	-18 897,25	-1 481 102,75	1,28
Tulot	0,00		0,00		0,00	
Nettomeno	-1 500 000,00		-1 500 000,00	-18 897,25	-1 481 102,75	1,28
Tekn./Vesistönkunnostus-hanke						
Menot	-120 000,00		-120 000,00	-6 229,55	-113 770,45	5,19
Tulot	50 000,00		50 000,00		50 000,00	0,00
Nettomeno	-70 000,00		-70 000,00	-6 229,55	-63 770,45	8,90
Tekn./ Koulun väistötilat						
Menot				-511,82	511,82	-100,00
Tulot						
Nettomeno				-511,82	511,82	-100,00

5.2 Hankeryhmät

Valtuusto myöntää määrärahat ja tuloarviot hankeryhmälle kokonaisuutena. Hankeryhmien kohteet ovat alle 300 000 euroa. Pienhankintaraja on 10.000 €.

Osakkeiden ja osuuksien ostoja ei toteutunut vuonna 2017. Maa-alueita ostettiin kaavoituksen tarpeisiin sekä uuden yhtenäiskoulun rakentamista varten. Maa-alueita myytiin.

Lämpölaitoksen investoinnit siirtyivät toiminnan yhtiöittämisen johdosta kaupunginhallituksen alaiseen toimintaan. Investoinnit koostuivat pääosin uusien liittymien rakentamisesta, joista merkittävimpänä. Lisäksi kunnostettiin tuotantolaitosta.

Kaupunginhallituksen irtaimistoon liittyvät investoinnit sisälsivät tietohallinnon investointeja kuten varmistusratkaisun uudistaminen ja virtuaalipalvelinclusterin hankinnan. Lisäksi määrärahaa käytettiin asianhallintajärjestelmän lisämodulien hankintaan sekä versiopäivitykseen.

Perusturvalautakunnan investoinnit sisälsivät ohjelmistolisenssien hankintoja, röntgenlaitteen, autoklaavin sekä hammashoidon hoitoyksikön hankinnat, lisäksi määrärahaa käytettiin Keiturinpuiston hoitajakutsujärjestelmään, jonka hankinta oli vuoden lopussa vielä kesken.

Sivistystoimen investoinnit sisältävät lukion muuttoon Tredulle sekä yläkoulun väistötiloihin liittyviä hankintoja. Lisäksi investoitiin kirjaston kalusteisiin muun muassa asiakaspalvelupisteen kalusteisiin.

Vesihuoltolaitoksen investoinnit sisälsivät puhdistamon, pumppaamojen ja vesihuoltoverkoston saneerauksia sekä uusina kaava-alueina Keituri-Vihriälän ja Kitusenkulman rakentamisen.

Kunnallistekniikan investointeja olivat Kitusenkulman katujen ja sadevesilinjojen rakentaminen, päällystekorjaukset, leikkikenttien korjaaminen, katuvalaistuksen uudistukset sekä Rantatien päällystys.

Asuinrakennuksiin liittyvät korjaukset kohdistuivat pääosin rivitalojen kunnostuksiin.

Hallintokuntien käytössä olevien rakennusten hankeryhmän investoinnit koostuivat useasta eri kohteesta kuten liikuntahallin korjauksista, Killinkosken koulun korjauksista sekä terveystalouden putkitöistä.

HANKERYHMÄT

Hankeryhmä	TA 2017	TA MUUTOS	TA + MUUT	TOTEUMA 2017	POIKKEAMA	TOT - %
Kaupunginhallitus						
Osakkeet ja Osuudet						
Menot	-160 000,00		-160 000,00		-160 000,00	0,00
Tulot					0,00	
Nettomeno	-160 000,00		-160 000,00		-160 000,00	0,00
Maa-alueet/rakennukset						
Menot	-50 000,00	-405 000,00	-455 000,00	-185 200,00	-269 800,00	40,70
Tulot		0,00	0,00	24 504,53	-24 504,53	
Nettomeno	-50 000,00	-405 000,00	-455 000,00	-160 695,47	-294 304,53	35,32
Kaupunginhallitus						
Irtaimiston hankinta						
Menot	-79 000,00	-27 000,00	-106 000,00	-108 558,13	2 558,13	102,41
Tulot	0,00					
Nettomeno	-79 000,00	-27 000,00	-106 000,00	-108 558,13	2 558,13	102,41
Khall./Ohjelmistolisenssien hank.						
Menot	-12 000,00	12 000,00	0,00		0,00	
Tulot						
Nettomeno	-12 000,00	12 000,00	0,00	0,00	0,00	
Khall./Lämpölaite						
Menot	-120 000,00		-120 000,00	-67 232,66	-52 767,34	56,03
Tulot			0,00	954,90	-954,90	100,00
Nettomeno	-120 000,00	0,00	-120 000,00	-66 277,76	-53 722,24	55,23
Sivistystoimi						
Menot	-55 000,00	-45 000,00	-100 000,00	-67 329,43	-32 670,57	67,33
Tulot					0,00	100,00
Nettomeno	-55 000,00	-45 000,00	-100 000,00	-67 329,43	-32 670,57	67,33
Perusturvalautakunta						
Menot	-362 270,00	-62 900,00	-425 170,00	-436 401,78	11 231,78	102,64
Tulot						
Nettomeno	-362 270,00	-62 900,00	-425 170,00	-436 401,78	11 231,78	102,64
Vesihuoltolaitos						
Menot	-310 000,00		-310 000,00	-221 603,29	-88 396,71	71,48
Tulot	0,00				0,00	

Nettomeno	-310 000,00		-310 000,00	-221 603,29	-88 396,71	71,48
Kunnallistekniikka						
Menot	-607 000,00		-607 000,00	-527 763,49	-79 236,51	86,95
Tulot	0,00			8 026,30	-8 026,30	100,00
Nettomeno	-607 000,00		-607 000,00	-519 737,19	-87 262,81	85,62
Tuotannolliset rakennukset						
Menot	-20 000,00	-20 000,00	-40 000,00	-41 692,58	1 692,58	104,23
Tulot	0,00					
Nettomeno	-20 000,00	-20 000,00	-40 000,00	-41 692,58	1 692,58	104,23
Asuinrakennukset						
Menot	-105 000,00	-43 000,00	-148 000,00	-140 786,75	-7 213,25	95,13
Tulot	0,00		0,00			
Nettomeno	-105 000,00	-43 000,00	-148 000,00	-140 786,75	-7 213,25	95,13
Hallintokuntien käytössä olevat rak.						
Menot	-373 000,00	23 000,00	-350 000,00	-250 429,11	-99 570,89	71,55
Tulot	0,00		0,00			
Nettomeno	-373 000,00	23 000,00	-350 000,00	-250 429,11	-99 570,89	71,55
Into-keskus, Rakentaminen						
Menot				-43 142,67	43 142,67	
Tulot				43 142,67	-43 142,67	
Nettomeno				0,00	0,00	

Hankkeet / Hankeryhmät Me-

not yht.	-11 810 270,00	572 100,00	-11 238 170,00	-7 381 865,05	-3 856 304,95
Tulot yhteensä	1 198 000,00	0,00	1 198 000,00	809 851,40	388 148,60
Nettomeno	-10 612 270,00	572 100,00	-10 040 170,00	-6 572 013,65	-3 468 156,35

6 RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

Kaupunki ja Vesihuolto (ulk./sis.)

	TA 2017	MUUTOS	TA+MUUTOS	TOTEUMA
TOIMINTA JA INVESTOINNIT				
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	3 497 433,00	-1 208 800,00	2 288 633,00	5 794 931,66
Satunnaiset erät			0,00	
Tulorahoituksen korjauserät	-20 000,00		-20 000,00	-157 045,47
			0,00	
Investointien rahavirta			0,00	
Investointimenot	-11 810 270,00	842 100,00	-10 968 170,00	-7 381 865,05
Rahoitusosuudet investointeihin	1 198 000,00		1 198 000,00	785 346,87
Pys.vast.hyödykkeiden luovutus- tuotot	20 000,00		20 000,00	181 550,00
Toiminnan ja investointien raha- virta	-7 114 837,00	-366 700,00	-7 481 537,00	-777 081,99
Rahoitustoiminta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainauksen lisäykset	-300 000,00			-18 507,40
Antolainauksen vähennykset	20 000,00			
	-280 000,00			-18 507,40
Lainakannan muutokset/lisäykset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6 500 000,00			1 492 736,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-890 000,00			-706 440,00
	5 610 000,00			786 296,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				-1 337 680,57
Rahoitustoiminnan rahavirta	5 330 000,00			-569 891,97
RAHAVAROJEN MUUTOS				
Rahavarat 31.12.	4 296 000,00			5 441 220,63
Rahavarat 1.1.	6 081 000,00			6 788 194,59
Rahavarojen muutos	-1 785 000,00			-1 346 973,96

III TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Virtain kaupungin ja kuntakonsernin tilinpäätöslaskelmat on esitetty tässä osiossa. Tilinpäätöslaskelmia ovat tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase.

Virtain kaupunki sisältää kaupungin, taseyksikkö Vesihuollon ja Liikelaitos Marttisen ulkoiset, keskenään eliminoidut toteumat.

Virtain kaupungin konsernin tilinpäätöslaskelmat ovat konsernin tuloslaskelma, konsernin rahoituslaskelma ja konsernitase.

Lisäksi tässä osassa esitetään tilinpäätöslaskelmien liitetiedot.

Eriytettyinä tilinpäätöksinä esitetään vesihuollon taseyksikön sekä liikelaitos Marttisen tilinpäätökset.

VIRTAIN KAUPUNKI: KAUPUNKI, VESIHUOLTO JA MARTTINEN**TULOSLASKELMA**

Toimintatuotot	2017	2016
Myyntituotot	24 717 656,26	24 095 681,05
Maksutuotot	5 599 394,32	5 390 260,34
Tuet ja avustukset	1 235 052,67	1 366 333,55
Vuokratuotot	2 068 829,58	2 095 751,47
Muut toimintatuotot	375 863,11	351 050,38
	33 996 795,94	33 299 076,79
Toimintakulut		
Henkilöstökulut	-15 296 423,83	-18 546 644,14
Palkat ja palkkiot	-12 016 407,31	-14 221 628,44
Henkilösivukulut	-3 280 016,52	-4 325 015,70
Eläkekulut	-2 803 420,76	-3 533 757,11
Muut henkilösivukulut	-476 595,76	-791 258,59
Palvelujen ostot	-50 150 238,98	-45 656 755,76
Asiakaspalvelujen ostot	-39 944 096,84	-36 120 786,50
Muiden palvelujen ostot	-10 206 142,14	-9 535 969,26
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 160 222,03	-4 207 609,56
Ostot tilikauden aikana	-4 160 222,03	-4 160 514,80
Varaston lisäys	0,00	-47 094,76
Avustukset	-2 157 564,61	-2 832 385,74
Vuokrat	-2 138 560,91	-1 672 572,33
Muut kulut	-400 137,88	-285 078,69
	-74 303 148,24	-73 201 046,22
Toimintakate	-40 306 352,30	-39 901 969,43
Verotulot	22 428 150,75	21 906 975,91
Valtionosuudet	23 466 092,00	23 805 944,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	10 933,42	11 035,70
Muut rahoitustuotot	484 786,55	247 647,89
Korkokulut	-85 579,17	-100 069,85
Muut rahoituskulut	-8 276,80	-355,81
	46 296 106,75	45 871 177,84
Vuosikate	5 989 754,45	5 969 208,41
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 874 619,45	-3 084 900,02
Arvonalentumiset	-1 790 199,48	
	-5 664 818,93	-3 084 900,02
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	0,00	310 000,00
Tilikauden tulos	324 935,52	3 194 308,39
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	136 782,42	136 782,42
Varausten lisäys	0,00	-1 000 000,00
Tilikauden ylijäämä	461 717,94	2 331 090,81

**VIRTAIN KAUPUNKI: KAUPUNKI, VESIHUOLTO JA MARTTINEN
RAHOITUSLASKELMA**

	2017	2016
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	5 989 754,45	5 969 208,41
Satunnaiset erät	0,00	310 000,00
Tulorahoituksen korjauserät	-157 045,47	-462 404,93
	5 832 708,98	5 816 803,48
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-8 192 663,67	-5 465 051,71
Rahoitusosuuden investointeihin	1 078 080,13	674 773,76
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden	181 550,00	295 862,12
	-6 933 033,54	-4 494 415,83
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 100 324,56	1 322 387,65
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-30 330,00	-94 085,90
Antolainasaamisten vähennys		11 047,95
	-30 330,00	-83 037,95
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 492 736,00	639 750,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-706 440,00	-702 176,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	786 296,00	-62 426,00
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantovarojen ja pääomien	-35 870,19	224 413,52
Vaihto-omaisuuden muutos	6 536,34	47 604,46
Saamisten muutos	479 708,41	-1 320 172,43
Korottomien velkojen muutos	-1 952 042,11	-641 340,70
	-1 501 667,55	-1 689 495,15
Rahoituksen rahavirta	-745 701,55	-1 834 959,10
Rahavarojen muutos	-1 846 026,11	-512 571,45
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.2017	5 695 241,52	7 541 267,63
Rahavarat 1.1.2017	7 541 267,63	8 053 839,08
	-1 846 026,11	-512 571,45

**VIRTAIN KAUPUNKI: KAUPUNKI, VESIHUOLTO JA MARTTINEN
TASE**

VASTAAVAA	31.12.2017	31.12.2016
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	774 435,70	764 404,34
	774 435,70	764 404,34
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	5 153 373,69	4 992 678,22
Rakennukset	22 069 436,57	22 327 812,37
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 128 923,75	5 333 448,11
Koneet ja kalusto	486 134,88	285 345,68
Muut aineelliset hyödykkeet	117 551,75	197 460,43
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	5 068 314,24	3 471 761,35
	38 023 734,88	36 608 506,16
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	7 720 670,79	7 720 670,79
Muut saamiset	403 717,42	373 387,42
	8 124 388,21	8 094 058,21
 Pysyvät vastaavat yhteensä	 46 922 558,79	 45 466 968,71
 TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot		0,00
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	300 175,14	330 406,25
	300 175,14	330 406,25
 VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	41 490,71	47 724,25
Valmiit tuotteet	7 009,82	7 312,62
	48 500,53	55 036,87
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	1 941 780,58	1 954 780,58
	1 941 780,58	1 954 780,58
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	2 032 784,13	2 367 884,77
Lainasaamiset	1 748,42	5 251,87
Muut saamiset	630 232,70	893 111,65
Siirtosaamiset	841 503,14	706 728,51
	3 506 268,39	3 972 976,80
 Rahat ja pankkisaamiset	 5 695 241,52	 7 541 267,63
 Vaihtuvat vastaavat yhteensä	 11 191 791,02	 13 524 061,88
VASTAAVAA YHTEENSÄ	58 414 524,95	59 321 436,84

**VIRTAIN KAUPUNKI: KAUPUNKI, VESIHUOLTO JA MARTTINEN
TASE**

VASTATTAVAA	31.12.2017	31.12.2016
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	23 750 394,96	23 750 394,96
Muut omat rahastot	336 375,85	336 375,85
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	16 597 208,40	14 266 117,59
Tilikauden yli-/alijäämä	461 717,94	2 331 090,81
Oma pääoma	41 145 697,15	40 683 979,21
POISTOERO JA VAPAAEHT.VARAUKSET		
Poistoero	1 141 623,36	1 278 405,78
Vapaaehtoiset varaukset	2 489 000,00	2 489 000,00
	3 630 623,36	3 767 405,78
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot		0,00
Lahjoitusrahastojen pääomat	591 349,74	657 451,04
	591 349,74	657 451,04
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 977 005,00	4 194 973,00
Lainat julkisyhteisöiltä		0,00
Ostovelat	4 669,55	5 230,29
Liittymismaksut ja muut velat	1 247 672,82	1 246 086,73
	6 229 347,37	5 446 290,02
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	710 704,00	706 440,00
Lainat julkisyhteisöiltä		0,00
Saadut ennakot	26 333,13	85 384,17
Ostovelat	3 696 360,03	5 531 284,65
Muut velat	354 307,68	355 740,54
Siirtovelat	2 029 802,49	2 087 461,43
	6 817 507,33	8 766 310,79
Vieras pääoma yhteensä	13 046 854,70	14 212 600,81
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	58 414 524,95	59 321 436,84

**VIRTAIN KAUPUNKI: KAUPUNKI, VESIHUOLTO JA MARTTINEN
LIITETIEDOT**

Tilinpäätöksen liitetiedot ryhmitellään kirjanpitoasetuksen liitetietovaatimusten mukaan tilinpäätöksen laatimista, tuloslaskelmaa, taseen vastaavia ja vastattavia, vakuuksia ja vastuusitoumuksia, henkilöstä ja konsernitilinpäätöstä koskeviin liitetietoihin.

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Pysyvien vastaavien hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Poistot on laskettu kaupunginvaltuuston 6.10.2014 hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Päivitettyä poistosuunnitelmaa sovelletaan 1.1.2013 jälkeen valmistuneisiin kohteisiin. Vaihtomaisuus on arvostettu muuttuvaan hankintamenoa.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot
**KUNNAN TOIMINTATUOTOT TEHTÄVÄALUEITTAIN
ULKOISET**

		2017	2016
Yleishallinto		1 893 726,31	1 751 956,86
Sosiaali- ja terveystoimi		26 587 254,00	26 147 016,64
Opetus ja kulttuuri		812 092,09	1 245 066,97
Yhdyskuntapalvelut			
Muut palvelut/tekn.		1 938 375,33	1 922 541,29
Liikelaitos Marttinen:			
Nuorisotoiminta	liikevaihto	785 031,02	754 150,83
	muut tuotot	0,00	926,00
	avustukset	549 073,21	485 187,85
Elinkeinotoiminta	liikevaihto	347 709,44	385 071,52
	muut tuotot		0,00
	avustukset	3 718,88	640,43
Kaupungin nuorisotoiminta	liikevaihto	1 213,10	0,00
	muut tuotot		0,00
	avustukset	450,81	0,00
Museotoiminta	liikevaihto	4 922,97	4 932,79
	muut tuotot	17 258,03	17 715,29
	avustukset	0,00	5 360,70
Yhteensä	liikevaihto	1 138 876,53	1 144 155,14
	muut tuotot	17 258,03	18 641,29
	avustukset	553 242,90	491 188,98
		<u>1 709 377,46</u>	<u>1 653 985,41</u>

VEROTULOJEN ERITTELY

Kunnallisvero	18 134 482,68	17 934 837,66
Kiinteistövero	1 879 974,11	1 886 321,99
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 413 693,96	2 085 816,26
	22 428 150,75	21 906 975,91

VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY

Peruspalvelujen valtionos.(ilman tasauksia)	17 854 871,00	18 276 777,00
Verotuloihin perustuvat valt.os.tasaus	5 356 479,00	5 560 392,00
Opetus- ja sivistystoimen muut valt.osuudet	254 742,00	-31 225,00
Valtionosuudet yhteensä	23 466 092,00	23 805 944,00

MUUT TOIMINTATUOTOT**PYSYVIEN VASTAAVIEN MYYNTIVOITOT**

Tontit, maa-alueet	157 045,47	166 373,78
Kuntayhtymäosuudet	0,00	0,00
Kalusto, autot	0,00	0,00
Yhteensä	157 045,47	166 373,78

MUUT TOIMINTAKULUT**PYSYVIEN VASTAAVIEN MYYNTITAPPIOT**

Tontit, maa-alueet	0,00	13 968,85
Rakennukset	0,00	
Kuntayhtymäosuudet	0,00	
Osakkeet	0,00	
Yhteensä	0,00	13 968,85

SATUNNAISET TULOT

Virtain Energia Oy,liiketoiminnan luov.,Svop	0,00	310 000,00
--	------	------------

OSINGOT JA OSUUSPÄÄOMAN KOROT

Koillis-Satakunnan Sähkö Oy	164 958,75	161 766,00
Pirkanmaan Sairaanhoidopiiri ky	59 086,84	59 086,84
Muut rahoitustuotot	656,36	2 740,48
Yhteensä	224 701,95	223 593,32

ARVIOIDUT POISTOAJAT, NIITÄ VASTAAVAT VUOTUISET POISTOPROSENTIT JA POISTOMENETELMÄT**Aineettomat hyödykkeet**

Kehittämismenot	2 - 5 v. tasapoisto
Aineettomat oikeudet	5 - 10 v. tasapoisto
Konserniliikearvo	2 - 5 v. tasapoisto
Liikearvo	2 - 5 v. tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	
Atk-ohjelmistot	2 - 5 v. tasapoisto
Muut	2 - 5 v. tasapoisto
Erityisestä syystä enintään (esim. vesistöjen peruskunnostus)	20 v. tasapoisto

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	ei poistoa
Rakennukset ja rakennelmat	
Hallinto- ja laitosrakennukset	20 - 50 v. tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 - 30 v. tasapoisto
Talousrakennukset	10 - 20 v. tasapoisto
Vapaa-ajan rakennukset	20 - 30 v. tasapoisto
Asuinrakennukset	30 - 50 v. tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Kadut, tiet, torit ja puistot	15 - 20% mjp
Sillat, laiturit ja uimalat	10 - 25% mjp
Muut maa- ja vesirakenteet	10 - 20% mjp
Vedenjakeluverkosto	7 - 10% mjp
Viemäriverkko	7 - 10% mjp
Kaukolämpöverkko	10 - 15% mjp
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15 - 20% mjp
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	20 - 22% mjp
Maakaasuverkko	12 - 15% mjp
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 - 20% mjp
Sähkö-, vesi- yms. laitoskoneet ja laitteet	15 - 25% mjp
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 - 20% mjp
Liikenteen ohjauslaitteet	20 - 25% mjp
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	20 - 25% mjp
Koneet ja kalusto	
Rautaiset alukset	15 - 20 v. tasapoisto
Puiset alukset ja muut uivat työ	8 - 15 v. tasapoisto
Muut kuljetusvälineet	4 - 7 v. tasapoisto
Muut liikkuvat työkoneet	5 - 10 v. tasapoisto
Muut raskaat koneet	10 - 15 v. tasapoisto
Muut kevyet koneet	5 - 10 v. tasapoisto
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5 - 15 v. tasapoisto
Atk-laitteet	3 - 5 v. tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3 - 5 v. tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet	
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoa
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoa
Osakkeet ja osuudet	ei poistoa

Tasetta koskevat liitetiedot

TIEDOT PYSYVISTÄ VASTAAVISTA TASE-ERÄKOHTAISESTI

Kaupunki+vesihuolto+Marttinen

	1.1.2017	Lisäykset	Vähennykset	Rah.osuudet	Keskeneräisten siirto	Sumupoistot	31.12.2017
Käyttöomaisuus							
Aineettomat oikeudet	102 122,41	240 694,25	0,00	0,00	6 999,99	197 394,24	152 422,41
Muut pitkävaikutteiset	662 281,93	0,00	0,00	0,00	0,00	40 268,64	622 013,29
Aineettomat hyödykkeet	764 404,34	240 694,25	0,00	0,00	6 999,99	237 662,88	774 435,70
Maa- ja vesialueet	4 992 678,22	185 200,00	24 504,53	0,00	0,00	0,00	5 153 373,69
Rakennukset	22 327 812,37	2 531 082,53	0,00	264 721,60	1 636 623,01	4 161 359,74	22 069 436,57
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 333 448,11	286 223,74	0,00	23 736,00	548 663,54	1 015 675,64	5 128 923,75
Tuotannon/varaston koneet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Koneet ja kalusto	285 345,68	371 693,67	0,00	2 278,40	1 585,92	170 211,99	486 134,88
Keskeneräiset hankinnat	3 471 761,35	4 534 626,81	0,00	744 201,46	-2 193 872,46	0,00	5 068 314,24
Muut aineelliset hyödykkeet	197 460,43	0,00	0,00	0,00	0,00	79 908,68	117 551,75
Aineelliset hyödykkeet	36 608 506,16	7 908 826,75	24 504,53	1 034 937,46	-6 999,99	5 427 156,05	38 023 734,88
Kuntayhtymäosuudet	2 658 795,23	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 658 795,23
Tytäryhteisöosakkeet	1 899 785,64	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 899 785,64
Osakkuusyhteisöosakkeet	557 240,96	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	557 240,96
Muut osakkeet	2 604 848,96	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 604 848,96
Sijoitukset	7 720 670,79	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7 720 670,79
Into-keskus -hanke		43 142,67	0,00	43 142,67			
YHTEENSÄ	45 093 581,29	8 192 663,67	24 504,53	1 078 080,13	0,00	5 664 818,93	46 518 841,37
Palautuskelp.liitt.maksut	373 387,42	30 330,00	0,00	0,00	0,00	0,00	403 717,42
Pysyvät vastaavat yhteensä	45 466 968,71	8 222 993,67	24 504,53	1 078 080,13	0,00	5 664 818,93	46 922 558,79

VIRTAIN KAUPUNGIN OMISTAMAT OSAKKEET JA OSUUDET 31.12.2017

	OMIS- TUS- OSUUS %	KIRJANPITO- ARVO 31.12.2017	LISÄYK- SET 2017	VÄHEN- NYK SET 2017	KIRJANPI- TOARVO 1.1.2017
KUNTAYHTYMÄOSUUDET					
Pirkanmaan Liitto	1,68	14 116,79			14 116,79
Pirkanmaan Sairaanhoidopiiri	1,56	2 358 138,74			2 358 138,74
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä	0,90	286 539,70			286 539,70
Kuntayhtymäosuudet yhteensä		2 658 795,23	0,00	0,00	2 658 795,23
TYTÄRYHTEISÖJEN OSAKKEET JA OSUUDET					
Kiint.Oy Killinpolku	75,00	25 228,19			25 228,19
Kiint.Oy Tyrkönrivi	100,00	16 818,79			16 818,79
Kiint.Oy Virtain Opiskelijasuntolat	100,00	121 095,31			121 095,31
Kiint.Oy Virtain Veteraanit	100,00	199 698,79			199 698,79
Kiint.Oy Virtain Vuokratalot	100,00	990 119,05			990 119,05
Virtain Jäähalli Oy	62,80	185 006,72			185 006,72
Virtain Yrityspalvelu Oy	100,00	16 818,79			16 818,79
Keituri Oy, osakepääoman merkitseminen	100,00	2 500,00			2 500,00
Keiturin Sote Oy, vapaaehtoinen vastikkeeton pääomasijoitus	100,00	30 000,00			30 000,00
Virtain Energia Oy, osakepääoman merkitseminen	100,00	312 500,00			312 500,00
Tytäryhteisöjen osakkeet ja osuudet yhteensä		1 899 785,64	0,00	0,00	1 899 785,64
OSAKKUUSYHTEISÖT					
Kiint.Oy Illansuu	39,00	19 677,99			19 677,99
Kiint.Oy Kanttorinrinne	39,00	13 118,66			13 118,66
Kiint.Oy Virtain Virastotalo	24,90	487 744,98			487 744,98
Koillis-Satakunnan Sähkö Oy, 21 285 kpl (/51 196:stä)	41,60	36 699,33			36 699,33
Osakkuusyhteisöosakkeet ja osuudet yhteensä		557 240,96	0,00	0,00	557 240,96
MUUT OSAKKEET JA OSUUDET					
As.Oy Harjukuja	10,50	92 503,36			92 503,36
As.Oy Penkkivuori	5,78	32 359,02			32 359,02
As.Oy Poutapilvi	8,25	131 489,30			131 489,30
As.Oy Torisevantie 11	4,12	23 986,96			23 986,96
Herraskylän Vesiosuuskunta		67,28			67,28
	OMIS- TUS- OSUUS %	KIRJANPITO- ARVO 31.12.2017	LISÄYK- SET 2017	VÄHEN- NYKSET 2017	KIRJANPI- TOARVO 1.1.2017
Jäähdyspohjan Vesiosuuskunta		201,83			201,83
Kiint.Oy Virtain Linjatalo	1,54	5 382,01			5 382,01
Kotalan Vesiosuuskunta		252,28			252,28
Kuntarahoitus	0,04	44 000,00			44 000,00
Kuntien palvelukeskus KPK ICT Oy *)	7612 kpl	7 612,00			7 612,00
Kurjenkylän Vesiosuuskunta		67,28			67,28
Liedenpohjan Vesiosuuskunta		285,92			285,92
Luottokunta	1 kpl	84,09			84,09
Länsi-Suomen Kasvukolmio Oy	6,93	150 000,00			150 000,00
Länsi-Suomen Kasvukolmio Oy/Virtain rahasto		15 000,00			15 000,00

Metsä Board Oyj (M-Real, Metsä-Serla)	226 kpl	506,23		506,23
Metsäliiton osuus (tavoiteosuudet 30000,00 €)		49 564,47		49 564,47
Neo Industrial Oyj (Neonmarkka, Lännen Metsä)	1000 kpl	8 409,40		8 409,40
Oy Runoilijantie	3,79	88 634,03		88 634,03
Pirkanmaan Jätehuolto Oy	2,14	256 500,00		256 500,00
Pirkantien Tasohallit Oy	4,80	27 382,93		27 382,93
TREDU-kiinteistöt Oy	1,44	1 609 522,68		1 609 522,68
Pohjois-Hämeen Puhelin Oy	0,86	23 384,07		23 384,07
Toriseva-Golf Oy	2,25	16 773,15		16 773,15
Vaskiveden Vesiosuuskunta		153,05		153,05
Virtain Kenttä Oy	0,83	42,05		42,05
Virtain Vesiosuuskunta		20 367,41		20 367,41
Äijännevan Vesiosuuskunta		252,28		252,28
Metsä B merkintämaksu		65,88		65,88
Muut osakkeet ja osuudet yhteensä		2 604 848,96	0,00	0,00 2 604 848,96
KAIKKI OSAKKEET JA OSUDET YHTEENSÄ		7 720 670,79	0,00	0,00 7 720 670,79

*) Kuntien palvelukeskus ei paina osakekirjoja!

TALOUSARVIOANTOLAINAT 31.12.2017

	Lyhytaikainen 31.12.2017	Pitkäaikainen 31.12.2017	Antol.saatava 31.12.2017	Lyhytaikainen 31.12.2016	Pitkäaikainen 31.12.2016
LAINASAAMISET					
LAINASAAMISET TYTÄRYHTEISÖILTÄ	0,00	321 668,18	321 668,18	0,00	321 668,18
LAINASAAMISET MUILTA	0,00	233 000,00	233 000,00	0,00	246 000,00
PÄÄOMALAINASAATAVAT TYTÄRYHTEISÖILTÄ	0,00	1 387 112,40	1 387 112,40	0,00	1 387 112,40

3) Kaupungin taseen vastaavista on poistettu Virtain Yrityspalvelu OY:n pääomalainasaatavia 1,5 milj. euroa.

Velkasuhde kaupungin ja VYP:n välillä ennallaan. KH 21.2.2011 66§

LAINASAATAVAT YHTEENSÄ	0,00	1 941 780,58	1 941 780,58	0,00	1 954 780,58
-------------------------------	-------------	---------------------	---------------------	-------------	---------------------

Siirtosaamiin liittyvät olennaiset erät

	2017	2016
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Tulojäämät		
Siirtyvät korot	59 086,84	59 086,84
Kelan korvaukset	51 844,05	65 963,02
Avustukset ja tuet	292 732,29	472 828,28
Muut tulojäämät	437 839,96	108 850,37
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	841 503,14	706 728,51

VELKOJEN ERITTELY	2017	2016
Velat tytäryhteisöille, jäsenkuntayhtymille sekä osakkuus- ja muille omistusosuusyhteisöille		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat	4 669,55	5 230,29
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat	283 964,48	2 729 801,54
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä		
Ostovelat	1 099 844,54	214 278,56
Liittymismaksut ja muut velat		
Muut pitkäaikaiset velat muilta		0,00
Palautus ja siirtokelpoiset liittymismaksut	1 247 672,82	1 246 086,73
	1 247 672,82	1 246 086,73
Muut velat/lyhytaikainen		
Ennakonpidätykset ja sotut	283 140,54	300 007,70
Muut velat	49 625,73	30 741,09
Alv-velka lääninverovirastolle	21 541,41	24 991,75
Yhteensä	354 307,68	355 740,54
Siirtovelat		
Lomapalkkavaraukset sos.kuluineen	1 508 223,71	1 552 604,78
Korkojaksotukset	19 253,82	22 476,49
Valtionosuusennakot	162 653,98	192 046,70
Kuel, Vel, Lel, Tael-maksut	255 744,51	252 423,48
Tyött ja tapaturmavak.maksut	41 960,67	51 179,33
Ennakkomenot ja muut menot	41 965,80	16 730,65
Yhteensä	2 029 802,49	2 087 461,43
Pitkäaikaiset velat 31.12.2017 (yli viiden vuoden kuluttua erääntyvät)		
Lainat vakuutus- ja rahoituslaitoksilta	291 910,00	422 556,00

Muita liitetietoja

TAKAUKSET	2017	2016
Tytäryhteisöt	4 079 782,00	4 075 939,24
Muut	34 945,67	153 635,92
Osakkuusyhteisöt	3 117 500,00	3 547 500,00
Päätökset, mutta nostamatta (Muut)	70 000,00	440 000,00
Yhteensä	7 302 227,67	8 217 075,16
Kunnan osuus Kuntien takauskeskuksen takausvastuusta (Ei sisälly takausten yhteissummaan)	38 722 472,00	33 763 487,00
- mahd.vastuuta kattava osuus takausk.rahastosta	25 592,24	25 202,20
Leasingvuokra vastuut (alv. 0 %)	526 858,11	409 462,99
Toimitiloihin liittyvät vuokravastuut	824 076,00	1 124 076,00
Huollettavien varat ja pääomat	27 841,49	24 901,23

ARVONLISÄVERON MAHDOLLINEN PALAUTUSVELVOLLISUUS

Mikäli kiinteistön käyttötarkoitus muuttuu siten, että kaupungilla ei ole oikeutta arvonlisäveron palautukseen/vähennykseen

	2017	2016
Rakentamivuosi 2008-2017	3 221 498,00	2 757 948,41

KOULUTOIMEN JA PÄIVÄHOIDON RETKITILIEN SALDO	45 285,76	67 788,48
---	------------------	------------------

	2017	2016
--	-------------	-------------

MUUT TASEEN ULKOPUOLISET JÄRJESTELYT**Sopimusvastuut**

Suun terveydenhuollon palvelut	384 370,44	768 740,88
Sosiaali- ja terveystalvet	336 000 000,00	360 000 000,00

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ

31.12. (Poikkileikkaus yhden päivän tilanteesta)

	2017	2016	2015	2014	2013
Yleishallinto *)	56	55	47	49	49
Sosiaali- ja terveystoimi, Virrat	24	26	242	260	316
Sosiaali- ja terveystoimi, Ruovesi	8	10	238	234	256
Opetus- ja kulttuuritoimi	173	177	184	192	151
Yhdyskuntapalvelut			0		14
Muut palvelut/tekn.toimi	75	77	99	79	51
Liiketoiminta	20	17	18	23	21
Yhteensä	356	362	828	837	858

HENKILÖSTÖKULUT

	2017	2016	2015	2014	2013
Rahapalkat	12 097 708,49	14 251 201,79	26 910 098,38	27 221 103,71	27 073 677,50
Eläkevakuutusmaksut	2 803 420,76	3 533 757,11	6 285 533,51	6 604 335,11	6 382 322,68
Muut henkilöstömenot	476 595,76	791 258,59	1 408 455,89	1 414 938,63	1 576 440,12
Sair.vak. ja tapaturmapv.korv.	128 019,94	-223 032,03	-460 791,68	-408 401,59	-396 665,83
Jaksotetut palkat	46 718,76	193 458,68	-50 054,55	219 476,58	250 385,07
Tuloslaskelman henkilöstökulut	15 296 423,83	18 546 644,14	34 093 241,55	35 051 452,44	34 886 159,54
Investointeihin kirjatut henk.kulut	162 536,54	149 967,99	177 463,66	99 456,57	192 858,28
Kaatop.sulk.kust.henk.kulut/tase2080					
Henkilöstökulut yhteensä	15 458 960,37	18 696 612,13	34 270 705,21	35 150 909,01	35 079 017,82
Muutos %	-17,3	-45,4	-2,5	0,2	39,1

*)Yleishallinnon henkilöstömäärään 31.12. sisältyvät kaikkien hallintokuntien työllistetyt.

Työllistettyjä 2017 oli 21, 2016 oli 25, 2015 oli 15 ja 2014 oli 19.

Vuonna 2016 henkilöstön määrään vaikuttivat kaukolämpöliiketoiminnan ja sosiaali- ja terveystoimen palveluiden yhtiöittämiset.

Tilintarkastuspalkkiot, (vuonna 2017 laskutetut)

	2017	2016
Tilintarkastus	12 076,45	11 093,35
Veroneuvonta	12 324,40	
TT-lain muk.toim.annot	325,00	1 646,70
24 725,85	12 740,05	

Perittyjen luottamushenkilömaksujen ("puoluevero)määrä 2017: 12 113,21 euroa

KONSERNITILINPÄÄTÖSLASKELMAT**KAUPUNKIKONSERNI
KONSERNITULOSLASKELMA**

	2017	2016
Toimintatuotot	49 385 659,57	48 130 639,80
Toimintakulut	-88 076 745,79	-86 371 278,11
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappi- osta)	992 705,35	589 458,61
Toimintakate	-37 698 380,87	-37 651 179,70
Verotulot	22 353 819,49	21 834 877,12
Valtionosuudet	23 830 203,70	24 232 114,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	11 712,82	5 853,76
Muut rahoitustuotot	93 009,65	89 186,29
Korkokulut	-229 505,73	-237 476,66
Muut rahoituskulut	-68 438,72	-59 519,65
	-193 221,98	-201 956,26
VUOSIKATE	8 292 420,34	8 213 855,16
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 869 100,40	-4 086 814,41
Omistuksen eliminointierot	-497,32	0,00
Arvonalentumiset	-1 789 955,58	0,00
	-6 659 553,30	-4 086 814,41
Satunnaiset erät	0,00	36 744,34
Tilikauden tulos	1 632 867,04	4 163 785,09
Tilinpäätössiirrot	428,67	3 494,51
Tilikauden verot	-144 687,92	-118 349,88
Laskennalliset verot	8 271,90	-4 598,84
Vähemmistöosuudet	-35 191,33	-33 971,81
Tilikauden yli-/alijäämä	1 461 688,36	4 010 362,80

KAUPUNKIKONSERNI
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2017	2016
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	8 292 420,34	8 213 855,16
Satunnaiset erät	0,00	36 744,34
Tilikauden verot	-144 687,92	-118 349,88
Tulorahoituksen korjauserät	-924 490,81	-548 232,10
	7 223 241,61	7 584 017,52
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-10 189 137,29	-6904 938,98
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 078 080,13	678 276,62
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	378 882,71	360 799,98
	-8 732 174,45	-5 865 862,38
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 508 932,84	1 718 155,14
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-32 521,80	-117 723,05
Antolainasaamisten vähennys	2 477,69	11 047,95
	-30 044,11	-106 675,10
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 316 454,00	1 887 750,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 309 726,68	-1 289 027,69
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-4 346,20	0,00
	1 002 381,12	598 722,31
Oman pääoman muutokset	-24 998,11	54 561,25
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-35 520,56	229 267,17
Vaihto-omaisuuden muutos	-4 551,16	-36 432,47
Saamisten muutos	149 233,63	-1 215 493,73
Korottomien velkojen muutos	499 237,66	1 064 794,55
	608 399,57	42 135,52
Rahoituksen rahavirta	1 555 738,47	588 743,98
Rahavarojen muutos	46 805,63	2 306 899,12
Rahavarat 31.12.	11 988 318,24	11 941 512,61
Rahavarat 1.1.	11 941 512,61	9 634 613,49

**KAUPUNKIKONSERNI
KONSERNITASE**

VASTAAVAA	2017	2016
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	802 770,56	1 003 644,97
Muut pitkävaikutteiset menot	215 628,60	172 962,44
Ennakkomaksut	417,61	
	1 018 816,77	1 176 607,41
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	5 899 464,28	5 784 569,59
Rakennukset	34 464 962,56	35 245 089,86
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 206 669,34	5 409 311,73
Koneet ja kalusto	1 082 677,29	861 651,09
Muut aineelliset hyödykkeet	122 256,61	206 835,06
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	7 626 186,43	4 572 388,48
	54 402 216,51	52 079 845,81
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	7 812 143,52	7 002 745,70
Muut osakkeet ja osuudet	2 792 056,74	2 807 431,33
Joukkovelkakirjalainasaamiset	29 467,12	29 753,01
Muut saamiset	203 990,60	136 693,69
	10 837 657,98	9 976 623,73
Pysyvät vastaavat yhteensä	66 258 691,26	63 233 076,95
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	102 704,37	104 808,16
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	300 175,14	330 406,25
Muut toimeksiantojen varat	1 842,71	8 423,09
	404 722,22	443 637,50
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	337 194,63	332 340,67
Valmiit tuotteet	7 009,82	7 312,62
	344 204,45	339 653,29
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	552 518,97	596 719,23
Laskennalliset verosaamiset	3 194,99	3 886,77
Muut saamiset	5 544,11	5 370,72
	577 202,18	605 976,72
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	3 020 640,81	2 942 912,65
Lainasaamiset	2 447,34	6 105,87
Laskennalliset verosaamiset		31,20
Muut saamiset	900 902,34	1 057 919,87
Siirtosaamiset	960 955,17	999 158,14
	4 884 945,66	5 006 127,73

Saamiset yhteensä	5 462 147,84	5 612 104,45
Rahoitusarvopaperit		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	111 469,55	92 009,23
Joukkovelkakirjalainasaamiset	54 813,67	2 700,00
Muut arvopaperit	18 549,91	
	184 833,13	94 709,23
Rahat ja pankkisaamiset	11 803 485,11	11 846 803,38
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	17 794 670,53	17 892 369,58
VASTAAVAA YHTEENSÄ	84 458 084,01	81 569 984,80

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA

Peruspääoma	23 750 394,96	23 750 394,96
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	3 473,20	3 473,20
Arvonkorotusrahasto	70 451,26	72 873,18
Muut omat rahastot	435 140,44	435 568,43
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	27 309 346,28	23 298 987,21
Tilikauden yli-/alijäämä	1 461 688,36	4 010 359,07
Oma pääoma yhteensä	53 030 494,50	51 571 656,05

VÄHEMMISTÖOSUUDET

	321 605,72	311 413,20
--	------------	------------

PAKOLLISET VARAUKSET

Muut pakolliset varaukset	541 374,91	577 217,71
	541 374,91	577 217,71

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Lahjoitusrahastojen pääomat	651 677,19	717 428,87
Muut toimeksiantojen pääomat	104 547,10	113 231,25
	756 224,29	830 660,12

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 854 384,73	11 037 202,71
Lainat julkisyhteisöiltä	6 903,83	806 252,78
Lainat muilta luotonantajilta	1 570 800,07	1 572 000,06
Ostovelat	0,00	5 230,29
Liittymismaksut ja muut velat	1 215 737,79	1 192 674,26
Laskennalliset verovelat	34 617,20	44 938,42
	15 682 443,62	14 658 298,52

Lyhytaikainen

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 220 021,66	1 192 711,06
Lainat julkisyhteisöiltä	904,08	46 389,66
Lainat muilta luotonantajilta	10 017,44	6 094,41
Saadut ennakot	147 834,76	214 105,31
Ostovelat	5 194 856,26	4 335 777,59
Liittymismaksut ja muut velat	1 029 188,98	1 064 368,27
Siirtovelat	6 489 906,34	6 729 407,79
Laskennalliset verovelat	33 211,45	31 885,11
	14 125 940,97	13 620 739,20

Vieras pääoma yhteensä

	29 808 384,59	28 279 037,72
--	----------------------	----------------------

VASTATTAVAA YHTEENSÄ

	84 458 084,01	81 569 984,80
--	----------------------	----------------------

VIRTAIN KAUPUNGIN KONSERNI

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot 31.12.2017

Laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksessä on purettu poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset kunnan ja kuntayhtymän konsernitilinpäätöstä koskevan Kilan yleisohjeen (22.12.2015) mukaan.

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt ja kuntayhtymät, joissa Virtain kaupunki on jäsenenä. Konsernitilinpäätöksessä kunnan osuus sisältää alakonsernin (kunta, vesihuolto ja Nuorisokeskus Marttinen).

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan, kuntayhtymien ja tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on eliminoitu.

Sisäiset liiketapahtumat ja katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on eliminoitu vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Tytäryhteisöjen kiinteistöverot on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin tuloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Tytäryhteisöjen suunnitelmapoistoja ei ole oikaistu kaupungin poistoaikojen mukaiseksi koska tytäryhteisöt kirjaavat suunnitelmanmukaiset poistot omissa kirjanpidoissaan.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöistä konsernitilinpäätökseen on pääomaosuusmenettelyllä yhdistelty Koillis-Satakunnan Sähkö Oy ja Virtain Virastotalo Oy. Osakkuusyhteisöistä Kiinteistö Oy Kanttorinrinne ja Kiinteistö Oy Illansuu on jätetty yhdistelemättä vaikutuksiltaan epäolennaisina.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Edellisen vuoden tiedot ovat vertailukelpoisia.

Konsernituloslaskelman liitetiedot

	2017	2016
Toimintatuotot tehtäväkokonaisuuksina		
Myyntituotot	38 333 471,26	37 276 081,37
Maksutuotot	5 966 219,20	5 780 532,69
Tuet ja avustukset	1 403 577,37	1 477 129,95
Vuokratuotot	3 212 163,62	3 177 687,87
Muut toimintatuotot	470 228,12	419 207,92
	<hr/> 49 385 659,57	<hr/> 48 130 639,80
 Pakollisten varausten muutos		
Pirkanmaan Sairaanhoidopiiri eläkevastuu-, potilasvahinkovastuu sekä muut pakollisten varauksien muutos	35 842,80	24 218,87
 Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot		
Myyntivoitot		
Kaupunki; maa-alueiden myyntivoitot	157 045,47	98 065,52
kuntayhtymät; myyntivoitot	62 893,59	166 373,78
Myyntitappiot		
kuntayhtymät	-157 164,12	-12 373,22
Virtain kaupunki		-13 968,85
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot yhteensä	<hr/> 62 774,94	<hr/> 238 097,23

Konsernitaseen liitetiedot

	2017	2016
Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät		
Siirtyvät korot	58 165,09	58 860,69
Siirtosaamiset valtiolta	491 512,07	672 641,81
Projektisaamiset	8 288,49	3 630,69
Muut siirtosaamiset	402 989,53	264 024,98
	<hr/> 960 955,18	<hr/> 999 158,17

	2017	2016
Oma pääoma		
Peruspääoma 1.1.	23 750 394,96	23 750 394,96
Peruspääoma 31.12	23 750 394,96	23 750 394,96
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	3 473,20	3 473,20
Arvonkorotusrahasto 1.1.	72 873,17	92 145,33
Vähennykset tilikaudella	-2 421,91	-19 272,15
Arvonkorotusrahasto 31.12	70 451,26	72 873,18
Muut omat rahastot 1.1.	435 568,43	439 062,93
Vähennykset tilikaudella	-427,99	-3 494,50
Muut omat rahastot 31.12.	435 140,44	435 568,43
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	27 309 346,28	23 298 987,21
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	27 309 346,28	23 298 987,21
Tilikauden ylijäämä	1 461 688,36	4 010 359,07
Oma pääoma yhteensä	53 030 494,50	51 571 656,05

Vertailuvuoden lukuihin on korjattu Tilikauden ali-/ylijäämään kuntayhtymän tilinpäätöksessään tekemä muutos 3,73 euroa.

	2017	2016
Pakolliset varaukset		
SHP; Pakolliset varaukset	541 374,91	577 217,71
	2017	2016
Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät		
Palkkojen ja sivukulujen jaksotukset	666 878,94	367 643,06
Lomapalkkajaksotukset	4 916 079,44	5 097 247,62
Korkojaksotukset	94 555,34	114 311,56
Valtio-osuusennakko	302 415,18	193 823,32
KVTEL-maksuvelka	261 377,42	528 326,13
Menoennakko ja muut siirtovelat	248 600,02	428 055,10
	6 489 906,34	6 729 406,79

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

	2017	2016
Velat joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 940 728,83	3 304 022,44
Vakuudeksi annettu kiinteistökiinnitys	12 165 382,45	13 665 480,38
Vakuudeksi annetut yritysikiinnitykset	249 600,00	249 600,00
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	5 179 182,20	5 278 437,00
Jäljellä oleva vastuut 31.12.	3 191 827,87	3 701 135,92
	2017	2016
Leasingvastuiden yhteismäärä	782 131,69	694 689,71
seuraavana vuonna erääntyvät	276 274,77	235 914,09
myöhemmin erääntyvät	505 856,94	458 775,62
Toimitiloihin liittyvät vuokravastuut		
vuokravastuut yhteensä	1 997 281,13	1 918 164,00
seur.tilik.erääntyvät	1 142 319,06	1 145 261,00
Muut vastuusitoumukset; sopimusvastuut konserni	2 650 206,87	3 538 127,00

Taseen ulkopuoliset järjestelyt

Osuus konserniin kuuluvien yhteisöjen korkosuojauksiin liittyvistä johdannaissopimuksista

	2017	2016
Korkosuojauksiin liittyvät sopimukset		
nimellisarvo	1 381 661,69	569 169,88
Käypäarvo	-50 102,57	490 045,95

Arvonlisäveron palautusvastuu

Kiinteistön mahdollisen myynnin tai käyttötarkoituksen muuttumisen yhteydessä kuntakonsernilla saattaa olla velvollisuus maksaa valtiolle takaisin 1.1.2005 alkaen valmistuneista kiinteistöistä rakentamis- ja peruseräparannuskustannuksista kirjatut arvonlisäveron vähennykset ja palautukset. Vastuu perustuu arvonlisäverolain 11. lukuun.

	2017	2016
Arvonlisäveron palautusvastuu yht.	3 272 611,93	2 819 879,00

IV ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

VESIHUOLTOLAITOS
TULOSLASKELMA

	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Liikevaihto	678 156,83	667 604,58
Liiketoiminnan muut tuotot	1 570,33	1 037,20
	679 727,16	668 641,78
Materiaalit ja palvelut		
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-103 452,22	-91 247,68
Ostot tilikauden aikana	-103 452,22	-91 247,68
Palvelujen ostot	-174 347,56	-156 891,89
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-131 839,60	-127 025,05
Henkilösivukulut	-27 602,08	-31 208,10
Eläkekulut	-23 846,25	-24 337,33
Muut henkilösivukulut	-3 755,83	-6 870,77
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-365 288,46	-290 464,26
Liiketoiminnan muut kulut	-1 523,33	-308,89
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-124 326,09	-28 503,69
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot		
Muut rahoitustuotot	1 160,74	904,44
Muille maksetut korkokulut		
Korvaus peruspääomasta		
Muut rahoituskulut		
	1 160,74	904,44
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-123 165,35	-27 599,25
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-123 165,35	-27 599,25
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-123 165,35	-27 599,25

**VESIHUOLTOLAITOS
RAHOITUSLASKELMA**

	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Toiminnan rahavirta		
Liikelyjäämä (-alijäämä)	240 962,37	261 960,57
Rahoitustuotot ja -kulut	1 160,74	904,44
	<hr/> 242 123,11	<hr/> 262 865,01
 Investointien rahavirta		
Investointimenot	-221 603,29	-188 965,43
Rahoitusosuudet investointeihin		8 825,94
	<hr/> -221 603,29	<hr/> -180 139,49
 Toiminnan ja investointien rahavirta	 20 519,82	 82 725,52
 Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset muilta		-16 147,95
Antolainasaamisten vähennykset muilta		11 047,95
		<hr/> -5 100,00
 Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	-153 306,43
Saamisten muutos kunnalta	-149 535,79	
Saamisten muutos muilta	-17 465,71	-163,25
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	218 625,60	221 967,51
	51 624,10	68 497,83
 Rahoituksen rahavirta	 51 624,10	 63 397,83
 Rahavarojen muutos	 72 143,92	 146 123,35
 Rahavarat 31.12.	711 397,36	639 253,44
Rahavarat 1.1.	639 253,44	493 130,09
Rahavarojen muutos	72 143,92	146 123,35

**VESIHUOLTOLAITOS
TASE**
VASTAAVAA

PYSYVÄT VASTAAVAT	31.12.2017	31.12.2016
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet		
Rakennukset	215 281,29	183 055,28
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 371 458,02	2 359 353,50
Koneet ja kalusto	2 610,30	3 480,42
Muut aineelliset hyödykkeet		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	203 146,82	390 292,40
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	420,46	420,46
Muut saamiset	62 802,00	62 802,00
Pysyvät vastaavat yhteensä	2 855 718,89	2 999 404,06
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	208 745,86	193 697,04
Saamiset kunnalta	1 881 526,52	1 731 990,73
Muut saamiset	6 271,90	4 341,87
Siirtosaamiset	1 472,75	985,89
Rahat ja pankkisaamiset	711 397,36	639 253,44
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	2 809 414,39	2 570 268,97
VASTAAVAA YHTEENSÄ	5 665 133,28	5 569 673,03

**VESIHUOLTOLAITOS
TASE**

VASTATTAVAA	31.12.2017	31.12.2016
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	2 179 317,62	2 179 317,62
Muut omat rahastot		
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-861 921,84	-834 322,59
Tilikauden yli-/alijäämä	-123 165,35	-27 599,25
	1 194 230,43	1 317 395,78
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Liittymismaksut ja muut verot	590 617,53	551 802,13
Lyhytaikainen		
Lainat kunnalta		
Saadut ennakot		
Ostovelat	100 385,77	76 065,40
Muut velat	3 758 090,80	3 600 493,85
Siirtovelat	21 808,75	23 915,87
	3 880 285,32	3 700 475,12
Vieras pääoma yhteensä	4 470 902,85	4 252 277,25
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	5 665 133,28	5 569 673,03

Liittymismaksu vuonna 2017: 38.815,40 euroa, liittyjiä 14.

Liittymismaksu vuonna 2016: 26.455,80 euroa, liittyjiä 10.

Liittymismaksu vuonna 2015: 46047,64 euroa, liittyjiä 13.

Liittymismaksu vuonna 2014: 38832,00 euroa, liittyjiä 10.

LIKELAITOS MARTTINEN TOIMINTAKERTOMUS

Toiminta-ajatus

Liikelaitos Marttinen on Marttisen saaren kulttuurihistoriallisesti arvokkaassa ympäristössä toimiva nuoris- ja matkailukeskus, jonka toiminta on pääosin suunnattu nuorille. Liikelaitoksen ensisijaisena tehtävänä on toimia nuorisolain mukaisena valtionapukelpoisena nuorisokeskuksena ja toteuttaa nuorisokeskuksille lainsäädännössä (nuorisolaki 1285/2016 sekä asetus nuorisotyöstä ja –politiikasta 211/2017) määritellyjä tavoitteita ja tehtäviä. Keskuksen pääasiallisena nuorisotyön ympärivuotisena tehtävänä on tarjota nuorille ohjattua seikkailu-, luonto-, ympäristö-, kulttuuri- tai leiritoimintaa. Keskuksen nuorisotyö edistää nuorten kansainvälistymistä ja kestäväää kehitystä.

Nuorisotoiminnan menoihin saadaan valtionavustusta Veikkausvoittovaroista opetus- ja kulttuuriministeriöltä. Nuorisotoiminta on yleishyödyllistä ja mahdollinen ylijäämä käytetään nuorisotyön kehittämiseen sekä nuorisotyön käytössä olevien infrastruktuurien ylläpitoon ja kehittämiseen.

Nuorisotoiminnan ohella Marttinen on monipuolinen kokous- ja juhlatalo. Tämä toiminta on normaalia markkinahinnoilla tapahtuvaa toimintaa, joka tukee keskuksen nuorisotyötä. Nuoris- ja elinkeinotoiminta on eriytetty keskuksen kirjanpidossa.

Erillinen tulosalue on myös Perinne kylä, perinnepohjainen kulttuurimatkailualue, jossa on kolme museota sekä lähes 30 muuta museaalisesti ja paikallishistoriallisesti arvokasta rakennusta. Osa rakennuksista on vuokrattu matkailua palvelevan yritystoiminnan käyttöön. Kaupunki avustaa Perinne kylän toimintaa.

Tavoitteet ja niiden toteutuminen

Vuosi oli kehittämisen ja investointien vuosi. Vuonna 2017 panostettiin uuden nuorisolain myötä nuorisotoiminnan kehittämiseen monin tavoin. Alueellinen nuorisotoiminta ja verkostoituminen vahvistui. Kansainvälinen nuorisotyö lisääntyi. Kunnallinen nuorisotyö siirrettiin Marttisen hoidettavaksi. Marttisen nuorisoyöllinen profiili vahvistui ja tunnettuus kasvoi merkittävästi.

Toimintaa kehitettiin myös investointien avulla. Uusi VIHTA -sauna toi paljon myönteistä julkisuutta ja kasvatti kiinnostusta Marttista kohtaan. Muita toimitiloja parannettiin mm. uudella langattomalla esitystekniikalla. Toimintaprosessien kehittämiseksi otettiin käyttöön uusi varausjärjestelmä ja verkkokauppa. Toiminnallista varustusta parannettiin.

Liikevaihto ja nuorisokäytön määrä kasvoivat edellisvuodesta, ja tulos oli ylijäämäinen. Käyttöpäivien määrä ja taloudellinen tulos jäivät kuitenkin tavoitetasosta.

	Tavoite	Tavoitetaso	Toteutuma
Toiminta	Käyttöpäivät	28 000 käyttöpäiv	25 745 (92 %)
Talous	Ylijäämäinen tulos	+ 51 342 €	+ 26 641,80 €

Hallinto ja henkilöstö

Marttinen on toiminut kunnan liikelaitoksena 1.1.2006 alkaen. Kuntalain mukaisesti liikelaitosta johtaa johtokunta. Johtokunta toimii kaupunginhallituksen alaisuudessa. Vuonna 2017 johtokunta kokoontui kahdeksan kertaa.

Johtokunnassa on viisi jäsentä ja jokaisella on henkilökohtainen varajäsen. Alkuvuoden 2017 johtokunnan puheenjohtajana toimi Risto Saarinen, varapuheenjohtajana Timo Lesonen ja johtokunnan jäsenenä Jaana Kallioaho, Raija Rihkajärvi ja Seppo Pirttiniemi. Kaupunginhallitusta johtokunnan kokouksissa edusti Pentti Tikkanen ja nuorisovaltuustoa Jenni Välimäki.

Uuden valtuustokauden myötä johtokunnan kokoonpano oli: puheenjohtaja Risto Saarinen, varapuheenjohtaja Antti Vuori ja johtokunnan jäsenet Marika Hakola, Veera Jokela ja Kirsti Perähuhta, kaupunginhallituksen edustajana Katja Kotalampi ja nuorisovaltuuston edustajana Janita Kallioaho.

Vuonna 2017 Marttisessa oli 17 vakituista työntekijää. Vakituksessa virassa tai työsuhteessa olevien lisäksi Marttisessa työskenteli 40 muuta henkilöä eripituisilla määräaikaikaisilla työ sopimuksilla. Tehtyjen henkilötyövuosien määrä oli 27 (2016: 24 htv) sisältäen määräaikaikaiset kausi- ja hanketyöntekijät sekä nuoret kesätyöntekijät.

Marttisen työyhteisöön kuuluu jatkuvasti myös työssäoppijoita eri oppilaitoksista, vapaaehtoistyötä tekeviä eurooppalaisia nuoria, siviilipalvelusvelvollisia sekä työkokeilussa ja kuntouttavassa työtoiminnassa olevia henkilöitä. Heidän ohjaamisensa ja erityistarpeidensa huomioiminen on osa nuorisokeskuksessa tehtävää yhteiskunnallista työtä.

Keskeiset tapahtumat vuonna 2017

Käyttöpäivien kokonaismäärä oli edellisvuoden tasolla. Nuorison käyttöpäivien ja majoitusvuorokausien määrä kuitenkin nousi edellisvuodesta (nuorisokäyttöpäivät + 4,9 %), muun toiminnan vähentyessä. Liikevaihdolla mitattuna kokonaiskäyntä kasvoi 2,1 %.

Nuorisotoimintaa oli 75 % käyttöpäivistä, ja se muodostui perusnuorisotoiminnasta (leirikoulut, rippileirit, järjestöjen leirit, muu nuorisotoiminta) sekä sosiaalisesta nuorisotyöstä (Nuotta-valmennus ja työpajatoiminta). Leirikoulut olivat edelleen suurin asiakasryhmä (47,5 % nuorisotoiminnan liikevaihdosta). Leirikoulumyynti kasvoi 7,3 %, vaikka ryhmien määrä hieman laski edellisvuodesta (2017:110, 2016: 114 leirikoulua). Rippileirien määrä oli 21 (2016: 20). Järjestöjen nuorisotoimintaa oli edellisvuotista enemmän. Myös sosiaalisen nuorisotyön määrä nousi hieman. Muun käytön osalta koirajärjestöjen myynnin lasku jatkui, myös juhlatalomyynti laski hieman. Sen sijaan kokoustoiminta kääntyi nousuun.

Vuoden kohokohtia ja muita merkittäviä tapahtumia olivat mm.:

- Uusi nuorisolaki astui voimaan 1.1.2017. Uuden lain haasteisiin vastattiin mm. toiminnan laadun ja yhteiskunnallisen vaikuttavuuden sekä nuorten kansainvälistämisen ja alueellisen toiminnan näkökulmasta.
- Kunnan nuorisotyön tehtävät siirtyivät Marttisen hoidettavaksi 6.3.2017 alkaen.
- Uusi VIHTA -sauna valmistui kesällä 2017.
- Marttisessa järjestettiin valtakunnallisten nuorisokeskusten henkilöstöpäivät (29.11.-1.12.2017) ja alueelliset nuorisotyöpäivät (14.-15.12.2017)

Perinnekyllän museot olivat avoinna yleisölle juhannuksesta elokuun alkuun. Opastettuja ja elämyksellisiä museokierroksia järjestettiin ryhmille tilauksesta. Tapahtumia Perinnekyllän alueella järjestettiin entiseen tapaan yhteistyökumppaneitten kanssa. Suurin yleisötapahtuma oli kaupungin kulttuuritoimen järjestämä juhannustapahtuma. Muita tapahtumia olivat mm. TiilkuVirrat -festivaali ja metsäkämpän saunan pärekattotalkoot.

Liikelaitoksen talous

Nuorisokeskuksen toiminta on nuorisolain mukaisesti yleishyödyllistä. Liikelaitoksen tulee kuitenkin pyrkiä kannattavaan toimintaan siten, että tulojen tulee suunnittelukaudella kattaa toiminnan kustannukset. Pitkällä aikavälillä tulorahoituksella tulee kattaa myös investoinnit.

Liikelaitoksen liikevaihto vuonna 2017 oli 1 276 178 € (2016: 1 249 525 €). Liikevaihto nousi 2,1 % edellisvuodesta, euromääräistä nousua oli 26 653 €. Talousarviotavoitteen toteutuma oli 97,2 %. Tavoitteesta jäätiin etenkin kesäkauden majoitusmyynnin jäädessä edellisvuotista heikommaksi.

Marttisen muut toiminnan tuotot olivat 761 261 € (2016: 585 408€). Suurin muihin toiminnan tuottoihin sisältyvä summa oli opetus- ja kulttuuriministeriön Veikkausvoittovaroista myöntämä valtionavustus nuorisotoimintaan (380 000 €). Lisäksi haettiin ja saatiin avustusta nuorisotyön erillishankkeisiin usealta eri taholta (OKM, AVI, ELY, Erasmus+/OPH) yhteensä 158 224 € (Nuotta –valmennus, työpajatoiminta, varustaminen ja kalustaminen, kansainvälinen kehittäminen, Youth in Action, Nuori Suomi kalastaa). Muita tuottoja olivat myös kaupungin määräraha kunnalliseen nuorisotyöhön (111 542 €) ja Perinnekyllään (50 000 €). Vuokra- ja muita toiminnan tuottoja oli vielä 61 495 €. Tulot yhteensä olivat 2 037 439 € ja toteutuma 105,3 %.

Toimintamenoja kasvattivat etenkin uusien tilojen ja uusien toimintamuotojen sekä erillisrahoitettujen hankkeiden myötä kasvaneet palvelujen ostot. Myös kiinteistöihin ja henkilöstöön kohdistetut lisäresurssit näkyvät kasvaneina menoina. Toimintakulut olivat yhteensä 1 842 712 € (2016: 1 529 848 €), toteutuma 109,1 %. Poistojen määrä oli 168 181 € (2016: 174 499 €).

Liikevaihdon noususta huolimatta liikelaitoksen tulos heikkeni edellisvuodesta. Liikevaihdon ja lii- ketoiminnan muilla tuotoilla katettiin kuitenkin kaikki liikelaitoksen käyttötalouden menot sekä poistot. Vuoden 2017 tulos oli poistojen jälkeen 26 641,80 € ylijäämäinen (2016: 130 631 €).

Investointien nettomenot olivat 518 065,36 € (2016: 58 161 €). Kesällä 2017 valmistunut uusi ranta- sauna oli suurin investointi. Opetus- ja kulttuuriministeriö tuki hanketta investointiavustuksella. Mart- tinen investoi vuoden 2017 aikana myös muihin toimitiloihin mm. hankkimalla kokoustiloihin langattoman esitystekniikan. Myös toiminnallista varustusta ja kalustusta parannettiin vuoden ai- kana. Marttinen maksoi investointien nettomenot omalla tulorahoituksellaan.

Investointien nettomeno oli poistojen määrää suurempi, mikä heikensi liikelaitoksen maksuvalmiutta. Lainaa ei investointeja varten tarvinnut kuitenkaan ottaa. Liikelaitoksella ei ole lainoja.

Arvio tulevasta kehityksestä

Marttisen kehittäminen perustuu vahvaan pedagogiseen osaamiseen, upeaan ympäristöön ja toimi- viin palveluihin ja puitteisiin. Kapasiteetin käyttöä kehitetään mm. kansainvälisen toiminnan li- säämisellä. Tämä vaatii pitkäjänteistä työtä ja kumppanuuksia ennen kuin se tuottaa tulosta. Kansainväliseen toimintaan panostettiin jo vuonna 2017, mutta panostuksia kansainvälisen toimin- nan kehittämiseen lisätään entisestään vuonna 2018. Toimintaa kehitetään Eurooppalaisten nuori- sokeskusten laatumerkin (The Council of Europe Quality Label for Youth Centres) kriteereiden pohjalta tavoitteena saada laatumerkki loppuvuodesta 2018 tai 2019.

Uusi nuorisolaki astui voimaan 1.1.2017 ja asetus nuorisotyöstä ja –politiikasta huhtikuussa 2017. Lakiuudistus toi muutoksia nuorisotoimialalle, sen rakenteisiin ja rahoitukseen. Opetus- ja kulttuuri- ministeriö arvioi nykyisten nuorisokeskusten uuden nuorisolain mukaisen valtionapukelpoisuuden kesällä 2017. Marttinen hyväksyttiin edelleen valtionapukelpoiseksi valtakunnalliseksi nuorisokes- kukseksi. Uuden nuorisolain yhtenä tavoitteena on huomioida nuorten alueellinen sijoittuminen en- tistä paremmin. Marttinen jatkaa alueellisen toimintansa ja merkityksensä vahvistamista.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi Marttiselle erillisrahoituksen alueellisen toiminnan kehittämis- hankkeeseen, jonka tavoitteena on saada nuorten ääni kuuluviin tiedolla johtamisella ja osallisuuden edistämisellä. Hanke auttaa alueen toimijoita olemassa olevan tiedon ja hyvien käytänteiden avulla kehittämään omaa toimintaansa siten, että päätöksenteossa huomioidaan nuoret sekä nuorten osal- lisuus ja vaikuttamismahdollisuudet entistä paremmin.

Kunnallisen nuorisotyön kehittämistä jatketaan vuonna 2018 mm. vahvistamalla monialaista yhteistyötä eri toimijoiden kanssa sekä paikallisesti että alueellisesti. Paikallisesti yhteistyötä tehdään laajasti muiden nuorisotoimintaa järjestävien ja nuorten parissa toimivien kanssa. Nuorten kasvun tukeminen ja vaikuttamismahdollisuuksien parantaminen on keskeinen tehtävä.

Valtakunnalliset nuorisokeskukset ovat maamme suurin leirikoulujen järjestäjä. Keskusverkosto tekee yhdessä tavoitteellista työtä vahvistaakseen nuorisokeskusten asemaa opetussuunnitelman mukaisten leirikoulujen järjestäjinä edelleen. Keskusverkosto on mukana myös Visit Finlandin Educational Travel –hankkeessa tavoitteena lisätä kansainvälisten leirikoulujen määrää keskuksissa.

Marttisen nuorisotoiminnan toimintaedellytyksien turvaamiseksi jatkossakin on kehitettävä myös nuorisotoimintaa tukevaa muuta toimintaa. Tätä tehdään kokous- ja juhlatalotoiminnan palvelutarjontaa parantamalla sekä myyntiä ja markkinointia edelleen tehostamalla. Vuoden 2017 aikana avattu verkkokauppa helpottaa palvelujen ostamista. Markkinointipanostuksia kohdennetaan vuonna 2018 etenkin kokous- ja koiraleiritoimintaan. Marttisen uudet kotisivut aukeavat huhtikuun lopussa.

Marttisen saari on mainio erilaisiin harrastuksiin ja virkistykseen sopiva alue kaiken ikäisille. Yhteistyökumppaneitten löytäminen tuomaan vetovoimaa ja synergiaetuja sekä rahoitusta on kuitenkin tarpeen. Marttisen saaren alueen kehittäminen ja elinvoimaisuuden lisääminen on koko kaupungin yhteinen asia, joka on huomioitu myös Virtain kaupungin uudessa konsernistrategiassa. Marttisen näkökulmasta uusia vetovoimatekijöitä tarvitaan erityisesti talviajalle.

Sisäinen valvonta ja toiminnan riskit

Toiminnassa noudatetaan kaupungin hallintosääntöä, talousarvion täytäntöönpano-ohjeita ja muita annettuja ohjeita. Talouden ja toiminnan tilanne sekä myynnin näkymät esitetään johtokunnalle sen kokouksissa, kaupunginhallitukselle ja valtuustolle annetaan toteutumaportit. Omaisuuden ja henkilöstön vakuuttaminen on hoidettu keskitetysti kaupungin kautta.

Nuorisolaki edellyttää, että keskuksella on turvallisuussuunnitelma. Korkean riskin ohjelman palveluista tehdään vaaratilanteiden kartoitukset ja riskianalyysit sekä kirjataan vaara- ja läheltä piti -tilanteet. Myös muista ohjelman palveluista on tehty turvallisuussuunnitelmat. Henkilökunnalle järjestettiin turvallisuus- ja ensiapukoulutusta.

Henkilöstöön liittyvä riski on Kunta 10 –tutkimuksessa todetut työpaineet, jotka ovat korkeammat kuin kaupungin henkilöstöllä keskimäärin. Työhyvinvointiin panostetaan mm. luento- ja virkistystoiminnalla sekä lisäämällä tiedotusta ja yhteistoimintaa.

Marttisen mittavaan, eri aikakausilta peräisin olevaan kiinteistömassaan ja sen ylläpitoon sisältyy riskejä. Niukoilla henkilöstö- ja muilla resursseilla toimittaessa syntyy äkillisiä korjaus- ja kunnostustarpeita koneissa, laitteissa ja rakennuksissa. Ennakointia ja varautumista näihin on lisättävä.

Keskuksen taloudelliset riskit liittyvät yleiseen talouden tilanteeseen ja kysynnän kehitykseen. Kuntien, seurakuntien ja perheiden taloustilanne heijastuu nuorisotoimintaan. Muun toiminnan osalta taloustilanne näkyy kokous- ja juhlapalveluiden myynnissä. Matkailu- ja ravintola-alan yritykset kuvaavat suhdannetilanteensa elpyneen. Toimialan odotukset lähitulevaisuuteen ovat vahvistuneet.

Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Nuorisolain (1285/2016) § 20 mukaan ”*Valtionavustuksen määrää harkittaessa otetaan huomioon keskuksen nuorisotyön tehtävät sekä toiminnan laatu ja yhteiskunnallinen vaikuttavuus. Avustettavan toiminnan on oltava yleishyödyllistä. Hyväksyttävänä menoina ei pidetä liiketoiminnasta tai muusta vastaavasta toiminnasta aiheutuvia menoja. Mahdollinen ylijäämä on käytettävä nuorisotyön kehittämiseen sekä nuorisotyön käytössä olevien infrastruktuurien ylläpitoon ja kehittämiseen.*”

Liikelaitos Marttisen johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä 26 641,80 € siirretään taseen omaan pääomaan ja yhdistetään edellisten tilikausien yli-/alijäämään.

**LIKELAITOS MARTTINEN
TULOSLASKELMA**

	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Liikevaihto	1 276 178,78	1 249 525,75
Liiketoiminnan muut tuotot	597 519,18	535 408,52
Tuet ja avustukset kunnalta ja kuntayhtymältä	163 742,18	50 000,00
	2 037 440,14	1 834 934,27
Materiaalit ja palvelut		
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-316 550,44	-269 888,37
Ostot tilikauden aikana	-316 550,44	-269 888,37
Palvelujen ostot	-448 410,52	-340 917,51
	-764 960,96	-610 805,88
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-827 285,91	-725 400,85
Henkilösivukulut	-174 015,90	-163 631,28
Eläkekulut	-141 706,28	-124 815,80
Muut henkilösivukulut	-32 309,62	-38 815,48
	-1 001 301,81	-889 032,13
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-168 180,99	-174 499,03
	-168 180,99	-174 499,03
Liiketoiminnan muut kulut	-76 449,70	-30 009,95
Liikelylijäämä (-alijäämä)	26 546,68	130 587,28
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	132,46	43,73
Muille maksetut korkokulut	-37,58	
Muut rahoituskulut	0,24	0,13
	95,12	43,86
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	26 641,80	130 631,14
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	26 641,80	130 631,14
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	26 641,80	130 631,14

LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

	2017	2016
Sijoitetun pääoman tuotto, %	1,24	6,29
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	1,24	6,29
Voitto, %	2,09	10,45

**LIKELAITOS MARTTINEN
RAHOITUSLASKELMA**

	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Toiminnan rahavirta		
Liikeliijäämä (-alijäämä)	194 727,67	305 086,31
Rahoitustuotot ja -kulut	95,12	43,86
	<u>194 822,79</u>	<u>305 130,17</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-810 798,62	-270 861,43
Rahoitusosuudet investointeihin	292 733,26	212 700,00
	<u>-518 065,36</u>	<u>-58 161,43</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-323 242,57	246 968,74
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-16 220,00	
Antolainasaamisten muutokset	<u>-16 220,00</u>	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	-78 405,47	-71 342,50
Saamisten muutos muilta	-24 273,90	-132,74
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	-56 910,21	136 358,49
	<u>-159 589,58</u>	<u>64 883,25</u>
Rahoituksen rahavirta	-175 809,58	64 883,25
Rahavarojen muutos	-499 052,15	311 851,99
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12	254 020,89	753 073,04
Rahavarat 1.1	<u>753 073,04</u>	<u>441 221,05</u>

LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

	2017	2016
Investointien tulorahoitus, %	<u>37,6</u>	<u>524,6</u>
Lainanhoitokate		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v, 1000 €	-105	177
Kassan riittävyys, pv	34,73	152,6
Quick ratio	1,14	1,67
Current ratio	1,14	1,67

LIIKELAITOS MARTTINEN**TASE**

VASTAAVAA	2017	2016
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet		
Rakennukset	1 772 564,44	1 493 149,20
Kiinteät rakenteet ja laitteet	114 032,45	63 664,74
Koneet ja kalusto	43 129,76	28 865,66
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	76 663,30	70 825,98
	<hr/> 2 006 389,95	<hr/> 1 656 505,58
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	4 328,82	4 328,82
Muut saamiset	56 159,14	39 939,14
	<hr/> 60 487,96	<hr/> 44 267,96
Pysyvät vastaavat yhteensä	2 066 877,91	1 700 773,54
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	39 954,52	23 294,69
Saamiset kunnalta	522 762,91	444 357,44
Muut saamiset	18 049,85	15 563,33
Siirtosaamiset	9 362,61	4 235,06
	<hr/> 590 129,89	<hr/> 487 450,52
Rahat ja pankkisaamiset	254 020,89	753 073,04
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	844 150,78	1 240 523,56
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 911 028,69	2 941 297,10

**LIIKELAITOS MARTTINEN
TASE**

VASTATTAVAA	2017	2016
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	2 073 065,41	2 073 065,41
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	68 108,26	-62 522,88
Tilikauden yli-/alijäämä	26 641,80	130 631,14
	<u>2 167 815,47</u>	<u>2 141 173,67</u>
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Lainat kunnalta		
Saadut ennakot		55 800,00
Ostovelat	87 579,01	122 076,83
Muut velat	564 830,71	580 794,22
Siirtovelat	90 803,50	41 452,38
	<u>743 213,22</u>	<u>800 123,43</u>
Vieras pääoma yhteensä	743 213,22	800 123,43
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 911 028,69	2 941 297,10
TASEEN TUNNUSLUVUT		
	2017	2016
Omavaraisuusaste, %	74,47	74,20
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	36,48	40,56
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	94,75	68,10
Lainakanta 31.12, 1000 €	-	-
Lainasaamiset 31.12, 1000 €	-	-

**LIKELAITOS MARTTINEN
LIITETIEDOT**

TULOT	2017	2016
Liikevaihto/ulkoinen	1 138 876,53	1 144 155,14
Liiketoiminnan muut tuotot/ulkoinen	570 500,93	509 830,27
	1 709 377,46	1 653 985,41
MYyntISAAMISET	2017	2016
Myyntisaamiset	39 954,52	23 294,69
SAAMISET KUNNALT	2017	2016
- sisäinen,yhdystili (ulk/sis)	522 762,91	444 357,44
MUUT SAAMISET	2017	2016
Alv.saamiset lääninverovirastolta	16 192,27	15 204,88
Muut saamiset	1 857,58	358,45
	18 049,85	15 563,33
SIIRTOSAAMISET	2017	2016
Siirtosaamiset valtiolta	9 362,61	4 235,06
OMA PÄÄOMA	2017	2016
Peruspääoma 1.1.	2 073 065,41	2 073 065,41
Peruspääoma 31.12.	2 073 065,41	2 073 065,41
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	68 108,26	-62 522,88
Tilikauden ylijäämä	26 641,80	130 631,14
Oma pääoma 31.12.	2 167 815,47	2 141 173,67
SAADUT ENNAKOT (lyh.aikaiset)	2017	2016
Saadut tuki ennakot	0,00	55 800,00
MUUT VELAT/LYHYTAIKAINEN	2017	2016
Ennakonpidätykset ja sotu	12 290,48	11 362,46
Kaupungille velkaa,ulkoinen yhdystili	0,00	79 078,66
Kaupungille velkaa,sisäinen yhdystili	360 631,48	307 318,65
Vesihuollolle velkaa,ulk.yhdystili	847,94	576,48
Vesihuollolle velkaa sis.yhdystili	90 892,20	82 433,08
Muut velat	784,67	450,79
Lomapalkkavaraus	99 383,94	99 574,10
	564 830,71	580 794,22

SIIRTOVELAT

Muut siirtovelat

	2017	2016
	3 480,23	1 330,07

ALV:PALAUTUSVASTUU

2008-2017

	2017	2016
	404 541,00	253 908,00

1011 (TILI) MARTTISEN PALAUTETT/SIIRTOKELP.LIITT.MAKSUT**31.12.2017**

KOILLIS-SATAKUNNAN SÄHKÖ

- Rajalahti	1 416,45
- Marttinen	6 807,36
- Huoltorakennus	5 419,01
- 4H-tila	136,28
- Herraskosken mökit	126,14
- Perämäen ost.omakotitalo	201,83
- Lomasaari	11 167,68
- Hakelämpökeskus	6 060,00
- Marttisen Vihta-saunan sähköliittymä nro 30772 2.2.2017	16 220,00

VIRTAIN VESIOSUUSKUNTA

- Nuorisokeskus maj.rak. A,C,B	3 302,79
- Nuorisokeskus, vast.otto rakennus	3 930,00
- Lämpökeskus	1 170,00
Ulkoinen yht.	55 957,54

VIRTAIN KAUPUNKI/VESIHUOLTO

Liittymä vesihuoltolaitokseen(sisäinen); lämpölaitos 2014	201,60
yhteensä	<u>56 159,14</u>

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ

	31.12.2017	31.12.2016
Vakinaiset	17	15
määräaikaiset	3	3
	<u>20</u>	<u>18</u>

Rahapalkat	830 477,58	739 563,05
Eläkevakuutusmaksut	141 706,28	124 815,80
Muut henkilöstömenot	32 309,62	38 815,48
Sair.vak.ja tapaturmakorv.	-3 859,50	-1 815,96
Jaksotetut palkat	667,83	-12 346,24
Tuloslaskelman henkilöstökulut	<u>1 001 301,81</u>	<u>889 032,13</u>
Investointeihin kirjatut henk.kulut	6 765,51	2 916,18




ERILLISTILINPÄÄTÖS 2017

Liikelaitos Marttinen

LIKELAITOS MARTTISEN TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Virrat 28.2.2018

LIKELAITOS MARTTISEN JOHTOKUNTA


Risto Saarinen, puheenjohtaja
Antti Vuori, varapuheenjohtaja
Marika Hakola, johtokunnan jäsen
Veera Jokela, johtokunnan jäsen
Kirsti Perähuhta, johtokunnan jäsen
Helena Vuorenmaa, toimitusjohtaja

LIKELAITOSTEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TOIMINNAN RAHOITUKSEEN

LIKELAITOSTEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TOIMINNAN RAHOITUKSEEN 31.12.2017

			<i>Eliminoinnit</i>		<i>Kokonaistarkastelu</i>		
	Kaupunki tal.arv.tot	Liikelaitokset yhteensä	Kaupunki	Liikelai- tokset	Liikelai- tokset ulkoinen	Kaupunki ulkoinen	Kaupunki liikel. yhteensä
Tulorahoitus							
Vuosikate	5 552 808	436 944	161 542	-161 542	275 402	5 714 350	5 989 752
Satunnaiset erät		0			0	0	0
Tulorahoituksen korj.erät	-157 045	0			0	-157 045	-157 045
Investointien rahavirta		0			0	0	0
Investointimenot	-7 160 261	-1 032 401			-1 032 401	-7 160 261	-8 192 663
Rahoitusosuudet inv.men	785 347	292 733			292 733	785 347	1 078 080
Pys.vast.hyöd.luov.tulot	181 550	0				181 550	181 550
Toiminnan ja inv.raha- virta	-797 602	-302 724	161 542	-161 542	-464 266	-636 060	-1 100 327
Rahoituksen rahavirta							0
Antolainaukset muutokset							0
Antolain.saam.lis	-18 507	-16 220			-16 220	-18 507	-34 727
Antolain.saam.väh		0			0	0	0
Lainakannan muutokset		0			0	0	0
Pitkäaik.lainojen lis	1 492 736	0			0	1 492 736	1 492 736
Pitkäaik.lain.väh	-706 440	0			0	-706 440	-706 440
Toimek ant var/pääom.muut	-35 870	0			0	-35 870	-35 870
Vaihto-om.muutos	6 536	0			0	6 536	6 536
Saamisten muutos	387 779	-269 680	133 668	227 941	-41 739	521 447	479 708
Korott.pitkä/lyhyt- aik.velk.m	-1 747 750	161 715	-219 106	-142 503	19 212	-1 966 856	-1 947 643
Muut maksuvalm.muutok- set	-1 389 305						0
Rahoituksen rahavirta	-621 516	-124 185	76 104	-76 104	-38 747	-706 954	-745 700
							0
Rahavarojen muutos	-1 419 118	-426 909			-503 013	-1 343 014	-1 846 027
							0
Rahavarat 31.12.	4 729 823	965 417			965 417	4 729 823	5 695 240
					1 392		
Rahavarat 1.1.	6 148 941	1 392 326			326	6 148 941	7 541 267
muutos	-1 419 118	-426 909			-426 909	-1 419 118	-1 846 027

LIKELAITOKSET KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖKSESSÄ

LIKELAITOKSET KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖKSESSÄ

31.12.2017	<i>Sitovuustarkastelu</i>	Liikelaitokset	<i>Eliminoinnit</i>		<i>Kokonaistarkastelu</i>	
	Kaupunki tot.vert. u/s	yhteensä ulk./sis.	Kaupunki	Liikelaitokset	Liikelaitokset ulkoinen	Kaupunki ulkoi- nen
			-5 530	-252		
Toimintatuotot, sisäiset	5 530 801,75	252 056,93	801,75	056,93		0,00
Toimintatuotot, ulkoiset	31 695 427,75	2 301 368,19			2 301 368,19	33 996 795,94
				-163		
Avustus kunnalta		163 742,18		742,18		0,00
Henkilöstömenot	-14 135 680,34	-1 160 743,49			-1 160 743,49	-15 296 423,83
			2 572			
Palvelujen ostot, sisäiset	-2 572 016,30	-140 009,43	016,30	140 009,43		0,00
Palvelujen ostot, ulkoiset	-49 667 490,33	-482 748,65			-482 748,65	-50 150 238,98
Aineet, tarvikkeet ja tavarat/ulk	-3 742 978,10	-417 243,93			-417 243,93	-4 160 222,03
Aineet, tarvikkeet ja tavarat/sis	-6 071,85	-2 758,73	6 071,85	2 758,73		0,00
Vuokrat, muut kulut/sisäiset	-3 016 744,18	-33 713,98	3 016	33 713,98		0,00
Vuokrat, muut kulut	-2 503 666,74	-44 259,05			-44 259,05	-2 547 925,79
Avustukset, sisäiset	-11 544,21	0,00	11 544,21			0,00
Avustukset, ulkoiset	-2 148 337,61	0,00				-2 148 337,61
Avustus liikelaitokselle	-163 742,18	0,00	163 742,18			0,00
				-239		
TOIMINTAKATE	-40 742 042,34	435 690,04	239 316,97	316,97	196 373,07	-40 306 352,30
Verotulot	22 428 150,75	0,00				22 428 150,75
Valtionosuudet	23 466 092,00	0,00				23 466 092,00
Korkotuotot, sisäiset		0,00				0,00
Korkotuotot, ulkoiset	10 933,42	0,00				10 933,42
Muut rahoitustulot	483 493,35	1 255,86			1 255,86	484 749,21
Korkomenot, sisäiset	0,00	0,00				0,00
Korkomenot, ulkoiset	-85 579,17	0,00				-85 579,17
Muut rahoitusmenot, sisäiset		0,00				0,00
Muut rahoitusmenot, ulkoiset	-8 239,46	0,00				-8 239,46
				-239		
VUOSIKATE	5 552 808,55	436 945,90	239 316,97	316,97	197 628,93	5 989 754,45
Poistot käyttöomaisuudesta	-3 341 150,00	-533 469,45			-533 469,45	-3 874 619,45
Arvon alentumiset	-1 790 199,48	0,00			0,00	-1 790 199,48
Satunnaiset tuotot						0,00
				-239		
TILIKAUDEN TULOS	421 459,07	-96 523,55	239 316,97	316,97	-335 840,52	324 935,52
Yhteenveto/kaupunki vähenn liikelaitoksilla						324 935,52
Poistoeron vähenn	136 782,42					136 782,42
Varausten lisäys						
				-239		
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	558 241,49	-96 523,55	239 316,97	316,97	-335 840,52	461 717,94

V ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT**LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA 2016**

		SÄILYTYSTAPA
	TASEKIRJA SIDOTTUNA	paperilla
	TALOUSARVIO (määrärahat+muutokset)	paperilla
	PÄIVÄKIRJA	sähköinen tallenne
	PÄÄKIRJA	sähköinen tallenne
	PÄÄKIRJA KUSTANNUSPAIKOITTAIN	sähköinen tallenne
	OSTORESKONTRA suoritusluettelo	sähköinen tallenne
	MYYNTIRESKONTRA suoritusluettelo	sähköinen tallenne
	PALKKAHALLINTO(PEGASOS) palkka-ajot	paperilla
	KÄYTTÖMAISUUS/IRTAIMISTO tapahtumat	paperilla
	TÄSMÄYTYSSELVITYKSET	paperilla
TOSITELAJI		
9	KÄYTTÖMAISUUS	paperilla
10	KASSATOSITTEET	paperilla
20	OSTOLASKUT	paperilla
45	PERHEHUOLTO/OSTRESKONTRA	paperilla
46	SOSIAALITYÖ/PROCONSONA TOSITTEET	paperilla
50	OSTOLASKUJEN SUORITUKSET	paperilla
80	PALKKATOSITTEET	paperilla
90	MYYNTELASKUJEN SUORITUKSET	paperilla
99	KORJAUSTOSITTEET	paperilla
100	SÄHKÖISET OSTOLASKUT	sähköinen tallenne
101	RAHATOIMISTON LASKUTUKSET	paperilla
102	ASUNTOLAINALASKUTUKSET	paperilla
118	PÄIVÄHOITOLASKUTUS	paperilla
120	VESI-JA JÄTEVESILASKUTUS	paperilla
140	RAKENNUSVALVONTALASKUTUS	paperilla
141	KAARVOITUSTOIMISTON LASKUTUS	paperilla
150	HAMMASHOITOLANLASKUTUS (Effica)	paperilla
151	TYÖTERVEYSHOIDON LASKUTUS(Effica)	paperilla
152	POLIKLINIKAN LASKUTUS(Effica)	paperilla
153	VUODEOSASTON LYHYTAIK.HOITOLASKUTUS(Effica)	paperilla
154	VUODEOSASTON PITKÄAIK.HOITOLASKUTUS(Effica)	paperilla
156	VANHAINKOTI PITKÄAIK.HOITOLASKUTUS 1.11.2013 ALK	paperilla
157	VANHAINKOTI LYHYTAIK.HOITOLASKUTUS1.11.2013 ALK	paperilla
167	KOTIHOITOLASKUTUS	paperilla
155	VTK/KUNTA JA KY-LASKUTUS	paperilla
159	PERHEHUOLTO	paperilla
160	SOSIAALITOIMISTO/YLEISLASKUTUS	paperilla
161	VANHAINKOTI/SEKAL.LASKUTUS	paperilla
200	SIVISTYSTOIMEN LASKUTUS	paperilla
209	KANSALAIPOISTON LASKUTUS	paperilla
210	MERIKANTO-OPISTON LASKUTUS	paperilla
220	NUOR.KESKUS MARTTISEN LASKUTUS	paperilla
230	TEKNINEN TOIMISTO/KAUKOLÄMPÖLAITOS	paperilla
231	TEKNINEN TOIMISTO/YLEISLASKUTUS	paperilla
232	TEKNINEN TOIMISTO/TILAPALVELU	paperilla
233	TEKNINEN TOIMISTO/RUOKAHUOLTOPALVELUT	paperilla
300	VESI-JA JÄTEVESILASKUTUS(VESIHUOLTO)	paperilla

Kirjanpitoaineisto säilytetään 10-15 vuotta, ellei velkomisasioiden, EU –tukien tai muun erillisen perusteen johdosta edellytetä pidempää säilytysaikaa. Pysyvästi säilytetään tasekirja ja talousarvio.

ALLEKIRJOITUKSET

Virroilla 19.3.2018

VIRTAIN KAUPUNGINHALLITUS

Tuula Mäntysalmi, puheenjohtaja

Kalevi Saloranta, varajäsen

Tytti Majanen, 2. varapuheenjohtaja

Reijo Koskela, jäsen

Tapani Heinonen, jäsen

Juha Koro, jäsen

Sanna Kangas, jäsen

Katja Kotalampi, jäsen

Armi Hänninen, jäsen

Harri Tarvainen, jäsen

Vesa Haapamäki, kaupunginjohtaja

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu erillinen tilintarkastuskertomus

Virroilla _____._____. 2018

BDO Audiator Oy

Tuomas Mettomäki
JHT, HT